

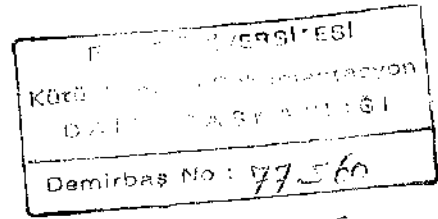
T. C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
ANABİLİM DALI

CENÂBÎ PAŞA
DİVÂN

(Hayatı, Edebî Kişiliği, Divanı'nın Karşılaştırmalı Metni)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Zülfü GÜLER

HAZIRLAYAN
Beyhan KESİK

73
Y.L.
SOS. GÖR.

ELAZIĞ - 1996

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa No:

ÖNSÖZ	I
KISALTMALAR	II
GİRİŞ	III
Cenâbi Paşa, Hayatı	III
Eserleri	IV
Divan	IV
Edebi Kişiliği	IV
Dil ve İfade Özellikleri	V
Divan Nüshaları	VII
Divan Metninin Teşkiline Dair Açıklamalar	VIII
Bibliyografya	X
Transkripsiyon İşaretleri	XI
Divan	XII
Musammatlar	1
Gazeller	17
Müfretler	274
Farsça Gazeller	275

Fırat Üniversitesi
Merkez Kütüphanesi
0068584
255.07.02.03.00.00/08/0068584

TD YL/33

ÖNSÖZ

16.yüzyıl şüphesiz Türk Edebiyatı'nın altın çağını yaşadığı dönemdir. Bu dönemde Bakî ve Fuzûlî gibi Türk Edebiyatı'na damgasını vuran büyük şairler yetişmiştir. 16. yüzyılı sadece bu büyük şairlerle değerlendirmenin yanlış olacağını düşünerek, bu şairlerin gölgesinde kalan Cenâbî Paşa gibi şairlerin de edebiyat sahasına kazandırılması gerektiği bilincinden hareketle, Cenâbî Divanı'nı "Tenkitli Metin" halinde "Yüksek Lisans Tezi" olarak hazırlamaya çalıştık.

Karşılaştırmayı yaparken, tavsiflerini yaptığımız nüshalardan herhangi birini esas almadık. Nüshalarda görülen farklar, mevcut olan iki nüsha karşılaştırılarak ortaya konulmaya çalışıldı. Gazellerin sıralanmasında en zengin nüsha olan AE nüshasını esas aldık. AE nüshası da müretteb bir divan olmadığı için musammatları, müfredleri ve Farsça gazelleri bulundukları yerlerden çıkararak müretteb divan sırasına koymaya çalıştık. Tenkitli metnin kuruluşunda, bu alanda daha önce yapılmış çalışmaları, özellikle hocam Prof. Dr. Sabahattin KÜÇÜK'ün "Bakî Divanı" ve Dr. Adnan İNCE'nin "Salim Divanı" gibi eserleri örnek alarak onlardaki metodu uyguladık.

Her beyitin birinci mısraına "a", ikinci mısraına "b" harfleri verildi. Nüsha farkları arasına ":" işareti, yanına da nüsha kısaltmaları konuldu. Tenkitli metin hazırlanırken 16.yüzyıl Türkçesinin fonetiğine uymaya özen gösterdik. Divanda yer alan 21 Farsça gazeli transkripsiyonlu metin halinde sunmayıp, aslının aynı olarak metnin sonuna ekledik.

Çalışmamızda doğruya yakın bir metin oluşturmaya gayret ettik. Bunlara rağmen eksikliklerimizin olacağını göz önünde bulundurmakta ve söylemekte yarar vardır.

Çalışmamda yardım ve gayretlerini esirgemeyen Danışman hocam, Yrd. Doç. Dr. Zülfü GÜLER ve Prof. Dr Sabahattin KÜÇÜK hocama teşekkürlerimi arz etmeyi bir borç bilirim.

Beyhan KESİK
ELAZIĞ-1996

KISALTMALAR

AE: Cenabi Divanı, Ali Emiri Efendi, Manzum eserler (Millet Ktb.).83

Ü : Cenabi Divanı, İstanbul Üniversitesi Ktb. T.402

G : Gazeller

a : Beyitlerin birinci mısraı

b : Beyitlerin ikinci mısraı

GİRİŞ CENÂBÎ PAŞA

Hayatı

16. yüzyılda yaşamıştır, doğum tarihi bilinmemektedir. Kanuni Sultan Süleyman Han'ın sarayında yetişmiş ve onun teveccühünü kazanmış böylelikle, sırasıyla Çanşigirbaşı, İmrahurbaşı ve Anadolu Beylerbeyi olmuştur. Kaynaklar, Cenabi Paşa'nın öğrenim durumu ve ailesi hakkında pek bilgi vermemektedir. Ama şiirlerindeki hâkimâne ve şâirâne söyleyişlere bakacak olursak Enderun'da yetiştirme ihtimalinin yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Kaynaklar, Cenâbî Paşa'nın ciddi ve vakur bir insan olduğu kanaatinde hem fikirdirler. “Müdde-i ömründe kahkahayla handesi ve esnâ-yı handede dürr-i dendan-ı tabendesi görülmemiştir (Kühül-Ahbar)”.

Cenâbî Paşa, divanında “Cenâbî” ve “Harfî”^{*} olmak üzere iki mahlas kullanmış ve Anadolu Beylerbeyi görevini icra ederken (H. 969, M. 1561/1562)'de ölmüştür.

Şu kıta ölüm tarihini vermektedir.

Cihandan münkatı' olup Cenâbî

Müessir oldu gâlit tığ-ı Mirrîh

Bir eksikliye nakletdim bu hâlî

Vefat etdi Cenâbî وَضَاتِ اتدی جَنَابِی dedi tarih

Ayrıca tezkirelerde ortak bir kanı olarak şöyle bir ifade vardır. “Tokuz yüz atmış tokuzda fevt olmuştur.”

^{*} Harfî: Cenâbî Paşa'nın Harfî mahlasıyla da şiirler yazması Çanşigirlik dönemine delalet etmektedir. Çanşigirbaşı, sarayda yemeklerin tertibini sağlayan hakim kişi. Yani aşçıbaşıdır. “Harf” yemiş, yiyecek demektir. “Harfî” ise yemiş ve yiyeceklerle uğraşan, onlardan anlayan demektir. Dolayısıyla Cenâbî Paşa, Çanşigirlik döneminde mesleği ile ilgili olarak “Harfî” mahlasını kullanmıştır. Daha sonra şiirlerinde “Cenâbî” mahlasını kullanarak bu hali şöyle ifade etmiştir.

Degül ma'yubdan çün-kim kişi tebdil ide mahlas
Cenâbî diyü nazmunda beyân itdüm bu dem mahlas

Eserleri

Cenâbî Paşa, fazla eser vermemiştir. Sadece divanı vardır. Bu bilgiyi kaynak olarak yararlandığımız tezkireler de doğrulamaktadır.

Divânı

Divan iki nüsha olup, iki nüsha da müretteb değildir. Manzumeler karışık olarak sıralanmıştır. AE nüshasında harf sırasına konulmuştur.

Hazırladığımız tenkitli metne göre divandaki manzumelerin dökümü şu şekildedir.

5 murabba', ikisi Kanuni Sultan Süleyman (Muhibbi) ve birisi de Necâti'ye olmak üzere 3 tahmîs, 2 muhammes, 4 müfred ve 21 Farsça gazel vardır.

Edebî Kişiliği

Cenâbî Paşa, 16. yüzyılda yetişen Baki, Fuzulî gibi şairlerin yanında gölgede kalmış olmasına rağmen, şâirâne ve hakimâne söyleyişleriyle dikkatleri çekmektedir.

Cenâbî'nin şiirleri, şiir sanatı bakımından dikkate şayandır. Divan şiirinin klasik özelliği olarak "aşk" ön plana çıkmaktadır. Bu aşk daha çok maddi aşktır. Aşk karşımıza sevgiliye sitem veya yalvarış olarak çıkmaktadır.

Gözün ey meh koparır fitne ruhuñ âl eyler

Korkarın hâl-i siyâhuñ baña bir hâl eyler (G. 24/1)

Cenâbî'nin şiirlerinde tasavvufî söyleyişlere de rastlanmaktadır:

Râh-ı Hüdâ âgâhuyum her sâlikün hem-râhiyüm

İklîm-i aşkuñ şâhiyüm Allâhiyüm Allâhiyüm (G. 197 1)

Hüsnuñün hayranıyuz ayılmaduk yıllar durur

Terki dünyâ eyleyüp 'aşkuñda âbdâl olmuşuz (G. 110 4)

Görüldüğü gibi kısmen de olsa Cenâbî tasavvufî şiirlerinde işlemiştir. Tasavvufî beyitler için (G. 110/5, 116/6, 130/3 ve Gazel 197'nin tamamı)'na bakınız.

Ayrıca Cenâbî'nin şiirlerinde Kanuni Sultan Süleyman Han döneminin askeri ve siyasi unsurlarına da rastlamak mümkündür.

Açamaz gönlün bilâdın ey Cenâbî her melik

Han Süleymân gibi her şeh Feth-i Bagdâd eylemez (G.104/5)

Cenâbî, Divan şiiri geleneğine uygun olarak şiirler yazmış ve bu şiirlerde “aşk” motifini ön plana çıkarmıştır. Bu aşk çoğu kez maddi, kısmen de olsa manevi aşktır.

Dil ve İfade Özellikleri

Dil, bazen saf Türkçe'ye yakın, bazen de karmaşıktır. Bu hal, bilindiği üzere Divan şiirinin klasik yapısıdır. Öyleki bazı şiirler, saf Türkçe'nin örneklerini temsil etmektedir:

İkâmet eylemez sinemde cânım

Karar eyler mi şehir içre sefer dost (G. 18/2)

Bir sencileyin yâr-i cefâ-kâr ele girmez

Bir bencileyin âşık-ı nâ-çâr ele girmez (G. 126/1)

Görüldüğü gibi yukarıdaki beyitler 16. yüzyıl Türkçesi açısından oldukça sade bir anlatım teşkil etmektedir. Buna benzer ifadeler günümüzde bile rahatlıkla idrâk edilebilmektedir.

Cenâbî, halk deyimlerine de yer vermiştir. Bu da dil ve anlatımın sadeliği açısından önem arz etmektedir. “Ağız açmak, kara yazı” gibi ifadeler bugün bile her kesimden insanın rahatlıkla kullandığı ve ifade ettiği deyimlerdir.

Bunun yanında Arapça ve Farsça kelimelerin sık sık kullanıldığı da görülmektedir. Ama Cenâbî'nin dili genellikle saf ve sade bir Türkçe'ye yakındır. Bilindiği üzere 16. yüzyıla kadar divan şairleri, Fars şairlerini örnek almışlardır. Ama bu yüzyıldan itibaren de Fars şairleri ile yarışır hale gelmişler, hatta şiir sahasında onları geride bırakmışlardır.

İfade özelliği olarak dikkati çeken ilk özellik, anlamın derinlerde değil de yüzeysel ve kolay anlaşılır olmasıdır. Anlamı kolaylaştıran unsurların başında ise şairin kullandığı söz sanatlarının çoğunlukla “teşbih ve istiare” oluşudur. Bu söz sanatlarıyla sık sık karşılaşılır.

Kasdum bu kim gâzele-i çeşmüñi sayd idem
Cân riştesiyle şol iki vahşiyi kayd idem (G. 189/1)

Bakmaz ol sîmîn-beden ben mübtelâya nâzdan
Günde biñ biñ cevri vârdur baña çoğ u azdan (G. 231/1)

Diğer bir özellik olarak da karşımıza aruzu bir kaç istisna haricinde güzellikle kullanmış olmasıdır. Genellikle aruzun basit kalıplarına yer vermiş, bunları da titizlikle kullanmıştır.

Tâki bezm-i vahdetüñ oldum Cenâbî mesti ben
‘Âlem-i kesretde geçdüm zevk-ı sûz u sâzdan
Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilün

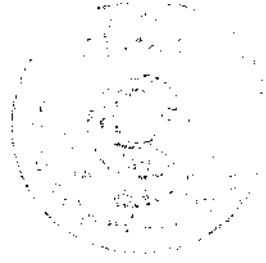
Ahengi sağlayan bir diğer özellik ise kafiye-dir. Kafiye-ler ve redif-ler geliş-i güzel seçilmemiş, ahengi tamamlayan bir özellik olarak dikkatle seçilmiştir. Bu hususiyet özellikle fiil soylu kafiye-lerde karşımıza çıkmaktadır:

Erbâb-ı dil hemîşe ehl-i melâmet olsun
Nâm isteyen azîzüm her dem selâmet olsun (G. 222/1)

İsim soylu kafiye-lerde de aynı mükemmelliyeti görmek mümkündür:

Şevk-ı sûzum dem-be-dem ruh-sâre-i dildâredür
Bülbül-i âşüftenün meyli veli gülzâredür (G. 84/1)

Görüldüğü gibi ahenk unsurları anlamı tamamlayan bir özellik olarak karşımıza çıkmaktadır. Bilindiği üzere ahenkle anlam bütünleşince, şiir, mükem-melliyet kazanır.

Divân Nüshaları

1. AE Ali Emiri Efendi, Manzum Eserler (Millet Ktb.) 83.

Baş: Mir'ât-ı dil ki miskâledür lutf-ı şâh aña

Jeng-i gam alur itmese bir dem nigâh aña

Son: عمرت دراز بار که من در پناه تو
دارم امید آنکه باید کارم

İstinsah Tarihi: H. 1283-M. 1866/67

Müstensih: Ahmet Mahfi b. Esseyyid Mehmet Es'ad

İst. kd.: Temmet-i divan-ı Cenâbî Kaddese sırral-me'âfi Ahmed
Mahfi Bin Esseyyid Mehmet Es'ad

Yk. 77, ölç: 215x130-155x95, st. 17, yz. talik, 1-2. yapraklar cetvelsiz
diğerleri kırmızı. kt. beyaz, ct.: Etrafı meşin, üstü ebri kaplı.

Birinci yaprakta Ali Emiri Efendi'nin vakıf mührü basılıdır. Ayrıca bu
yaprakta Cenâbî Paşa'nın, Kanuni'nin Çarşığı olduğu ve H. 969 yılında vefat
ettiği belirtilmektedir.

Bu nüshada 364 gazel, 5 murabba, 3 tahmis, 2 muhammes, 21 Farsça
gazel ve 1 müfret vardır.

2. Ü İstanbul Üniversitesi Ktb. T. 402

Baş: Gösterelden hicrânı âh ol dürr-i yektâ baña

Kendini mevc ile döger acıyup deryâ baña

Son: Zikr-i hüsnüñ işidüp sūfî cenâb dillerün

Elden vü dilden düşürdi secde vü evrâdını

yk: 61, ölç: 215x138, st: 17, yz: güzel talik ve ince nesih, kt: abadi,
ct: etrafı meşin, üstü koyu kırmızı kağıt kaplı.

İst. th:

İst. kd:

Müstensih:

Baş tarafta kitaplık mührü, sonunda Esseyyid Rifat mührü basılıdır. Gerek baş tarafta, gerekse sonda Cenâbî'ye ait olmayan bir kaç beyit vardır.

Bu nüshada 355 gazel, 5 murabba, 3 tahmis, 2 muhammes, 21 Farsça gazel ve 4 müfred vardır.

Bu bilgiler "Yazma Divanlar Kataloğu"nda tutarsızdır.

Bu nüshaların hiçbiri müretteb divan halinde değildir. Ancak, AE'de manzumeler cetvellerle ayrıldığı için; manzume sıralamasını bu nüshaya göre yaptık. Sırasıyla, musammatları, gazelleri ve müfredleri alarak müretteb bir divan oluşturmaya çalıştık.

Bu nüshalar içinde en güvenilir Ü nüshasıdır. Vardığımız genel kaniya göre ilk nüsha olup, kelimeler daha güvenilir ve doğrudur, yazım yanlışları AE'ye nazaran daha azdır. Yazım yanlışlarını dipnotlarda belirttik.

Divan Metninin Teşkiline Dair Açıklamalar

Çalışmalarımızda esas aldığımız nüshalarda, fonetik bakımından belirtilmesi gereken bazı imla özellikleri bulunmaktadır. Eseri hazırlarken 16. yüzyıl imlasına uymaya ve transkripsiyonlu metin oluşturmaya çalıştık.

Birinci tekil şahıs eklerini yuvarlak olarak ele aldık: Başum AE, Ü (G. 182), cananum AE, Ü (G. 185), Allahiyüm AE, Ü (G. 197).

İyelik ikinci tekil şahıs ekini yuvarlak olarak ele aldık. Firkatüñde AE, Ü (G. 3), sayduñ AE, Ü (G. 5). Bunlardan farklı olarak iyelik ikinci şahıs eklerinin dar düş ünlüyle yazılmış olduğuna da rastladık ve metne bu şekilde aldık: gamında AE, Ü (G. 3), hükminde AE, Ü (G. 6), hecrini AE, Ü (G. 6), habbesini AE, Ü (G. 22).

Kapalı e'ler metinde 16. yüzyılın söyleyiş özelliğine uygun olarak çoğu kez (i) olarak okunmuştur. yir (yer), Ü (G. 70, 71), dimiş AE, Ü (G. 18).

Eski metinlerde daima uyum dışı “ری” şeklinde tesbit edilen ^{belirli} geçmiş zaman ekini yuvarlak, “مش” belirsiz geçmiş zaman ekini de uyuma sokarak yazdık. “وب” şeklinde yazılan gerindium eklerini “-up, üp” biçiminde yuvarlak yazdık.

Nüshalarda c, ç seslerinin kullanışı da düzensizdir. Bu düzensizlik özellikle AE nüshasında görülmektedir. Mesela: çaldılar: caldılar AE (G. 71, 2b), saçır: sacı AE (G. 200, 1b), çarh: carh AE (G. 260, 3b), hancer: hançer AE (G. 88, 5b) gibi aynı kelimelerin ikili yazılışlarına rastlıyoruz. Bu farklı yazılışları Türkiye Türkçesi imlasına göre düzelttik.

Ünsüzlerden “d” sesinin bazen yazılmadığına rastladık. Bir tasarrufta bulunarak yazılmayan “d” seslerini ilave ettik ve dipnot halinde belirttik. Ayrıca “d” sesinin ötümsüzleştiğini gösteren hiçbir örneğe rastlamadık ve asıl halini muhafaza ettik. itdi, bakdıkça, gitdi gibi.

“Nice, gonçe” gibi kelimelerin nüshalarda, özellikle Ü nüshasında niçe ve gonçe şekillerine rastladık. Bu kelimelerin nice ve gonçe şekillerinin daha yeni olduğunu düşünerek, bu kelimeleri metinde bu şekilde yazdık ve farkları dipnot halinde belirttik.

Nüshalarda “idi, imiş” gibi kelimeler ek halinde kelimeye bitişik şekillerini biz de bitişik yazdık.

Eksiz olarak yazılan ve vezne uymayan kelimelere ek ilave edip, dipnotlarda gösterdik.

Vezin gereği zihaf yapılan uzun ünlülere uzatma işareti konmamıştır.

BİBLİYOGRAFYA

1. Meşâ'ir üş-Şu'ara or Tezkere of 'Aşık Çelebi By. G. M. Meredith-owens
Londra.
2. Riyazi, Riyazü'ş-Şu'ara: Nuruosmaniye Ktp. No: 3724.
3. Künhü'l-Ahbar'ın Tezkire Kısmı; Hazırlayan: Dr. Mustafa İSEN-Ankara.
1994.
4. Ahdi Tezkiresi; Top. Haz. 1303.
5. Kınalızade Hasan Çelebi-Tezkiretü'ş-Şu'ara (I. Cilt). Hazırlayan: Dr.
İbrahim KUTLUK. Ankara, 1978.
6. Türkçe Yazma Eserler Kataloğu; Fırat Üniversitesi Ktp.
7. Faizi: "Zübdetü'l-Eş'ar". Süleymaniye Ktp. Şehit Ali Paşa. 1977.

TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ

ٲ, A, E, Â, B, T, Ş, C, Ç, H, H, Z, R, Z,

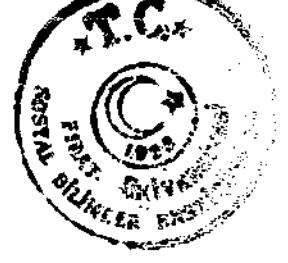
J, S, Ş, Ş, Ž, Đ, ٲ, Z, ٴ, Ğ, F, K, G, Ñ

L, M, N, V, O, Ö, U, Û, Ü; H, E, A, Y, I, İ, Î

Farsça kelimelerdeki “vâv-ı ma’dûle”, “h’â ” olarak gösterilmiştir.

DIVÂN

MUSAMMATLAR

Murabba'

- 1 -

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

I

- 1 Bül-bül-i âşüfteyüm eglencem âh u zârdur
- 2 Gül-şen-i 'âlem gözüme yârsüz pür-hârdur
- 3 Nây-veş bagrum delen müjgân-ı çeşm-i yârdür
- 4 Kağî birin söyleyem biñ dürlü derdüm vardur

II

- 1 Dem mi vardur olmaya başumda gavgâ vü elem
- 2 Yâ ki olmaya bu çeşm-i hûn-feşânum tolu nem
- 3 Şerh olunmaz haşre dek tahrîr iderse ger kâlem
- 4 Kağî birin eydeyin biñ dürlü derdüm vardur

III

- 1 Râh-ı 'aşk içre bu gün bir baş açuk dîvâneyüm
- 2 Mîhnet ü derd ü belâ-yı hecr ile hem-hâneyüm
- 3 Şem'-i ruhsârında yârûñ cân virür pervâneyüm
- 4 Kağî birin eydeyin biñ dürlü derdüm vardur

1. AE. 22a, 22b; Ü. 8b, 9a, 9b, 10a: sahife kenarında

I

1. âşüfteyüm: âşüfte kim Ü

II

1. vü elem: olam AE

III

2. belâ-yı hecr: belâ vü hecr AE

3. cân virür: cân durur AE

4. eydeyin: eydeyüm Ü

IV

- 1 Ka'be-i vaşlı nigâruñ olmadı hergiz bedîd
- 2 Gerçi yıllar sa'y kıldum geşt idüp râh-ı ba'îd
- 3 Mûm olurdu dest-i gamda cigerüm olsa hadîd
- 4 Kağı birin eydeyin biñ dürlü derdüm vardur

V

- 1 Ey felek itdün beni ol meh-likâya mübtelâ
- 2 Ra'd-veş bir âh idem gûş eyleye ehl-i semâ
- 3 Gelmedi hergiz vefâ senden baña illâ cefâ
- 4 Kağı birin eydeyin biñ dürlü derdüm vardur

VI

- 1 Kâmetüm ey meh-likâ zülfuñ gibi hâl eyledün
- 2 Muşhaf-ı hüsnüñ açup ölmem benüm fâl eyledün
- 3 Pûte-i hicrânda cismüm sîm-veş kâl eyledün
- 4 Kağı birin eydeyin biñ dürlü derdüm vardur

VII

- 1 Dest-i hicrân dem-be-dem şabrum yakasın pâreler
- 2 Hâr u hasdur bisterüm bâlîn bu seng-i hâreler
- 3 Bulmadum dermân bu derde gerçi kıldum çâreler
- 4 Kağı birin eydeyin biñ dürlü derdüm vardur

VIII

- 1 Mey yirine içdigüm hûn-ı cigerdür dem-be-dem
- 2 Kûy-ı yâre başa bilmem n'eyleyem ben bir kadem
- 3 Vâktidür şimden girü menzil baña kûy-i 'adem
- 4 Kağı birin eydeyin biñ dürlü derdüm vardur

IX

- 1 Ey gül-i gonca-dchen yâr olma gel âgyâr ile
- 2 Hem dem olma gül gibi ey lâle-ğad her hâr ile
- 3 'Andelibüñdür bu Hârî koma şöyle zâr ile
- 4 Kağı birin eydeyin biñ dürlü derdüm vardur

Murabba'

- 2 -

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

I

- 1 Yûsuf-ı Mısr-ı melâhat şâh-ı hûbânum benüm
- 2 Hüsn ile meşhûr-ı 'âlem mâh-ı ken'ânüm benüm
- 3 Bendeler hakkında ser-pâ lûtfu ihsânüm benüm
- 4 Sâye-i rahmet cihâna zıll-ı yezdânüm benüm

II

- 1 Şu'le-i hûrşîd-i lûtfuñ virdi âfâka ziyâ
- 2 Her kefi ihsânüñ oldı keffe-i cûd u şehâ
- 3 Baħr-ı rahmet mevc-i şefkat hüsrev-i deryâ 'atâ
- 4 Sâye-i rahmet cihâna zıll-ı yezdânüm benüm

IX

1. âgyâr ile: âgyâra: AE

2. AE 44a, Ü. 34b, 35a.

III

- 1 Bûy-ı hûlkuñ eyledi gül-zâr-ı dehri müşg-bû
- 2 Bâğ-ı 'adle gelmemüşdür sen gibi bir lâle-rû
- 3 Gönçelerle bûlbûl eyler vaşf-ı la'lûñ güft ü gû
- 4 Sâye-i rahmet cihâna zıll-ı yezdânum benüm

IV

- 1 Kimseler kıddûñ gibi ber serv-i ra'nâ görmedi
- 2 Lâle-veş kıddûñ gibi bir vird-i zîbâ görmedi
- 3 Yoluña cânlar virür ben gibi şeydâ görmedi
- 4 Sâye-i rahmet cihâna zıllı yezdânum benüm

V

- 1 Gûy-ı devlet kıpmada destüñde zülfüñ şavlecân
- 2 Ğâmzeler tîrini atsañ sayd-ı 'izzetdür nişân
- 3 Şevkle bu mışra'ı okur Cenâbî her zamân
- 4 Sâye-i rahmet cihâna zıll-ı yezdânum benüm

Murabba'

- 3 -

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

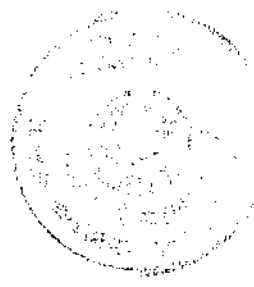
I

- 1 Ey gönülleri tahtına Dârâ-yı devrânüm benüm
- 2 V'ey melâhat kışverine 'adle hânüm benüm
- 3 Zerreye almaz günü mehr-i dırâhşânüm benüm
- 4 Â begüm â pâdişâhum â Süleymân'um benüm

3. AE 44a, 44b, Ü 34b

V

1. zülfüñ: zülf AE

II

- 1 Zerre-veş ser-geştesidür hüsnuñün mihri-i felek
- 2 Mâh-ı nev mengûş-ı dürdür anı şâhum gûşa çek
- 3 Bâr-gâh-ı devletüñ çarhı oldu anda sen melek
- 4 Â begüm â pâdişâhum â Süleymân'um benüm

III

- 1 Kâni ol devlet sürem yüz pâyüne dâmen gibi
- 2 Vaşluñ ile dostum şâdân olam gül-şen gibi
- 3 Serv-i kaddüñ vaşfına diller açam sûsen gibi
- 4 Â begüm â pâdişâhum â Süleymân'um benüm

IV

- 1 Kûyuñ olmazsa nasîbüm hâzırüm dâr-i 'adem
- 2 Ger neşâtuñ vermeye el bes degül mi derd ü gam
- 3 Vâsf-ı hâlüm yazmaya biñ dilli ger ola kalem
- 4 Â begüm â pâdişâhum â Süleymân'um benüm

V

- 1 Nice yıldur kim Cenâbi hâk-i râhuñdur senüñ
- 2 Zerre-i ser-geşte-i şol rûy-ı mâhundur senüñ
- 3 Râh-ı 'aşkuñda şehâ bir 'özüñ hâhuñdur senüñ
- 4 Â begüm â pâdişâhum â Süleymân'um benüm

Murabba‘

- 4 -

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

I

- 1 Kimsenüñ cânânı yâRab yâr-i âgyâr olmasun
- 2 Gül-şen-i ‘âlemde her gül hem-dem-i hâr olmasun
- 3 Bülbül-i şûrîde-veş her bî-nevâ zâr olmasun
- 4 Ben gibi ‘aşkuñ elinden kimse nâ-çâr olmasun

II

- 1 Kâkül-i miskinüñüñ miskinidür pîr ü cüvân
- 2 Beste-i bend-i ser-i zülfüñ geçer her nâ-tüvân
- 3 Ser-i kâmet bir güzelsin yoluña cânum revân
- 4 Ben gibi ‘aşkuñ elinden kimse nâ-çâr olmasun

III

- 1 Nâr-ı ‘aşkuñ yakmada ‘uşşâkuñı pervâne-vâr
- 2 Câm-ı şevkuñ yakmada müştâkuñı peymâne-vâr
- 3 Gözlerüñ hancer çeküp kanlar döker divâne-vâr
- 4 Ben gibi ‘aşkuñ elinden kimse nâ-çâr olmasun

IV

- 1 Rûzgâr-ı âhla berbâd kıldum ‘âlemi
- 2 Bir hârâbe-cây idi âbâd kıldum ‘âlemi
- 3 Sırr-ı ‘aşkuñ fâş idüp dil-şâd kıldum ‘âlemi
- 4 Ben gibi ‘aşkuñ elinden kimse nâ-çâr olmasun

4. AE 47b, Ü. 38a, 38b, 39a: sahife kenarında

II

2. her: — AE

V

- 1 Pây-mâl-i derdün oldum itmedün cânâ nazar
- 2 Hâk-i râh-ı kûyuñ oldum kılmaduñ hergiz güzer
- 3 Nâme-i şevkuñ Cenâbî safha-i cânâ yazar
- 4 Ben gibi 'aşkuñ elinden kimse nâ-çar olmasun

Murabba'

- 5 -

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

I

- 1 Vücûduñ bâğ-ı 'izzetdür kadûñ serv-i hırâmânı
- 2 Ruh-ı rengînüñ olmuşdur ocaguñ verd-i handânı
- 3 Sezâ-yı tâc-ı devletdür refîkûñ 'avn-ı sübhânı
- 4 Esîr-i bend-i 'adl eyle benüm şâhum Karaman'ı

II

- 1 Cihândan perde-i zulmî götür ref-'i habâb eyle
- 2 Gider bî-dâdlık resmin o bünyâdı harâb eyle
- 3 Şeref vir zâtuña nâmuñ şeh-i 'âlî-cenâb eyle
- 4 Esîr-i bend-i 'adl eyle benüm şâhum Karaman'ı

III

- 1 Meh-i burc-ı 'adâletsün saçulsun 'âleme nûruñ
- 2 Sahâ rezminde Rüstem'sün cihâna 'arzağıl zûruñ
- 3 Süleymân mülküñe mâlik begüm her bende-i mûruñ
- 4 Esîr-i bend-i 'adl eyle benüm şâhum Karaman'ı

V

2 güzer: gezer AE

5. AE 76a, 76b; Ü 53b, 54a: sahife kenarında

II. AE'de III. bendle yer değiştirmiş

2 bî-dâdlık: peydâdlık AE

IV

- 1 İnâyet mülkine mâlik şeh-i 'âlem -penâh olduñ
- 2 Çalmsun şevketüñ tablı meh-i encüm-sipâh olduñ
- 3 Bahâr eyyâmı sen servüm cihâna seyr-gâh olduñ
- 4 Esîr-i bend-i 'adl eyle benüm şâhum Karaman'ı

V

- 1 Şabâ-veş gül-şen-i dehre letâfetle güzâr eyle
- 2 Dimâğın bûy-ı hulkunla cihânuñ müşg-bâr eyle
- 3 Ne deryâsın cihân bulsun seni dürler nişâr eyle
- 4 Esîr-i bend-i 'adl eyle benüm şâhum Karaman'ı

VI

- 1 İşidüp 'ald ile dâdun Cenâbî şâd-ı mân olsun
- 2 Serîr-i 'ayş u Şâdî'ye emîr-i Kâmrân olsun
- 3 Faşâhat mülkine mâlik şeh-i şâhib-kırân olsun
- 4 Esîr-i bend-i 'adl eyle benüm şâhum Karaman'ı

Tahmîs

- 6 -

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

I

- 1 Eşk-i çeşmüm seyrin itsün cûy-ı hûnbâr isteyen
- 2 Ârız-ı cânâna baksun bâğ-ı gülzâr isteyen
- 3 Şâh nazmın gâş kılsun dürr-i şehvâr isteyen
- 4 Kan yudarsa tañ degül la'l-i leb-i yâr isteyen
- 5 Cân virür bu yolda bir zülf-i siyehkâr isteyen

II

- 1 Dâimâ cân-ı dile mihmân-ı gam eyler duhûl
- 2 Göremedüm hayf şâdi eyleye bir gün nüzûl
- 3 Mâ-sivâdan geçmedür 'aşk içre 'uşşâka usûl
- 4 Terk idüp zühd ü şalâhı itmişüm zülfüñ kabûl
- 5 Rûz-ı maşşerde benüm ey dost zünnâr isteyen

III

- 1 Gül-şen-i hüsnüñ katında yâd-ı rıdvân itmeyem
- 2 Göz açup devr-i hatuñda seyr-i reyhân itmeyem
- 3 Var iken bâğ-ı cemâlüñ geşt-i bostân itmeyem
- 4 Ruğlarıñ yâdına cânâ niçün efgân itmeyem
- 5 Var mıdur bir sencileyin bûlbûlin zâr isteyen

IV

- 1 Ben baña yâr ola şandım ol nigârı 'âkıbet
- 2 Cevrini çekdüm besî âgyâra uydı 'âkıbet
- 3 Şeh Süleymân hak buyurmuşdur bu sözi 'âkıbet
- 4 Hâsıl ider derd ü miñnet 'âlem içre 'âkıbet
- 5 'Ömrünü harc eyleyüp yâr-i vefâdâr isteyen

V

- 1 Ey saçı leylî görüp meyl ideli sen yâre dil
- 2 Düşdi derd-i 'aşkıla Mecnûn-sıfat tağlara dil
- 3 Kâni' olmaz kûyuña vaşlun diler bî-çâre dil
- 4 Zülfüñe dolaşdı düşdi bende vü bağlara dil
- 5 Hiçe şaymaz cenneti 'aşkıla didâr isteyen

II

1 duhûl: nüzûl AE

2 nüzûl: duhûl AE

III

2 devr: dîr Ü

4 ruğlarıñ: rûğlarıñ Ü

V

3 AE'de 4 ile yer değiştirmiş

VI

- 1 Dil-rübâlar 'ahdına eydil şakin inanma kim
- 2 Hûblar peymân-şikendür sen degüldür şanma kim
- 3 Yâr kaçdı cevrdür Harfî igen aldanma kim
- 4 Bî-vefâ yârûñ Muhibbî cevrine incinme kim
- 5 Yârsüz kalür cihânda 'aybsuz yâr isteyen

Harf'ül-vâv

Tahmîs

- 7 -

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün
(Fâ'ilâtün) (Fâ'ilün)

I

- 1 Bilürüm çeşm-i humâruñ ki ne bed-hûdur bu
- 2 Belki hâlûñde nigâr-âne siyeh-rûdur bu
- 3 Yüzüñe lâle dimem ki gül-i hod-rûdur bu
- 4 Nice kâkül nice mû sünbül-i hoş-bûdur bu
- 5 Dil-i 'uşşâkı perîşân idecek bûdur bu

II

- 1 Hecrûñ ister seni ey mâh ki benden ayıra
- 2 Künc-i maflûbumı vîrâne-i tenden ayıra
- 3 Kâkülûñ kaçdı bu kim miskî Hutun'den ayıra
- 4 Gözlerûñ sa'yı budur cânı bedenden ayıra
- 5 Gamze-i şûh-ı cefâ-pîşeden ayrudur bu

7. AE 55b, 56a; Ü 43b: sahife kenarında

II

4 budur: bu kim AE. 'ömrüñ: gamzeñ AE

5 vü: lev AE

III

- 1 Kâkülün ber-taraf it 'ârızun olsun hâsıl
2 Nice bir mühre ola ebr-i siyâhuñ hâil
3 Görüp ol yâr-i semen-çehreye oldun mâil
4 'Ömrün oldukça yilersün yetemezsin ey dil
5 Gâfil olma ki peri şive vü âhûdur bu

IV

- 1 Dâm-ı zülfün ideli dâne-i hâlûn izhâr
2 Şâh-bâz gözüne oldu gönül murgî şikâr
3 Her kesî hâr-ı ğam-ı ‘aşkuñda oldu figâr
4 Ne gönül kôdı ne göz zülf ü ruh u ‘âriz-ı yâr
5 Oda yanmaz suya batmaz nice câdûdur bu

V

- 1 Gitdi cânım yirine geldi ğamuñ ni‘am bedel
2 Çekmeyen cevruñi kim ki budur hüs-n-i ‘amel
3 Gice bir şi‘r didi saña Cenâbî be-güzel
4 Yine sihr itdi Necâtî nice söz nice ğazel
5 Leb-i dil-ber sıfatında bir içim sudur bu

Tahmîs

- 8 -

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1

- 1 İntisâbı ğamzeñün ol dîde-i fettânedür
2 Kaşdı dâyim çeşmüñüñ ben 'âşık-ı bîcânedür
3 Leblerüñ hûnâb-ı göñlüm içmege peymânedür
4 Sorma 'âşık hâlini Mecnûn'a bir dîvânedür
5 Açma 'aşkuñ sırrını Ferhâd'a kim bî-gânedür

8. AE 17b, 18a; Ü 17a: sahife kenarında

II

- 1 Levh-i dehre ben kitâb-ı 'aşkı tahrîr eylemem
- 2 Günde yüz biñ bâb olursa anı tefsîr eyleyem
- 3 Müşkilât-ı fen-i hecri cümle ta'bîr eyleyem
- 4 Şor baña 'aşkuñ rumûzın saña takrîr eyleyem
- 5 Cân u baş terkin urur 'âşık hemân pervânedür

III

- 1 Baña her dem hecrûñ ister gör bu râyın gönlümün
- 2 Kime dâd ideyüm elinden ben bu hâyın gönlümün
- 3 Bağladı zencîr-i 'aşkuñ dest ü pâyin gönlümün
- 4 Gel temâşâ eyle bu sırça sarâyın gönlümün
- 5 Eşk-i sürh ile münakkaş bir müzeyyen hânedür

IV

- 1 Mest ü evgâr olsalar 'âşıklarun olmaz 'aceb
- 2 Cür'a-i derdünledür şohbetleri olmaz 'aceb
- 3 Bezm-i hayret kalsalar her gûşede olmaz 'aceb
- 4 Hancer-i gamzeñ dökerse şanımı olmaz 'aceb
- 5 Kâfir-i bed-mest olanun meyli dâyim şanedür

V

- 1 Gönlüm isterse Cenâbî ol melek şayd itmege
- 2 Beste-i fitrâkdür gam çekmesün şayd itmege
- 3 Şâh-bâz-ı çeşmi hazır dilleri şayd itmege
- 4 Gül-şen-i hüsnünde dil murgın yine şayd itmege
- 5 Zülfî dâmında Muhibbî hâli yârün dânedür

V

2, 3, 4 itmege: itmekle AE

4 hüsnünde: hüsninde Ü

Muhammes

- 9 -

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

I

- 1 Ol güşâde ey gönül şanıma zemistân vahtidür
- 2 İrdi eyyâm-ı gül ü gül-zâr u bustân vahtidür
- 3 Bülbulân ile terennüm verd-i handân vahtidür
- 4 Evde dil gangin olur seyr-i gülîstân vahtidür
- 5 Dil-güşâdur *Begkavzı seyr eyle seyrân vahtidür

II

- 1 Hayliden peykân-ı tîrûn görmedi âhûları
- 2 Girmedi şâhînûnün çengâline tîhûları
- 3 Her biri bir yâre beñzer ol gül-i hoş-bûları
- 4 Âdemi mest-i mey-i gurbet ider kokuuları
- 5 Dil-güşâdur *Begkavzı seyr eyle seyrân vahtidür

III

- 1 Gül yüzünü görmeyelden bülbuli ağlar müdâm
- 2 Lâlesi bağrın firâkuñ adına dâğlar müdâm
- 3 Gözlerüm yaşı gibi ırmakları çağlar müdâm
- 4 Lâle şeklinde döker dil kanını tağlar müdâm
- 5 Dil-güşâdur *Begkavzı seyr eyle seyrân vahtidür

9. AE 18b, 19a: Ü 11b, 12a, 12b: sahife kenarında

I

3 bülbulân: bülbüller AE

III

4 kanını tağlar: kanalı çağlar AE

* Begkavzı: Bu kelime yer ismi olarak kabul edilmiş ve bu şekilde okunmuştur.

IV

- 1 Gönce-i nevrestesi bir dil-ber-i tannâzdur
- 2 Bülbulinüñ her biri bir 'âşık-ı ser-bâzdur
- 3 Nağme-keş kumruları bir Dâvûdî âvâzdur
- 4 Şun'-ı Hakk'ı kıl temâşâ gör ne sır u râzdur
- 5 Dil-güşâdur *Begkavzı seyr eyle seyrân vahtidür

V

- 1 Fazl-ı Hâk olsun mu'inüñ görme hergiz mihneti
- 2 Hem-nişîn itsün saña Dâver felâh u râhatı
- 3 Düşmenüñ başına çarhuñ şad belâ vü nekbeti
- 4 Cân-ı 'âlemsün şehâ şür 'izzet ile devleti
- 5 Dil-güşâdur *Begkavzı seyr eyle seyrân vahtidür

Muhammes

- 10 -

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

I

- 1 Dehre behâ konulsa deger bir bahâneye
- 2 Ey h'âce zamâneye meylüñ aña niye
- 3 Ferzâne-i cihân iseñ uyma fesâneye
- 4 Bu şavt-ı cân-fezâyı işit uy terâneye
- 5 Gördüñ zamâne uymadı sen uy zamâneye

10. AE 65a, 65b; Ü 49b, 50a, 50b: sahife kenarında

I

1 behâ: nihân AE

4 şavt-ı: sûret AE

II

- 1 Geh nûş-ı pür-şafâ vü gehî nîş-i bâ-hall
- 2 Devr-i cihânı hıyre görüp kılmagıl cedel
- 3 Pendüm budur bu kula gönül eylesün 'amel
- 4 Çengün sipihr-i dñla hey nice vâz gel
- 5 Gördün zamâne uymadı sen uy zamâneye

III

- 1 Bu künc-i ğam-fezâda belâ bî-hesâb olur
- 2 Ma'mûr iken giren kişi aña harâb olur
- 3 Miñnetde ehl-i dil niceler kâm-yâb olur
- 4 Geh sür'at u sukûn u gehi inķılâb olur
- 5 Gördün zamâne uymadı sen uy zamâneye

IV

- 1 Ğam cevruñ alsa gönül hurrem ol yûri
- 2 Mest-i şarâb-ı şevket iseñ bî-ğam ol yûri
- 3 Esrâr-ı şun'-ı Hakk'a yitmiş maħrem ol yûri
- 4 İfşâ-yı zâr kılma hemân epsem ol yûri
- 5 Gördün zamâne uymadı sen uy zamâne

V

- 1 Pîr-i ħured ne dirse sen anı tut işit
- 2 Uyma hevâ-yı nefse özüñ gör dahî segit
- 3 Her nice kıssa eylese ğam kulaĝuñ bekit
- 4 Ya'nî bu dehr-i şûma şakın olma mültefit
- 5 Gördün zamâne uymadı sen uy zamâneye

III

2 iken: eger AE

4 sür'at-ı sukûn: sür'at-i sukûn AE

IV

1 Vezin bozuk

V

4 ħurde degül: ħurde-i gül AE

VI

- 1 Eyler zen-i zamâne saña âl u geh füsûn
- 2 Sa'y bu kim özine seni eyleye zebûn
- 3 Lu'bet-nemâ-yı 'işve dürür kılmasın oyun
- 4 Biñ nâz u şîve eylese her demde kıl sükûn
- 5 Gördüñ zamâne uymadı sen uy zamâneye

VII

- 1 Geh zillet ü nedâmet ü geh 'izz ü 'tibâr
- 2 İnsâna luţf bu mı ayâ devr-i rûzgâr
- 3 'Aks-i murâd gönûlüñ bilse ne ğam rûzgâr
- 4 Duyduñ Cenâbi ħurde degül kılma âşikâr
- 5 Gördüñ zamâne uymadı sen uy zamâneye

Hazâ Dîvân-ı Cenâbî Kaddese Sırral-Me'âfî

Bismillâhir-raḥmani'r-raḥîm

GAZELLER

ELİF

1

Mef'ûlû Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1 Mir'ât-ı dil ki mışkale'dür lutf-ı şâh aña
Jeng-i ğam alur itmese bir dem nigâh aña

2 Âhum livâsı baş çekicek kişver-i ğama
Gözden revân olan yaşum oldu sipâh aña

3 Mîr-i diyâr-ı şâm durur şem'-i bezm- kim
Oldı başında şu'lesi zerrîn külâh aña

4 Karz aldığına nakd-i yaşum merdüm-i ğamuñ
Hâzır iki gözüm gibi 'âdil güvâh aña

5 Zülfeyniññüñ ğamında Cenâbî'ye ey gülüm
Sünbül gelür başındaki dūd-ı siyâh aña

2

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Gözlerüñ cellâdı kim diller virür her cân aña
Şuna ger tîğın baña sînem çekem 'uryân aña

Başlık: Dîvân-ı Cenâbî Ü

1. AE 1b, Ü 1b,

5 (a) zülfeyniññüñ: zülfeynünñ AE

2. AE 1b, Ü 2a

2 Kaşlarıñ tuğrâsını göster berât-ı hüsn ile
Ser-fürû kılsun begüm îrân ile Tûrân aña

3 Nice bir bâzâr-ı ‘aşk-ı h‘âce-i dil çigzinür
Ger metâ‘-ı gam dilerse işte ben dükkân aña

4 İncinürse la‘l-i dilber yeri var teb‘hâleden
Bâr imiş çün ey gönül bir katre-i bârân aña

5 Nazm ile şöhet bula dirse Cenâbî bendesin
İtmesün kem iltifâtın hüsrev-i devrân aña

3

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1 ‘Ârızuñ gülzâr cûyudur haţun reyhân aña
Yok leb-i la‘lûñ gibi bir gonce-i handân aña

2 ‘Anberin bir topa beñzer hâlûñ ey meh kim müdâm
Kâkülûñ kılmış havâle sû-be-sû çevgân aña

3 Reh-güzârında gamuñ beñzer tenüm bir hâna kim
Mihnet ü derd ü belâdur her zamân mihmân aña

4 Gördi nâr-ı firķâtüñde dil kebâb oldığını
Döne döne yandı ey meh âteş-i sûzân aña

5 Kâtlüme gamze okın almış Cenâbî yâr ele
Kaşları yâsı gamında olayın kurbân aña

4

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
1 Gönlüm ister şu mehi kim sevene kini ola
'Âşıkâ cevî ü cefâ eylemek âyîni ola

2 Kılmaya vaşl ile'âşık-ı nâ-kâmı ferih
Ben gibi hicrî elinde nice gam-gîni ola

3 Mâh-ı nev perçeminüñ gökde hevâ-dârı geçe
Zülfünüñ ebr-i felek 'âşık-ı miskîni ola

4 'Âşık oldur ki anuñ pertev-i mihr-i ruh-ı dost
Nûr-bağş-ı dil ü cân çeşm-i cihân-bini ola

5 Ey Cenâbî o mehe nice şikâr olmaya dil
Çeşm-i şayyâdı gibi eldeki şâhîni ola

5

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
1 Râh-ı tecrîd içre şol kim meskenetle hâk ola
'Îsî-yi harîm-şîfat mesken aña eflâk ola

5 (b) olayın: olayun AE

4. AE 2a, Ü 2b

5. AE 2a, Ü 3b

- 2 Virmedi dâmân-ı 'aşk-ı pâküñi elden gönül
İstemez kim câme-i cism-i harâbı çâk ola
- 3 Hancer-i ser-tîzüñe düşdi gönül vehm itmeyüp
'Âşık-ı ser-bâza lâıyk bü durur bî-bâk ola
- 4 Ef'î-yi zülfüñ ne ğam zehrin dökerse üstüme
La'l-i cân-baħşuñ tabîbüm baña ger tiryâk ola
- 5 Gözlerüñ şah-bâzına olsun Cenâbi-veş şikâr
İsteyen şayduñ mişâli beste-i fîtrâk ola

6

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Gösterelden hecrini âh ol dürr-i yektâ baña
Kendiyi mevc ile döger acıyup deryâ baña
- 2 Pây-ı dilden virmeyen çıkarmağa hâr-ı ğamuñ
Minnet ide cân ile ger sözün 'İsî baña
- 3 Gözlerüm yaşın görüp cûlar firâvân ağladı
Yandı dâğum gördigünde lâle-i hamrâ baña
- 4 Nûş idelden bezm-i gamda ben muħabbet câmını
Kûy-ı bed-nâmîde dîrler 'âşık-ı şeydâ baña

3 (a) hancer: hançer Ü

3 (b) bî-bâk: bî-pâk Ü

6. AE 2b, Ü 1b

3 (b) hamrâ: hamrâ AE

5 Mülk-i hüsnüñ şâhıyım diyü Cenâbî ol melek
‘Ârızî hükminde kaçın gösterür tuğrâ baña

7

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1 Şerbet-i kahrın sunar her kâseden devrân baña
Âh kim el virmedi demler dūrūr dermân baña

2 Dûr-i hattıñda ne kôrhu dûzahında hecrîññ
Bes nevid-i mağfîret bu âyet-i gufrân baña

3 Tîğ-ı gamdan gördi cismüm ğark-ı hûn olmuş yatar
Acıyup bu hâlete kan ağladı hicrân baña

4 Hâlet-i sûzum görüp âteşlere yandı cañım
Seng-i gamla sine döĝdi acıdı rıdvân baña

5 Tâc-ı fakr ile Cenâbî Hüsrev’iyüm ‘âlemün
Bendelik ‘arz eylesün her mîr ile sulţân baña

8

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1 Başda oldı nâr-ı âhum efser-i ‘izzet baña
Şu‘le-i gam cismüm üzre bes dūrūr hil‘at baña

7. AE 2b. Ü 2a
2 (b) bes: pes AE
8. AE 2b. Ü 3b
1 (b) bes: pes Ü

2 Âb-ı vaşluñ irmese yakardı ser-tâ-pâ beni
Kendini tiz eylemeşdür âteş-i fırkat baña

3 Gül ruhuñsuz çeşmüme her gonce peykân gibidür
Nîzedür kıddün gamıyla Tûbâ-yı cennet baña

4 İtlerün silkine gerdüm 'âlemün sultâniyum
Der-gehünde bes dırur bu pâye-i devlet baña

5 Kanımı döküp Cenâbî eyledi âhir helâk
Gör ne resme zañm urupdur hancer-i hasret baña

9

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Kıldı fırkat ben garibi âh cânândan cüdâ
Cism-i bî-rûhum ki kıldum hasretâ cânâdan cüdâ

2 Yâr ise nâ-mihribân derdüm bilür de kimse yok
Ara yirde kalmuşum bî-çâre dermândan cüdâ

3 Leşker-i eşküm perişân oldu her sû sensüzün
Kanda cem' olur şol 'asker kıala sultândancüdâ

4 Dirhem-i eşk ile kılduñ ben fakîri mugtenem
Lâyık-ı devlet degül kul ola ihsândancüdâ

2 (b) kendini: kendiyi Ü

3 (a) çeşmüme her: çeşme-i her AE

9. AE 3a, Ü 2a

3 (b) şol: şu AE

5 Sen gül-i nev-resteden ayru Cenâbî âh ider
Nâle eyler her nefes bülbül gülîstândan cüdâ

10

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Bir nazar gördüm yüzüñi saña oldum mübtelâ
Ger baña yâr olmaz iseñ hasretâ vâ firqatâ

2 Ehl-i 'aşk olduñ dilâ terk eyle şâd u râhatı
Derd u gam gelsün berü ehlen ve sehlen merhabâ

3 Cevre yok mı bir nihâyet nice bir katl idesün
Tîg-ı mihnet birle 'uşşâk(un) çeker sûzı şehâ

4 Dil tolaşdı bir gözü fettân zülfi karaya.
Bilmezem kâfir midür key zâlim ü key bî-vefâ

5 Vâdi-i gamda döküp göz yaşı olma melûl
Ehl-i 'aşka Harfî 'yâ çün-kim naşîb imiş belâ

11

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

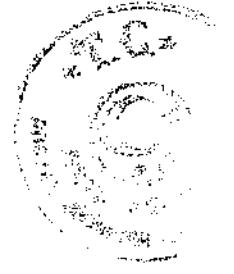
1 'Âşıkâ farz oldu kim rüsvâ-yı 'âm u hâs ola
Dehr içinde terk-i 'ar u nâm idüp bed-nâm ola

10. AE 3b, Ü 1b: sahife kenarında

3 (b) 'uşşâk(un): 'uşşâk AE, Ü

3 (b) vezin bozuk

11. AE 3b, 4a; Ü 2a: sahife kenarında

2 Murğ-ı dil bulmaz halâs hırmen-i hüsnünde çün
Dâne dâne hâller zülfün gibi pür-dâm ola

3 Ruhların görse olur dil hânesi rûşen gözüm
Tâb-ı hürdan nûr olur şol oña anda câm ola

4 Gel velâyet şâhibi ol pîr-i 'aşka hıdmet it
Kim saña Mecnûn'leyin tağlarda vahşî râm ola

5 Pinhân kıla ger 'ârizun zülfün ne gam ey meh senün
Hürşîd 'âlem-tâb hem mestûr olur çün şâm ola

6 Kaldur dua'ya bir elün şâd eyle rûhın sen Cem'ün
Bezm içre rind mey-perest çün bir elinde câm ola

7 Lâyîk mı dur ey mâh-rû devr-i ruğunda kim ola
Gayrlar mihrün görüp Harfî kuluñ nâ-kâm ola

12

Harf'ül-bâ'

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Her ne hâr-ı gam ki virür pây-ı şâha ıztırâb
Sûzen-i müjgâm birle çeksün anı âfitâb

2 Meclis içre bâdeden derd-i humâr uñ işidüp
Acıyup kan ağladı bu hâlete câm-ı şarâb

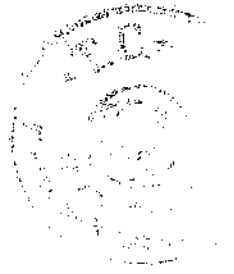
5 (a,b) vezin bozuk

6 (a,b) vezin bozuk. 6 (b) Devr-i hüspünde senün lâyıq mı dura AE

7 (a) vezin bozuk. 7 (a) Devr-i hüsnünde senün lâyıq mı ey mâh-rû kim ola Ü

7 (b) görüp: senün AE

16. AE 4a, 4b; Ü 4b

- 3 Hâk-i pâÿün kühlidür devlet gözine tûtiyâ
Pây-bûsuñ şevketiyle buldı şöhret bu Cenâb
- 4 Dögdi kendin mevc ile deryâ-yı 'ummân acıyup
Âbiledür cismi üzre zahımdan her bir habâb
- 5 Sen bihiştî bir meleksün sende neyler tâb-ı gam
Pür-hatâ ber-hecr hem lâzım durur baña 'azâb
- 6 Lâlûñe el sundıgun bâd-ı hazânuñ gûş idüp
Dâğlar ile cism-i zârum ser-te-ser kıldum harâb
- 7 Tab'-ı mevzûnuñ getürdi nazma her nesri ki var
Virse beyt-i hüsreve şîrîn sözüñ n'ola cevâb
- 8 Sebze-zâr-ı saltanatda gül gibi gül dâ'imâ
Olduğınca tâ şabâ 'ömrüm mişâli der-şitâb
- 9 Pâyûñe yüz sürmege herdem Cenâbî hüsrevâ
Reh-güzâr-ı küyuñ içre eyledi kendin fûrâb

13

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Benden ey nâme nigâruñ nergis-i 'ayyârın öp
Destine yüzler sürüp andan ruh-ı gülzârın öp

5 (a,b) Ü'de sayfa kenarında

7 (b) şîrîn: şîrîn Ü

9 (b) eyledi: eyledüñ AE

13. AE 4b, Ü 4b

- 2 Hancer-i hûn-rîz ile 'uşşâkı öldürme diyü
Furşat el virse saña ol ğamze-i mekkârın öp
- 3 Ka'be-i maşûda sensün perde-i 'izzet diyü
'Ârızında salınan şol zülf-i 'anber-bârın öp
- 4 Bir niçe elfâz ile vaşf eyle hatt-ı sebzini
Tûti-i şab'um gibi la'l-i şeker-güftârın öp
- 5 Serv gibi şalınur görseñ o yâr-i ser-keşi
Bu Cenâbî bendesinden pâ-yi hoş-reftârın öp

14

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Yârüñ ey sergü - şıfat hâk-i reh-i meydânın öp
Sû-be-sû ğaltân idüp her gûşede çevgânın öp
- 2 Ağız açmış yârelerle bulsañ ey ten tîrini
Meclis-i dilde anı şadra geçürüp kânın öp
- 3 Zer kemer gibi gönül kuçsan miyân-ı yâri sen
Şopa-veş yanına aşıl hancer-i bürrânın öp
- 4 Elde yâyı ol mehüñ gönderse tîrin sîneñe
Destine minnetler it bîlindeki kurbânın öp

14. AE 4b. Ü 4b

3 (b) şopa-veş: şuya Ü

5 Okıdukda ey ğazel ol gül ele alup seni
Bu Cenâbî bendesinden ğonce-i ħandânın öp

Harf'üt-tâ

15

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Virmedin ebrûlaruñ yâyına ğamzeñ dâhı şest
Tîr-i dil-dûz-ı müjeñ kıldı derûnumda nişest

2 Kâmetüñ reftâr ile servi düşürdi ayâĝa
Bu meşeldür pâdişâhum dest ber-bâlâ-yı dest

3 Ol kaç-i bâlânâdur meyli dil-i nâ-şâdumuñ
Himmetin 'âşıkларуñ ey serv-i kâmet koma lest

4 Cevri taşın yağdurur her demde gerdûn üstime
Yâ benüm başum şınar yâ seng-i çarĥ olur şikest

5 Ayâĝından bu Cenâbî başını fark itmedi
Tâ ki anı mest kıldı neş'e-i câm-ı elest

16

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1 Çehrem sarardı oldu berg-i ħazâna nisbet
Yaşum yiridür olsa âb-ı revâna nisbet

15. AE 5a, Ü 6a
5 (b) neş'e-i: nişâr AE

- 2 K_ünc-i dil_ümde oldu esrâr-ı 'aşk tâ kim
Vîrâne cihânda genc-i nihâna nisbet
- 3 Cism_ümde zahm-ı tîguñ yir yir ki yârelerdür
Şerh-i derûnum eyler oldu dihâna nisbet
- 4 Za'f_um görüp gamuñda dönd_üñ hayâle dime
Bir nâ-tüvânı kılma pîl-i demâna nisbet
- 5 İrse hadeng-i âhuñ tañ mı Cenâbi çarha
Menzil eriseñ oldu kıdd_üñ kemâna nisbet

17

Fâ'ilât_un Fâ'ilât_un Fâ'ilât_un Fâ'il_un

- 1 Girye-i bi-hadle çeşm_üm bahr-ı 'ummân oldu tut
Eşk_üm_üñ her kıatresini dürr-i gâltân oldu tut
- 2 Hancer-i h_un-riz_üñe gerden şunar her müst_umend
Ey kemân-ebr_ü cihânı saña kurbân oldu tut
- 3 Hil'at-ı 'aşkuñ yeter egn_ümde olmasun libâs
Ben kalender meşrebi yoluñda 'uryân oldu tut

18

Mefâ'il_un Mefâ'il_un Fa'ûl_un

- 1 Bu şuvâdın dimiş koyun apar dost
Apar cân ile bulsuñ bir yârar dost

16. AE 5a, Ü 6a

17. AE 5b, Ü 6a

18. AE 5b, Ü 6a

2 İkâmet eylemez sinemde cânım
Karâr eyler mi şehr içre sefer dost

3 Şeb-i zülfünde gönülün yok karârı
Olaldan mihr-i rûyuñla seher dost

4 ‘Aceb mi sevse ol meh mübtelâsın
Meseldür dostın lâ-büdd sever dost

5 Cenâbî şî‘rine kıymet getürsün
Olan bâzâr-ı fazl içre güher dost

19

Harf’üd-dâl

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün
(Fâ‘ilâtün)

1 İre mi nâle-i yâr-i cefâkâra meded
Yeter mi şavt-ı hezârı gül ü gülzâra meded

2 Çekdi buyruk yoğ iken dâra gönül merdümünü
Şeh Süleymân ne diye zülf-i siyeh-kâra meded

3 Gördiler zevrâk-ı dil baır-ı sirişkümde güzër
Didiler kan denizi dide-i hûn-bâra meded

4 Teb-i hecrün şanemâ yakdı harâretle anı
Şuna gör âb-ı vişâlün dil-i bî-mâra meded

19. AE 6b, U 8a

4 (a) harâretle: harâretde AE

5 Göricek didi Cenâbî müjesinde etegün
Gül gibi virme şakın dâmenüñi hâra meded

20

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Merdüm-i dil kalmasun maḥbûs-ı çâh-ı gam ebed
Şal kemend-i kâkülün ırgür aña cânâ meded

2 Elde la'lün ey perî mühr-i Süleymân olmasa
Böyle münkâd olmaz idi emrüne âgyâr-ı ded

3 Gözlerüm seylâb-ı eşki ğark iderdi 'âlemi
Ger begüm merdümlük idüp çekmese ol âba sed

4 Mâder-i ğamdan toğup derdünle kardaş olalı
Bilmişüm ben kendüme Ferhâd'ı eb Mecnûn'ı ced

5 Ger elif-veş kâmeti yârün ser-âmed olmasa
Ey Cenâbî üstine çekmezdi anuñ kaşı med

21

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

1 Ḥasûd-ı lâyesûdum dur benüm sûd
Ziyânımdur baña 'aşk içre maḥsûd

5 (a) etegün: anınuñ AE

20. AE 6b, Ü 8a

3 (b) begüm: peküm AE, Ü

4 (a) kardaş: karadaş AE

21. AE 6b, 7a; Ü 8a

2 Budur kânûn-ı 'aşkuñ nağmesi kim
Fiğân-i ehl-i derde iñiler 'ûd

3 Yazıldı şafha-i dehre bu haṭ kim
Ayaz'un küştesidür Şâh Maḥmûd

4 Seḥâ bûyın virür bir deste güldür
Elûñ sensin ne şübhe gülşen-i 'ûd

5 Budur divân-ı devrûñ şâh beyti
Ki 'aşk içre Cenâbî oldu nâ-bûd

22

Harfû'r-râ

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Olsa peydâ dûd-ı âhûm gözlerüm giryân olur
Ebr-i zulmet olsa zâhir lâ-cerem bârân olur

2 Düşmen-i nefis u hevânuñ kesdi bir bir başını
'Arşa-i 'uzletde şolkim tîğ-veş 'uryân olur

3 Geh şarâb-ı la'lûñ içüp mest olur cânâ gönül
Gâh ḥâlûñ ḥabbesini ekl idüp ḥayrân olur

4 Şive-i refîârda Tûbâ'ya egmez başını
Kâmet-i bâlâsı yârûñ gör ne 'âlişân olur

22 AE 7a. Ü 11a

4 (b) gör ne: görme AE

5 Seyl-i eşkümden Cenâbî cismümün ma'mûresi
Kılup 'âşık gibi bir gün yıkılup virân olur

23

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Katre-i eşküm ki sen mâh-ı dil-ârâyı arar
Kevkeb-i seyyâredür kim çarhda ayı arar
- 2 'Ârızuñ hükmünde gönlüm okıdı hattıñ velî
Dikdi çeşmün kaşuña ya'nî ki tuğrâyı arar
- 3 Sen büt-i tersâ içün düşdi mezâhib muhtelif
Kimisi Mûsâ'ya döndi kimi 'İsî'yi arar
- 4 Hâli olmaz sînde âvâre gönlüm 'aşksuz
Şan karada bir semekdür ka'r-ı deryâyı arar
- 5 Zülfüñ içün kendini sünbül perîşân eylemiş
Görmege serv-i çemen ol kadd-i bâlâyı arar
- 6 Katline ben hasta cânuñ çeşmüne olup mu'în
Gamzeñ ile kaşuñ ey meh tîr ile yâyı arar
- 7 Kible-i maksûd ı kimüñ mîrdür kimüñ vezîr
Sû-be-sû bende Cenâbî şâh-ı vâlâyı arar

Fâ'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

(Fe'ilâtün)

(Fa'lün)

1 Gözüñ ey meh kıparur fitne ruḥuñ âl eyler
Korkarın ḥâl-i siyâhuñ baña bir ḥâl eyler

2 Levḥ-i çehremde yaşum dökdi firâvân nokta
Beni eşkâl-i gam-ı 'aşkuña remmâl eyler

3 Kâmetüñ serve müşâbih gam-ı hecri ne 'aceb
Kâkülün resmi hey âfet kaddümi dâl eyler

4 Saña 'âşık geçen ey meh delse baht-ı sa'îd
Muşhaf-ı hüsnüñi alup ele ol fâl eyler

5 Zer gibi ḥâlas olam rah-ı vefâ içre diyü
Pûte-i gamda Cenâbî özini kâl eyler

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

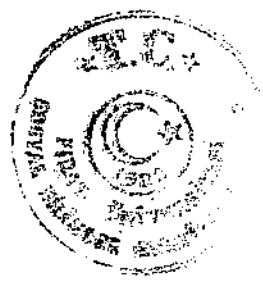
1 'Ârızuñ mihrini görsem cân u dil ḥandân olur
Yâd kılsam ebr-i zülfuñ gözlerüm giryân olur

2 Sînemüñ deşinde çeşmüm dökse kanlı yaşını
Ey şanem her kaṭresi bir lâle-i nu'mân olur

24 AE 7b, Ü 11b

5 (a) pûte: bûte Ü

25. AE 7b, 8a; Ü 12b

3 Humret-i haddüñ görüp dil virdüm ammâ korkarın
Yakmağa ben nâ-tüvânı âteş-i sûzân olur

4 Firkat-i la‘l-i lebünde gülşene kılsam nazar
Çeşmüme ey serv-kad her gonce bir peykân olur

5 Vaşf-ı rûyuñda Cenâbî şî‘rin inşâ eylese
Ey şeh-i mülk-i melâhat bir güzel dîvân olur

26

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1 Câm-ı derdüñ nûş idüp anlar ki mestân oldılar
Devletüñde her biri Cemşîd-i devrân oldılar

2 Tekye-i ‘aşkuñda kanum gördiler her şû revân
Geldiler Ferhâd u Mecnûn dâhî kurbân oldılar

3 El çekenler gevher-i maşşûd-ı dehr-i sifleden
Mâlik-i dürr-i ma‘ânî baħr-ı ‘irfân oldılar

4 Ehl-i diller gördiler vîrânedür gencüñ yeri
Terk idüp ma‘mûreyi her gûşen vîrân oldılar

5 Zaħm-ı tîğ-i bî-hesâbuñ yimeden ‘âşıklarauñ
Bu Cenâbî gibi ey meh cümleten kan oldılar

27

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Sen gül-i nâzik-teni gönlüm kaçan kim yâd ider

'Andelib-âsâ hezâran nâle vü feryâd ider

2 Hancer-i hûn-rîz ile çeşm-i siyâhuñ dem-be-dem

'Âşık-ı bî-dillerûñ kanın döküp bî-dâd ider

3 İrgüren pîr-i mugâna kendini buldı necât

Ol der-i devlet-me'âbî baña kim irşâd ider

4 Yıkdı kâh-ı devlet ü tâk-ı sa'âdet resmini

Her şeh-i 'âlem ki zulm eyvânını bünyâd ider

5 Yapdı kah-ı devlet ü tâk-ı sa'âdet resmini

Her şeh-i 'âlem ki 'adl eyvânını bünyâd ider

6 Hırmen-i şabrum Cenâbî cem' kılsam bir nefes

Rûzgâr-ı âh ile nâlem anı ber-bâd ider

28

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fâ'ülün

1 Her kim dilini gevher-i 'aşka şadef eyler

Her katre-i yaşını o dürr-i necef eyler

27. AE 8a, Ü 14a

5 Ü'de sahife kenarında

28. AE 8a, 8b; Ü 14a, 14b

2 Dil nakdini hârc eylemeyin râh-ı gamuñda
K'âlây-ı zevî'l-kıymet ömrüñ telef eyler

3 Tîr-i gamuña cân viren ey kaşı kemânum
Meydân-ı muhabbetde özini hedef eyler

4 Göñlüm ne 'aceb menzil-i mihrüñ ola zîra
Hûrşîd-i felek 'âzîm-i beyt-i şeref eyler

5 Âsûde-i dehr oldı Cenâbî gibi gamdan
' Her kim ki şehâ sâye-i luṭfuñ kenef eyler

29

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Pür dūrūr 'uşşâk ile her yırde kim cânân olur
Lâzım-ı dîvân durur her kanda kim sultân olur

2 Tîğ-ı hûn-efşân-ı yâre hûn-ı 'âşıkdur gıdâ
Ey göñül olma muḳârin korkarın bir kan olur

3 Yâr vaşlı ni'metinüñ şükrini eyle edâ
Sûd kılmazsañ te'essüf her kaçan hicrân olur

4 Mâtem-çün kâreler giymiş gezerler her müjüm
Ölmeden üstüme çeşmüm şimdiden giryân olur

2 (b) ömrüñ: ömrin Ü

3 (a) tîr-i gamuna: tîri gamuña AE

29. AE 8b, Ü 17a

5 Niçe devr etdi felek 'aşkuñ nihâyet bulmadı
Âfitâbum gerçi dirler her işe pâyân olur

6 Olmağa melik velî oldı müsâfir dilberüm
Pâdişâh-ı Rûm'dur kim 'âzim-i îrân olur

7 Bir şererle külliya yakdı Cenâbî varumı
'Aşk-ı dilber hey ne resme âteş-i süzân olur

30

Mef'ûlû Fâ'ilâtün Mef'ûlû Fâ'ilâtün

1 La'lüñ gamuñda yaşum kanlu şarâba beñzer
Nâr-ı ruhuñda ciger yanmış kebâba beñzer

2 Çeşmüñ kıtâl içinde 'aynî durur Rüstem'üñ
Göñlüm aña mukâbil Âfrâsiyâb'a beñzer

3 Sînem içinde ey mâh şevk-ı ruhuñ fi-l-mesel
Zülfüñ mişâl-i şebde şan mâh-tâba beñzer

4 Câm-ı lebüñi öğsem bilmez nedür Cenâbî
İçmiş mey-i belâñı mest-i harâba beñzer

30. AE 8b, 9a; Ü 12a, 12b ve ayrıca 21b 'de sahife kenarında

1 (a) ruhuñda: ruhuñ AE

1 (a) ciger: cigerde AE

5 (a) öğsem: öğse Ü (21 b)

31

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Neş'e-i câm-ı meyi mest-i harâbîler bilür

Lem'a-i envâr-ı mihri âfitâbîler bilür

2 Baña hemser olmayan idrâk kılmaz hâletüm

Âteşe pervâne şevkın iltihâbîler bilür

3 Kanda fehîm eyler kemâlüm rû-siyâhî tab' olan

Kadrini şanma zahîrûn fâryâbîler bilür

4 Firkatûn âlâmeti sor benden ey hürî-nijâd

Sûziş-i nâr-ı cahîmi çün 'azâbîler bilür

5 Saña ta'lim eylesün çeşmüm şînâverlik yolın

Şuda yüzmek resmini bu murğ-ı âbîler bilür

6 Zülfün ucında ne bilür kim beyân ide faķîh

Bu teselsül 'ilmini şanma kitâbîler bilür

7 Câmi'-i hûsnine nâzır olalı yârûn gönûl

Bu Cenâbî çeşmini hîdmetde câbîler bilür

32

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ûlün

1 Vişâlün günleri bayrâma beñzer

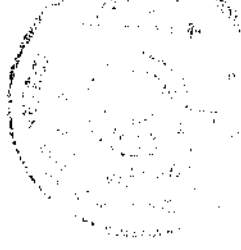
Velî subh-ı firâkuñ şâma beñzer

31. AE 9a, Ü 14a, 14b

4 — Ü

7 — Ü

32. AE 9a, Ü 14a ve ayrıca 18a'da sahife kenarında

- 2 Yürür âvâre-i zülfüñ ölüp dil
Özini añlamaz ser-sâma beñzer
- 3 O zülf-i ‘anber-âhûd-ı perîşân
Göñüller şaydına bir dâma beñzer
- 4 Yüzüñ Mısr-ı melâhatdur ‘azîzüm
Kara zülfüñ haqîkât şâma beñzer
- 5 Koyup sâfi meyi sûfi hemîşe
Müşelleş nûş idermiş hâma beñzer
- 6 Göñül mest-i mey-i ‘aşkuñ olaldan
Şarâb-âlûde bir bed-nâma beñzer
- 7 Cenâbi firkatüñden kıldı feryâd
Vişâlüñden o bir nâ-kâma beñzer

33

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Sînemüz bir mâh-rûyun gül gibi dâğın çeker
Belki sen mîr-i cemâlüñ al bayrâğın çeker
- 2 Gördi ‘ömrüm mezra‘ın bulmuş kemâlin âh kim
Üstine haşşâd çarh-ı sifle orağın çeker

2 ile 3 18a'da yer değiştirmiş

4 (a) yüzüñ: ruḥuñ Ü (18a)

5 ile 6 18a'da yer değiştirmiş

6 (a) mest-i mey-i ‘aşkuñ: mest ü mey i ‘aşkuñ Ü (18a)

33. AE 9b, Ü 9b, 10a

2 orağın: uzağın AE

3 Hindû-yı şayyâda beñzer hâlûñ ey meh kim müdâm
Zülfüñüñ dil murğınuñ kaşdına dûzâğın çeker

4 Niçe kez tolular içdük dilber-i mihre velî
Bezm-i 'âlemde o şâhuñ yokdur ayâğın çeker

5 Gördi seyl-i dideden cânâ esâs-ı ten hâlel
Pest olur bârân ile divâr toprağın çeker

6 Silk-i nazmun gördi pervinüñ 'uqadın dâğıdur
Mâh-ı nev taḥsîn idüp göklerde kulağın çeker

7 Hâne-i dilde görüp yanar çerâğ-ı derdüñi
Piş-keş aña Cenâbî yüregın yağın çeker

34

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Bûse-i ḥadd-i dil-ârâya gönül sevdâ çeker
Güyyâ bir tıflıdur kim ârzü-yı mâ çeker

2 Katl-i 'uşşâk imnege tîrin ele almış müjüñ
Kaşlaruñ dil kaşdına her küşeden yâ çeker

3 Bir lebüñ altında cânâ hâl-i şîrînuñ gören
Beççe-i Hindû durur kim teniñe ḥurmâ çeker

4 (b) şâhuñ: mâhuñ Ü

5 (a) seyl: eşk Ü, 5 (a) esâs-ı ten: esâsın ten Ü

7 (b) yüregın: yüregi Ü

34. AE 9b, Ü 11a, 11b

3 (a) şîrîn: şîrin Ü

4 Rüstem-i Destân olursa çekmeye biñ zûrile
Şol kemân-ı miñneti kim âşık-ı şeydâ çeker

5 La'l-i nâbuñ yâdına ey meh Cenâbî dem-be-dem
Hûn-ı dilden bezm-i gamda bâde-i hamrâ çeker

35

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ben beni nâ-şâd buldum yoğ içem gamdan haber
Âlim-i kübrâ idüm bilmezken âlemden haber
- 2 Dâne-i hâl-i ruhuñ derdin çekerdüm ben henüz
Yoğdı Firdevs ile ey mâh Âdem'den haber
- 3 Bâde-i şevkuñla çalduñ ayağa merdümle
Câm-ı la'lüñdür viren âlemlere Cem'den haber
- 4 Fâş kıldı her kime kim râzum itdüm âşikâr
İstedüm ben bulmadım bir yâr-i mahremden haber
- 5 Firqati yârüñ Cenâbî kıldı âşüfte beni
Kim durur baña viren ol zülfî pür-hamdan haber

36

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Her harâb-âbâd kim dillerde ol meşhûrdur
Ben perîşân rûzgâra nisbet ol ma'mûrdur

35. AE 9b, 10a; Ü 14b

36. AE 10a, Ü 8b

- 2 Lâle kim dâğ-ı ciger le âteş-i hasrettedür
Beñzer ol âvâreye kim hizmetinden dûrdur
- 3 Pertev-i mihr-i cemâlünden ırâğ olan dilüm
Başına gün tağmadık bir bi-nevâ mehcûhdur
- 4 Ben gibi nev-rûzına irüp şeref kesp itmeyen
Köhne-sâl dünyede bi-şöhret ü bi-nûrdur
- 5 Raḥmet âyâtın okur ḥattıñ temâşâ eyleyen
Her müdâvim aña lâ-büdd bende-i mağfûrdur
- 6 Ben ğarîp üftâdeni ḥâk-i deründen dûr iden
‘İllet-i cism-i nahîf ü ḥâtır-ı maḥrûrdur
- 7 İrmedüm diyü Cenâbî ḥâk-i pây-i dilbere
Fırkatünde bu elemle ḥâtırum meksûrdur

37

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

- 1 Dime takvâdan ey zâhid bizüm âgâhumuz vardur
Göñül dirler velî Ḥakk’a bir uğrı râhumuz vardur
- 2 Cemâlün görmesek sen âfitâbuñ ey kamer tal‘at
Seni her gûşede arar felekde âhumuz vardur

3 (a) cemâlünden: cemâlinde AE

4 (a) nev-rûzına: nev-rûza AE

37. AE 10a, Ü 9b

2 (a) cemâlün: cemâlin Ü

- 3 Diyâr-ı miñnet ile sözüñ olsam n'ola serdârı
Ğam-ı 'aşkuñ gibi cânâ çü devlet-h'âhumuz vardur
- 4 Gözüñe hey di 'uşşâka havâle kılmasun tığın
Ki küffâra kılıç şalar bizüm bir şâhumuz vardur
- 5 Nazar şalmaz Cenâbî'ye o dil-ber görmese yaşın
Sitâre cem'ini gözler bizüm bir mâhumuz vardur

38

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Âşinâsın yâd kılmaz meyli dâim yâdedür
Bendesî hâlinden ol servüm 'aceb âzâdedür
- 2 Bakmazam mâhına çarhuñ zerreye olmam günü
Gözlerüm ey nûr-ı dîde sen ruhı kamer adadur
- 3 Hancer-i gamzeñle dâim yirlere kanum döker
Kılıcı inmez belinden bir siyâhî zâdedür
- 4 Bezm-i ğamda nûş idüp 'ayş itmege ben 'âşıkâ
Gözlerüm peymânesinde eşk-i çeşmüm bâdedür
- 5 Yâd-i zülf-i müşg-bûyuñla Cenâbî ey kamer
H'âba varmaz gicelerle bir uzun sevdâdadur

3 (b) çü: cû AE
38. AE 10b, Ü 12b
2 (b) ruh: rahmı AE

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Şâhbâz-ı himmetüm kim evc-i istiğnâdadur

Âşiyân-ı dehre konmaz menzili bâlâdadur

2 Hor bakma dürr-i eşk-i dîde-i hûn-bâruma

Kim ser-i peyvendi anuñ bir ulu deryâdadur

3 Dil kesilmezse 'aceb mı sen ķamer ruhsârdan

Zerrenüñ ser-riştesi mihr-i cihân-ârâdadur

4 Bâl açup şayd eyledüm şehbâz-ı Kâf-ı 'uzleti

Bu kerâmet şanma tenhâ şeh-per-i 'ankâdadur

5 Yâd-i zülf ü 'ârızuñla bu Cenâbî ey ķamer

H'âba varmaz gice gündüz bir uzun sevdâdadur

Mefû'lü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1 Sen yâr-i dil-sitâna dil ü cân fedâ durur

D'avâda şâdıkam buna Hâlik güvâ durur

2 Dil şâd-ı 'aşkdur ki kesilmez terânesi

Ey mutrib-i belâ bu ne şayt u şadâ durur

3 Şaff-ı ne'âli gözlese 'âşık 'aceb digül

Kim şehriyâr-ı 'aşk ola adı gedâ durur

39. AE 10b; Ü 13a, 13b

40. AE 10b, Ü 13b

2 (a) 'aşkdur: 'aşkımdur Ü

4 Âyîne gibi 'aks-i ruh-ı yâr gösterür
Başdan ayağa mey didüğün pür-şafâ durur

5 Şan gül katında bende Cenâbî'yi dir gören
Serv ayağına bûse virür bir giyû durur

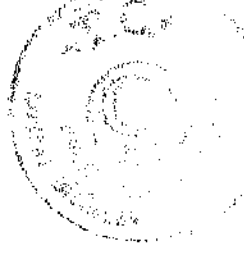
41

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün
1 Egerçi katl-i 'âlem eyler gözün tîğ-i Gâzenfer'dür
Velî kaşuñ kemânından hadeng cânægüzerdür
2 'İzâruñ nârına düşdi 'azâb-ı cân nedür bilmez
Tutulmuş dâm-ı zülfünde gönül murgı semenderdür
3 Açılmaz üstüme bir dem işigün taşı da olsam
Dil-i senginün ey meh-rû meger kim bâb-ı Hayber'dür
4 Ruhında halka halka kâkülün görseñ hazer kıl kim
Dil-i 'uşşâk kaydına düzilmiş niçe çenber dür
5 Cenâbî derd-i mihrüñle girelden tekye-i 'aşka
Ten-i pür-dâğ ile şâhum gezer rind-i kalenderdür

42

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
1 Dil gam-ı 'aşkuñla cânâ şanma kim ferzânedür
Kâkülün zincirine vâ-beste bir dîvânedür

5 (b) bûse: pûse Ü
41. AE 11a, Ü —
1 (a) vezin bozuk
42. AE 11a, Ü —

2 Sûret-i 'aksin görür ider derûnum seyrini
Hâne-i cism-i harâbum şöyle bir kâşanedür

3 Resm-i şâdî istesem nakş-ı belâsın gösterür
Bu denî dünyâyı bildüm baña kim gam-hânedür

4 Kâlbiñe eyle nazar görme gedânuñ zâhirin
Kim hemîşe meskeni gencüñ göñül vîrânedür

5 Yâd-ı şem'-i 'ârîzuñla bu Cenâbî ey melek
Âteş-i dil-sûz-ı hecre yanmağa pervânedür

43

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Zülfüñüñ her târına âşüfte göñlüm bestedür
Der-i 'aşkuñ mübtelâsı 'âşık-ı dil-hastadur

2 İstemez zülfüñüñ gamıyla selâmet olduğın
Beste-i zincir-i gam Mecnûn-ı rüsvâ küştedür

3 Ruğlarıñda ey perî zülf-i perîşânuñ görüp
Kendiyi cem' idemez göñlüm benüm âşüftedür

4 Müşterî 'âşıklara bādâm-ı ter şatar gözün
Kâmetüñ serv-i ser-âmed ruğlarıñ gül-destedür

5 Baña ol gül ey Cenâbî gam degül açılmasa
Gülşen-i hüsn ü bahârda gonce-i nev-restedür

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Mey ü sūzum her nefes ruhsâre-i dîl-dâredür
Bûlbûl-i âşüftenün şevkı dili gülzâredür
- 2 Murğ-ı gönüm şayd kılsun gözlerün şebbâzı kim
Bir kebûterdür gönül senden cüdâ âvâredür
- 3 Eşk-i çeşmüm tañ mıdur arayı gitse sen mehi
Meyli hod âb-ı revânuñ ey perî-rû yâredür
- 4 Gel kemend-i zülfüne ber-dâr eyle 'âlemi
Her kişinün meyli çün-kim ol resenle dâredür
- 5 Bî-cerâhat olmadı cism-i Cenâbî bir nefes
'Aşk-ı tîğî zahmı tende bir oñulmaz yâredür

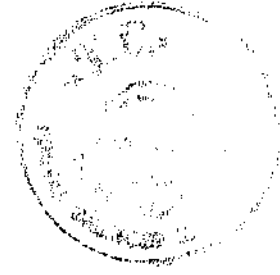
Fâ'ilârün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Her gören yarumca yârî didi cânın gezdürür
Seyr-i 'âlem kılmağa rûh-ı revânın gezdürür
- 2 Dil metâ'-ı cânı virdi itmedi derdün kâbûl
Bî-nevâ bir müflisüñdür armağanın gezdürür
- 3 Kâkülünden kâmet-i bâlâna aşıldı gönül
Murğ-ı Kudsîdür felekde âşiyânın gezdürür

44. AE 11b; Ü 14b, 15a

45. AE 11b, Ü 15a

2 (a) metâ': meşâ' Ü

4 Hayme-gâh-ı fırkatünde tâb-ı ğamdan şaklayup
Başum üzre dûd-ı âhum sâye-bânın gezdürür

5 Gördi cânım hastesini la'lüne ilet-di gönül
Tâlib-i dâr-üş-şifâdur nâ-tüvânın gezdürür

6 Gev-şifat başum Cenâbî kıymağa ol şehsüvâr
‘Anberin zülfî elinde şavlecânın gezdürür

7 Pâye pâye çıkmâğa eyvân-ı cânâ miñnetüñ
Üstüh’ânımdan bedende nerd-bânın gezdürür

46

Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilün

1 Eskiden vîrâne gönlüm derd u ğam konağıdur
Âşiyân-ı bûm-ı hasret her belâ yatağıdur

2 Her gören yaşum didi kûyuñda ey hûrî nijâd
Ravza-i cennetde gûyâ selsebîl ırmağıdur

3 Gelle Mecnûn’ı suvarsın ol sıfâl-i pür-şikest
Leyla köyi itlerinüñ köhne bir yalağıdur

4 Her ne lûtfuñ var ise ben müstemende eyle kim
Bu güzellik gibi sende çak efendüm çağıdur

5 Sorsañ âb-ı didemüñ dâğ-ı cigerdür başını
Ey Cenâbî gözlerüm ol çeşmenüñ ayağıdur

6 (a) kıymağa: kıkmağa Ü
46 AE 11b, 12a; Ü 15 b

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Derd u belâlaruñ baña evvel kûriştedür
Zîrâ ğamuñla hâk-i vücûdum siriştedür

2 Hatt-ı siyâhuñuñ n'ola çeksem belâsını
Başumda ol kâra yazı çün-kim nüviştedür

3 Her gördigini hancer-i ğamzeñle öldürür
Halk-ı cihân da bildi ki çeşmüñ ne iştedür

4 Göñlüm 'aceb mi sîb-i zenaĥdânuñ özlese
Her laḥza tıfl-ı hâtırı zirâ yemiştedür

5 Şarf it Cenâbi ḥaşıl-ı ömürüñ o mâha kim
Toḥm-ı vefâsı mezra'-ı cânuñda kiştedür

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Sinem içre dâima kinüm benüm gerdûnadur
Kim hemîşe luṭfi onuñ her le'im ü dûnadur

2 Kimi serve-mâ'il ancak 'âlemüñ kimi güle
Meylüm âmmâ kâmetüñle ol ruh-ı gül-gûnadur

3 Günde yüz biñ cevır idersin yine dirsın azdur
Ben belâ-keş 'âşıka ey zulm-i pîşe bu nedür

47. AE 12a, Ü 15b, 16a

5 (b) vefâsı: vefâyı AE

48. AE 12a, Ü 16a

4 Tîğ-ı müjgânuñla çeşmüñ beñzer ol şayyâda kim
Kan içinde her dü desti meyli her dem hûnedur

5 Hâşretinden ol mehûñ yaşum Cenâbî akmada
Yâ Sıvâ ırmağıdur yâ Tunca yâhûd Tuna'dur

49

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Her gicem bir Kadr-i ekber tâli'im pîrûzdur
Devletüñde hamdü-lillâh her günüm nevrûzdur

2 Âşık-ı üftâdeñi her dem nişâne itmeye
Ey kaşı yâ her müjeñ bir nâvek-i dil-dûzdur

3 Nûr-u fer virseñ n'ola mâh-ı sipihre çün bugün
Her gören dir 'ânızuñ mîhr-i cihân-efrûzdur

4 Âteş-i 'aşkuñda yanar gönül pervâne-veş
Beñzer ey meh tal'atuñ bir şem'-i 'âlem-sûzdur

5 Mektebinde bu Cenâbî 'âlemüñ bir tıfl iken
Her mürid ü şeyh-i şehre pîr-i 'ilm-âmûzdur

50

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1 Ferr u zîyâda çehreñ ey hûr-i 'ayn-ı mehdür
Sen mâha kul olanlar mülk-i cihâna şehdür

49. AE 12a, 12b; Ü 16a, 16b

5 (b) 'ilm: 'âlim AE

50. AE 12b, Ü 17a

2 Sevdüm seni didümse oldu ziyâde cevruñ
Bî-mûcib-i cinâyet kula sitem günehdür

3 Hecrüñ ğamında şorsañ âhvâl-i pür-melâlüm
Geh nâle geh figândur geh âh gâh vehdür

4 Keff-i yedümde hâşıl bâd-ı nedâmet oldu
Dil hırmeninde dâim çehrem bu ğamla kehdür

5 Bir tâc-ı zer olupdur serde Cenâbî odum
Şol şem'-veş ki nârı başında zer-külehdür

51

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Sorsañ ey dil 'aynumı dest-i belâ ırmağıdur
Lâle-veş dâğıyla sînem ğam zemîni bâğıdur

2 Gözlerüñ tırmaz atar ğamze oğın cân u dile
Kın bıçak şol iki kâfir bizümle yağıdur

3 Dâne-i hâl-i siyehle şayd iden murğ-ı dili
Haddüñ üzre şalınan ey meh ol zülfüñ bağıdur

4 Yağdı şem'-i miñnetüñ cânâ derûn-ı sînemi
Gözden akan yaş degüldür delü yüregüm yağıdur

51. AE 12b, Ü 9a

2 (a) tırmaz: durmaz AE

2 (b) bizimle yağıdur: perümle bağıdur AE

3 (b) zülfüñ: zülf AE

4 (b) vezin bozuk

5 Reng ü bû viren Cenâbî gülistân-ı 'âleme
Gül gibi derd ehlinüñ şol sînesinde dâğıdur

52

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Atan ğamze okın cânâ siyeh çeşmüñ sadâğıdur
Kemân ebrûlaruñ haqqı o kâfir kara yağıdur

2 Göñül âbdâlı olalı olupdur tikyesi sînem
Yanar her gûşede ağlar yürür rûşen çerâğıdur

3 Temâşâ eylesüñ dâğum ri'âyet resmini kûlda
Kerâmetden degül hâli bu Mecnûn'un ocağıdur

4 Müje tîrini atmakda hûlâsa buldı yol çeşmüñ
Kişiyi hıfz iden cânâ yanun dâğı yaragıdur

5 Bulur bî-minnet âğyâruñ katuñda gün gibi 'izzet
Cenâbî âsitânuñda girer şâhum bayâğıdur

53

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

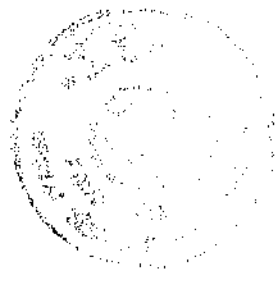
1 Kimi esrâra dil virmiş kimi bengüñ harâbıdur
Beni o kâr mest iden leb-i la'lüñ şarâbıdur

52. AE 12b, 13a; Ü 9b

1 (b) Meger bu dünyede ol kâfir bizümle kan yağıdur Ü'de sahife kenarında

2 (b) gûşede ağlar: kûşe dâğlardur AE

53. AE 13a, Ü 12a

2 Karasından uçup kondı yimez per vâ til atmadan
Gezer deryâ-yı eşk içre gözüm san murg-ı âbîdür

3 Bugün bir câmdan içdüm şarâb-ı 'aşk-ı yâri kim
Ser-i Dârâ vü Cem dirler anuñ iki habâbıdur

4 Akar eşk-i firâvânum yüzünde kâkülüñ ańsam
Bu bârân-ı belâ-sîrûñ meger âhum şehâbıdur

5 Saña bûlbûl gibi ey gül gönülden zâr olup her dem
Sorarsañ gülşen-i gamda bugün bende Cenâbî'dür

54

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Mest-i câm-ı 'aşk olanlar zâhidâ fâsık mıdur
Künc-i takvâda mey-i hamrâ çeker ayık mıdur

2 Şem' yanar giceler karşıuñda şâhum şubha dek
Bilsem anı ben gibi bir bende-i şâdık mıdur

3 Lutfuñı âğyâr gördi ben yine mecrûh-ı gam
Cûd-ı şâh-ı 'âdil-i devrâna bu lâyıq mıdur

4 Nergis-i zer-tâcı gördüm üstüñe dikmiş gözün
Saña ey gül ol dahî bir ben gibi 'âşık mıdur

54. AE 13a, Ü12b, 13a

3 (b) Cûd-ı şâh-ı 'âdil-i devrâna: Cûd-ı şâh-ı 'âdile devrâna AE

4 (a) dikmiş. dökmiş AE

5 Bu tokuz deryâsına çarhuñ Cenâbî sığmadı
Hamle-vârmış Yûnus-ı 'irfân ile bâlık mıdur

55

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Belâ iklimi şâhiyum habâb-ı gam otâğumdur
Ko yansın lâle-veş dâğum ki bir eski ocâğumdur

2 Bugün 'İsî gibi çarha çıkup sen mâhı cerr itsem
Kalendarler gibi elde şeh-i encüm çerâğumdur

3 Belâ bezminde zâr olsam ne tañ tanbûr-veş ey meli
Elinde muṭrib-i dehrüñ burılan çün kulağumdur

4 Şeh-i iklim-i 'aşk oldum bugün 'azm-i sefer kılsam
Diyâr-ı miḥnet-i hecrüñ benüm evvel konağumdur

5 Cenâbî âl ile tañ mı şikâr itsem o şâhbâzı
Ten-i zerdümde her dâğum niçe gözlü duzağumdur

56

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

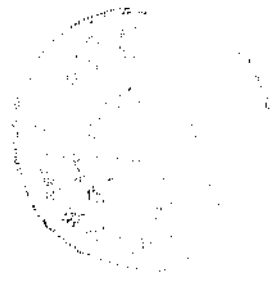
1 Kesilmez yanımı bekler belâ bir eski yârumdur
Baña 'âşık geçer miḥnet esîr ü hâksârumdur

2 Reh-i 'aşkuñ belâsında yıkıldum hâksâr oldum
Degül zerre görinenler benüm nakş-ı gubârumdur

5 (a) Yûnus nüvis AE, bâlık: balığ AE

55. AE 13b, Ü13b

56. AE 13b, Ü13a

3 Beni gül gibi açılmış güler görse bu gülşende
Belâ derdin döker ağlar baña karşı hezârumdur

4 Görüp meclisde kan ağlar yaşum dem dem şurâhîler
Yakan şem'ûñ zebânını ruhuñ derdinde nârumdur

5 O gül-bûyuñ firâkıında Cenâbî sînede dâğlar
Temâşâ itmege her dem benüm rengîn bahârumdur

57

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

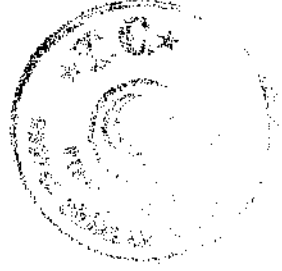
1 Dil-i vîrânede 'aşkuñ benüm genc-i nihânumdur
Derûn-ı sînede şevkuñ zîyâ-yı mihr-i cânumdun

2 Leb-i la'l-i şafâ-baḡsuñ taṣavvur eyledüm ey meh
Yüzüñ âyînesinde mün'akis pür-kaṭre kanumdur

3 Düşüp pervâneler gibi muḥâbbet şem'îne yandım
Çıkan âhum mişâlinde feleklerde duḡânumdur

4 O ḡadd-i 'işve-pervâzuñ şalınsun her taraf cânâ
Bu gönüm bûstânında çü bir serv-i revânumdur

5 Metâ'-ı varlığı şatdım Cenâbî yokluğa çün-kim
Bu bâzâr-ı fenâ içre baña aşşı ziyânumdur

58

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Ne kılsa hancer-i gamzeñ baña 'ayn-ı 'inâyetdür

Kılıcuñ aksa üstüme gözüm nûrî himâyetdür

2 Yazulsun qışsa-i cevri ser-i zülf-i perîşanuñ

'Adâlet tahtı şâhına ucu yok bir hikâyetdür

3 Niheng-i hayrete bir loğma oldu cismi her şâhşuñ

Düşen bulmaz kenârını muhabbet bahri âfetdür

4 Süleymân itdi ben mûrî hükûmetde gam-ı 'aşkuñ

Ten-i zerdümde her dâğum benüm mülûr-i sa'âdetdür

5 Yakup garğ itmege dehri Cenâbî hecri-i dil-berde

Dilümde âteş-i firqat gözümde âb-ı hasretdür

59

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Egerçi hüsn ile ol meh melâhat mülki şâhıdur

Süvâr-ı esb-i nâz olsa velî gerçek siyâhıdur

2 Ne bilsün neydüğüñ şâne şikenc-i turra-i leyli

Dil-i şûride Mecnûn'a şora kim dûd-ı âhıdur

3 Felek burcunda hûrşide yiridür sâyesin şalma

Sîpihr-i 'işve vü nâzuñ o meh râhşende mâhıdur

58. AE 14a, Ü—

59. AE 14a, Ü—

4 Vücûdum hâşılun virsem ne ğam derdünle ben bâda
Muhabbet hırmeninün cism-i zerdüm bir giyâhudur

5 Cenâbî devlet-i dehr-i denîden el çeküp ey meh
Mezellet kûyınun demler durur kim hâk-i râhıdur

60

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fa'ûlün

1 Kûyun tolanur gice ile şol ki 'asesdür
Sultân-ı cihândur bu sa'âdet aña besdür

2 Düşdüm yola kim kat' ide ben râh-ı belânı
Yanumca yürür zâr-ı dilüm baña ceresdür

3 Tîrünle ten-i zârumı pür-rahne görüp ğam
Didi ki belâ murğına bir hûb kafesdür

4 La'lünde ğam-ı hâl-i siyâhuñla bu gönüm
Dökmüş per ile bâlını şekerde megesdür

5 Çeksün ğam-ı gîsûlarun ey mâh Cenâbî
Başında anun bu dahî bir özge hevesdür

61

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Yüzün bâğ-ı melâhatdür dil-i zârum hezârîdür
Ko feryâdı hezâr itsün işi anun çü zârîdür

60. AE 14a, Ü—

61. AE 14b, Ü—

2 Dönüpdür çeşm-i hûnbârum sirişküm birle 'ummâna
Ten-i pür derdümü şorsañ o deryânuñ kenârîdür

3 Leb-i la'lüñ şarâbınuñ dem-â-dem mestiyüm âmmâ
Beni hayrân iden her dem hat-ı çehreñ gubârîdür

4 Tenüm bâğ-ı belâda bir nihâl-i tâze-resdür kim
Ruh-ı zerdüm dürür berki sirişk-i dîde-bârîdür

5 Cenâbî cism-i şad-pârem benüm kim vâdî-i ğamdur
İki çeşm-i güher-bârum iki başlu buñarıdur

62

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Şol libâs-ı âlî kim ol yâr-i gendün-gûn giyer
San şafakda mâhdur kim câme-i gül-gûn giyer

2 Köhne şâln atmasın Leylî iti yâbâna kim
Ol kabâ-yı fâhîrî şöhet içün Mecnûn giyer

3 Dûd-ı âh-ı pür-şerârum resmidür kim her gice
Zer-benek hil'at gibi bu âsmân-ı dîn giyer

4 Zâhirin vîrâne görseñ her gedâya bakma her
'Âlem-i ma'nâda ol zer-tâc-ı Efrîdûn giyer

5 Her kabâ-yı şîve kim biçdüñ Cenâbî nazmda
Şöhret-i dîvân içün ol kâmet-i mevzûn giyer

63

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Nâzenînüm hüsñ ile bir şûh-ı meh-peyker geçer
Leşker-i hûbâna hüsrev 'âleme server geçer

2 Kimseler yol bulmaz hergiz tılsım-ı hüsñüñe
Tâ ki zülfüñ iki başdan aña bir ejder geçer

3 Sâki-i 'aşkuñ elinde câm-ı şevkuñ nûş iden
Meclisinde 'âlemüñ Cemşîd-i gerdûn-fer geçer

4 Zâl-ı dehre kılmayan himmet yüzinden ser-fürû
'Arşa aşmış tığını 'âlemde gerçek er geçer

5 Bir 'Alî-sîret şehri kışver-güşâsın kim bugün
Saña kul oldu Cenâbî cân ile Kânber geçer

64

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Lâle ruhsârûñ katında bilsem ey meh gül nedür
Nâleme nisbet benüm yâ nâle-i bülbül nedür

2 Ruḥlaruñ devrinde âñma lâle-i şahrâyı ko
Kâkülüñ şûrîdesi bir bî-nevâ sünbül nedür

63. AE 14b, Ü 14b

3 (a) şevkuñ: şevkîn AE

64. AE 15a, Ü 15a

3 Câm ile Cemşîd bezmi şevketin söyler saña
Bak şurâhî ağzına ey gonce-leb kulkul nedür

4 Ağza alsam vaşf-ı la'lüñ çehreme düşer 'arâk
Leblerüñ devrinde şorma baña cânâ mül nedür

5 Ey Cenâbî olmasañ bir şâhbâza şayd ger
Ayağında bend-i hayret rişte-i kâkül neder

65

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Gamından bird gül-i ra'nânuñ ey dil âh ü zâruñ var
Fenâ gülzârına bûyın arayı hoş-güzârüñ var

2 Elem şahrâsı sînemde açıldı gül gibi dâğum
Temâşâ kılmağa her dem gözüm rengin bahârüñ var

3 Belâ deryâsına şaldüñ hevâ-yı 'aşk ile kendüñ
Yüri ey zevrağ-ı dil kim muvâfık rûzgârüñ var

4 Ser-i kûy-ı dil-ârâda düşüp teslîm-i cân eyle
Yapılmış seng-i miñnetle gönül anda qarârüñ var

5 Ne gam ey gül belân ile Cenâbî cân vire herdem
Hezârânüñ gibi vaşfuñ bahârında hezârüñ var

3 (b) şurâhî: şurâhî AE, kulkul: fülül AE

65. AE 15a, Ü 9a

2 (b) bahâr: nehâr AE

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Devr ider eflâk-ı cevruñ mâh-ı tâbânuñ mı var
Yohsa ey dil mihri yok bir şâh-ı devrânuñ mı var

2 Eyledüñ ey sine yir yir tâze dâguñ âşikâr
Toylamağa gam-ı sipâhın bir iki nânuñ mı var

3 Ağladuñ ey ebr-i nice demler gülmedüñ
Yaş döker bir mâh için bir çeşm-i giryânuñ mı var

4 Ey tabîb-i gam okuduñ yanuña dil hastesin
Şerbet-i mihruñle bilsem aña dermânuñ mı var

5 Tâbiş-i hûrşid-i gamdan ey Cenâbî yok gamuñ
Sâye şalar üstüñe bir zıll-ı Yezdân'ıñ mı var

6 Kılmaduñ hergiz Cenâbî şaff-ı â'dâdan hâzer
Arka olur buñ deminde Şeh Süleymân'ıñ mı var

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Gam-ı 'aşkıñda sen mâhuñ yine bir özge hâlüm var
Melâmet mülkine şâhum ne güşşam ne melâlüm var

2 Mağavves kaşlaruñ gördüm didüm ey mâh-ı hercâi
Sipihri-i izz ü nâz üzre iki müşkin hilâlüm var

66. AE 15a, Ü 9a, 9b

2 (b) toylamağa: toylamağ AE

67. AE 15b, Ü 10b

3 Ğam-ı hâl-i 'izâruñla Muhammed haqqı ey dil-ber
Bu gönîlüm câm'inde bir ezân okur Bilâl'um var

4 Hurûf-ı derdüñi gözden geçürsem ey kaşı râyum
Temâşâ idecek anda düta bir kadd-i dâlum var

5 Leb-i dil-ber ele girse Cenâbî 'ilm-i ihyâda
Soracak ol Mesihâ'dan 'aceb müşkil su'âlüm var

68

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Pey iltin kûy-ı cânâna ne ğam kim feth-i bâbı var
Tavâf-ı ka'be kılmış'a reh-i dilde sevâbı var

2 Murâduñ mey ise ey dil ciger hûn-âbesin iç kim
Sebû-yı ğamda hıfz olmuş 'aceb rengin şarâbı var

3 Gönül hûn-âbesin içsün yesün zevk eylesün 'âşık
Melâmet nârına yanmış ciger gibi kebâbı var

4 Yebâna tarh idüp ey ğam sirişküm şıfırını itme
Bulursuñ defter-i dilde anuñ dâhî hesâbı var

5 İrem gibi vişâlünden Cenâbî dür olup ey meh
Cañm-i fırkatuñ içre katı müşkil 'azâbı var

4 (a) râyum: yâyum AE
68. AE 15b, Ü 11b

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Ruḥ-ı gül-fâmuñı gördüm saña mihr-i füzûnum var

Bahâr eyyâmıdır mâhum yine başda cünûnum var

2 N'ola mihrünle şahrâ-veş göğüs germezsem 'âlemde

Benüm tağlarca 'aşkuñda karâr ile sükûnum var

3 'Alâyık-ı pây-bendinden ḥalâs imkânı olursa

Eyâ çarḥ-ı hiyel-güster saña rengin oyunum var

4 Tıtuşup âteş-i ğamla vücûdum nûr-ı nâr oldu

Cihânı odlara yakar başumda bir tütûnum var

5 Cenâbî peşşe-i 'aşkuñ n'ola üstâdı olursam

O kâr-zer-i nigâr içre niçe dürlü fûnûnum var

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Vechi yok kim la'lüñ üzre yir ide tebhâleler

Ḥâli olmaz dökmeden bir lahza yaşın jâleler

2 Gördi kırğın müşterî dellâle-i gül bülbülü

Dirhem-i eşkine şatar berk-i surḥın vâleler

3 Sînemüñ kânûnına el ursa ger ğam muṭribi

Dest-i cevruñden ide bezm-i belâda nâleler

69. AE 15b, 16a; Ü —

70. AE 16a; Ü 9b'de sahife kenarında, Ü 10b

1 (a) Ü 9b'de şu şekildedir: Âşikâr eyler çemende tâki dâğın lâleler

4 'Arz ider gül nâzeninüñ bûlbûle şayd olduğın
Zahm-ı dendân la'li üzre jâleden tebhâleler

5 La'bile şatranc-i 'aşka ursam el ey lâle-ruh
Kays ile Ferhâd-ı bî-dil görseler mât kalalar

6 Zâhidâ 'ucb u riyâdan kalbünü pâk itmeseñ
Şarfe itmez saña çendân tâ'at-ı şad-sâleler

7 Nev-'arûsına Cenâbî mihr ü mâhuñ bakmadı
Gördi pâ-yı himmetinde bir iki pâ-mâleler

71

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Vech-i yok kim la'lün üzre yir ide tehâlaleler
Âba düşse mahv olur bir bir ki iner jâleler

2 Tevsen-i tenden mihrün bend ide ey mâh-rû
Şalınalar çarh berine ger kemendin nâleler

3 Viremez dil tekyesinde niçe şem'-i murde'i
Dâğdan peydâ olan sinemdeki şol lâleler

4 Nergise bak 'ayn-ı 'izzetle ki bezme cisimdür
Ger beg iseñ resmidür devrindeki pergâleler

5 Mihr ü mâhi öğsem olmaz ey Cenâbî nazmda
Beytüm içre girmesün lâzım degül muhtâleler

5 (a) la'bile: bârî Ü (9b)

71. AE —, Ü 15b, 16a sahife kenarında

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 İsteyü sen dürrî çeşmüm baħr-ı eşke taldılar
Dest-gir olmazsa vaşluñ rûzgârlar kaldılar
- 2 Gördiler sancak çeker kaddün leṭâfet mülkine
Dest-i âh ile gönüller sine tablın çaldılar
- 3 Vehm idüp kâfir gözüñden ey şanem 'aşıklaruñ
Sû-be-sû dil merdümün yarar karavul saldılar
- 4 Leşker-i nâlem çeküp sen mâh için âhum livâ
Hüsrev-i encüm elinden mülk-i çarhı aldılar
- 5 Sâmirî sihrin bilür yârün o çeşm-i alası
Ehl-i 'aşka itmege her dem Cenâbi aldılar

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 Benüm simürğ-i Kâf-ı sidre-perver
Kazâ-yı cilve gâhum çarh-ı ahzar
- 2 Haḳâretle nazar salma baña kim
Yürür şekl-i gedâda gâh server
- 3 Kaşuñ mihrâbını gördükde 'âşık
Ta'accübden didi Allâh-ü ekber

72. AE 16a, Ü 10a

2 (b) çaldılar: caldılar AE

4 (b) sahife kenarında Ü

4 (b) mihr elinden iñlerüm iklîm-i çarhı aldılar Ü

73. AE 16b, Ü 10b, 11a

4 Umarum kim açam ‘aşkuñ kapusun
Ki himmetle açıldı bâb-ı Hayber

5 Yüzüñ bes maṭla’-ı mihr-i sa‘âdet
Görünmezse ne ğam hûrşid-i hâver

6 Firâkuñ taşınıñ zahmın çeker baş
Görür yazusını elbetde her ser

7 Gözüñ kâfırlığın komadı elde
Müselmân olsa olmaz nesl-i Mâcer

8 Şaḳın bâlânı âhumdan şaḳın kim
Eger ey mâh servi bâd-ı şarşar

9 Sözümden katı gönlüñ buldı tağayyür
Hırâş olsa bozultur rûy-ı mermer

10 Süleymân-ı zamânsın diñle nazmum
Yine mâlik geçer gör mûr-ı âḥḳar

11 Cenâbî sînesin tiġuñla yâr kim
Yaraşmaz pâdişâhum ḥâna bî-der

74

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Fa‘ülün

1 Şaçuñ küfrine virdüm tâ ki ıkrâr
Kuşandum ‘aşkuñuñ deyrinde zünnâr

4 (b) Hayber: Hayber Ü
74. AE 17a, Ü 10a

2 Gözüñ kan dökmeden gâyet kaçınur
Kıtâla gelmez oldu şimdi küffâr

3 Açılmazsuñ baña gül gibi bir dem
Şabâ-veş uğrasam küyuña şad-bâr

4 Gerek hüsnüñden ahsen ola hulkuñ
Ve ger ni yazulur çok naşş-ı divâr

5 Cenâbî dilden oldu saña 'aşık
Ne lâzım sûd kim bu hâle inkâr

75

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Gözlerüñ şâhbâzı kim murğ-ı dilüm her dem kıpar
Şan kazâ simurğıdur kim dâymâ âdem kıpar

2 Şayd-gâh-ı hüsnüñ içre bâl açup şâhîn gözüñ
Aldı göñlüm murğını bilsem ki dâhî nem kıpar

3 Açma zülfeyni gamında hâl-i derhem-keştümi
Ey şabâ ol mâh-rûya kim bulutdan nem kıpar

2 (a) kaçınur:kaçar AE

3 (a) açılmazsuñ: açılmazsın AE. küyuña: köyüne Ü

5 (b) AE —

75. AE 17a, Ü 15b ve ayrıca Ü 16a'da sahife kenarında

3 Bu beyitten sonra Ü (16a)'da şu şekilde bir beyit var.

Gözlerüñ vehmin koyup müjgânüñ aldı dil ele

Gafla cellâd iltidün üğ-i âteş dem kıpar

4 Kimdür ayâğın çeker ‘ayyâr-ı çarhıñ hîlede
Dest-bâzî kılsa bir dem biñ külâh-ı Cem kapar

5 Çehreden yaşum siler tırmaz Cenâbî ol nigâr
Tıfl-âsâ levh-i zerden gûyiyâ dirhem kapar

76

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Fa‘ûlün

1 Be-ğüsñidür cihân-çün mihr-i meşhûr
Ruhuñdan mâh-ı çarha irüşür nûr

2 Ğamuñla vardı ‘âlemler harâba
Nemâ-niddür cihân yek-cây-ı ma‘mûr

3 ‘İbâdet saña cândan farz olupdur
Beher ‘illet neyüm men hasta ma‘zûr

4 Şol iki çeşm-i câdûlar firîbiñi
Heme hulk-ı cihân-râ gerd-i meshûr

5 Ğam-ı ‘aşkuñladur zevk-ı derûnum
Ğamet yâRab mebâdâ ez dilüm dûr

6 Bu hüsn-i bî-bedel ile pâdişâhum
Ne-i âdem meh-i çarhî veyâ hûr

4 (a) kimdür: yokdur Ü (16a)

5 (a) yaşum siler tırmaz: eşküm siler her dem Ü (16a)

76. AE 17a, 17b; Ü 16b

7 Cenâbî gam çekerdi firkatüñde
Der-eyyâm-ı visâlet keşt-i mesrûr

77

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Bugün şol lâle-had gül-çehre dilber kim efendümdür
Külâhın başına egri giyer bir Şeh levendümdür

2 'Aceb mi lâle-veş dâg-ı gamı sinemde olursa
Bahârum gülsitânum gülşenüm serv-i bülendümdür

3 Me'âdin olmasa zülfüñ elüm irmezdi bâlâna
Felek takına çıkmâğa iki müşkin kemendümdür

4 Dü zülf-i 'anber-efşânuñ giriftarı durur göñlüm
Esir-i gull-ı 'aşk oldum iki pâyümde bendümdür

5 Şemâyı çaldum ayağa şabâdan eyledüm sebkat
Hevâ-yı 'aşk-ı cânânuñ Cenâbî kim semendümdür

78

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Hazân idüm niçe demler bahâr oldum nihânumdur
Bu kana ğark olan çeşmüm nihâl-i erguvânumdur

2 Dil-i dîvânumuñ zülfüñ yiridür olsa zencîri
Yüzüñde hâl-i müşğînüñ firîb-i 'aql u cânumdur

77. AE 17b, Ü 17a: sahife kenarında

78. AE 18a, 18b; Ü 15b

- 3 Elif-veş yâremi seyr it ğam-ı kaddüñle sinemde
Muhabbet bâğıyum bitmiş o bir serv-i revânumdur
- 4 Dil-i şad-pâreme baksañ derûnum hâlini söyler
Ki peykânuñla her zahmum dehânumla zebânumdur
- 5 Cenâbî tîr-i miñnetle delindi ney-şıfat bağırum
Sürûr-ı meclis-i hayret benüm âh u figânımdur

79

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ol efendüm pek güzel kim 'âlemüñ şulţânıdur
Başda tâc-ı devletümdür cânımuñ cânânıdur
- 2 Sînede cânım gibi sevsem 'aceb mi miñnetüñ
Hasta göñlüm çâresidür derdümüñ dermânıdur
- 3 Ey kamer pâyâna irsün şöhretüñ eyyâmı kim
Ol melek-hû âftâbuñ hüsnünüñ devrânıdur
- 4 Âteş-i sûz-i dilidür 'âşıkıñ cânın yakan
Seyle viren hân-ı mânın dîde-i giryânıdur
- 5 Ger Cenâbî bendeñi şâhum sorarsañ kimdüğün
Hâksâruñ nâ-murâduñ der-gehüñ der-bânıdur

3 (b) bâğıyum: bâğem AE, bitmiş: yitmiş Ü, serv: server AE
79. AE 18b, Ü 15a: sahife kenarında

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Hadd-i üzre 'anberîn dil-dâr kâkûl 'arz ider
Verd-i âhmer üstine gûyâ ki sünbül 'arz ider
- 2 Sihr-ile ey cân çeşmüñ göñlümün Hârû'tına
Ğabğab-ı sîminüñi bir Çâh-ı Bâbil 'arz ider
- 3 Çehreñe karşı ne tañ dil inlese ey serv-ğad
'Âdet-i bülbül dürür gül görse ğulgul 'arz ider
- 4 Bir bahâr-ı tâzedür cânâ cemâlün kim müdâm
Fazl-ı dide 'âşık-ı didâra ter gül 'arz ider
- 5 Deyr-i hüsnine Cenâbî yâr-i tersâ-beççenün
'Îsî-i la'l-i lebi dil rindine mül'arz ider

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 İrem bâğını 'âşıklar ruḥ-ı cânânedür dirler
Sa'âdet gencine mesken dil-i divânedür dirler
- 2 Görenler ḥâlet-i şevkum ruḥ-ı gülgün-ı dil-dâra
Özin şem'e şalar dâyim beni pervânedür dirler
- 3 Lebünden cür'a şun sâkî bize ol ğamzede olsun
Ki ref'-i ğuşşaya çâre bugün peymânedür dirler

80. AE 19a, Ü 13b: sahife kenarında

4 (b) Ü —

5 (a, b) Ü —

81. AE 19a, 19b; Ü 13a, 13b

4 Dil-i bî-çâremi cânâ görenler bend-i zülfünde
Sezâdur geçse zencîre bu bir dîvânedür dirler

5 Cenâbî şem'-i hüsnüñe degül pervâne dirlerse
Bu âteş-dân-ı miñnetde anı pes yânedür dirler

82

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1 Fettân-i devr-i hüsnüñ ol hâl-i rû-siyehdür
Bir Hindû'dur ki gûyâ iklim-i Rûm'a çeñdür

2 Şûr u fitenle hatuñ gavgâya virdi deñri
Ser-menzilünde her şeb bir âh u vâý u vehdür

3 Ol ğabğab-ı dil-âvîz Hızr-ı hattıñla cânâ
Âb-ı hayâta mâlik bir zulmet içre çeñdür

4 N'ola ğamuñ çekenler sułtân-ı deñr olursa
Her âh-ı şu'le-bağşı başında zer-küleñdür

5 Ey serv-i ser-firâzum kimdür Cenâbî diseñ
Sâyıñla ülfet itmiş bâuñda bir ğiyehdür

83

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Zülfüñüñ her târına âşüfte göñlüm bestedür
Derd-i 'aşkuñ mübtelâsı bir belâ-keş hastedür

5 (a) dirlerse: delürse AE

5 (b) pes: bes AE

82. AE 19b, Ü 14b: sahife kenarında

83. AE 19b, Ü 15b: sahife kenarında

1 bestedür: teşnedür Ü

2 Üstüme şalsa n'ola kadd-i bülendüñ gölgesin
Sâyesi serv-i revânuñ dâyimâ çün pestedür

3 Gözlerüñ zulm ile dökse cümle 'âlem kanını
Yine meylüñ ey kamer ol dîde-i ser-mestedür

4 Müşteri 'âşıklara bâdâm-i ter şatar gözüñ
Kâmetüñ serv-i ser-âmed'ârızuñ gül-destedür

5 Baña ol gül ey Cenâbî gam degül açılmasa
Gülşen-i hüsn ü bahâda gonce-i nev-restedür

84

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Şevk-ı sûzum dem-be-dem ruhsâre-i dildâredür
Bülbül-i âşüftenüñ meyli velî gülzâredür

2 Murğ-ı gönlüm şayd kılsun baña şâhîn gözlerüñ
Dâm olmaz ol kebûter nice dem âvâredür

3 Eşk-i dîdem tañ mı dîrsen yâre gitse arayı
Meyl-gâhî âb-ı cûyuñ ey kamer-ruh yâredür

4 Gel i kemend-i zülfüñe ber-dâr eyle 'âlemi
Her kişinüñ çeşmi çün-kim ol resenle dâredür

5 Bi -cerâhat olmadı cismi Cenâbî bir nefes
'Aşk-ı tîği zahmı tende bir oñulmaz yâredür

84. AE 19b, 20a; Ü 16a: sahife kenarında

3 (b) meyl-gâhî: meyli gâhî Ü

85

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ol perî-rû dîl-rübâ kim hüsni ile mümtâzdur
Günde yüz biñ cevri iderse ehl-i 'aşka âzdur
- 2 Sinemüñ kânûnına târ aşdı eşk-i dîde kim
Bezmi-i gamda çalınur hayret-i nevâ bir sâzdur
- 3 Genc-i dilde 'aşkuñı ben nice pinhân eyleyem
Keşf iderler sırrımı âhum yaşum gammâzdur
- 4 Tûl takınmış başına ebrûlarıñdan gözleriñ
Şaydın almış döne döne bir güzel şâhbâzdur
- 5 Açılır göñlüm gözüm görsem Cenâbi ol gülî
Ârız-ı nüzhet-fezâsı gûyiyâ kim yazdur

86

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Çeşmi âle çün güzel hâlet-i bükm bakışdadur
Serv-i kâdler bî-'aded hikmet velî cünbüşdedür
- 2 Başa vardum sâz ile ayakda kaldı ehl-i zühdi
Her kuluñ bir remzi var illâ sözüm alışdadur
- 3 Çeşmüm üzre yoklasuñ mihnet libâsı yârını
Zülf-i piç-â-piçüñüñ her kılı anda riştedür

85. AE 20a, Ü 16b: sahife kenarında

86. AE 20a, Ü 16b: sahife kanarında

1 (a) bakışda: bakışta Ü

(b) kâdler: kâdle AE, cünbüşdedür: cünbüştedür Ü

2 (b) alışdadur: alıştadır Ü, bir: biñ Ü

4 Ben firâkuñ pîşesinde vaşluñuñ ehl-i hevâ
Kâr-gâhında cihânuñ her kişı bir işdedür

5 La'l-i dilber hasretiyle al akar yaşum benüm
Hûn-ı dille ey Cenâbî gûyiyâ âğuşdadur

87

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Sîne şahrây-ı elem kûh-ı belâ başum mıdur
Baħr-ı miħnet mevc uran deryâ gibi yaşum mıdur

2 La'l bigi eşkümuñ sinem Bedeħşânı mıdur
Ma'den-i lü'lü'-yı derdüñ çeşm-i dūr-pâşum mıdur

3 'Ayn-ı hûrşîdüm belâ burcında rûy-ı zerd ile
Âsümân-ı miħnetüñ mâh-ı nevi kaşum mıdur

4 Ana rahminden toğalı yanımı bekler elem
Bilsem anı ey 'aceb sūd bir karındaşum mıdur

5 Ğamdan özge hâlüme vâkıf Cenâbî kimse yok
Hemdemüm mi ol benüm yâ yâr-i sırdâşum mıdur

88

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Her çemende ey şabâ var ol gül-i ra'nâyı gör
Sen de ey ğam gel beri ben bülbül-i şeydâyı gör

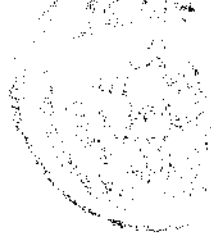
4 (b) işdedür: iştedür Ü

5 (b) âğuşdadur: âğuştadur Ü

87. AE 20a, 20b; Ü 16b: sahife kenarında

88. AE 20b, Ü 16a, 16b

1 (b) gelberi: gül perî AE

2 Vâmık-âsâ 'aşk ile ger şâhib-i hâlât iseñ
Hil'at-ı her şey'de ey tal'at-ı 'Azrâ'yı gör

3 Lâleye bak reng-i uğrile gül-'izâr Leyli'den
Nesterin jülide bu Mecnûn-ı bi-pervâ-yı gör

4 Atdı cismüm fülkini eşküm kenâr-ı miñnete
Rûzgâr-ı âhile keştî süren deryâyı gör

5 Olalı divân-ı 'aşkuñ ben Cenâbî kâtibi
Sinede dâğ-ı siyehden yazduğum tuğrâyı gör

89

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Tekye-i gânda tirâş olmağa dil ser gösterür
Dâğ-ı derdüñle özin ya'nî kalender gösterür

2 Gözlerüñ mekriyle zülfüñ pîç-ber-pîç eylemiş
Sâhir-i Fir'avn'dur Mûsâ'yâ ejder gösterür

3 Başına zerrin külâh olup gezer mihr-i cihân
Kendüyi bu nev'ile mañbûb-ı hâver gösterür

4 Kâkülüñ resmi diye gül-zâr-ı sinemde baña
Âhumuñ dûd-ı siyâhı sünbül-i ter gösterir

5 Zahm-ı gamzeñ ey şanem cism-i Cenâbî'de bugün
Çeşmüne âgyâr sevmek darb-ı hancer gösterür

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ruḥları şem'in yakaldan nâz ile cânâneler
Oldı süz ehli aña yanmağ içün pervâneler

2 Hancer ü tığñ el urmak istemezler katlûme
Göreyin kim ḥûn-ı dilde kanlara boyanalar

3 La'lün içün savdügüm yok dise dil ma'zûr tut
Eksük artuk söz ider 'âdet dürür divâneler

4 Gözlerüñe uysa dil bünyâd-ı ceng olmak düşer
Yegdürür uymayalar divânma ferzâneler

5 Bu ḥarâbe dilde 'aşkuñ bulmayınca bilmedüm
Gence mesken oldığın ey sîm-ten vîrâneler

6 Mey yirine ḥûn-ı dil şatar gamuñ evbâşına
Yâraşur dirsem Cenâbî çeşmüme meyhâneler

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Göz açdum rûy-ı dil-dâre 'aceb rengîn yañağı var
Tolu mey çeşm-i 'âşıkdan meger gül-gûn kabağı var

2 Ğamuñ mülkine şâh oldı dil-i âvâre şâd olsun
Yine âhı duḥânından kara şâldan otâğı var

90. AE 20b, 21a, Ü 10a: sahife kenarında

4 (a) gözlerüñe: gözlerine AE

91. AE 21b, Ü 15a, 15b: sahife kenarında

3 Belâ ehline yikmez mi bu devlet şâm-ı hasretde
Şerâr-ı nâr-ı âhından yanar önde çirâğı var

4 Per açdukça bu çölmekte hümâsı âhumuñ ey meh
Nihâl-i sidrede beñzer o sîmurguñ konağı var

5 Virür hüsninden ol mâhuñ dile her dem haber çeşmüm
Cenâbî hüsrev-i gönülün 'aceb çâpar ulağı var

92

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Güneş-tal'at kamer-şöhret kimuñ sen gibi şâhı var
Zemîn ü âsümân üzre anuñ eşk ile âhı var

2 Serîr-i 'izz ü nâz üzre temâşâ kıl ne hüsrevdür
Behey zâhid gel insâfa kimuñ bir böyle şâhı var

3 Muhabbet yolına girseñ selâmetden tecennüb kıl
Ki başuñdan güzâr eyler hezârân seng-i râhı var

4 Seg-i dergâh-ı cânânı nice tahkîr idem ben kim
Ser-i kûyında vaz' olmuş serîri 'izz ü câhı var

5 Baña bir gûşe-i çeşmüñ dırığ itme benüm şâhum
Ki 'âlemler disünler kim Cenâbî'ye nigâhı var

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Nağd-i eşkin dâguma çeşmüm firâvân yağdurur

Er ocâğın görse iller aña ihsân yağdurur

2 Zülfüne beñzer firâkuñ zulmeti bir ebrdür

Kim ser-i 'uşşâka her dem seng-i hırmân yağdurur

3 Yâ gibi baş eger lifin kullanur ebrûlaruñ

Tîr-i ğamzeñ anuñ içün cânâ peykân yağdurur

4 Ağların zülfuñ nıkâba çekdügünce ruhların

Ebr-i zulmet gün yüzün setr itse bârân yağdurur

5 Ey Cenâbî devr-i gülde gör bu lutfi yârden

Üstüme mey şöhetinde verd-i handân yağdurur

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Muhabbet câmını şol kim belâ bezminde nûş eyler

Taşar kendüye ol sığmaz hum-ı mey gibi cûş eyler

2 Şadâ-yı sînesüz erğanûnı istimâ' itmez

Şu kim deyr-i muhabbetde ğamuñ şadını ğûş eyler

3 Kime kaçd-ı cefâ itse felek ey mâh-ı gül-çehre

Senüñ gibi sitem-kâruñ ğam-ı 'aşkına dûş eyler

93. AE 21b, Ü 14b, 15a

3 (a) lif: liğ Ae

94. AE 21b, Ü —

4 Dokundukça ne tañ âhum gözüm yaşına mevc ursa
Ki deryâ rûzgâr olsa azar lâ-büdd hırûş eyler

5 Bulanlar hücce-i dilde ma'ânî gevherin Hârfi
Sır açmakdan dehânını şâdef gibi hamûş eyler

95

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Meygede âdâbını mest-i harâbiler bilür
Ka'be yolın lâ-cerem merd-i sevâbiler bilür

2 Baña hem-ser olmayan idrâk kılmaz hâletüm
Âteşe pervâne şevkîn iltihâbiler bilür

3 Firâtûñ âlâmetini şor benden ey hürî-nijâd
Sûziş-i nâr-ı cahîmi bu 'azâbiler bilür

4 Kanda fehîm itsün kemâlüm rûstâyî tab' olan
Kadrini şanma zahîrûñ faryâbiler bilür

5 Saña ta'lîm eylesün çeşmüm şenâ-verlik yolın
Suda yüzmek resmini bu murğ-ı âbiler bilür

6 Zülfüñ ucundan ne bilür kim diye anı fakîh
Bu teselsül 'ilmini sanma kitâbiler bilür

7 Câm'i-i hüsnine yârûñ ideli nâzır dili
Çeşmini hidmede Hârfi anı câbiler bilür

95. AE 21b, 22a, Ü 14a, 14b

1 (a, b): — Ü

3 (a, b): — Ü

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Neş'e-i câm-ı meyi mest-i hârâbiler bilür

Lem'a-i envâr-ı mihri âfitâbiler bilür

2 Baña hem-ser olmayan idrâk kılmaz hâletüm

Âteşe pervâne şevkin iltihâbiler bilür

3 Kanda fehm eyler kemâlüm rûstâyî tab' olan

Kadrini sanma zahîrûñ faryâbiler bilür

4 Sen ne cevher kapduğun kân-ı melâhatde bugün

Ey meh-i burc-ı letâfet bu türâbiler bilür

5 Zülfüñ ucundan ne bilür kim beyân ide fakîh

Bu teselsül 'ilmini sanma kitâbiler bilür

6 Saña ta'lîm eylesün çeşmüm şenâverlik yolın

Suda yüzmek resmini bu murğ-ı âbiler bilür

7 Sor sorarsañ Harfî'ye pîr-i muğânun şohbetin

Meclis-i Cem şevketini kâmyâbiler bilür

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

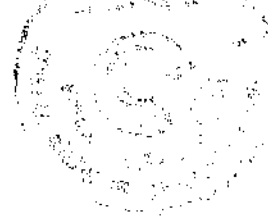
1 Gam şebînde şubha-dek işüm gücüm efgândur

Hak güvâhum şanma cânâ didigüm yalandur

96. AE 22a, Ü 14a, 14b

1 (a) neşe-i câm: teşne-i câm AE

97. AE 22b, 23a; Ü 10a, 10b: sahife kenarında

2 Mısr-ı hüsnüñ hakkı ey cân tâ dem-i şubh-ı vişâl
Şâm-ı fırkat içre çeşmüm Nîl-veş giryândur

3 Âteş-i 'aşka düşelden bu vücûdum gül gibi
Dil hazîn ü cân enîn ü cigerüm biryândur

4 Sırr-ı 'aşkı itmez idüm 'âlem içre fâş lîk
Kanıma giren benüm bu çeşm-i hûn-efşândur

5 Baña seyr-i gülşeni 'arz itme lutf it ey refîk
Kûy-ı cânânum baña tâze bahâr-istândur

6 Hüsnüñe mağrûr olup her bir gedâyı tutma hor
Çok gedâlar milket-i dilde begüm sultândur

7 Kûyun içre dilbere Harfî nider didüm didi
Gülşen içre hoş-nevâ bir bûlbûl-i beyhândur

98

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fa'ûlün

1 Didüm senden gelen cânâ belâdur
Didi kim saña benden bil 'atâdur

2 Didüm kim bûse umar dil lebûñden
Didi ümmîd-i bî-mârân şifâdur

3 Didüm 'âşıklara rahm u vefâ it
Didi 'âdet bize cevri ü cefâdur

3 (b) biryân: pîryân AE
98, AE 23a, Ü 10b, 11a
2 (b) bî-mârân: pîmârân

4 Didüm kıblem beyân it kim yüzüñ ne
Didi kim ka'be-i ehl-i şafâdur

5 Didüm gülzâr-ı kûyuñda ne Harfî
Didi kim bülbül-i mağme serâdur

99

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 'Ârız-ı cânânım üzre zülf-i 'anber-bârlar
Hirmen-i gülde yatur gûyâ ki heft-ser-mârlar

2 Düşmeseydün ol yüzi gül serv-i belâdan cüdâ
Söyle ey dil bes nedür bülbül gibi bu zârlar

3 Gözlerüñ devrinde battâl oldu sihri Sâmiri
Merdüme el oynamakda ki katı sehğârlar

4 Döndürür âhir özine kimsede sağlık kırmaz
Hasta kılmur dilleri şol dide-i bî-mârlar

5 Çeşm-i cellâdı siyâset kılmağa cânuñ senüñ
Eylemiş zülfeyni yârüñ Harfî'yâ gör dârlar

100

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 'Ârız-ı dil-ber gibi mergûb olaydı ger kamer
Bulunurdu ey felek birin dahî anı sever

99. AE 23a, Ü 11a, 11b: sahife kenarında

3 (a) Sâmiri: Sâmir Ü

4 (b) bî-mârlar: hem-sârlar AE

100. AE 23a, 23b; Ü 12b, 13a: sahife kenarında

- 2 Çeşm-i yâre 'âşık-ı bî-dil geçer miskîni gör
Gülşen içre nergisiñ beñzi sarardı hem-çü-zer
- 3 Kılmayan şükr ü sipâs-ı ni'met-i vaşluñ müdâm
Yiridür hicrân atarsa her dem anı der-be-der
- 4 Gördi dil-berden beni dûr itmek imiş niyeti
Ey rakîb-i rû-siyeh telbisi aradan götür
- 5 Kûyına varmağ ile itmez kanâ'at bu gönül
'Âşık-ı didâr olan Harfî cinâmı ol nider

101

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 İki gevher-bâr cüdur dide-i hûn-bârlar
Gâh mercân akıdurlar geh dürr-i şehvârlar
- 2 Gül yüzünden ko behre olsun 'âşıkuñ
Tutmadın etrâf-ı hüsnüñ gül-şenini hârlar
- 3 Bir şanem 'aşkı ile meftûn olup gönlüm yine
Zülf-i sevdâyını koştı bilüme zunnârlar
- 4 Zülfüñ ucından ne derdler çekdüğüm ey sîm-ber
İstesem şerh itmege dolar besî tûmârlar
- 5 Gül yüzine bulmadı mânend bir gül hüsrevâ
Bende Harfî nitekim keşb eyledi gülzârlar

5 (b) cinâmı: habâbı AE

101. AE 23b, Ü —

1 (a) bârlar: bâreler AE

4 'İsî-i la'lûñ katında kâfiridür 'aşkuñuñ
Biline zülfuñ gamını şol ki zünnâr istemez

5 'Andelib-âsâ Cenâbî budur efgân itdügi
Sen gül-i gonce-femî âgyâr ile yâr istemez

104

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ay geçdi ben kûlın ol meh dahî yâd eylemez
Âşinâdan gördigüm cevri baña yâd eylemez

2 Yapmada âgyâr göñlüñ ol kamer üstâdmış
Kâh-ı dil vîrân yatar yıllardur âbâd eylemez

3 Çekmeden hecrüñ gamın berg-i hazâna dönmüşüm
Ne 'aceb âhum yeli kim beni ber-bâd eylemez

4 Baña cevrin 'arz ider ol mâh gayre mihrini
Bir şehe kûl olmuşum kim bendeye dâd eylemez

5 Açamaz göñlüñ bilâdın ey Cenâbî her Melik
Hân Süleymân gibi her şeh feth-i Bağdâd eylemez

105

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Kâh u bî-geh her güzel kim 'âşıkın yâd eylemez
Bir şeh-i 'âlem dūrūr kim kullara dâd eylemez

5 (b) gül-i: gül AE
104. AE 24a, Ü 17b. 18a
3 (b) kim: ki AE

- 2 Âşinâlık resmini bilmez gibi ol meh-likâ
Kim harîf-i meclisin yıllar durur yâd eylemez
- 3 La'l-i nâbuñ cür'asıdur gönlümü hurrem iden
Ver ne câm-ı mey didüğün hâtırım şâd eylemez
- 4 Menzil-i maksûda ırmaz çekdi renc-i bî-şümâr
Şol ki 'aşkun yollarında derdüñi zâd eylemez
- 5 Sen şeh-i devrâne bende Cenâbî nisbeti
Sifle-perver her denîye kendin isnâd eylemez

106

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Sâkin-i kûy-ı belâ halk ile bâzâr istemez
Ġamdan özge kendüye bir mûnis-i yâr istemez
- 2 Hâlet-i 'aşkum benüm fâş eyleme ey eşk kim
'Âşık-ı deryâ-dil olan sırrın izhâr istemez
- 3 Tekye-i âhzânuma bedr-i ziyâ-yı 'ârızuñ
Yakmağa gönlüm çerâğın şu'le-i nâr istemez
- 4 Sâki-i 'aşkuñ elinden câm-ı derdüñ nûş iden
Bezm-i ğamda ber-nefes olmağa hûş-yâr istemez
- 5 Âsitânuñ sengine başın koyup râhat süren
Bister-i sincâb ile bâlîn-i zer-kâr istemez

105. AE 24a, Ü 18a: sahife kenarında

106. AE 24b, Ü 18b

6 Bûy-ı râḥat olmadı vaşluñ gülinden ey kâmer
Şol ki ḥâr-ı miḥnet-i hecrüñden âzâr istemez

7 Kûy-ı rûsvâda Cenâbî ṭabl-ı şöhret döğeli
Bildi 'âlemler anı kim nâm ile 'âr istemez

107

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 'Aşk-ı vîrânî ebed kendüyi ma'mûr istemez
Yakmağa kandîl-i şevkîn mîhrden nûr istemez

2 Sâkin-i künc-i tevekkül 'ârif-i bî-kayd olur
İktisâb-ı nâm için olmağa meşhûr istemez

3 Âsitânuñ ḥâkini çeşmine 'âbid çekmese
Ġam degüldür sûd kim kühli daḥi kör istemez

4 Diş bilirse la'lüne müşgin ḥatuñ olmaz 'aceb
Şehd ü şekker olsa anı sanma kim mûr istemez

5 Buldı sâyeñ devletin alup Cenâbî yanuñ
Sen hümâ-yı nâzdan olmağa ol dûr istemez

108

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Çekdüğüm derd ü belâyı kimse ta'bîr eylemez
İstesem şerḥ itnege âklâm taḥrîr eylemez

107. AE 24b, Ü 19b

2 (a) künc: kûy AE

108. AE 24b, 25a; Ü 20a

- 2 Her belâya şâbir ol men'ine tedbîr itme kim
Cidd ü cehdün ey göñül takdîri tagyîr eylemez
- 3 Fitnelerle tıldurupdur 'âlemi fettân gözüñ
Günde yüz biñ cevriñi 'uşşâka taksîr eylemez
- 4 Görmesin 'aşkuñ kitâbın her fakîh kim hîred
A'lem-i nâs olsa ger ol anı tefsîr eylemez
- 5 Gördi kim maḥbûs-ı çâh-ı ğabġabuñdur şâd olup
Çıkmaġa andan Cenâbî fikr ü tedbîr eylemez
- 6 Tîr-i âhum bu toġuz çarḡuñ delüpdür cevşenin
Sen meh-i ebrû-kemâne lik te'sîr eylemez

109

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Kûy-ı dilber variken dil geşt-i bûstân istemez
Terk-i gülzâr idüben ol ḡabs ü zindân istemez
- 2 Hâne-i dilde şu kim yandırdı mihrüñ şem'ini
Pertev-i envâr-ı hûr u mâh-ı tâbân istemez
- 3 Dergehüñde dil ki derbânuñ geçer şâhum senüñ
Milket-i Rûm'a begüm olmaġa sultân istemez
- 4 Râh-ı 'aşk içre şu 'âşık kim geçer ᡑâbit kadem
Küfr-i zülf-i yâri koyup dîn ü îmân istemez

109. AE 25a, Ü 19b, 20a: sahife kenarında

4 (a) şu: şol Ü

5 Tâc-ı fakr ile şu kim mülk-i kanâ'at şâhıdur
Haşmet-i Cem gözlemez taht-ı Süleymân istemez

6 Nîm-nâna şol gedâ kim kânî' oldı dünyede
Kurş-ı mihri süfresinde kendüye nân istemez

7 Harfî'yâ bir gül bitirmez bu fenâ gülzârı kim
Bülbül-i dil-hastasın ol zâr ü giryân istemez

110

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Neş'e-i câm-ı mey-i şevkuñla hoş-hâl olmuşuz
Hâdisâtından cihânun fâriğ-ül-bâl olmuşuz

2 Âriyüz her gill ü gıştan şâf kılduk kalbimüz
Pûtesinde 'âlemün bir nice kez kâl olmuşuz

3 Hüsnuñun hayrânıyuz ayılmağuk yıllar durur
Terk-i dünyâ eyleyüp aşkuñda âbdâl olmuşuz

4 Rengine bu eşk-i surhuñ şöyle boyandığ bu gün
Kim bedenle şâhş-ı cânâ câme-i âl olmuşuz

5 Kıl ü kâlinda cihânun ey Cenâbî el çeküp
Sır virüp râz açmada her nâ-kese lâl olmuşuz

5 (b) haşmet: haşmet Ü
110, AE 25a, Ü 21a, 21b
5 (a) el çeküp: den çeküp Ü

111

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ol hümâ üftâdesinden sâyesin dūr eylemez

Hâke şalmaz 'âşkın 'âlemlere h̄or eylemez

2 Târ-ı şebdür sinesi nūr-ı 'amelden h̄âlinüñ

Qaldı zulmet içre her kim bâtının nūr eylemez

3 Nūr-ı dîdemdür ne resme dūr olam dildârdan

Çeşm-i 'âlem-binini ehl-i nazar kör eylemez

4 Yolda qaldı hasretâ bî-zâd-ı râh-ı âh̄iret

Şol ki kendin h̄irmen-i tâ'âtde mūr eylemez

5 Ey Cenâbî çekmedi ol iki sultân derdini

Ger belâ-yı gâmda dâim kim ki 'âşûr eylemez

112*

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 La'l-i nâb-ı dil-bere 'unnâb beñzer beñzemez

Eşküm içre dîdeme ğark-âb beñzer beñzemez

2 Kûze-i çeşm ile baña bûstân-ı kûyuñı

Şulamağa zâr ile tûlâb beñzer beñzemez

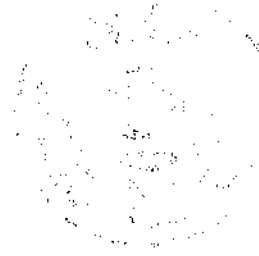
3 Bister-i h̄âr u has-ı kûyuñda vardum râhata

Âña temsîl istedüm sincâb beñzer beñzemez

111. AE 25b, Ü 21b

112. AE 25b, Ü 20a, 20b

* Bu gazelle aynı redifli bir gazel Ü 19a, 20a'da sahife kenarında bulunmakta ama okunmamaktadır.

4 Vaşfı rûşen gün gibi cânâ kamer-veş alnuñuñ
Târ-ı şebdür çehreñe meh-tâb beñzer beñzemez

5 Nûr-ı Âhmed'dür cebîni Âle nisbet ruhları
Ey Cenâbî hattına Aşhâb beñzer beñzemez

113

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 'Âşıkuz dervâze-i şehr-i melâmet beklerüz
Zâhid-âsâ şanma kim kûy-ı selâmet beklerüz

2 Bîsütün-ı 'aşkda çalındı tabl-ı sînemüz
Biz dahî Ferhâd-veş der-bend-i miñnet beklerüz

3 Hûn-ı dil nûş itmege peymânesinden dâğumuñ
Meclis-i 'uşşâkda erbâb-ı şohbet beklerüz

4 H'âce-i 'aşkuz bugün bâzâr-ı mihr-i yârde
Nâkd-i cânâ almağa kâlâ-yı vuşlat beklerüz

5 Ey Cenâbî der-gehinde pâdişâh-ı 'âlemüñ
Âfîtab-ı 'âlem-ârâ gibi şöhret beklerüz

113. AE 25b, Ü 19a: sahife kenarında, C 20b

1 (b) Şanma ey zâhid bizi kûy-ı melâmet beklerüz Ü (19a)

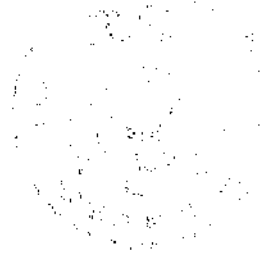
3 (b) erbâb: âshâb Ü (19a)

5 (a) pâdişâh-ı 'âlemüñ: şâh-ı gerdûn-ıf'atun Ü (19a)

5 Bu beyitten sonra Ü (19a)'da 114. gazelde de yer alan şu şekilde bir beyit vardır.

Zulmet-i şeb-sârı zülfünde çalubdur gön'lümüz

Rü'yet-i didâr ile subh-ı sa'âdet beklerüz

114

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Sâlik-i 'aşkuz dil^ârâh-ı maḥabbet beklerüz
Sînemüz tablın dögup der-bend-i miḥnet beklerüz

2 Kaddümüz bâr-ı ğam-ı 'aşkuñda idüp şavlecân
Çalmağa çevgânumuzla kûy-ı devlet beklerüz

3 Çâr 'unsurdan binâ olmuş hişâr-ı tende biz
İki şâḥşuz cân ile göçmege nevbet beklerüz

4 Âşiyânından cihânuñ rem idüp sîmurg-vâr
Kâf-ı istignâda biz künc-i kanâ'at beklerüz

5 Zulmet-i şeb-sârı zülfüñde kalupdur göñlümüz
Rü'yet-i dîdâr ile subh-ı sa'âdet beklerüz

6 Ey Cenâbî düşmüşüz pîr-i muġân öyaġına
Biz olunca şâf-ı dilden ḥark-ı 'âdet beklerüz

115

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ğam degül olmazsa ey dil ol şanem âġyârsuz
Bâġ-ı 'âlemdür bulunmaz bunda bir gül ḥârsuz

2 Şal mu'anber kâkülün şûrîde göñlüm bûynına
Kâfir-i 'aşkuñ geçer ol olmasun zünnârsuz

114. AE 26a, Ü20b, 21a

4,5 Ü' de kenarda

115. AE 26a, Ü17b

3 Rind-i dürd-âşâmı görse zâhid eyler ta'ne
Peşşe-i îzâ olupdur olıma minkârsuz

4 Kanda ise la'lünün bir hastası eksük degül
Ol begüm dâr-üş-şifâdur olmasun bî-mârsuz

5 Bâr-ı hecrün yükledür kat kat Cenâbî kendüye
Üştür-i sermestdür çekmez yükin ser-bârsuz

116

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

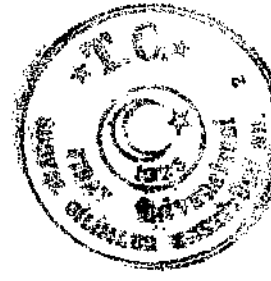
1 Mâder-i 'aşqdan ikiz toğmuş karındaş olmuşuz
Kays'la vâdi-i gam kat'ında pâ-dâş olmuşuz

2 Tişemüz diller virür senge yollar kesmede
Bîsütününde gamuñ Ferhâd'a yoldaş olmuşuz

3 Dergeh-i pîr-i muğânda gev-şifat gâltân için
'Âri gelmiş cismden şâhâ hemîn başr olmuşuz

4 Dâğlar tende ser-â-ser bağladı gül resmini
Bey' için bâzâr-ı 'aşqda özge kûmâş olmuşuz

5 Başda kisvet-nâr-ı âhum tende yir yir dâğlar
Bî'at eyle küçügüm gel Hâcî Bektâş olmuşuz

6 Yidük içdük varumuz ğam yimezüz yakluğa hem
Bu ħarâbe dünyede hoş rind ü kallâş olmuşuz

7 Ey Cenâbî baħr-ı nazma ğavş idelden ‘âleme
La‘l-i dilber gibi biz de sözle dürr-pâş olmuşuz

117

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1 Rind-i dürd-i âşâm-ı ‘aşkuz sînedür meyĥânemüz
Elde bir ĥûn-âb-ı dilden didedür peymânemüz

2 Seyl-i ğamdan ĥâne-i dil ĥayliden vîrân idi
Seng-i bî-dâduñ konup yapıldı miĥnet ĥânemüz

3 Şatılan bâzâr-ı ğamda kelle-i ‘uşşâkimiş
Az diyâr-ı revnaķ itsün ğün-be-ğün sır-ĥânemüz

4 Gice olmaz kim göñül her meclisi devr itnese
Tâb-ı şem-i ‘ârîzuñ görmek diler pervânemüz

5 Vireli ey meh Cenâbî sen şacı Leylâ'ya dil
Kışsa-i Mecnûn gibi düşdi dile efsânemüz

6 (b) rind ü kallâş: rind-i kallâş Ü

7 (b) dürr-pâş: dürr-baş AE

117. AE 26b, Ü18a

4 (a) itnese: itmeye AE

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Rûz-ı mâtemdür vişâlün olmasa bayrânumuz
Zehr-i merdüm-küşdür la'l-i lebûnsüz câmumuz
- 2 Şark-ı şubh-ı sa'âdetsin tulû' itsün ruḥuñ
Kara zülfün mağribinden baş çıkarsun şâmumuz
- 3 Ḥamdü-lillâh cân virdük göz diküp dîdâruña
Gördük âḥir ḥayr ile ḥatm oldığın encâmumuz
- 4 Şâh-bâl-i himmet açup ḥabs-i tenden bul necât
Nice bir ey murğ-ı dil ola ta'alluk dânumuz
- 5 Ey Cenâbî dünyede emr-i muḥâl oldu maḥâl
İrmege maḥşûda bir nâ-kâmlıkdur kânumuz

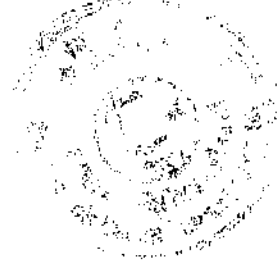
Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Biz ki deryâ olmuşuz işbu kenârı n'eylerüz
Başdan aşdu mevcûmüz yâ rûzgârı n'eylerüz
- 2 Sâkin-i künc-i belâyuz aḥlasun miḥnet bizi
Derde mu'tâd olmuşuz biz ğam-güsârı n'eylerüz
- 3 Gülsitân-ı sînede bir güldür her dâğ-ı ğam
Seyr-i bâğ-ı miḥnet itdük lâle-zârı n'eylerüz

118. AE 26b, Ü17b: sahife kenarında

119. AE 26b, 27a; Ü17b: sahife kenarında

3 (a) dâğ: ḥâr AE

4 Raht-ı bahtın 'aqlumuñ târ-ı gama yakdı belâ
Yok mecâl-i şabr u tâkat ihtiyârî neylerüz

5 Bir dirahht-ı meyve-bâr idük hazân urdı bizi
Ey Cenâbî kendüye biz berg ü bârî neylerüz

120

Mef'ûlû Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1 Kes rişte-i ta'allukı dünyâdan it güriz
Bu kem bahâyı görmekilen kendüye 'aziz

2 Görsin vücûd-ı 'aksini şâhşuñı gören
Mir'ât-i zât-i pâküñi bu resme kıl temiz

3 Seng-i melâmet ile şıyur şise-i dilüñ
Çarh-ı sitize- kârile gel eyleme sitiz

4 Râh-ı rızâda sâlik-i şâdık-çadem isen
Yol sürme kimse 'aybına ey dil gözetme iz

5 Ben muhterem harîm-i vişâlinde dil-berüñ
Sen ey rakîb seyr-i cihân it kenâr çiz

6 Nâr-ı firâk-i yâr ile kül olmuşuz henüz
Kalbinde zâhidüñ görinen havf-ı rüst-e-hîz

4 (b) mecâl: muhâl AE

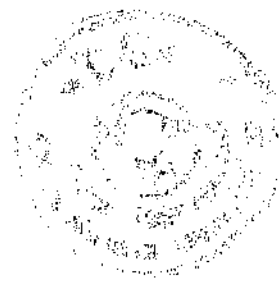
5 (b) meyve-bâr: meyve AE

120. AE 27a, Ü 17b: sahife kenarında

1 (b) görmekilen kendiye: görme kendüñe Ü

2 (b) pâküñ: pâkinî AE

4 (b) sürme: şorma AE

7 Her nüktesi Cenâbi o şâhuñ güher dūrūr
Cân riştesine bulsañ anı inci gibi diz

121

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 İrse gûş-ı şâha bir dem nâle-i feryâdumuz
Alsa çarh-ı pür-sitemden ol melek-hû dadumuz

2 Yıkdı cismüm kaşrını seylâb-ı eşküm âh kim
Virdi tûfân-ı fenâya ser-te-ser bünyâdumuz

3 Almağa iklîm-i derdün olmuşuz ehl-ı sefer
Ol belâ râhı içinde der u gâmdur zâdumuz

4 Kaṭ' iderse başumuz şemşîr-i hecrün gâmi degül
Biz dilâver meşrebüz bi-pâke çıkdı adumuz

5 Bu belâ genci içinde biz Cenâbî gülmedük
Dâ'imâ nâ-şâd olupdur aramızda şâdumuz

122

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Bir şanem zülfi gâmidur bîldeki zünnârumuz
Bi'at itdük küfr-i aşka aldılar ikrârumuz

7 (b) inci: incü Ae

121. AE 27a, 27b; Ü 18a: sahife kenarında

1 (a) bir dem: — Ü

2 (b) virdi: vird Ü

4 (b) meşrebüz: meşrebiyüz AE

122. AE 27b, Ü 18a

2 Reng ü bû virmek ne mümkindür neşâtum gülleri
Zahm ururken ey semen-bû pâ-yı dilde hârumuz

3 Meclis-i çâh-ı zenaḥdânuñda yatur hûni yüz
Dide-i cellâdun itse n'ola zülfüñ dârumuz

4 Dâğlar ile kıl temâşâ sinemi ey ḡonce-leb
Sürḡ ü âle güller ile pür dürür gül-zârumuz

5 Tâcir-i 'aşkuz Cenâbî ṭayy idüp râh-ı ḡamı
Bender-i şehri-i melâmetde çözüldi bârumuz

123

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Sen melek-simâ perîdür mülk-i dilde hânumuz
Dest-i cevruñden irüpdür göklere efḡânumuz

2 Tîr-i hûn-efşânuna ey meh nişâne olalı
Şan kâba-yı la'l giydi bu ten-i 'uryânumuz

3 Virmüşüz sâkî-i 'aşka başı biz peymâneye
Bezm-i ḡamda anuñ ile böyledür peymânumuz

4 Nakḡd-i câna almaḡa vaşluñ kumâşın h'âceyüz
Çârsu-yı ḡamda ey meh açılır dükkânumuz

5 El bir itse ey Cenâbî rûzgâr-ı âh ile
Kül iderdi mümkinâtı âteş-i sûzânumuz

124

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Şûretâ kendini bilmez gerçi bir dîvâneýüz
‘Âlem-i ma'nîde âmmâ sır bilür ferzâneýüz
- 2 Sâķi-i dehrüñ elinden düşdük nice ayağa
Meclisinde ‘âlemüñ kanlar yudar peymâneýüz
- 3 El çeküp biz zâhidâ ma'mûresinden ‘âlemüñ
Künc-i istiğnâya mahzen bir ulu vîrâneýüz
- 4 Şem'-i hüsn-i yârdan yaķar çerâķı gönümüz
Biz muhabbet nârına bâlın yaķar pervâneýüz
- 5 Bir güzel destâniýüz dehrüñ Cenâbî gerçi kim
Söylenür iller dilinde bir kırı efsâneýüz

125

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

- 1 Derd ü belâlaruñ çeken ‘âşık hesâbsuz
Huld-ı berîn-i kûyuña girdi ‘azâbsuz
- 2 Hûn içmeyünce dîdelerüñ h'âba varmadı
Küffâr kanda olsa olamaz şarâbsuz
- 3 ‘İzzetle gel götür beni ey câm başda kim
Bu bezm-i pür-şafâda mey olmaz habâbsuz

124. AE 27b, 28a; Ü 19a

125. AE 28a, Ü —

4 Ders-i muḥabbeti okudum olsa ḥâzırım
Ta'lim-i 'aşkı Kays'a iderdüm kitâbsuz

5 Hum-ḥâne-i lebûñdeki kânûnı añlasa
Bir cür'a çekmez idi Cenâbî rebâbsuz

126

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fa'ûlün

1 Bir sencileyin yâr-i cefâ-kâr ele girmez
Bir bencileyin 'âşık-ı nâ-çâr ele girmez

2 Bir bencileyin yoluña virür ser ü cânı
Bir sencileyin şüh-ı sitem-kâr ele girmez

3 Bir sencileyin serv-i ser-efrâz hevâyı
Bir bencileyin ḥâk-i dil-efkâr ele girmez

4 Bir bencileyin bûlbül-i ğam-dîde-i hicrân
Bir sencileyin ruhları gülzâr ele girmez

5 Bir sencileyin mülk-i cefâ şâhı dil-ârâ
Bir bencileyin bende-i ğam-ḥ'âr ele girmez

6 Bir bencileyin bâğ-ı gül-i 'aşk-ı ḥaḳîḳat
Bir sencileyin şâh-ı kerem yâr ele girmez

7 Bir sencileyin gözleri ḥûn-ḥ'âr-ı sitemger
Bir bencileyin derd ile bîmâr ele girmez

126. AE 28a; Ü 19a, 19b

3 (b) dil-efkâr: dil-fiğâr Ü

8 Bir bencileyin kûy-ı belâ hâki Cenâbî
Bir sencileyin şâh-ı vefâdur ele girmez

127

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1 Şerh-i ğam-ı derûnum yazsam beyâna gelmez
Ol sırr-ı ser-be-merhem hergiz 'ayâna gelmez

2 Şem'-i ruḥuñ ğamıyla yandı derûn-ı sînem
Takrîre yok mecâlüm dirsem zebâna gelmez

3 Gönlüm koyup cemâlüñ gülgeşt-i 'âlem itmez
Terk eyleyüp bahârı 'ârif ḥarâba gelmez

4 Biñ biñ belâlaruñla dil mübtelâ olaldan
Bir ğam mı var cihânda bu ḥasta câna gelmez

5 Eş'âr-ı dil-pesendüñ tutdı Cenâbî dehri
Bir sen gibi suḥan-ver bildüm cihâna gelmez

128

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Dûd-ı âhum ebrine bârân bu eşk-i dîdemüz
'Aşk yolında ḥâk olupdur bu ten-i fersûdemüz

2 Her yañağı lâlenüñ zülf-i dil-âvîzin görüp
Aşılı kalur 'acebdür bu dil-i şûrîdemüz

127. AE 28b, Ü 18b: sahife kenarında

128. AE 28b, Ü 18b: sahife kenarında

3 Bâri ey dil görmez oldum tîre 'âlem çeşmüme
Şor haber gör kâdadur ol rû-şenâ-yı dîdemüz

4 Murğ-zâr-ı 'âlem içre beste per şol kuşlaruz
Çarh-ı â'lâ üzre tutdı âşiyân perendemüz

5 Kûh-ı ğam sengin diyu 'arz itme cânâ Harfî'yâ
Berg-i kâha almadı birden anı verzîdemüz

129

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Teşne-lebdür hûn-ı haşma dem-be-dem şimşîrümüz
Toğrulupdur almağa cân-ı 'adûyî tîrümüz

2 Bir nice hûnî dilâver meşrebüz kim yoluña
Olsa rûz-ı ma'reke cân virmedür tedbîrümüz

3 Kelle-i bî-devlet-i bed-h'âhuñ almağa müdâm
Çarha ırgürmüş seri bir nîzeyüz her birümüz

4 Su içer bir cûydan gördük 'adûñı h'âbda
Tîğüne uğrayasıdur 'âkıbet ta'bîrümüz

5 Ey Cenâbî bir şecâ'at râhının âgâhıyuz
Pâdişâh-ı haşm-efgen olalıdan birümüz

129. AE 28b, Ü 18b: sahife kenarında

2 (a) meşrebüz: meşrebiyüz AE

4 (a) 'adûñı: 'adûyî AE

4 (b) uğrayasıdur: uğrasıdur AE

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ney gibi bağı delik bir nice şâhib-demlerüz
Mey yirine bezm-i ğamda kan içer hem-demlerüz
- 2 Meclis-i esri bi-'abdiñ câmnı nûş eyleyüp
Cür'asını bu tokuz minâya saçan Cem'lerüz
- 3 Ref idüp bir aradan cismüñ hicâbı perdesin
Lî-ma'-Allâh sırtına vâkıf düşen mâhremlerüz
- 4 Derdüñi başdan tutup dîvâne-resm olduk yine
'Âleminde 'aşkuñuñ 'âkil geçen ser-semlerüz
- 5 Ey Cenâbî kurtulup âlâm-ı firkatden bugün
Bezm-i vaşl-ı yâre ırmuş 'âşık-ı bi-ğamlaruz

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 O bed-hûy-ı sitem-kârum benüm kim âhdan korkmaz
Cihân kıtâlî olmuşdur vezîr ü şâhdan korkmaz
- 2 Gamuñ hancer şunup her dem ten-i zârum figâr eyler
Beni zûlm ile öldürdün bihey Allâh'dan korkmaz
- 3 Pey atmış zülfüñ altında nukûd-ı hüsnüñe hâlûñ
O düzd-i şeb-i rûy gör kim ziyâ-yı mâhdan korkmaz

130. AE 29a, Ü 20a

5 (b) vaşl-ı yâre: 'aşk-ı yâre AE

131. AE 29a, Ü 19b

4 Ne zulmuñ var ise eyle baña şâhum ne bâküñ var
Bu sultân-ı cihân olan gedâ-yı râhdan korkmaz

5 Zenaḥdânuñ kûyusunda görüp beste Cenâbî'yi
Gamuñ taş atdı üstine esîr-i çâhdan korkmaz

132

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1 Sen serv-i kâmetüñ güzelüm ḥâk-i râhıyuz
Mülk-i gamuñ egerçi ki bir pâdişâhıyuz

2 Ey serv çekme başuñı görseñ bizi iñen
Kim sebze-zâr-ı miḥnetüñüñ bir giyâhıyuz

3 Meydân-ı 'aşka at şalan bir dilâverüz
Gamzeñ okına sine-gürz bir sipâhiyüz

4 Deryâ-yı 'aşkdan bizi gel çekme karaya
Kaşd itme nâşihâ bize biz anda mâhiyüz

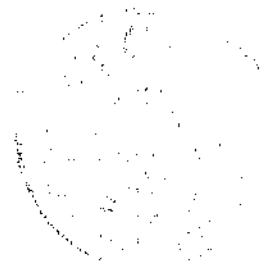
5 Şaldık Cenâbî velvele-i nazmı 'âleme
Mülk-i suḥanda şâhib-i yârâ-yı şâhıyuz

133

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Olmadı âzâd gamdan ḥatır-ı nâ-şâdumuz
Bir şeh-i 'âdil kanı kim andan ala dâdumuz

5 (a) kuyusunda: kapusunda AE
132. AE 29a; Ü 20a, 20b: sahife kenarında
133. AE 29b, Ü 21a

- 2 Gitmedi zikri dilümden 'ârîzuñla zülfüñüñ
Câmi'-i dilde budur şubh ü mesâ evrâdumuz
- 3 Gâlib olsak bu hünerle n'ola ger Cemşid'e biz
Kâr-gâh-ı 'âlem içre 'aşkdur îcâdumuz
- 4 Eyleyüpdür bülbül-i hûnîn dilüñ şavtını pest
Şevk-i gülzâr-ı ruhuñda nâle vü feryâdumuz
- 5 'Âzim-i semt-i fenâ olsağ Cenâbî her ne dem
Dâne dâne eşk-i çeşmüm hûn-feşândur zâdumuz

134

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Eksük olmaz sîneden gerdûn-ı dîna kînemüz
Çâk olupdur tiğ-ı cevri birle zîrâ sînemüz
- 2 Görmüşüz mir'ât-ı dilde bir hakîkat şeklini
Şûret-i şübhet tuzından şâfdur âyînemüz
- 3 Hâsıl-ı 'ömri virüp bâd-ı hevâya kâh-veş
Dâne-i haclet dîrür dil hîrmeninde çînemüz
- 4 'Âlemi in'âmımızla ğarķ-ı ni'met eyledük
Sîne-i vîrânede şol deñlûdür gencînemüz

3 (a) hünerle: menzile AE
5 (b) zâdumuz: râdumuz AE
134. AE 29b, Ü 21a
3 (b) çîne: cine AE

5 Mekteb-i 'aşkuñ Cenâbî biz nev-âmed tıflıyuz
Pîr-i 'aqla 'ilm-i hikmet öğredür dîrînemüz

135

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Kışver-i derd ü gamuñ fermân-revâ sultâniyuz
Şâh-ı 'aşkuñ gerçi kim biz bende-i fermâniyuz

2 Dürr-i şehvâr isteseñ ey meh bizi iste bizi
Bağr-ı çeşm ile bugün ol gevherüñ bir kâniyuz

3 Tende bî-ğad dâğlarla bir kumâşuz bî-nazar
H'âce-i derdüñ yine bir şöhet-i dükkâniyuz

4 Uralı hâl-i sipendüñ sine-i 'uşşâka nâr
Her dimâğa bu şalar bir micmer-i gerdâniyuz

5 La'lüñ esrârını bildük sorıcağ cânâ velî
Hâlünü fehm itmedük ol habbenüñ hayrâniyuz

6 Şûfiyâ 'ilm-i riyâ bahşini ko 'uşşâk ile
'Âlimisin sen o fenüñ biz anuñ nâ-dâniyuz

7 Çîn-i ebrûsı gamıyla ey Cenâbî dil-berüñ
'Ayna almaz re'y-i Hind'i Çîn ü Maçın hânıyuz

135. AE 29b, 30a; Ü 21a, 21b: sahife kenarında

1 (b) şâh-ı 'aşkuñ: şâh-ı 'aşka AE

3 (b) şöhet-i: şöheti AE

Harfû's-sîn

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Yâre karşı ey dil-i mihnet-zede feryâd kes

Kim huzûr-ı şâhda terk-i edebdür kılma ses

2 N'ola ger feryâd kılsa kâkülün habsinde dil

Nâle eyler her nefesde lâ-cerem murg-ı kafes

3 Ben za'if üftâdeñi âhum getürdi kûyuña

Gülşen içre eksük olmaz bâd-âver hâr ü has

4 Herkesi medh eyle kim medhün ide 'âlem senün

Sende iylik varis~~e~~sen kimseyi görme 'abes

5 Âdem olmaz kendini dünyâya tafzîl eyleyen

Kes kesî kes bilmes~~e~~ ol dâhî olmaz hiç-kes

6 Başun egme danesine mâkiyân-âsâ gönül

Bu denî dünyâyı dürseñ olmaya saña kümes

7 Sendedür iki şefe mikrâz lâ-illâ gibi

Câme-i tevhid-i haqqı durma kadd-i câna kes

8 Hem-cenâh olmaz Cenâbî sen hümâ-pervâz ile

Uçamaz sîmurg ile biñ bâl ü per açsa meges

137

Harfî'sîn

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Tek ye-i ğamda yanan dâim çerâğ-ı dâgımış
Gördüm anı ben birâder bir ulu ocâgımış

2 Kurmayunca şâh-ı 'aşkuñ bildüm otağın
Deşt-i sînem dil-güşâ hayl-i ğama yaylağımüş

3 Nev-'arûs-ı dehre virdüm ben talâk-ı şâlişi
Mâni'-i râh-ı tecerrüd ayağumda bağımüş

4 Dehri pür-insân ile gördükde bir 'ârif didi
Dürlü ezhâr ile memlü bir müzeyyen bâğımüş

5 Gel Cenâbî bendenüñ şayd it şehâ murğ-ı dilin
Kim zemîn-i sînesin dirler yüce avlağımüş

138

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

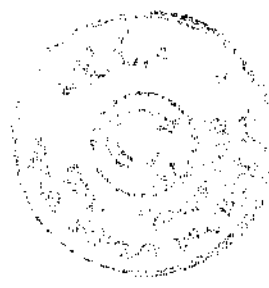
1 Hûblık burcında çehreñ ey perî-rû mâhimüş
Dil virenler mihrüñe mülk-i belâda şâhimüş

2 Gördüm 'ayn-i i'tibâr ile cenâb-ı 'âşıkı
Bâb-ı istignâsı açık bir ulu dergâhimüş

3 Dür iken ten kalıbından dâhi Mecnûn ey şanem
Hüsn-i Leylâ'dan dil-i divânemüz âgâhimüş

137. AE 30b, Ü 22a

138. AE 30b, Ü 22a

4 Bilmüşüm gam hirmeninde cism-i zerdüm neydüğün
Yile varmış bâd-ı âh-ı sîneden bir kâhimüş

5 Kat' idüp 'aşkuñ yolın gördi Cenâbi ey melek
Kıssa-i zülfüñ gibi pâyânı yok bir râhimüş

139

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Bâde-i 'aşk ile pürdür sînemüz meyhâne-veş
Kan sürer bezm-i belâda dîdemüz peymâne-veş

2 Nûr-ı nâr olmuş gönülden şaklama şem'-i ruhuñ
Bâl ü per yakşun ko anı üstine pervâne-veş

3 Gördi mihri zülfüñüñ şûrîdesidür şa'sa'a
Boynuna zencîr-i zer takup yedür divâne-veş

4 Bendedür bün olmuşum künc-i belânuñ miskini
Zâhirüm ma'mûr likin bâtınım vîrâne-veş

5 Lâle-i hasret biter eksem Cenâbî dem-be-dem
Sînemüñ şahrâsına hûn-âb-ı eşki dâne-veş

140

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ruhlarıñ âl içre mâhir gözleriñ câdüyimüş
Gönlümi meftûn iden şol zülf-i 'anber-büyimüş

139. AE 30b, 31a; Ü 22a, 22b

140. AE 31a, Ü 22b

- 2 Şerbet-i la'lüñ gamında ideyin teslîm-i cân
Çünkü maḳsûm-ı ezel ben ḥaste-câna bûyimüş
- 3 Merdüm-i gamdan şorup âḥvâl-i eşküm añladum
Şuşadukça şu virür deryâlara bir cûyimüş
- 4 Mihrüñ âğyârüñ görür ey mâh-çehre ben gamuñ
Çekmege sen âfetüñ cevrin baña yazuyimüş
- 5 Zâl-ı dehre ey Cenâbî dil virüp aldanma kim
Nice Rüstem kanın içer bâkire bânûyimüş

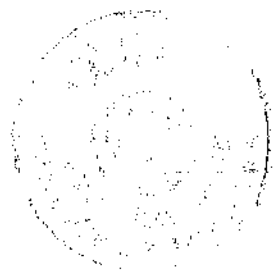
141

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 'Aḳlumu târâc iden bir dil-ber-i ṭannâzimiş
Mâh-rûlar arasında ḥüsn ile mümtâzimiş
- 2 Sen ḥümâda buldum âḥîr âşiyânın istedüm
Murğ-ı diller şaydına çeşmüñ güzel şeh-bâzimiş
- 3 Bağladı göñlüm semendin yok ḥulâsa ḳudreti
Kâkûl-i ṭarrâr-ı dil-ber ne kemend-endâzimiş
- 4 Biñ ḥuzûr-ı ḳalb ile geldüñ Fire Ḳonağı'na
Edrine şehrine nisbet bu yöreler yazimüş
- 5 Di Cenâbî bendesin ol yâr şorsa ey ḡazel
Yoluña cânlar virür bir 'âşık-ı ser-bâzimiş

141. AE 31a, Ü 22b

3 (a) bağladı: bağlandı AE

142

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Âh kim âhum benüm bâd-ı ğubâr-âmizimüş

Esmede gül-zâr-ı ğamda ol şabâdan tîzimüş

2 Rûzgâr-ı âh ile girdüm kırasın bulamadum

Yok kenârı eşk bir deryâ-yı mevc-engîzimüş

3 Târ-ı zülfünde gönül evrâd-ı hüsnüñ zıkr ider

Bilmedüm ben anı kim ol zâhid-i şeb-hîzimüş

4 Aramaz hüsnünde la'lüñ ey şanem şîrîn geçer

Hadd-ı gül-gûnuñda zülfüñ baş açık şeb-dîzümüş

5 Seyr iden zülfüñ hevâsında Cenâbî âhını

Ey kamer-tal'at didigüm bâd-ı 'anber-bîzimüş

143

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Luṭf ile ol serv-i nâzum ben kılın yâd eylemüş

Bend-i ğamdan derd-mendin yine âzâd eylemüş

2 Seyl-i ğamdan kişver-i dil nice dem vîrân idi

Şehriyâr-i 'adl-h'âhum anı âbâd eylemüş

3 Tâk-i ebrûña bakup almuş halîlüm resmini

İbn-i Âzer Ka'be'yi şol dem ki bünyâd eylemüş

142. AE 31a, 31b; Ü 22b

143. AE 31b, Ü 22a: sahife kenarında

4 Saña bahş iden Hüdâ bu hüsni ey şîrîn-dehen
Ben belâ-perverdûni 'aşkuñda Ferhâd eylemüş

5 İdecek Mecnûn 'adem râhına 'azmi Leyli'nüñ
Dâne-i hâli ğamını kendüye zâd eylemüş

6 Hâre hem-zânü görüp gülşende maḥbûb güli
'Andelîb-i hasta-dil âh ile feryâd eylemüş

7 Kanda olsa Harfî'yâ ol meh beni bilmez geçer
Âşinâsın ol melek bilsem niçün yâd eylemüş

144

Harfû'z-zâd

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Râst-ı bâlâ kâmetüñdür serv-i ra'nâdan ğarâz
'Ârız-ı gül-gûnuñ ancak verd-i zîbâdan ğarâz

2 Ğamze-i hûn-rîzle peyveste kaşuñ resmidür
Her dilâver kabzasında ok ile yâdan ğarâz

3 Maḫzar-ı kudret diye îcâd-ı 'âlem eyledüñ
Ḥikmetüñ işbatıdur dünyâ vü 'ukbâdan ğarâz

4 Cilve-gâh-ı hüsnuñ itdüñ dil-rübâlar tal'atın
Sañadur 'aşk u muḫabbet her dil-ârâdan ğarâz

5 Mürdeler ihyâ ider kılsa tekellüm ol şanem
La'l-i dil-berdür Cenâbî nefh-i 'İsâ'dan ğaraz

145

Harfû'l-ğayn

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Zülf-i 'anber-bâruñı gördüm yüzünde bağ bağ
Resmin aldum sînem üzre çekdüm anı dâğ dâğ

2 Gel temâşâ eyle ey meh sinesin 'âşıklarun
Ger dilerseñ lâle vü gül seyrin itmek bâğ bâğ

3 Hâlka-i zülfün ne hoş devr eylemiş hâl-i hadün
Şöhret olsa tutsa olmaz böyle bir dûzâğ zâğ

4 Kûyuña ilte yalın şâyed ki bir gün ey kamer
Cûy-ı eşküm akadursun bu ümide çâğ çâğ

5 Gayre mihrün eyledükçe bu Cenâbî bendeñe
Yükledürsün bâr-ı ğamla ey Cenâbî tağ tağ

146

Harfû'l-kâf

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1 Didi gören beni kim bu ber-melâmet ancak
Nâm istemez cihânda mürd-i selâmet ancak

145. AE 32a, Ü 24b

4 (b) akadursun: aḳaḳursun Ü

146. AE 32a, Ü 26a: sahife kenarında

2 Zülfûnde haşır olurken mîzân-ı 'akla girdüm
Kaddûn görüp didüm kim rûz-ı kıyâmet ancak

3 Âh eyledükcedir kim 'aşkuñ ilinde cânım
Cânân elinden ey dil bu bir şikâyet ancak

4 Tîğîn bulur elinde durmaz hemîşe gamzeñ
Kanım döker o hûnî andan 'alâmet ancak

5 Kaddûn görüp Cenâbî didi ki nahl-i güldür
'Âşık gözine hecrûñ bâğ-ı letâfet ancak

147

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ey vefâsı az cevır ü kahrunuñ evzânı yok
Şerh-i hâlin itmege 'aşkuñda cânuñ cânı yok

2 Şeyh Süleymân serv-i kâmet kim cihân gül-zârunuñ
Rûh-perver la'li gibi gonce-i handânı yok

3 Devlet-i vaşluñla şâhum ser-firâz olan kuluñ
Şâdmândur her nefesde dide-i gıryânı yok

4 Her harâbuñ pâdişâhum eyledüñ fa'mîrini
Hâtırumdan gayri dehrûñ gûşe-i vîrânı yok

5 Vaşluñ idrâk eyledüm 'ömrüm gibidür muhtaşar
Fırkatuñ tûl-ı emeldür haddi yok pâyânı yok

2 (b) didüm: didi AE

147. AE 32a, 32b; Ü 25a (Harfûl-kâf)

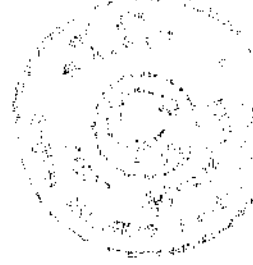

- 6 Olmasa âh-ı derûnı birle eşkî ‘âşıkun
Ebr-i müşg-efşân durur kim katre-i bârânı yok
- 7 ‘Aşk müşkil kârmuş âsân şanurdum ben anı
Bir belâya mübtelâyım kim anuñ dermânı yok
- 8 Sînesinde her kimün kim derd-i ‘aşkun olmasa
Beñzer ol iklîme kim bir mihribân sultânı yok
- 9 Hüsrevinden her ne mülk-i bî-bedel kim dûr olur
Cism-i tenhâ-mânedür kim sînesinde cânı yok
- 10 Şol beden kim vaşl-ı cânı hecre tebdil eyledi
Bir karañu gicedür kim mâh-ı nûr-efşânı yok
- 11 Her ne şeb kim olmasa anda Cenâbî şevk-i mâh
Kalb-i ‘âşıkdur hümâ-nâküm anuñ cânânı yok
- 12 Zülf ü ruhsârûnla hattun olmasa her nazmda
Fi-l-meşel bir gülsitândur kim gül ü reyhânı yok

148

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Bâğ-ı ‘âlemde kimün kim şâhid-i zîbâsı yok
Bülbül-i şeydâya beñzer kim gül-i ra‘nâsı yok
- 2 Rengine aldanmazın her bir gül-i gonce-lebün
Sevmezin şol dil-beri kim muntehâ bâlâsı yok

3 Vaşf-ı hüsnüñ eylemekde ço terennüm ideyin
Dimesünler sen gülüñ kim bülbül-i gûyâsı yok

4 Sîm-i eşk-i dîdemüzle mâl-i bî-hâd bağladuk
Sâkin-i bâzâr-ı derdüñ sanma kim dünyâsı yok

5 Lâzım-ı hüsnüñ dürür olsun Cenâbi 'âşıkun
Şöhreti olmaz şu mâhuñ kim anuñ şeydâsı yok

149

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Benüm sen gibi 'âlemde şeh-ı gerdün-cenâbum yok
Ne zulmüñ var ise eyle baña kim ictinâbum yok

2 Fîrâķî günlerin eyle raķam evrâķ-ı devrâna
Vişâlüñ aña kim ey dil anuñla hiç hesâbum yok

3 Şu deryâyum ki ka'rumda bulunur mânî hikmet
Bu çarh-ı nîl-gûn gibi benüm âhķar habâbum yok

4 Hemân sen yanma ey hâsid düşüp nâr-ı ğama varma
Benüm bu yakdığuñ odla şerer deñlü 'azâbum yok

5 Ne dem kim bezm-i hâş itsem Cenâbi câm-ı çeşmümde
Bu hûn-âb-ı ciger gibi benüm rengin şarâbum yok

149. AE 32b, 33a; Ü 25b

4 (a) varma; var ne Ü

5 (b) benüm: — AE

150

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Sünbül-i bâğ-ı elemdür âh-ı gam-efzâya bak
Lâle-i şahrâ-yı gâmdur çeşm-i hûn-pâlâya bak

2 Şal nazar didâr-ı yâri hilkat-ı eşyâda gör
Çeşm-i Mecnûn'ı içersün şûret-i Leylâ'ya bak

3 Kâse-i çeşmüm leb-â-leb hûn-ı dilden seyr kıl
Dâmen-i kûh-ı belâda lâle-i hamrâya bak

4 Hûn-ı dilde görmege göynüklü dâgum resmini
Fî-l-meşel gökde şafak içre tutulmuş aya bak

5 Çeşm-i hûn-efşânumuñ gûş eyle cânâ vaşfını
Bezm-i gamda devr iden câm-ı elem-peymâya bak

6 İzîrâbın bilmege her dem Cenâbî gönlünüñ
Lücce-i 'aşkuñ ara mâhî-şifat deryâya bak

151

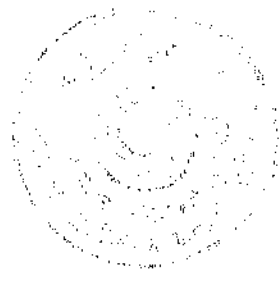
Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Gel ziyâ-yı mâha bakma sûret-i dil-dâra bak
Pertev-i hûrşîd şun'-ı Kâdir-i settâra bak

2 Cûy-ı 'ömr-i âdemî akmağdadur ley ü nihâr
Saña kılsun bu edâyı bir nazar enhâra bak

150. AE 33a, Ü 25b

151. AE 33a, 33b; Ü 25b, 26

3 Dîde-i idrâkûnî h'âb almasun bî-dâr kal
Nergis-i şehîlâ gibi zâhirdeki âşâra bak

4 Gör zamîr-i seng içinde tâb-ı mihr-i hikmeti
Dûd-ı âh-ı pür-şererle yakdı kendin nâra bak

5 Tekye-i dehrûn dilâ bir pâk-meşreb yârisin
Cür'a-dân-ı 'âkl-ı külde nice biñ esrâra bak

6 Bâde virmüş hâk kendin zerre kılmış her cüzün
Mihr-i kudret-tâbişinden her taraf envâra bak

7 Ney-şîfat bağrın delüp her dem Cenâbî âh ider
Ergânûnuñ nâlesinden raķş iden şol zâra bak

152

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 İnlesem bülbül-şîfat tañ mı olup bî-'âr-ı 'aşk
Çâk idüpdür câme-i nâmûsumı çün hâr-ı 'aşk

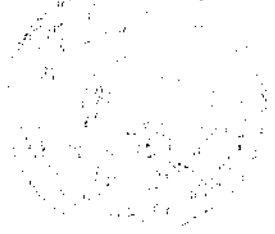
2 Vâdi-i Eymen'de dil Mûsî-i 'umranum durur
Bu vücûdum Tûr'ını yandursa tañ mı nâr-ı 'aşk

3 Tekye-i dehr-i denîden kes ta'alluk-riştesin
Saña âbdâlum şunulsun dir iseñ esrâr-ı 'aşk

4 (b) pür-şererle: bir şererle AE

152. AE 33b, Ü 26a

3 (b) dir iseñ: virsüñ AE

4 Zâhidâ dilden düşürme 'âşık-ı ma'sûkı kim
Hân-kâhı budur anuñ her nefes ezkâr-ı 'aşk

5 Cür'a-i la'lüñ çeküp cânâ Cenâbî mestdür
Haşre-dek bî-hûş olursa tañ mıdır âgâh-ı 'aşk

153

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1 Sûz-ı gam-ı derûnum yâre beyân ider yok
Bu âteş-i nihânum kimse 'iyân ider yok

2 Tîğ-ı gam-ı zamâne kanum dökerse her dem
Nâlemden özge baña âh ü figân ider yok

3 Bî-şübhe dir miyânuñ hîc olduğına cânâ
'İlm-i yakînüm oldı aña gümân ider yok

4 Derdün kabûl idelden itdüm ferâğ-ı gülî
Şanma gamuñla cânâ terk-i cihân ider yok

5 Cân nakdine Cenâbî aldı metâ'-ı vaşluñ
Bu bey' ile şîrâdan kimse ziyân ider yok

154

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Bûse-i la'lüñ içün dil 'arz ider her yâre şevk
Nitekim sâfî mey üzre merdüm-i mey-h'âre şevk

4 (b) anuñ: — Ü

153. AE 33b; Ü 26a, 26b

4 (b) ferâğ-ı gülî: ferâğı gülî AE

154. AE 33b, 34a; Ü 25b: sahife kenarında

1 (a) her: —AE

1 (b) merdüm-i mey-h'âre: her dem mey-h'âre AE

2 Sen Mesîhâ-dem şanem haddında zülfüñ görecek
Ehl-i diller 'arza kıldı deyr ile zünnâra şevk

3 Hûn-ı dil nûş itdügünce gözlerüñ olur dilîr
Hâşıl olur rezmd e mey içmeden küffâra şevk

4 Hâr-ı gâmdan bülbül-i cân dil-fiğân olsun eger
Terk idüp kûyuñ ide ey gonce-leb gülzâra şevk

5 Şem'-i hüsn-i yâre herdem cân atar bî-çâre dil
Gûyiyâ kim gösterür pervâne Harfî yâre şevk

155

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Sünbül-i bâğ-ı elemdür âh-ı gam-efzâya bak
Lâle-i deşt-i belâdur çeşm-i hûn-pâlâya bak

2 Ey kamer-tal'at gamuñdan sîne-i şad-çâkde
Resm-i dâğum isteseñ mihr-i cihân-ârâya bak

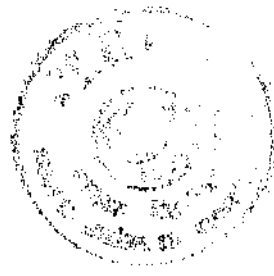
3 Zülfüñ ile 'arîzuñ mâhiyetin fehîm itmege
Nüh sipîhr eyvân urur târ-ı şebende aya bak

4 Kâsesini çeşmümüñ hûn-âbe-i dil kıldı pür
Dâmen-i kûh-ı elemde lâle-i hamrâya bak

155. AE 34a. Ü 25b, 26a: sahife kenarında

1 (a) Gazel 150'nin 1(a)'sı ile aynı

1 (b) hûn pâlâ: hûn-belâ Ü

5 Tâze tâze dâğla sinem temâşâ kılmâğa
Gülsitân-ı miñnet içre gel gül-i ra'nâya bak

6 Çeşm-i hûn-efşânumun gûş eyle dilden vaşfını
Bezm-i gâmda devr iden câm-ı elem-peymâya bak

7 İztırâbın bilmege her dem Cenâbî gönllünün
Lücce-i 'aşkuñ ara mâhî-şıfat deryâya bak

156

Mef'ûlû Fâ'ilâtün Mef'ûlû Fâ'ilâtün

1 GÜN ruĥlaruñ dururken çarĥ üzre aya yir yok
Ta'rif-i ĥüsnüñ itdüm çün ü çirâya yir yok

2 Her kâsedden ki içdüm ĥûn-âbe-i cigerdür
Bezminde zevk u sâzuñ ehl-i belâya yir yok

3 Gerd-i ser-i rehûñle ey rûşenâ-yi dîde
Şol deñlü doldu çeşmüm kim tûtiyâya yir yok

4 Vaşluñ nice umayın ben müstmend-i bî-dil
Bezminde şâh-ı dehrüñ çün kim gedâya yir yok

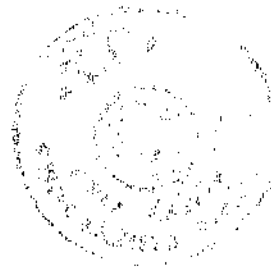
5 Ĥûrşîd-veş Cenâbî tâlî' iderse ol meh
GÜN ruĥları katında mihr-i semâya yir yok

6 (b) Gazel 149'un 5 (b)'si ile aynı

6 (a) gûş eyle: eyle AE

7 Gazel 150'nin makta beyiti ile aynı

156. AE 34a, Ü 26a: sahıfe kenarında

157

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 'Âşık oldur bir nigâra cevruñ dermânı yok

Bilmezem kâfir midür dîni yok îmânı yok

2 Gayre hor eylese döner ise biñ luftdur

Bilmedüm baña nedendür zûlmünün pâyanı yok

3 Şâm-ı fırkat içre cânâ tâ dem-i şubh-ı vişâl

Derd ü gam añlar dili sanma anuñ yârânı yok

4 Müsevî mi şanırın iklîm-i dil ey şeh-i harâb

Bir vilâyet var mıdur ma'mûr kim sultânı yok

5 'Ârif ol ey dil seni aldamasun her lâle-ruh

Çekme derd-i 'aşkıñı şol dil-beruñ îmânı yok

6 Günine rez-keş libâs olmuş rakîb-i bed-likâ

Cel urınmuş üstine hârdur palânı yok

7 Görmedi sâdi yüzini 'âlem içre Harfî'yâ

Her kimuñ kim hem-nefes bir dil-ber-i feşânı yok

158

Harfû'l-kâf

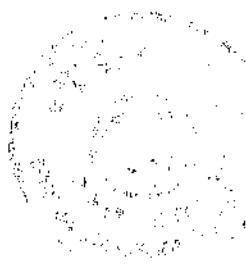
Mefâ'ilün Mefa'ilü Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Göñülden ey kamer-tal'at degül bir dem hilâl eksük

Nitekim mihr-i 'âlemden zevâl ile kemâl eksük

157. AE — ; Ü 25a, 25b: sahife kenarında

158. AE 34b, Ü 26b

2 Siyeh kaşuñ mişâlinde görindi sînede dâgum
Bu miñnet âsümânında қо olmasun hilâl eksük

3 Tulû' it burc-ı 'izzetden güneş gibi kemâl üzre
Ser-i â'dâdan olmasun şehâ bir dem zevâl eksük

4 Gönülden gitmedi hergiz hayâl-i kâmet-i servüñ
Bu turfe bâğda cânâ yâraşmaz ol nihâl eksük

5 Şikest it ey felek başın döne döne Cenâbî'nüñ
Seg-i kûy-ı dil-ârâya olursa bir sifâl eksük

6 Benefşe şokınur başa çemen seyrin ider dâim
Cenâbî tâ ki haddüñden degül bu hatt u hâl eksük

159

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Pest olur âh eylesem şayt u şadâsı bûlbülün
İtmege şerh-i derûnum yok ezâsı bûlbülün

2 Neşter-i hâr-ı cefâdan zahm-ı bî-had bağlayup
Ben gibi hûn-ı ciger oldu gıdâsı bûlbülün

3 Kûy-ı dil-berde 'aceb mi nâle âheng eylesem
Eksük olmaz gülsitân içre nevâsı bûlbülün

159, AE 34b; Ü 28a, 28b

1 (a) şadâsı: şadâ-yı AE

4 Şanma kim 'âşık olan ey dil sevilmez dünyede
Hâr-ı mihnetdür hemîşe mübtelâsı bülbülün

5 Ğam degül âgyâr olsa Cenâbî hem-nişîn
Hâr-ı zâr-ı ğamda olur çün nevâsı bülbülün

160

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Nâleme dem-sâz olaldan âh ü zârî bülbülün
Birlige yetdi benümle kâr ü bârî bülbülün

2 Yâre vaşl olduĝda 'âşık fıkır-i hicrânındadur
Faşl-ı gülde gitmez öldür inkisârî bülbülün

3 Külhenî bir 'âşık-ı şûrîdedür âh eylese
Yakmaĝa gül hânümânın arta nârî bülbülün

4 Hemdem-i hâr olasın gülşende - ey gül sen müdâm
Zâr ile geçmek revâ mı rûzgârî bülbülün

5 Ğonce şeklinde Cenâbî hûn-beste gönîlüdür
Hüsrev-i gül hîdmetinde per kenârî bülbülün

161

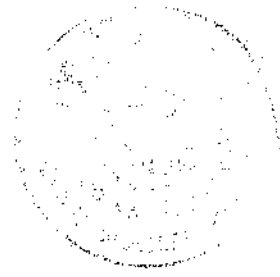
Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

1 Bunı takrîr iderler nây ile çeng
Ki mey nûş eyle dâim olma dil-teng

160. AE 34b, 35a; Ü 27a

3 (b) nârî: bâzı AE

161. AE 35a, Ü 26b: sahife kenarında

2 Melâmet olmadur 'uşşâka kânûn
Muhabbet ehli iseñ isteme neng

3 Şurâhî-veş dü çeşmüm döktiler kan
Leb-i la'lûñ olaldan meyle hem-reng

4 Kabûl it sâz-ı 'aşkuñ saña pendin
Ki dir nâ-sâz ile olma hem-âheng

5 Cenâbî hâtırın gâmdur iden hurd
Şikest olur irişse şişeye seng

162

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Şarâb-ı 'aşk içelden bezm-i hüsninde dil-ârânuñ
Nice oñar mest itdüm gör 'ayyâşın dil ü cânuñ

2 Gamuñ bezminde 'uşşâka hayâlûñ şunmasa nuqli
Humârın çekmege baş mı devirdi câm-ı şahbânuñ

3 Belâ bendine kayd olsun diyü Mecnûn-ı bî-kaydı
Esîr-i bend-i 'aşk itdi hevâsı zülf-i Leylâ'nuñ

4 Diyâr-ı Rûm'da çeşmüñ ider fitne dolup kanı
Yasağın bilmez ol yağı meger Sultân Süleymân'nuñ

3 (a) şurâhî: şurâhî AE

162. AE 35a, Ü 26b

1 (b) gör: bu AE

5 Reh-i 'aşkında cânânıñ rakîbinden elem çekdüm
Tarîk-i kâ'bede hâcî çeker zecrin muğaylânıñ

6 Ciger hûn-âbesin dökdüm gözümden çehreme ey meh
Getürdüm milket-i Rûm'a kızılbaşın Karaman'ıñ

7 Cenâbî rûmî haddüñden niğârıñ zülfine yüz tut
Begâyet medh ider gönülüm hevâsını Karaman'ıñ

163

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Gözden akan suya bak kim bî-karârıñdur senüñ
Yokla dil-âvâre-sengüm hâk-sârıñdur senüñ

2 Başda sevdân olmasa yelmezdi her cânib şabâ
Bildi 'âlemler anı kim dil-fiğârıñdur senüñ

3 Hâke bakdum meskenetde 'aşkıñıñ mağlûbıdır
Yanmada âteş hemîşe tab-dârıñdur senüñ

4 Her kaçan kim himmetüñ şâh-bâzını alsuñ ele
Çarh-ı zerrîn-bâl ü per murğ-ı şikârıñdur senüñ

5 Üstine çok akçe saçdı eşkden göz mü'imi
Gördi şahn-ı çehremi kim reh-güzârıñdur senüñ

6 Haydar'ı nisbet itdügum fâş ider 'âlemlere
Tekye-gâh-ı sinem üzre zü-l-fikârıñdur senüñ

163. AE 35a, 35b; Ü 27b
6 (a) itdügüm: olanlar AE

7 Çehreñi ferş eyle başsın kûy-ı dil-ber itleri
Kaçma andan ey Cenabi iftihârûndur senûñ

164

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Cânımı tîr-i müjeñle kıldı kurbânûñ senûñ
Hey ne kâfir-kîş olur şol çeşm-i fettânûñ senûñ

2 Yûsuf-ı Mısr-ı 'azîz misin bu çeşmüm Nîlî'ne
Câna tartarlar gamûñ göñlüm mi zindânûñ senûñ

3 Gülşen-i hüsn-i cemâli bî-bedelsin sûd kim
Gül gibi ruh-sâruñ üzre haţ mı reyhânûñ senûñ

4 Şîve bâzârında cevruñ şatmağa bir h'âce sen
Müşteri 'âşık-laruñla tıldı dükkânûñ senûñ

5 Hancer-i hûn-rîz-i gamzeñle Cenâbî dem-be-dem
Diş bilmüş la'l-i dil-ber dökmege kanûñ senûñ

165

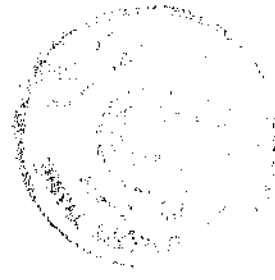
Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Geldüm ey meh tapuña dâmen benüm ihsân senûñ
Derd-i 'aşkuñ çekmüşüm ben hastayum dermân senûñ

164. AE 35b, Ü 27b

2 (b) göñlüm mi; göñlümi AE

165. AE 35b, 36a; Ü 28a

2 Bende oldum sen şehe âzâd iken her kayddan
Ben mutî'-i emrûñ oldum hükmüñe fermân senüñ

3 Gâh nâz ü gâh 'işve gâh şîve geh 'itâb
Niçe bir ey bî-vefâ cevruñ çeke bu cân senüñ

4 Şeh-süvâr-ı hüsn olup 'uşşâkı pâ-mâl itmege
Bin semend-i nâzuña cevân senüñ meydân senüñ

5 Yiridür kılsañ Cenâbî sînede cânuñ siper
Katlüñe tîğın çekerse gamze-i cânan senüñ

166

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Saña meyli olanı pâ-mâl kıldı fırkatüñ
Ehl-i 'aşk olan gedâña zehr içürür hasretüñ

2 Şerbet-i cân bahş ikin la'lüñ dırığ itdüñ baña
Bir tabib-i seng-dilsün hastaña yok şefkatüñ

3 N'ola ben üftâdeden çeksüñ sipihre başuñı
Serv-kâmet dil-rübâsın yüceyedür himmetüñ

4 Her gören kaşuñ hilâlin eyledi bayrâmını
Mâh-ı 'ıyd-ı ekber olduñ tutdı şehri şöhretüñ

5 Ey Cenâbî virme elden ol perînüñ dâmenin
Bir gubâr-i râh-i kûyı deñlü yok mı gayretüñ

5 (b) katlüñe: katline AE

166. AE 36a, Ü 28a

5 (b) kuyı: kûy AE

167

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Elde dâim câm-ı mey şunmuş seridür 'âşıkun

Her habâbı başı üzre efseridür 'âşıkun

2 Hancer-i hûn-rîz-i gamzeñ zaḥmını yir sinesi

Garḳa-i hûn-âb-ı dil olsa yeridür 'âşıkun

3 Berr ü bahruñ istesek fehmi itmege ma'nâsını

Sîne-i sûzân ile çeşm-i teridür 'âşıkun

4 Dâima hengâme-i ḥüsnünde zülf-i kec-revün

Çekmege gam halkasından çenberidür 'âşıkun

5 Bahır ile berdden murâd olan ḥarâbe dünyede

Sîne-i pür-tâb-ı çeşm-i teridür 'âşıkun

6 Ey Cenâbi her taraftan ol perinün okları

Uçmağa evc-i fenâya şeh-peridür 'âşıkun

168

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Mübtelâ-yı 'aşk olan rüsvâ u bî-pervâ gerek

Nâm-ı nengin terk ider Mecnûn gibi Şeydâ gerek

167. AE 36a, 36b, Ü 27b, 28a

1 (b) habâbı: cânı AE

4 (b) çekmege: içmege Ü, çenber: cenber AE

5 Ü'de sahife kenarında

168. AE 36b, Ü 27b

2 Şâh-bâl-i kudret açsam menzilümdür lâ-mekân
Kâf-ı hayret sâkîni bir ben gibi 'ankâ gerek

3 Zevrak-ı kem-seyrini çarhuñ karaya çalmağa
Mevc-i himmet gösterür gönüm gibi deryâ gerek

4 Meşreb-i la'lüñ tutan 'âşıklaruz biz sâkîya
Destümüzde dem-be-dem câm-ı mey-i şahbâ gerek

5 Dâğ-ı gamla zeyn idüp cism-i nizârın ser-te-ser
Bu Cenâbî gibi 'âşık 'âleme rüsvâ gerek

169

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Yıķılsun ser-nigün olsun eyâ çarh-ı felek tâķuñ
Ki vîrân oldu zûlmüñle dil-i âbâdı 'uşşâķun

2 Derûn-ı sînede sûzum rakam itmek murâd itsem
Kalem ânîde dûd olur göyinür bâķrı evrâķuñ

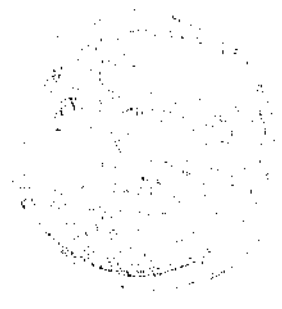
3 Şeh-i Cem-ķaşmet-i 'aşķuñ kadîmî ķası sen ey dil
Edâ ķıl nakd-i cânuñ zimmetüñde bu durur bâķuñ

4 İrişmez kimse sem'ine gel ey dil nâleñi kes kim
Şadâ-yı âh-ı 'âşıkla tölupdur ķuşı âfâķuñ

5 Mesîķî şî'rini añma Cenâbî nazm-ı bahrında
Aña nisbet dür-i nâ-süftedür her beyti İshâķ'uñ

169. AE 36b, Ü 28a

2 (b) göyinür: görünür AE

170

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Mest-i câm-ı hüsn olup 'uşşâka bakmaz ol melek
Nâr-ı âh ile yanarsa yeridür tâk-ı felek
- 2 Eyledüm dil-hânesin zîver çeküp gam-zârını
Şâh-ı Rûm'ın makdemine nitekim şehri nerek
- 3 Eşk-i çeşmümden dilâ yâd-ı kenâr itme şağın
Dirliğinden yur elin deryâdan ayrılsa semek
- 4 Kan bulaşdı sînede çeşmüñle dil derdüñ içün
Söyle câna gözlesün ol hûniye haqq-ı nemek
- 5 Ey Cenâbî nev-'arûs-ı dehre başın egmeye
'Arşa-i himmet içinde baña beñzer er gerek

171

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 'Ârızuñ hem-reng-i güldür sünbül-i ter kâkülün
Gülsitân-ı 'âlemi kılsun mu'attar kâkülün
- 2 Genc-i hüsnüñ üstüñe pey iltmesün kimse diyi
Bir tılsım-ı ejder olmuş pâ-y-tâ-ser kâkülün

170. AE 36b, 37a; Ü 27b: sahife kenarında

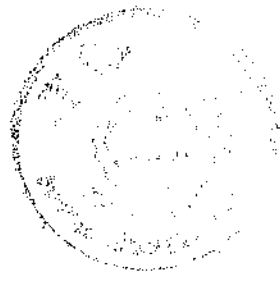
3 (a) şağın: şıgın AE

3 (b) yur: yüz AE

4 (a) dil: — AE

171. AE 37a, Ü 27b: sahife kenarında

3 (a) dutdı: tutdı AE

3 Nâfe-veş hâl-i siyâhuñ bûyı dutdı ‘âlemi
Müşg-i terdür hatt-ı sebzüñ kûy-ı ‘anber kâkülüñ

4 Ser-bülend-i ‘âlem oldı baş çekerse yâraşur
Oldı hüsnüñ ‘askerine çünki server kâkülüñ

5 Bu Cenâbî gibi şâhum çek hesâba her kuluñ
Okısun dîvân-ı hattüñ içre defter kâkülüñ

172

Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilün

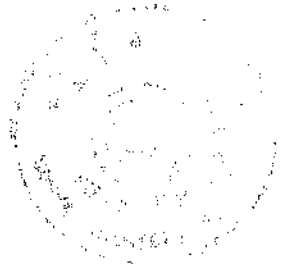
1 Âh-ı ‘âşık her nefesde sûz-nâk olmak gerek
Âteş-i ‘aşka giren bî-vehm ü bâk olmak gerek

2 Şaklama şandûk-ı dilde sen libâs-‘ârî kim
Sîne-i ‘âşık gibi ol çâk çâk olmak gerek

3 Âb-ı çeşmüñ suladukça ben gurâbın gül biter
Bu fenâ gül-zârı içre şöyle hâk olmak gerek

4 Zulmet-âbâd eyleme şeb gibi kalbüñ kîn ile
Rûz-ı rûşenden derûnuñ dâhi pâk olmak gerek

5 Tığ-ı cevri-yârden çekme Cenâbî başuñ
Yol budur yolında yârüñ kim helâk olmak gerek

173

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1 Ben âşıkına hışm idüp öldürse ol melek

Mâtem tuta kıyâmete dek üstüme felek

2 Yârün vişâli gevherini bulmak isteseñ

Deryâ-yı gam içini dolan yüri çün semek

3 Mühkem dilerseñ ola eger tâk-i tâ'atün

Eyle duhân-ı âhuñı yir yir aña direk

4 Âhuñ okı ire dirseñ nişâne-i maksûda

Qaddün riyâzet ile bu yolda kemân gerek

5 Harfî çü bağladuñ dil ol gül budagına

Bülbül-şıfat yüri âsib-i hâr gam çek

174

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Bugün bir kaşrı seyr itdüm merâtible cinândan yeg

Gubâr-ı râhıdur her çeşme kühl-i İsfahân'dân yeg

2 Firâz-ı 'arş-ı â'lâdan yücedür tâkı 'izzetle

Kemâl-i medhiñ eylersem serir-i âsümândan yeg

173. AE 37b, Ü 27a: sahife kenarında

1 (b) dek: dil AE, tuta: tuta Ü

2 (b) çün: cün AE, içini: ucunu AE

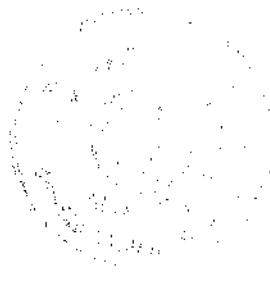
4 (a) Vezin bozuk, nişâne-i maksûda: nişân maksûda Ü

5 (a) ol gül budagına Harfî cü bağladuñ dil Ü

5 Vezin bozuk

174. AE 37b; Ü 28b, 29a

1 (b) gubâr-ı: gubârî AE

3 Çerâğ-ı hâne-i kalbî dūrūr dervîş ü sultânũ
Şafâ virmekde kândîli anũ mihr-i cihândan yeg

4 Şafâ hıştı ile yapmuş biñasın anũ üstâdı
Gül-ı tahmîri âb-ı cûybâr-ı bâğ-ı cândan yeg

5 O cây-ı işret - âbâduñ diledüm bilmege adın
Didi bir pîr-i şad-sâle ki şûretde cûvândan yeg

6 Kadeh peymâların şorsuñ dem-i 'İsâ'ya mâlikler
Bu bir meyhânedür şuyı bunuñ âb-ı revândan yeg

7 Cenâbî şohbet-i pîr-i muğânı virne destüñden
Ki her bir rindi olmuşdur emîr-i Kâmrân'dan yeg

175

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Dü çeşmüñ nergis-i terden ruñuñ berg-i semenden yeg
Kıyâmet kâmetüñ servüm nihâl-i nârvenden yeg

2 Ser-efrâz ol benüm servüm lebüñdür gönceden nâzük
Görenler hâtt-ı nev-hîzüñ didiler kim çemeniden yeg

3 Özine nisbet-i la'li görüp ter düşdi yâkûtuñ
Letâfetde hakikat dişlerüñ dürr-i 'adenden yeg

3 (a) kalbî dūrūr: kalbidir AE

5 (b) pîr: bir AE

6 (b) peymâ: beymâ AE

175. AE 37b, 38a, Ü 28b: sahife kenarında

1 (b) nârvenden: nârviden AE

2 (a) gönce: gönçe Ü, ser-efrâz: ser-firâz Ü

4 Dü Şîrâne baķan eřmüñ ğazâle olalı nisbet
Olupdur zülf-i hoş-bûyuñ senüñ misk-i Hutun'den yeg

5 Cenâbî kim sözün virmez hezârân dürr-i ğaltâna
Girân-kıymet dürrür gevher degül likin suĥandan yeg

176

Harf'ül-lâm

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ey gönül bâzâr-ı ğamdan gel metâ'-ı miĥnet al
Naķd-i cânuñ şarf idüp ya'nî kumâş-ı vuşlat al

2 Pür idüp esrâr-ı ğamdan cür'adân-ı ħalbüñi
La'l-i dil-ber yâdına dükkân-ı dilden ĥayret al

3 Lücce-i deryâ-yı 'aşķuñ nâzır ol emvâcına
Gör neĥeng-i miĥnet-i merdüm-rübâsın heybet al

4 Kursañ ey dil ĥayme-i 'aşķı zemîn-i sînede
Dûd-ı âĥ-ı 'arş-ı sâmi aña etr-i devlet al

5 Mey-fürûşüñ düş Cenâbî cür'a-veş ayaĥına
Ol sa'âdet- bâr-ĥâhı ĥüsrevinden ĥimmet al

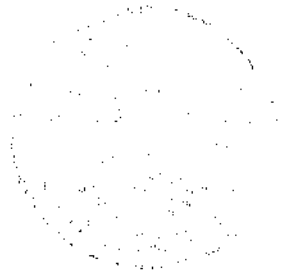
177

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 'Âlem-i tecrîdde 'İsî-yi İbn-i Meryem ol
Ey gönül insâfa gel bir lahza sen de âdem ol

176. AE 38a, Ü 29b

177. AE 38a, Ü 29b

2 Şeh-süvâr-ı dînsüñ olma mutî'-i nefis diyü
Pîşe-i himmet içinde gel gönül bir zayfûm ol

3 Ser-nigûn câminı çarhuñ elde tut her bezmde
İç şarâb-ı hikmetini anuñ ey dil sen Cem ol

4 Hacle-i efkârda efkâr-ı ma'ânî seyrin it
Perde-i esrâra sende ey gönül var mahrem ol

5 Gel Cenâbî cümle-dehrî zerre-i nâ-çiz tut
Kes 'alâik ristesini andan ey dil bî-gam ol

178

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Genc-i 'aşkı şakla ey dil sîne içre mahzen ol
Nice yüz biñ gevher-i esrâr-ı Hakk'a ma'den ol

2 Mahremiyyet isteme iki gözün olursa ger
'Âkıl iseñ kimseye keşf itme râzuñ sen sen ol

3 Kudretün irerse âb ur âteşine herkesün
Yakmağa her buldığını saña kim dir külhen ol

4 İrişür dest-i kazâdan atılan tîr-i belâ
Saña ey dil sen gerekse pây-te-ser âhen ol

2 (b) pîşe: bîşe Ü

3 (b) iç: ic AE

4 (b) esrâra: esrâr AE

178. AE 38a, 38b; Ü 30a

1 (a) sîne: sîneñ Ü

3 (b) buldığını: buldığını AE

5 Hâne-i gönli Cenâbî hastanuñ bulmaz ziyâ
Kıl tecellî anda mâhum aña şem'-i rûşen ol

179

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 İşbu demde her gönül kim câm-ı meyle Cem degül
Meclisinde 'âlemuñ ol bir nefes hurrem degül

2 Pârelensün hancerüñle bağı ey kaşı kemân
Zahm-ı tîrûñ yâresîne her kimuñ merhem degül

3 Cân u dilden geçse râzuñ câvizü'l-isneyn dür
Açma sırtuñ cân u gönle kim saña maḥrem degül

4 Göreyin mansûr-veş ber-dâr dâr-ı ğam ola
Her gönül kim beste-i zülf-i ḥam-ender-ḥam degül

5 Lerze düşmüş cânına üstüne dîtrer şa'sa'a
Mîhr-i ruḥ-sâruñla kimdür zerre-veş ser-sem degül

6 Muḳtezâ-yı ḥüsn-i 'âlem-gîrdür bî-iştibâh
Bu cefâlar yârden ben bî-dile mübrem degül

7 Ey Cenâbî şeyh-i şehriñ mekrine aldanma kim
Her Birâhûm ismine mazhar düşen Edhem degül

179. AE 38b, Ü 29a

5 (a) üstüne: üstine AE

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Yanmağa pervânedür şem'-i ruh-ı cânâne dil

Nâz ile bâzîçe eyler tıfl-veş divâne dil

2 Table-i zer-kâr-ı mihre âh okın atmağdayuz

Düş olaldan gonce-i la'lün içün peykâne dil

3 Mest-i lâ-ya'kıl gezer kendin yitermiş ey şanem

Câm-ı la'lünden meger nûş eyledi peymâne dil

4 Tîr-i ğamzeñ üstine cânlar virürdi şevkle

Yaraya cânâ cemâlün 'ıydine kurbâne dil

5 Ey şanem demler dürür kim hasta derdüñ geçer

Ol Mesîhâ la'lüne tañ mı gele dermâne dil

6 Bûseñ oldu duymadan 'ayyâr çeşmüñ ey melek

Mest olandan soyku alur bend ider rindâne dil

7 Tâ ki derd-i yâr ile oldu Cenâbî âşinâ

Yâd kılmaz yâr cânı yıl geçer bigâne dil

180. AE 38b, 39a; Ü 29a: sahife kenarında

1 (b) bâzîçe: bâzçe Ü

2 (a) table: taple Ü

2 (b) peykâne: bigâne AE

181

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Mû miyânuñ resmini yazmakda naqqâş-i ezel

Kıl kalem kaşuñ hâkı ince hayâl itmüş güzel

2 N'eyleyem vuşlât şafâsın ehl-i zevküñ yâridür

Ey gam-ı hicrân-ı dil-ber merhabâ sen beri gel

3 Lücce-i deryâ-yı fırkat içre garķ-ı âb idüm

Keştî-i vaşluñ eyâ meh şunmasa ger baña el

4 Gel fenâ iklimine kendüñ sefer kıl қо dili

Şâh-ı 'aşķ yasağıdur ey cân tutulmaz çün bedel

5 Bir gece ey meh-likâ zülf-i siyâhuñ şevķine

Ayağıñ toprağına didi Cenâbî bir ğazel

182

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 La'l-i yâre ey gönül diş қомаğı itdük hayâl

Қанда bir мақşûduñ olsa ol olur emr-i muhâl

2 Halk-ı 'âlem gibi 'iyd-ı vaşluña müştâķ olup

Bâm-ı 'arşa çaқdı güzel kaşuñ ey meh hilâl

3 La'l-i rûh-efzâñ ile ince miyânuñ haқķına

Mû-şıkâf olan müdaқķıķ zerre itmez kıl u kâl

181. AE 39a, Ü 29b

182. AE 39a, Ü 29b: sahife kenarında

1 (a) қомаğı: қармаğı: AE

4 N'ola luṭf-ı pâdişehle başum irse göklere
Sâyesinde dâimâ 'izzetdedür ehl-i kemâl

5 Geh hayâl-i kâkülün eyler Cenâbî geh ruḥuñ
Gice gündüz bu durur ben bendeye fikr ü mâl

183

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Mest kıldı ehl-i şevki bûy-ı rûḥ-efzâ-yı gül
Bezme geldi sâkiyâ mey sun bût-i ra'nâ-yı gül

2 Her elif kim tende çekdüm bir nihâl-i servdür
Tâze tâze dâgla sinem dürür şahrâ-yı gül

3 Farḳ-ı serde âşikâra eyledüm bir tâze dâg
Gül-ruḥuñ yâdına ey gül başdadur çün cây-ı gül

4 Şol ki gördi 'ârîzuñla kâmet-i mevzûnuñı
Seyr-i serv-i gülşen itmez eylemez sevdâ-yı gül

5 Bir bûy-ı servüñ Cenâbî bendesidür kim bugün
Münfa'ildür ruhlarından 'ârîz-ı ḥamrâ-yı gül

184

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Tâ ki kıldı gülşene rengin yüzün ezhâr gül
Bülbül-âsâ eyledi etfâl-i bâgı zâr gül

4 (a) başum: pâşam AE

183. AE 39a, 39b; Ü 29a (Ḥarf'ül-lâm)

184. AE 39b, Ü 29a: sahife kenarında

1 (b) zâr: râz AE

2 Nergisün bağına yakdı tâze bir dâğ-ı siyâh
Lâle-i hûnîn dile kan ağladur her bâr gül

3 Bülbul-i bî-çârenün rağmına her dem bâğda
Serve 'arz-ı şîve eyler hâr ile oynar gül

4 Revnak-ı bâzâr-ı hüsni bulmasun diyü kesâd
Yıldı bir kez gösterür bülbüllere dîdâr gül

5 Ey Cenâbî 'andelîbe kendüyi 'arz itmege
Jâlelerden gûşına aşdı dürr-i şeh-vâr gül

185

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Fetḥ-i mülk-i gülşen idüp oldu çün sultân gül
Hayf-ı bülbul sormağ için eylesün divân gül

2 Hûn-ı bülbulden dürür egnünde rengin câmesi
Çeşm-i cânânım gibi oldu meh-i fettân gül

3 Şâh-ı dehrün mağ-demine gülşen içre bezl için
Eyledi her gûşede bülbüllerin kurbân gül

4 Göster ey şâh-ı kerem gülzâra nağş-ı ruḥlaruñ
Sûret-i Mânî-sıfat tâ kim kıla ḥayrân gül

5 Hancer-i hâr-ı sitemle öldürüp bülbülleri
Zer döker şahın-ı çemende virmege tâvân gül

6 Kaşre kaşre jâlelerle fi-l-meşel gülzârda
Oldı pür dürr-i Necef'le pençe-i mercân gül

7 Serv-i ser-keş kâmetüñ hatt-ı dil-âvizüñ çemen
Gonce-i sır-âb la'lüñ çehre-i tâbân gül

8 Uyma ey meh gayre kim çâk itdi ceyb-i 'ârını
Dest-i hâra virdügiyçün sehv ile dâmân gül

9 Yanalıdan âteş-i hecr-i ruhuñla lâle-veş
Oldı hâkister gibi hâk-i gama yeksân gül

10 Hasret-i rûyuñla cânâ ebr-veş giryân olup
Fırkatüñde jâleden yaşlar döker her an gül

11 Vaşf-ı ruhsâruñ okurlar bülbül-i şeydâ gibi
Her semen-simâ elinde oldı bir dîvân gül

12 Var iken cânâ nazarda ol semen-sâ ruhlarıñ
Bâğ-ı 'âlemde Cenâbî eylemez seyrân gül

5 Ü'de sahife kenarında

6 Ü'de sahife kenarında

8 (b) virdügiyçün: virmeg için AE

12 (a) cânâ: câ Ü

186

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Câme-i âl ile oldı şâhid-i tannâz gül

'Andelib-i hastaya her lahza kılsun nâz gül

2 Sen bahâr-ı hüsne şâhum yoklanup kullar gibi

Bin hacâlet-'arzına karşı gelür her yaz gül

3 Perde-i 'uşşâkda bülbül ser-âgâz eylese

Gösterür edvâr-ı cevri eyleyüp şeh-nâz gül

4 Lâle-veş yanar görüp şem'-i ruhuñ gülzârda

Eyledi pervâne gibi üstine pervâz gül

5 Yâr gayruñ olmaz idi ey Cenâbi mahremi

Gülşen içre olmasa ger hâr ile dem-sâz gül

187

Harf'ül-mîm

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Cür'a-veş çaldum yere nâmûsı bî-'âr olmuşum

Câm-ı derdüñ nûş idelden mest-i evkâr olmuşum

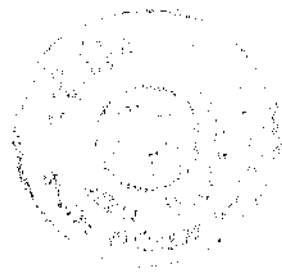
2 Bûse virdüm la'lüne çeşmüñ haber-dâr olmadı

Gözlerüne uyalı ben dâhi 'ayyâr olmuşum

186. AE 40a, Ü 30a

187. AE 40a, Ü 31a

1 (b) evkâr: evkâ AE

3 Yârsuz ey cân ne bildüñ bâr-ı hâtır oldıñun
Ko beni billâh senden çünki bî-zâr olmuşum

4 Gör tabîbüm düşeli çeşm-i siyâhun derdine
Bister-i ğamda beni kim nice bîmâr olmuşum

5 Derd-i hâtında Cenâbî ol gül-i nâzik tenüñ
Bülbül-i şûrîde-veş âzürde-i hâr olmuşum

188

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Sâkı-i 'aşkuñ elinden câm-ı ğam nûş idelüm
Bezm-i miñnetde göñül rindini ser-hoş idelüm

2 Mu'trib-i derdüñ niyâz ile elin bûs idelüm
Çaldurup sâz-ı elem-efzâsını gûş idelüm

3 Köçegidür tekye-i 'aşkuñ bugün devr eylesün
Dil kulağına hilâl-i çarhı mengûş idelüm

4 Lücce-i deryâ-yı 'aşkuz rûzgâr-ı âh ile
Nice yüz biñ mevc urup bu demde bir 'ûş idelüm

5 Vaşl-ı gülzârında hecrî ey Cenâbî ol gülüñ
Hâr-ı ğamdur bildük âmmâ biz der-âgûş idelüm

188. AE 40b; Ü 30b, 31a

2 (a) bûs: pûs AE

189

Mef'ûlû Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1 Kaşdum bu kim ğazâle-i çeşmüñi şayd idem

Cân riştesiyle şol iki vahşîyi kayd idem

2 Tefsîr-i ħad u ħâl-i dil-ârâya başladum

Ey ħ'âce cünd-i mes'ele-i 'ömrü zeyd idem

3 Elden komadı resm-i kızılbaşî gözlerün

Şol kaldı anuñ ile ki ceng-i 'übeyd idem

4 Seccâde velî döşeyüp baĥr-ı eşküme

Durdum namâza ola ki kâr-ı cüneyd idem

5 Başdan ayğa bâtıl ola sihr-i sâmîrî

Nazm içre ben Cenâbî eger 'arz-ı keyd idem

6 Münkir ola Cenâbî'ye ol câmî dil-beri

Şad-bâr eger kerâmet-i şeyĥ-i 'übeyd idem

190

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Âsitân-ı yârde olmağa der-bân isterüm

Mülk-i Rûm'a kendümi ya'nî ki sultân isterüm

189. AE 40b, Ü 31a

2 (b) ħ'âce: ħ'âce-i AE, mes'ele-i: mes'ele AE

4 (b) durdum: tırdum Ü

190. AE 40b, 41a; Ü 31b

2 Âfitâb-ı çarh ile da'vâ-yı hûbî kılmâğa
Ârız-ı dil-ber gibi bir mâh-ı tâbân isterüm

3 Hâce-i dünyâ gibi bey'-i şîrâ-yı gam için
Çârsûy-ı miñnet-i aşk içre dükkân isterüm

4 Hüsrev-i mülk-i kelâmum döğmege nevbet bugün
Bâr-gâh-i nazm içinde kûs-ı hâkân isterüm

5 Gam degül düşsem Cenâbî şem'-i rûy-ı dil-bere
Yanmağa pervâne-veş ben nâr-ı sûzân isterüm

191

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Bîsütün-ı gamda ben kendümi Ferhâd eyledüm
Sen lebi şîrîn için âlemde bir ad eyledüm

2 Beñzedüp hecrüñ gamında berg-i kâha cismümi
Rûzgâr-ı âh ile ol demde ber-bâd eyledüm

3 Dicle gibi akıdup sînemde eşk-i dîdemi
Bu ten-i vîrâneye bir şehr-i Bağdâd eyledüm

4 Gülşen-i kûyuñda eygöl girmedi kulağuna
Bülbül-i şeydâ gibi her nice feryâd eyledüm

2 (a) kılmâğa: itmege AE

3 (a) bey'-i şîrâ: bey'-ü şîrâ AE

5 (b) yanmağa: yatmağa AE

191. AE 41a; Ü 31b, 32a

3 (b) vîrâneye: vîrâne Ü

5 Ey Cenâbî baña ben Mecnûn'ı şâkird eyleyüp
Mîhr-i dil-ber san'atın kendüm-veş üstâd eyledüm

192

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Gehi mest-i belâ gâhi reh-i gamda tûrâb oldum
Beni ma'mûr ider kimse bulunmazsa harâb oldum

2 Çeken bir cür'a-mey yıllar yatur bezm-i muhabbetde
Elinde sâki-i dehrüñ nice keskün şarâb oldum

3 Açup her bâbumı mihnet okusun kıssa-i derdi
Muhabbet hâmesi birle yazulmuş bir kitâb oldum

4 Açulmuş bir gül-i âhmer idüm gülzâr-ı vasluñda
Sıkuldum şîşe-i gamda nihân olmuş gül-âb oldum

5 Sa'âdet rahşına biñmüñ görüp şâh-ı felek kadri
Cenâbî öpmege pâyn egüldüm bir rikâb oldum

193

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Şol zamân kim başına gün togmaduk bir cân idüm
Şol zamân kim ben fütâde sâye-veş bî-cân idüm

5 (a) Mecnûn'ı: Mecnûn-ı AE

192. AE 41a, Ü 32a

193. AE 41a, 41b; Ü 32a: sahife kenarında

2 Cân düşüp ayagüña dâmânun almuşdı ele
Kisvet-i nev'-i beşerden ben dahî 'uryân idüm

3 Mihr ü mâhuñ yakmadın dest-i kader kandîlini
Şem'-veş nâr-ı ğam-ı 'aşkuñla ben sûzân idüm

4 Katlûme şimşirini tiz itmedin dest-i kazâ
Ben kılıcuñ altına teslim olur kurbân idüm

5 Levh-i câna ey Cenâbî hatt-ı ğam yazulmadın
Ben belâ-perver ğamında ol mehüñ nâlân idüm

194

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Milket-i derd ü ğama hüsrev-i devrân oldum
Bir belâ-kışverine gör beni hâkân oldum

2 Bir habâbum kadarı olmadı eflâk-i kebûd
Katre-bâr-ı ğam-ı 'aşk olalı 'ummân oldum

3 Mihr-i hâver gibi geh handeler itdüm bî-had
Geh sehâb-ı felek-âsâ niçe giryân oldum

4 Şevketüm tablı çalınsın ki benümdür nevbet
Gitdi Mecnûn-ı belâ-keş ğama sultân oldum

3 (b) nâr-ı ğam-ı 'aşkuñla: nâr-ı ğamuñla aşkla AE, ben: — AE

4 (a) katlûme: katline AE, dest: dahî Ü

Ü'de olupda AE'de olmayan şu şekilde bir mısra vardır.

- Mihr-i ruhsârufi temâşâsında ser-gerdân idüm

149. AE 41b, Ü 33a, Ü (33b)'de sahife kenarında

1 (b) bir: her Ü (33b)

2, 3, 4'ün yerlerin Ü (33b)'de değişik

2 (b) Gâh ebr-i felek saır-sıfat giryân oldum Ü (33b)

5 Cân atup hancer-i dil-dâra Cenâbî her dem
Tekyesinde gamınıñ gör beni kurbân oldum

195

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ben beni dîvâne vü bî-âr vü rüsvâ añladum
Âşık-ı miñnet-zede bed-nâm u şeydâ añladum

2 Seyrine tâkat getürmez dîdeler emvâcumuñ
Katre iken kendümi bir ulu deryâ añladum

3 Bir nazar hüsnüñ görüp Mecnûn'un oldum ey perî
Kays bî-dil kendümi sen mâhı Leylâ añladum

4 Tâkatüm yokdur adayı emrüne ben kendümi
İktisâb-ı lütfuña bî-dest ü bî-pâ añladum

5 Ey Cenâbî ol mehûñ dilde hayâl-i kâkülün
Pây-bend-i cân u dil başumda sevdâ añladum

196

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Gül gibi zât-ı şerîfüñ şâd u handân isterüm
Haşmuñ bülbül-sıfat her laḫza giryân isterüm

5 Cân atup hancer-i müjânına bîñ şevk ile ben
Ey Cenâbî o mehûñ yoluña kurbân oldum Ü (33b)
195. AE 41b, Ü 32b
196. AE 41b, 42a; Ü 33a, 33b: sahife kenarında

2 İstemekten ha²ttu²nı maksûd olan la'lü²n dūrūr
Zulmet içre Hızr-veş ben âb-ı hayvân isterüm

3 Turrâ²n altında bu dur gün yüzini cüst itdügüm
Târ-ı şebde görmege hurşîd-ı rahşân isterüm

4 El uzadup zülfüne bu tıfl-ı dil çehreñ görüp
Gülşeninde hüsnüñüñ durmaga rey²hân isterüm

5 Genc-i hüsnüñ işidüpdür yüze itdüm ârzû
Bir gedâyum şâhdan lutf ile ihsân isterüm

6 Mûmiyânuñla dehânuñ sırrını keşf itmege
Cümle 'âlem halkını 'ilm içre sahbân isterüm

7 Gülşen-i kûyında yârüñ Harfî'yâ murğ-ı dili
Bülbül-i şûride-veş giryân u nâlân isterüm

197

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün
1 Râh-ı Hudâ âgâhıyüm her saliküñ hem-râhiyüm
İklîm-i aşkuñ şâhiyüm Allâhiyüm Allâhiyüm

2 Gâ'ib benüm hâzır benüm her hâlete nâzır benüm
'Âciz benüm kâdir benüm Allâhiyüm Allâhiyüm

2 (b) Hızr-veş: Hızr-veş Ü
197. AE 42a, Ü 34a

3 Müstakbelüm ki mâziyüm fâ'il ne kılsa râziyum
Geh muhtesib geh kâdıyum Allâhiyüm Allâhiyüm

4 Maḫşûd-ı ḫalk-ı 'âlem maṭlûb-ı nev'-i âdemüm
Esrâr-ı Ḥakk'a maḫremüm Allâhiyüm Allâhiyüm

5 Her meclisün ben câmiyum her nâ-murâduñ kâmiyum
Her bir şikâruñ dâmiyum Allâhiyüm Allâhiyüm

6 Geh mescidüm gâhî künişt geh duzâḥum gâhî bihişt
Yeksân degül her bir şirişt Allâhiyüm Allâhiyüm

7 Şâmit benüm gûyâ benüm kim küşte-i cûya benüm
'Âkıl benüm şeydâ benüm Allâhiyüm Allâhiyüm

8 'Ünvâniyum her nâmenün mektûbiyum her ḥâmenün
Mestûriyum her câmenün Allâhiyüm Allâhiyüm

9 Hikmet Cenâbî sendedür ser-riştayi bul kâdadur
Yâ sende yâḥûd bendedür Allâhiyüm Allâhiyüm

198

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1 Derd ü ğam-ı firâkuñ bir bir ḫikâyet etsem
Sen mâh-rûya senden yine şikâyet etsem

6 (a) gâhî bihişt: bihişt Ü
198. AE 42a, 442b; Ü 34a

2 Gûş-ı kabûle çekseñ takrîrümü ğamuñda
Dürler döküp gözümünden derdüm rivâyet etsem

3 Kûyuñ tavâfı kıblem ‘uşşâka farz olubdur
Ol Ka‘be-i şafâyı varsam ziyâret etsem

4 Dil naqdini dilerken ben cân ile belâna
Gencîne-i hayâtum virsem saĥâvet etsem

5 Gîsûları ğamında âĥvâl-i pür-melâlum
Fırşat bulup Cenâbî yâre kinâyet etsem

199

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1 ‘İyd-i vaşluñ irse cânum saña kurbân eylesem
Ölmeği bu vech ile ben baña âsân eylesem

2 Kâmet-i mevzûnuñı ĥumâş görsem her nefes
Ol nihâl-i gülşen-i insânı seyrân eylesem

3 Bir boyı serv-i revânuñ kûlı olsam cânla
Kendümi mülk-i belâya bende sultân eylesem

4 Taĥılur ketm-i ğam-ı ‘aşkıñda ol şîrîn lebüñ
Kûhuñın miskîne kendüm ya‘nî âkrân eylesem

199. AE 42b, Ü 35a

1 (b) ben: — AE

2 (a) Nâzla reftâra gelse kâmet-i mevzûn-ı yâr Ü

3 (a) revânuñ kûlı: revâna kul AE

4 Çâk kılsam câme-i cism-i melâmet resmümi

Ten libâsından dil-i nâlânı ‘ürvân eylesem Ü

5 Ey Cenâbî çâk idüp ğam tekyesinde hil'atun
Ten libâsında dili biryân-ı 'üryân eylesem

200

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Bûy-ı zülf-i 'anber-âmîzüñle meftûn olmuşum
Ey saçı leylî beni bend it ki Mecnûn olmuşum

2 Kaddûñ üzre reşk idüp âtlâsuña bu ğuşşadân
Hey kıyâmet gör beni kim sîne-pür-hûn olmuşum

3 Başda sevdâ-yı ser-i zülfüñle ey Leylî hırâm
Kays-veş sih-geşte-i keh-sâr u hâmûn olmuşum

4 Fikr-i hâl-i rûy-ı gendüm-gûn-ı dîl-dâr ile ben
Döne döne âsiyâbında ğamuñ un olmuşum

5 Nakd-i cânı virmege ikrârım idi yolına
Bu sebeble ey Cenâbî yâre medyûn olmuşum

201

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1 Ol Kâ'be-i cemâli vardum ziyâret itdüm
Pâyına secde kıldum karşı 'ibâdet itdüm

2 Eyvân-ı ‘aşkı gördüm gönlüm gibi harâbe
Mî‘mâr-ı kâmil idüm anı ‘imâret itdüm

3 Vaşşâf-ı hüsnüñ oldum vaşf eyledüm cemâlün
Târîh-i ‘âlem oldu şol had rivâyet itdüm

4 ‘Aşkuñ gamında gönlüm gördüm katı harâbe
Ol mûr-ı nâ-tüvâna ızhâr-ı şefkat itdüm

5 Ma‘nide ben Cenâbî pâ-mâl-i her le‘imüm
‘İrfân ile egerçi âkrâna sebkat itdüm

202

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1 İsterüm hâlün gibi kim la‘l-i handânuñ öpem
Zulmet-i hattıñda rûhum âb-ı hayvânuñ öpem

2 Tolamağa virse el câmeñ mişâli kâmetün
Yüz sürem dâmânuña gâhî giribânuñ öpem

3 Cilve-gâhî hüsnüñ içre düşse başum gev-şifat
Gâh süm-i esb-i nâzuñ gâh çevgânuñ öpem

4 Hâl-i ‘anber-bânuña bir ‘âbd-i zengîdür gönül
Zülf-i şeb-rengüñ mişâli hatt-ı reyhânuñ öpem

5 Vuşlat el verdi Cenâbî bendeñe ey nûr-ı ‘ayn
Gamzeñe teslîm-i cânım çeşm-i fettânuñ öpem

Mef'ûlû Fâ'ilâtün Mef'ûlû Fâ'ilâtün

1 Mihrûn koyup gönülden terk-i muhabbet etmem

Mâh-ı cihân olursa bir gayre ragbet etmem

2 'Aşkuñla ben cefâ-keş maşsûd-ı rûzgârum

Yoluñda her belâya şanma ki ragbet etmem

3 Sönse çerâğ-ı 'ayşum yakmağa yine başdan

Şem'ine âfitâbuñ ızhâr-ı minnet etmem

4 Rütbetle çıksa câhil gün gibi âsûmâna

Ta'zîmi lâzım iken zerrece 'izzet etmem

5 Ey şeyh-ı hîlet-engîz ben rinde etme ta'ni

Fi'lûñ katında kendüm çendân mezemmet etmem

6 Bir baħr-ı bî-kerânum görmez karamı gözler

Her hâr-ı vahş gamından 'arz-ı küdüret etmem

7 Nûş eyleyüp Cenâbî câm-ı riya-yı zühdf

Bâzâr-ı şıdk içinde kendüm melâmet etmem

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Hûn-ı dil dökdi gamuñda çeşm-i pür-hûnum benüm

Gülmedi hecrûñ deminde cân-ı mahzuñum benüm

203. AE 43a, 43b; Ü 30b: sahife kenarında

204. AE 43b, Ü 31a: sahife kenarında

1 (a) pür-hûnun: bir hûnun AE

- 2 Ser-te-ser dünyâyı dîrsüñ düşmesün ayakdan
Gel hırâma nâzla ey kıddi mevzûnum benüm
- 3 Muğtenim kıl ‘âlemi kırtar belâ-yı fakrdan
Âşikâr it kendüñi ey genc-i maḥzûnum benüm
- 4 Ben nice pinhân idem hecrüñ deminde derdümü
Cümle ‘âlem bildiler ḥâl-i diger-gûnum benüm
- 5 Şoḥbet-i ḥâs eylesem hecrüñde baña mey yeter
Gözlerüm peymânesinde eşk-i gül-gûnum benüm
- 6 Saña beñzer yok güher âsdâf-ı ‘âlemde bugün
Ma`denüñ cânlar durur ey dürr-i meknûnum benüm
- 7 Ey Cenâbî kendüme teşhîr kıldum ‘âlemi
Bu ‘aceb kim yâre te’sîr itmez efsûnum benüm

205

Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilün

- 1 Âh kim nûş itmege kanum diler hicrân benüm
Ḳatlüme her gûşeden tîğın biler devrân benüm
- 2 Nâr-ı ‘aşkuñ göz göre yakdı vücûdum külli âh
Dâḥi nem yaḳa ‘aceb bu âteş-i sûzân benüm

205. AE 43b, Ü 32b

1 (b) gûşeden: gûşede Ü

2 (b) sûzân: hicrân AE

3 Dökdi yaşın şöyle kim etrâfımı baır eyledi
Suya ğark olmam dilermüş dide-i giryân benim

4 Bende-i der-gâhuñ oldum hüsrev-i dehrüm yine
Devletünde oldu şâhum milket-i îrân benim

5 Zerre minnet eylemem kehle Cenâbî ben bugün
Dîdeme bes tûtiyâ hâk-i der-i cânân benim

206

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Gözüñ âşûbını ben kavm ile kâşâne diyem
Kec hayâlin kaşuñuñ Çîn ü Horâsân'a diyem

2 Vireyin cûy-ı belâdan göze deryâ haberin
Hurkat-ı nâr-ı gamuñ sîne-i sûzâna diyem

3 Baş koşar zülfüñle Rûm-ı 'izâruñda hañuñ
Yüz karasını anuñ ehl-i Karaman'a diyem

4 Lebüñ öpsem luğatın bilmedi hîc kimse n'ider
Ola bu ince sözi şâh-ı sühân-dâne diyem

5 Gam-ı 'aşkıñda Cenâbî o mehüñ zârlığıñ
Demi düşdükde yine âh ile efgâne diyem

206. AE 44b, Ü 31b

1 (b) Çîn: cîn AE

5 (b) düşdükde: düşunda AE

207

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Gülşen-i lâhûtı sorsañ bülbül-i gûyâsıyım

Vird-i 'irfân isteseñ gülzâr-ı dil-âsâsıyım

2 Uçmağa 'aşkuñ hevâsında megesce yok perüm

Kâf-ı miñnet âşiyânıñ gerçi kim 'ankâsıyım

3 Seyr iden etvârımı dil-bestem olsa tañ mîdür

'Âlem-i sûz u güdâzuñ şâhid-i ra'nâsıyım

4 Dürr-i 'aşkı isteme her bir tenüñ âbî görüp

İste bende anı kim ol gevherin deryâsıyım

5 Dûd-ı âhumdan şarındum başuma destâr ben

Milket-i ğamda Cenâbî ya'nî kim 'abbâsıyım

208

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Çehreden ref' it niķâbuñ nûr olsun zulmetüm

Üstüme dönsün kuvâ-yı meh âftâb-ı devletüm

2 Şehr-i yâr-i mülk-i derdüm devletinde 'aşkuñıñ

Şu'le-i nâr-ı ğamuñdur tende zerrîn hil'atüm

207. AE 44b, Ü 30b

3 (b), 4 (b) Ü'de yer deġiştirmiş

208. AE 45a, Ü 31a, 31b

2 (b) şu'le-i: şu'le Ü

3 Zemzem-i eşk ile çekdüm bile gam ihrâmını
Ka'be-i kûyuñ tavâfın itmedür çün niyetüm

4 Bâd-ı şarşar gibi esdi gerçi âhum yelleri
Sönmedi ey meh-likâ hergiz çerâğ-ı miñnetüm

5 Ol sehî servüñ Cenâbî yüz sürelden pâ yine
Kâmet-i bâlâsı gibi yüce oldu himmetüm

209

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Tutupdur 'âlemi büyüñ benüm tâze gülîstânım
Salın nâz ile her cânib benüm serv-i hırâmânım

2 Cihân gülzârına dâim vücûduñdur viren ziynet
Açıl gül gibi gel şolma benim devletlü sultânım

3 Hayât-ı câvidânîsin ne dirlükdür baña sensüz
Nihâyet bulma 'âlemde benim 'ömr-i firâvânım

4 Hezârân meş'al-i encüm çerâğın yakmaya mâhuñ
Ruñuñdan virmesün nûrî benüm mihr-i dırâhşânım

5 Cenâbî şahñ-i gülşende görüp refâtârıñı didi
Hırâmân ol benüm servüm yüzi bâğ ile bûstânım

3 (a) ihrâmını: ecrâmını Ae
209. AE 45a, Ü 31b: sahife kenarında
4 (a) yakmaya: bakmaya AE

3 Hecrûñ aldum dest-res var iken ey meh vaşluña
İsterüm kim ırmeye pâ-yâna derd ü miñnetüm

4 Derd-i ‘aşkuñ Kaysıla Ferhâd-ı bî-dilden alup
Başa iltidüm ben dahî âkrânım içre ğayretüm

5 Âsitânunñ kullıǵıdur saltanat ben bendeye
Devlet-i Çemşîd’e virmem kûyuñ içre zilletüm

6 Hâk-i cismüm olmadan kalıp dâhi dest-i kazâ
Âb-ı ‘aşk-ı pâkile tahmîr kıldı tıynetüm

7 Her belâya şâbir olsam ey Cenâbî tañ degül
Yâr cevrin çekmege âmmâ ki yokdur tâkatüm

212

Mefâ’ilün Mefâ’ilün Mefâ’ilün Mefâ’ilün

1 Bu gönîlüm gibi âlem de ħarâb-âbâdmış bildüm
Güzellik ħirmeni gibi anı ber-bâdmış bildüm

2 Şikâr-i dâm-ı zülfüñ ideli gönîlüm kuşın ey meh
O çeşm-i ħîle-pervâzuñ nice şayyâdmış bildüm

3 İletdi şan‘at-ı ‘aşkı başa Mecnûn-ı ğam-dîde
Maĥabbet kâr-gâhında o bir üstâdmış bildüm

3 ile 5 yer deǵıştırmış Ü (34b)

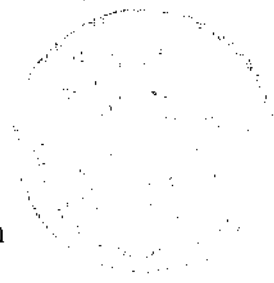
4 (a) aşkuñ: aşkı Ü (34b)

6 (a) Dâhi bî-kâlib idi hâk-i tenüm dest-i kazâ Ü (34b)

6 (b) tahmîr: tahammür Ü

212. AE 45b, Ü 32b

2 (a) zülfüñ: zülfünüñ AE

4 Akıtsun Dicle ü Şâr'ı kenârında gözüm her dem
Gamuñda cism-i virânum benüm Bağdâd'mış bildüm

5 Şalaldan kâmet-i servüñ Cenâbî bendeñe şâhum
Cefâ-yı hâr-ı hecrüñden anı âzâdmış bildüm

213

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

1 Gamundan künc-i dilde var sûzum
Yanardı baña bilse nâr sûzum

2 Tennûr-ı sînede cân oldu biryân
Dahî bilmez velî ol yâr sûzum

3 Şerâr-ı nâr-ı âhum oldu peydâ
Cihânı yandıra her bâr sûzum

4 Cihânı âteşümle yakdum âmmâ
Demüñdür 'âleme ızhâr sûzum

5 Duḡânum çıkdı eflâke Cenâbî
Ne mümkündür ola inkâr sûzum

214

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Yâri görsem başa toğmuş âfitâbum şanurum
Nûr-baḡş-ı her dü dîde mâh-tâbum şanurum

213. AE 45b, 46a; Ü 33b

2 (a) biryân; pür-yân

214. AE 46a; Ü 33a, 33b

2 Bend bend olmuş yatur görsem ruḥuñda turrarı
Kâkülüñden dilde her dem pîç ü tâbum şanurum

3 Şeb düşüp ḥâk-i rehüñde eylesem teslîm-i cân
Eyleme baña ta'accüb cây-ı ḥ'âbum şanurum

4 Dest-i pür-zûr-ı havâdisle yıkılsa bir binâ
Zâr gönüm ḥânesi cism-i ḥarâbum şanurum

5 Tâb-ı teble lerze tutsa cism-i zârum her kaçan
Yâr içün dilde Cenâbî ıztırâbum şanurum

215

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ol mehûñ şûrîde-dil bir 'âşık-ı dergâhıyım
Mevrid-i derd ü ğamı pâ-mâl-i ḥâk-i râhıyım

2 Mezra'-ı tuḥm-ı cefâyum dâne dâne eşkle
Çehre-i zerdümle gâhî ḥirmen-i ğamgâhıyım

3 Mevc-i pür-âşûbla tûfâna virdüm 'âlemi
Gâh baḥrum geh nehengî gâh anda mâhiyüm

4 Sîne-i pür-tâbile bu çeşm-i ter kim bende var
Bir gedâyum gerçi âmmâ berr ü baḥrûñ şâhıyım

4 — AE

5 (a) zârum: râzum AE

215. AE 46a, Ü 33b

1 (b) derd u ğam: dert-i ğam AE

5 Şîr-dil bir şâdıkum 'aşkında yârûñ şanma kim
Bîşe-i zerķ ü riyânuñ şûfi-i rubâhıyım

6 Keşf idüp her müşkili miftâhı oldum her derûñ
Sırr-ı hâķķa mâhremüm Allâhiyüm Allâhiyüm

7 Ben Cenâbî rûz u şeb bu çeşm-i encüm-bârla
Gâh çarh-ı hayretüm geh âfitâb u mâhiyım

216

Harfû'n-nûn

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Dâfi'-i ğamdur dilâ gelsün şarâb eglenmesün
Pâk kılsun sinemüz ol şâfi âb eglenmesün

2 Nûr u fer virsün cihâna tal'at-ı zîbâ ile
Ol meh-i hâver-lakâb ol âfitâb eglenmesün

3 Cân-ı câna vaşıl olsun ten habâbın ref' idüp
Vuşlata fırsat durur kılsun şitâb eglenmesün

4 Âteş-i 'aşķuñla oldı sinemüz âteşgede
Şu'le peydâ itmege ol sûz u tâb eglenmesün

5 Ey Cenâbî bezme gelsün vir haberler sâkiye
Âteş-i hasretde oldı dil kebâb eglenmesün

5 (b) riyânuñ: riyân AE

6 (a) miftâhı: miftâh AE

7 (a) rûz u şeb: rûz-şeb AE

216. AE 46a, 46b, Ü 35b

2 (a) zîbâ: beyân AE

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Dideden yaşum akup kılsuñ şitâb eglenmesün

Telh idüpdür 'ayşumı ol şûre-âb eglenmesün

2 Nâr-ı hasretde olupdur yüregüm 'ayn-ı kebâb

Ayık ayık bezme gelsün diñ şarâb eglenmesün

3 Vecd idüp her gûşeden girsün semâ'a ehl-i şevk

Nağme kılsuñ muṭribâ bir dem rübâb eglenmesün

4 Giceler kan ağlayan çeşmümde yer yok uyḥuya

Seyle virdi ḥân mânın gözde ḥ'âb eglenmesün

5 Ṭavf-ı kûy-ı Ka'be-i dil-dârı kılsun ḥacc iden

Ey Cenâbî vir ḥaber ehl-i şevâb eglemesin

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Başum sevdâ-yı zülfüñle ḳo eymeh pür-hevâ olsun

Maḥabbet ehlidür göñlüm giriftâr-ı belâ olsun

2 Yüzüñde kâkülüñ resmi perîşân eyleme dâğum

Belâ murğına şâh-bâzum ḳo anı kim yuva olsun

217. AE 46b, Ü 35b

2 (a) ḥasretde: ḥasretle AE

4 (b) ḥân mânın: ḥân ü mânın AE

218. AE 46b, Ü 36b

3 Burûc-ı çarha ırgürdi 'alem-veş başını âhum
Diyâr-ı vaşluñ almağa elümde bir livâ olsun

4 Tenüm beyt-ül-ñüzün oldu belâ-yı 'aşkıle ey meh
Gözüm ol hâneye lâyıķ budur câm-ı fenâ olsun

5 Beden dâğ-ı belâ ile Cenâbî gülşen-i ğamdur
Şüküfte kılmağa anuñ gûlin âhum şabâ olsun

219

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Âle çeşmüñ mekri mi medrûmleri bîmâr iden
Hasta-i 'aşka leb-i la'lüñ midür timâr iden

2 Sen bût-i tersâ içün vardum kilîsâya bugün
Beni zülfüñ cezbi ğibi şâhib-i zünnâr iden

3 H'âbe varmuş bahtımı zülfüñ şebiñde ey kamer
'Ârîzuñ mâhiyyetidür şubh-veş bîdâr iden

4 Her nefesde inledeñ nâyî derûnum derdidür
Nâle vü feryâdum oldu çengi her dem zâr iden

5 Nakd-i cân virüp Cenâbî aldı kâlâ-yı ğamuñ
Görmedi hergiz ziyânı öylece bâzâr iden

3 (b) bir: bu Ü

5 (b) gûlin: gülân AE

219. AE 46b, 47a; Ü 37a: sahife kenarında

2 (b) cezbi: ceddini AE

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Çehreñe şalsuñ nażar şem'-i şeb-i târ isteyen

Âşinâ olsun ğamuñla yirini nâr isteyen

2 Hancer-i ğamzeyle çeşmüñ katl-i hâşş u 'âm ider

Bend-i zülfüñ arasın kendüyi ber-dâr isteyen

3 Câm-ı derdüñ nûş idenler mest ü evgâr oldılar

Başmasun bu bezme ayak nâmile 'âr isteyen

4 Ârzû-yı şîhhat iden şerbet-i la'lüñ diler

'Âşık olur çeşmüñe kendüyi bîmâr isteyen

5 Zülfüñe dil bağlayan geçdi hayât-ı dünyeden

Yâd kılmaz varlığını şohbet-i yâr isteyen

6 Rûzgâr itdükçe âhum yaşuma şalsuñ nażar

Lücce-i deryâ içinde dürr-i şeh-vâr isteyen

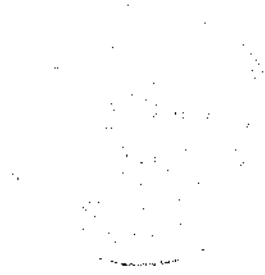
7 Küfr-i 'aşka ben gibi kılsun Cenâbî bey'atı

Bîle sevdâ-yı ğam-ı zülf ile zünnâr isteyen

220. AE 47a, Ü 37b

1 (b) yirini: seyrini AE

6 (a) yaşuma: başuma AE

- 3 Sînemde fîr-i ğamzeñ besdür nişân-ı devlet
Kaşuñ kemânı elde kavı-ı sa'âdet olsun
- 4 Kaddüñ ğamında cânâ teslim-i cân idersem
Kabrümde serv dik kim anda 'âlemet olsun
- 5 Şâhum Cenâbî bendeñ senden niçe ola dūr
Hecrūñ vişâle ırgūr cevre nihâyet olsun

223

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Baña dilden hasretüm âhum durur takrîr iden
Hâlet-i sūz u gūdâzum dil dūrür ta'bîr iden
- 2 Şafha-i çehremde hūn-âb-ı eagerle dem-be-dem
Hâme-veş her bir müjemdür derdümü tahrîr iden
- 3 Ruĥlaruñdur âl iden 'uşşâk-ı bî-sâmânuña
Gözleruñdür sihr ile her bî-dili teşhîr iden
- 4 Lebleruñ câmin şunup kıldı ĥarâmî kâdı
Şahne-i ser-mest idüp ğamzeñ dūrür taġrîr iden
- 5 Gûşe-i çeşmüñ Cenâbî bendeden itme dirîġ
Bir nazarla ĥâki sensün ĥüsrevâ iksîr iden

223. AE 48a, Ü 40b, 41a

1 (b) gūdâzum: gūzârum AE

3 (b) teşhîr: teşhîr AE

4 (a) ĥarâmî: ĥarâmî-i AE

5 (a) Gûşe-i çeşmüñ dirîġ itme Cenâbî bendeden Ü

224

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Niçe demlerdür yatur mest-i şarâb-âlûdeyin
Kendüm idrâk idemem ğâyet ħarâb-âlûdeyin
- 2 Cür'a-veş bezm-i ğamuñda tâ ki düşdüm ayaĝa
Dâmen-i mestân gibi dâim türâb-âlûdeyin
- 3 Gicelerle şubĥ-veş bî-dâr-ı kûyuñ olmuşum
Târ-ı zülfüñ zulmetinde sanki ħ'âb-âlûdeyin
- 4 Ben ne vâdî sâķini şûrîdeyin fehîm itmedüm
Ġâĥ ħâķî geh hevâyî geh 'itâb-âlûdeyin
- 5 Bezm-i vaĥdetde Cenâbî bâde-i ĥayret içüp
Nice demlerdür yatur rind-i şarâb-âlûdeyin

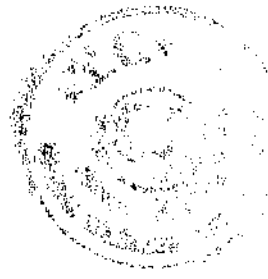
225

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ben ferâmûş-ı ebed âĝyâr yâd olmak neden
Âşinâ bigâneler ben bende yâd olmak neden
- 2 Firķatüñ bezminde ben ĥûnîn ciger maĥrûm olam
Câm-ı vaşluñ neş'esiyle ĝayrı şâd olmak neden
- 3 Ben esîr-i bend-i 'aşķa pâdişâhum zûlm olup
Nâ-sezâ her 'âşîķ-ı bî-derde dâd olmak neden

224. AE 48a, 48b; Ü 40b

225. AE 48b, Ü 40b

4 Vuşlatañ h'ânında her kes muğtenim ben bî-dile
Süfre-i hecründe derdün berg ü zâd olmak neden

5 Döne döne âhla kûyın Cenâbî gezmesün
Bes harîm-i yârde bu gird-bâd olmak neden

226

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Göreyin hüsn ile ol meh şeh-i devrân olsun
Şîve ü nâz u cefâ mülkine sultân olsun

2 Girye itdükçe 'anâdil gül içün gülşende
Bâğ-ı 'âlemde lebi gonce-i handân olsun

3 Ser-i zülfine esîr oldı perişân gönlüm
Gamzesi tîrine cânım dañi kurbân olsun

4 Göricek nağş-ı dîl-âvîzini Mânî anı
Sûret-i Çini gibi vâlih ü hayrân olsun

5 Göricek nazm-ı güher-bâr-ı Cenâbî'yi o şâh
Vaşf-ı la'lümle didi şâhib-i divân olsun

5 (b) bes: pes Ü
226. AE 48b; Ü41a, 41b
3 (b) tîrine: tîre AE
4 (b) Çini: Çin AE

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Serv-i bâğ-ı dil midür ol kıdd u belâ bilmezin

Gül midür bu lütf ile ol rûy-ı zibâ bilmezin

2 Zeyn idüp güllerle cismin naḥl-i cân olmuş gelür

Ḳaḡı gülşenden gelür ol serv-i ra'nâ bilmezin

3 Sâḡil-âsâ dünyeden çekdüm kenâra kendümi

Eşk-i ḥûnînüm gibi yanumda deryâ bilmezin

4 Ülfet idüp 'aşkıla divâne-şekl oldum yine

Benden ayruk kimseyi 'âlemde şeydâ bilmezin

5 Ey Cenâbî 'aşkıla divânesi sen ol meḥüñ

'Âkıbet n'eyler seni bu özge sevdâ bilmezin

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Def'a def'a nâra yakdum sûzum ile nârı ben

Döne döne zâr kıldum nâlem ile zârı ben

2 Şöyle bed-nâm olmuşum 'aşkıñla kim gördükde ger

'Âr idüp benden kaçarsa 'ayb kılmam 'ârı ben

227. AE 49a, 49b; Ü 41a

1 (b) lütf ile: tıfla AE

228. AE 49b, Ü 38a

1 (a) nârı: nâzı AE

3 Zülf-i şeb-rengüñ hayâli tldı cân-ı gerdenin
H'âb içinde görmüş idüm dün gice ol yârî ben

4 Kâse-i bâr-ı hikmetüm çarha götürsem tañ mıdur
Döndürüp engüşt ile bu günbed-i devvârî ben

5 Yârden gayrî görünmez her neye şalsam nazar
Dost gördüm kendüme bu nevi'le âgyârî ben

6 Firkatinde zülfüñüñ ey meh siyâset kılmağa
Rîsmân-ı hasretüñle dâra çektüm dârî ben

7 Tekye-i gamda Cenâbî olmuşum hayrân-ı 'aşk
Cür'adân-ı la'l-i dil-berden yiyüp esrârî ben

229

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Dûr idelden gam beni la'lüñ gibi meyhâneden
Ayrı düşdi rind-i dil başum gibi peymânen

2 Berdg-i gül atarsa baña âşinâ âzârdur
Seng-i miñnet yağsa başa açmam bî-gânen

3 Bûy-ı zülfüñ vaşfıdur her gûşede destân olan
Yâ şabâdan şâyî' oldı bu haber yâ şânen

4 (a) kâse: gelse AE
4 (b) günbed: günbend AE
229. AE 49b, 50a; Ü 37b
1 (a) beni: şebi AE

4 Dür dişüñ yâdına eşküm akdı deryâlar gibi
Görmedi bu acıyı çeşmüm toğalı anadan

5 Yañılıp Mecnûn'a şorma sırt-ı 'aşk-ı Leyli'yi
Nükte-i ser-geşte keşfin isteme divânen

6 Şem'-i hüsn-i yâri görseñ bâl u per yak üstine
Nâra girmek gayretin öğren gönül pervânen

7 Mihrüñ âgyâruñ görüp dâim Cenâbi cevruñi
Ey meh-i burc-ı melâhat baña bu izâ neden

230

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Kûze-i çeşmüm degül hâli hemîşe âbdan
Devr-i 'aşkuñda nem eksük hâlet-i dolâbdan

2 Cûy-bâr-ı dîdeden biter hayâl-i kâmetüñ
Şâh-ı gül bitmez egerçi menzil-i şûrâbdan

3 Çehresi 'âşıqlaruñ berg-i hazân olur velî
Reng-i gül bağlarsa gâhî yiridür hûn-âbdan

4 Dökdi yaşın gözlerüm cism-i nizârum üstine
Bu harâb-âbâdı bildüm yıkılır seyl-âbdan

6 (b) öğren: ögiren AE

230 AE 50a, Ü 40a

1 (a) hâli: — AE

5 Yâd-ı hecrüñ itmeyüp düşdi Cenâbî 'aşkuña
Âşinâ-yı baħr olan vehm eylemez girdâbdan

231

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Baħmaz ol simîn-beden ben mübtelâya nâzdan
Günde biñ biñ cevre vardur baña çoğ u azdan

2 Çeşm-i câna nûr-ı 'ibret keşb iderdî her nâzar
Dîde-i Maħmûd Ğazî'nüñ çehre-i Âyâz'dan

3 Bîminin başı ğamını derdi 'âşık dildedür
Bu hadîş-i cân-fezâ bir 'âşık-ı ser-bâzdan

4 Eyledüñ ey 'aşk-ı pâküm dehri bir bir âşikâr
Künc-i dilde her ne kim mektûmum idi râzdan

5 Tâ ki bezm-i vahdetüñ oldum Cenâbî mesti ben
'Âlem-i kesretde geçdüm zevk-ı sûz u sâzdan

232

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Luṭf idüp âhum götürdi ben ğubârı hâkden
Eşk-ı çeşmüm sildi yaşum dîde-i nem-nâkden

231. AE 50a, Ü 39b

3 (a) Bîmin'in: — AE

232. AE 50a, 50b; Ü 40a

1 (a) götürdi: getürdi AE

2 Kâni' olmazsa gönül çeşmümle hüsnüñ seyrine
Her nefes kılsun temâşâ sine-i Şad-çakden

3 Gamze-i gammâzuña kurbân olayın kim müdâm
Tîr-i cevriñ eksük itmez 'âşık-ı bî-bâkden

4 Şüret-i cismüm hured gönülüm göziyle görmeden
Gördi çehreñ 'aksini âyîne-i idrâkden

5 Gam degül zâhid dilinde olmasa ger mihr-i dost
Şâh bitmez ey Cenâbî menzil-i nâ-pâkden

233

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Kıl temâşâ dilde sûzum sine-i şad-çakten
Gör ne âteş oldu zâhir bir avuç hâşâkden

2 Meş'al-i âhumla gezsem ey kamer şeb kûyuñı
Nûr ıdır her bir şerârum encüm-i eflâkden

3 Fülk-i tendür seyr ider girdâb-ı gamda her kaçan
Bağr-ı miñnet olsa peydâ dide-i nem-nâkden

4 Hâme-i hayretle yazdı câna şekl-i mührüñi
Her gören nağş-ı ruhuñ âyîne-i idrâkden

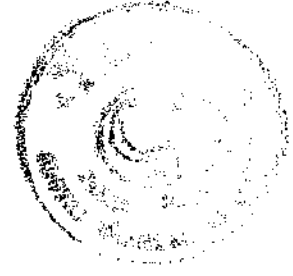
3 (a) müdâm: müdâd AE

3 (b) bî-bâk: bî-pâk AE

5 (b) nâ-pâk: nâ-bâk AE

233. AE 50b; Ü 39b, 40a; sahife kenarında

4 (a) hâme: hâne AE

5 Câm-ı la'lûnle Cenâbî meclis-i hâş itmede
Künc-i gamda geçdi şûfî hâlet-i tiryâkden

234

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
1 Fârîğ ancak ol perî ben 'âşık-ı nâ-şâddan
Cân virürsem bi-hâberdür nâle ü feryâddan

2 Şöhre-i âfâk iken inşâf ü 'adl ü dâdla
Baña cevır irdi bugün bir zâlim-i bî-dâddan

3 Seng-i hârâdan katıdur bağı Şîrîn'ün diyü
Bu şadâ olurdu vâid tîşe-i Ferhâd'dan

4 Kaşrına dil bağladum dehrün kuşûra uğradum
Hâtırum virânedür bu cây-ı gam-âbâddan

5 Şâne-veş şad-pâredür bağı Cenâbî bendenün
Büy-ı zülf-i müşg-bûyuñ almayalı bâddan

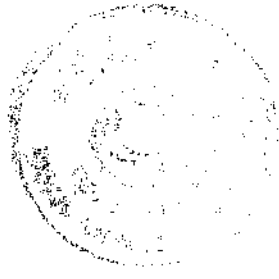
235

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
1 Sen bihiştî bir meleksin hil'atundur nûrdan
Gâyib itme kendüñi ben 'âşık-ı mehcûrdan

234. AE 50b; Ü 40a, 40b; sahife kenarında

5 (b) almayalı: olmayalı AE

235. AE 50b, 51a; Ü 35b; Ü (40b ve 41a)'da sahife kenarında

2 Mûsi-i 'umran idersün kalb-i pâkûn ey gönül
Gel tecellî nûrını eyle temâşâ Tûr'dan

3 Ehl-i biniş olmayan envâr-ı hüsnün görmedi
İsteme mahiyyet-i mihr-i cihânı korden

4 Kulluğuñ bürülmedin sâz ile vir kendüñi gel
İstimâ' eyle bu remzî nâğme-i tanbûrdan

5 Sen meh-i dehre Cenâbî eyledi kendin yakîn
Hüsn-i 'âlem-gîrünü idüp temâşâ dûrdan

236

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Cevr idüp her bî-dile ger gelmese inkârdan
Kim şikâyet eyler idi ol gözi mekkârdan

2 Gel berü benden su'âl it hâlet-i ihrâki kim
Ser yağan pervâneyn şem'-i cemâl-i yârdan

3 Şu'le-i şevk-ı ruhuñda yanayın reddeylemese
Nûra müstağrak olayın ço beni ol nârdan

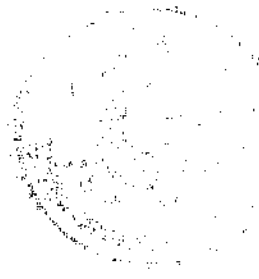
4 Dâstânım okınurken aña Mecnûn hâletin
Hatt-ı tab'î hâşıl olmaz kışsa-i tekrârdan

4 (b) Sen bu remzî gûş eyle her nâğme-i tanbûrdan Ü (41a)

5 (b) gîrünü idüp temâşâ dûrdan: gîrini seyrân idelden dûrdan Ü (41a)

236. AE 51a, Ü 42a

3 (a) Vezin bozuk

5 Çehrede yaşıum görüp sen meh ğamında bulmuşum
Tâli`-i ber-geştemi ol encüm-i seyyârdan

6 Virmesün bâd-ı şabâ destine sünbül saçların
Dâmen-i pâkini ol gül şaklasun her hârdan

7 Ben hayât-ı dünyeden geçdüm Cenâbî yârsız
Ölmeği âsân gördüm hasret-i didârdan

237

Mefâ`ilün Mefâ`ilün Mefâ`ilün Mefâ`ilün

1 Bu kadd-i nâz-perverle kıyâmetsün kıyâmetsün
Gören sen şive-perdâzî bilür şâhum ne âfetsün

2 Hevâ-yı mihr-i rûyunla felek ser-geşte zerreñdür
Ziyâsın dehre bezl itmiş meh-i evc-i melâhatsün

3 Ruḥuñ seyrân iden dir kim gör ol maḥbûb-ı devrânı
Cemâl-i bâ-kemâl ile şeh-i hûrşîd-i şevketsün

4 Vücûduñla gözi göñli ğanîdür cümle-âfâkuñ
Cihâna Cânib-i Hakk'dan nüzûl itmüş bir âyetsün

5 Cenâbî n'ola bülbül-veş terennüm itse kûyuñda
Bu reng ü bûy ile şâhum gül-ı bâĝ-ı leâfetsüñ

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Nukûd-ı eşki cem' itdüm anuñ bād-ı hevâsından

Bu kayd oldu baña hâşıl meger âhum livâsından

2 Kınadum altına aldum melâmet Kâf'ınuñ kûhın

Uçarsa böylece uçsun gönül 'anķâ yuvasından

3 Dökerse sînemüñ tablın ğam-ı hecrüñ eli ey meh

Fenâ lebbeyki âvâzı gele ol dem şadâsından

4 Açılır gül gibi dâğum şabâ sürdükce üstüme

Bu lutfi gördüm ancak ben hemân âhum şabâsından

5 Bulup ğamzeñ hadengînüñ Cenâbî sînede zahmın

Siper gibi gerüp göğsin yürür cânâ şafâsından

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Tenüm deryâya ğark itsem geçüp başum hevâsından

Ġamuñ su istese bir dem gelüp çeşmüm şakâsından

2 Vücûdın 'âşıkuñ lâşey görüp nâ-bûdın añmadum

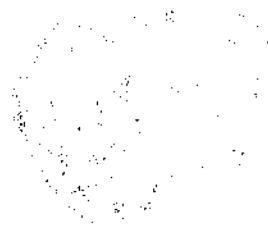
Fenâsından dem ururdum eser bulsam beķâsından

238. AE 52a, Ü 36b

1 (b) livâ: nevâ AE

5 (b) siper: ser AE

239. AE 52a; Ü 36b, 37a

3 Ğamuñ kûhında Mecnûn'ı görüp ben âşiyân tutmuş
Uçardum bâl-i himmetle sürüp anı yuvasından

4 Gül-i gülzâr-ı 'âlemden n'olur reng-i vefâ tutmaz
Hezârân bülbül olursa işitmez bu vefâsından

5 Cenâbî dest-i himmetle tutaldan dâmen-i 'aşkuñ
Giyüp cevruñ libâsını çıkardı baş yakasından

240

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Gördüm ol meh eylemiş ebrûlarımı çîn çîn
Kullara kaşd-ı 'itâb eyler didüm hâkân-ı Çîn

2 Bâd-ı âhumla uyârdum nâr-ı 'aşkuñ ey melek
Kâlib-ı Âdem için cem' olmuşidi mâ' ü tıyn

3 Kâlbüñüñ sengîn-hişârın gözlerüñ virmez ele
Hey meded şol iki kâfir kurudur âdem gücin

4 Mûmiyânuñ görmedi pes yanuma yârar benüm
Tutalum dikkatde kıl yârar bu çeşm-i hurde-bîn

5 Gün yüzünden ref' olursa gösterür iki kamer
'Âleme mu'ciz şatar yol iki zülf-i 'anberin

3 (b) yuvasından: nevâsından AE

4 (b) bu: nev AE

240: AE 52a, 52b; Ü 37a

1 (a) çîn çîn: ccbîn AE

6 'Âşıka itme 'adâvet yir seg ü deynek ğamın
Sûd kim bir yire sığmaz ikisi yâ dîn yâ kîn

7 Ey mu'allim kaçsa dil-ber tutma tañ ta'lîmden
Lebleri nâzûk dūrūr âsîb ider dendân-ı sin

8 'Ârızında seyr iden hâlin Cenâbî dil-berûñ
Dir Bilâl'e mesken oldu ravza-i huld-ı berîn

241

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ben belâ-keş 'âşıkum tutdum melâmet gûşesin
Gözle dâim sen be şûfî var selâmet gûşesin

2 Zulmet-âbâd-ı belâda meş'al-i âhı yakup
Rûşen itdüm âteşümle ben felâket gûşesin

3 Terk idüp dehr-i denînüñ âşiyân-ı nekbetin
Bâl-i râhat basmağa buldum ferâgat gûşesin

4 Mescid-i âkşâ dilüñdür dūr namaza şıdkıle
Zâhid-ı hâlvet geçüp tutma 'ibâdet gûşesin

5 Ey Cenâbî dergeh-i pîr-i muğâna yüz sürüp
Devlet el virdi baña tutdum sa'âdet gûşesin

241. AE 52b, Ü 38a: sahife kenarında

4 (a) dur: tur Ü

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Gözlerüñ nergis yüzüñ gül haṭṭ-ı nev-hizüñ çemen

Gülşen-i hüsnüñ temâşâsın kılanlar oldu şen

2 Kâkül-i pür-çengiñe sevdâ-zede olmasa ger

Rûm'a gelmezdi çeküp belâ müşg-i Huten

3 Ṭop-ı âhı olkadar atdum hişâr-ı çarḥa kim

Kalmadı bir gûşesinde sağ eymeh bir beden

4 Rağmına bir 'âşikuñ âgyâradur meylüñ müdâm

Baña zulm-i bî-ḥesâbuñ bilmezüm şâhâ neden

5 Hokḳa-i la'linde yâruñ variken lûlû dişi

Tâcir-i göñlüm Cenâbî istemez dürr-i 'Aden

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1 Ey eşk-i dîde akmada seyl-i revân mısın

Yüz sürmege ayağına yârüñ revân mısın

2 Tende ḥayâtdan eşer zerre görmezsin

Sen ey yüzi güneş gidecek yoḥsa cân mısın

242. AE 52b, 53a; Ü 38b

3 (a) ṭop: ṭûb Ü

243. AE 53a, Ü 38b

3 Sâ'at gibi kararûnı bir yerde görmedük
Sür'atle seyr idersin eyyâma zamân mısın

4 Bir gül-'izâra dil virüp ey bülbül-i çemen
Ben gibi sende hem-dem-i âh ü figân mısın

5 Zahm-ı hadeng-i hecr ile çeşmüñ tolu durur
Her dem Cenâbî tîr-i belâya nişân mısın

244

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Sünbül saçuñ şûrîdesi bâlâña 'âşık nârven
Reyhân hatuñ âşüftesi çehreñ esîri yâsemen

2 Ben şehîd-i 'aşk olıcak zahm-ı tîğ-ı yâr ile
Penbe-i dâgumdan itsün baña derd ehli kefen

3 Gel serîr-i cânâ geç ey derd-i dil-ber şehlig it
Sen gibi bir şâh-ı 'âdil bendesidür şehr-i ten

4 La'l-i cân-bahşuñ hevâsında yiler dâim rakîb
Malik-i mülk-i Süleymân olmak ister ehremen

5 Oldı ihvânı elinde bu Cenâbî nâ-bedîd
Ka'r-ı çâha düşdi başdan Yûsuf-ı gül-pîrehen

244. AE 53a; Ü 38b, 39a

1 Vezin: Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

4 (b) ehremen: her emm AE

245

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Neler çekdiğümi şorup bihey zâlim cüdâ senden
'Aceb dâdum alur mı kim kıyâmetde Hudâ senden

2 Yanuñdadeşne-i hûn-rizüñe dil-teşnedür cânım
Bir içim su gelür tığüñ baña ey bi-vefâ senden

3 Lebün ihsân-i bûseyle beni kılsun müşerref kim
Şeh-i mülk-i melâhatsin 'atâ umar gedâ senden

4 Hezârın gülşen-i dehre benî beñzetmesün derdüñ
Benüm nâleyle yok kârum gelürse biñ belâ senden

5 Çerâğ-ı devletin yaksa Cenâbî tañ mı hecrüñden
Ruḥuñ devrinde hürşiddür cihân ister ziyâ senden

246

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Revzen-i çeşmüñ hâzer kıl her yaña açılmasın
Ten ḥarâb-âbâdunuñ fıkır eyle bir yapılmasın

2 Beklesin yatın alup gönülüm şeb-i zülfüñde kim
Gözlerüñ bîmâr iken korkum budur bayılmasın

245. AE 53a, 53b; Ü 39a

2 (b) ey: âhı AE

3 (b) şeh-i: şehi AE

246. AE 53b, Ü 41a

3 Her ne nakd-i eşki kim hârc itdi çeşmüm yoluña
İdemez kimse hesâbın yok yire şayılmasın

4 Gamzesi fırın atarsa cânuma kurbân olam
Müşg tozlı bir mekândur yâ kaşuñ yaşılmāsın

5 Nakd-ı cânâ râyegândur yok bahâsı ol mehüñ
Yûsuf-ı Mısrî gibi kem kıymete şatılmasın

6 Kendüyi yüksek tutar gâyetde serv-i ser-bülend
Ol kıyâmet kıddüñi gördükde tek aşılmasın

7 Cür'a-i câm-ı gamuñ çekdi Cenâbî mestdür
Haşre-dek bî-hûş olup bir lahza ol ayılmasın

247

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Gördiler Ferhunde zâtuñ bildi 'âlemler yakîn
Kim nigîn-i devletüñ nakşı durur rûy-ı zemîn

2 Devlet-i 'adlünde şâhum güldi her ağlar ki var
'Âşık-ı gam-gîn dūrūr ancak hemânâ dil-hazîn

3 Tûti-i tab'-ı laîfüñ her kaçan kılsa sühan
Her edâsı nâzenîndür her kelâmı şekkerîn

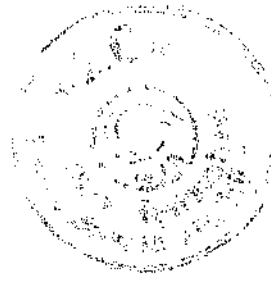
2 (b) bîmâr: pî-mâr AE

4 (b) tozlı: tozı AE

7 (b) bir: her AE

247. AE 53b, 54a; Ü 41b

2 (b) hemânâ: temânâ AE

4 Şayd kılduñ nice biñ murğ-ı dili bir nâzla
Âferîn ey şâh-bâz-ı evc-i devlet âferîn

5 La'lüñi kimden ki sordum virmedi zerre-nişân
Mûmiyânuñ kanda görsün dîde-i her hürde-bîn

6 Âb-ı 'aşkuñla Cenâbî bir muhammer gül idi
Huşk-ı leb yaturdı dâhî çeşme sâr-ı ma' ü tîn

248

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Nakd-i câna râyegândur alsuñ 'irfân cevherin
Ma'rifetdür bilmek isterseñ eger cân cevherin

2 Hâk-i râhuñ üstine iksîr-i devletdür diyü
Kara toprak gibi saçdı çeşm-i giryân cevherin

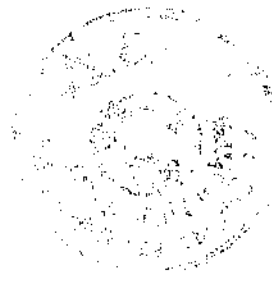
3 La'l-i nâbuñ fîkatinden kan yudar her lahza dil
Beslesün hûn-ı cigerle şimdi her kân cevherin

4 Virmedi mâh-ı münîrûñ tahta-i elmâsına
H'âce-i dükkân küntü kenz-i insân cevherin

5 Ma'rifet bâzârı içre bulmasa şarrâfını
Şarf kılmaz lâ-cerrem merd-i sühan-dân cevherin

248. AE 54a; Ü 41b, 42a

3 (a) fîrkatinden: fîrkatinde Ü

6 Maḥzen-i sînemdedür esrâr-ı ‘aşkuñ dürleri
Şaklasun derc-i dilinde bahr-ı ‘ummân cevherin

7 Yok bahâya satılır yâkûta kıymet kılmadı
Gösterelden ey Cenâbî la’l-i cânân cevherin

249

Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilün

1 Yâre ey dil âşinâ vü baña sen bî-gânesin
‘Âkıl-âne bu işüñ gerçi gönül divânesin

2 Yakasıdur âteş-i şevk-i cemâlünde beni
Çünkü her bir şem‘a yakar ‘âkıbet pervânesin

3 Gözlerüm dürri dökerler pâyuña ta‘zîm için
İki ‘âlem saña kıymet-i gevher yek-dânesin

4 ‘Âlem-i şûretde ey dil ma‘niye yüz virmedüñ
İ’tikâduñ yine bu kim ‘âkıl u ferzânesin

5 Maḥzen-i sînemdedür ‘aşkı Cenâbî dil-berüñ
Bulsa cânı gibi şaklar her kişi cânânesin

250

Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilün

1 Gezdüm ey meh gûşe gûşe ‘aşkuñuñ meyhânesin
Derd ü şâfi her ne buldum çekmişüm peymânesin

249. AE. 54a, Ü 42b

250. AE 54a, 54b; Ü 38a

2 Bildi künc-i 'aşkuña mâhzen dūrūr cism-i harâb
Cuğd-ı mihnet mesken etdi göñlümün virânesin

3 Gelgel itmiş 'ârizeyn-i şem' ruh-ı gülguñ ile
Âteş arar yakmağa biñ zâr ile pervânesin

4 Gördi zülfün ey şanem 'aşkuñla şeydâ olduğum
Boynuma zencirin atup bağladı dîvânesin

5 Âteş-i 'aşkuñ yakar cânâ Cenâbî sîne
'Âdet oldı nâra yakmak her dem aña hânesin

251

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Tıttupdur şevketün dehri şeh-i kişver-sitânsın sen
Senüñledür cihân zinde benüm rûhum ne cânsın sen

2 Livâsı kadd-i bâlâñuñ çeküpdür başını çarha
Sa'âdet tahtına mâlik emir-i Kâmrân'sın sen

3 Saña vaşl olmasa Hızr'uñ beka-yı 'ömri olmazdı
Cihân bildi muhakkağ kim hayât-ı câvidânsın sen

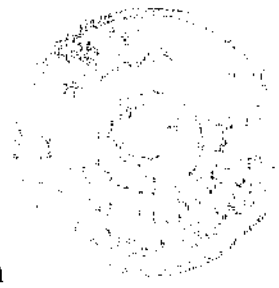
4 Leb-i la'lün firâkıñda nebâtı telh-kâm itdün
Halâvetde 'âdilün yok emîr-i Kâmrân'sın sen

2 (a) aşkuña: aşkuñuña AE

3 (a) gülğün ile: gülğûna AE

251. AE 54b, Ü 32b: sahife kenarında

1 (a) şeh-i: şehi AE

5 Virüp evrâkını bâda gül-i gülzâr-ı şâdinüñ
Cenâbî rûy-ı zerdüñle bu dem berg-i hazânsın sen

252

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Bu gönüm gülsitânında meh-i gül-pîrehensin sen
Veyâ gülzâr-ı cân içre açılmış yâsemensin sen

2 Görüp ol kıdd-i bâlânı muhabbet 'arz ider Tûbâ
Nihâl-i ravza-i cennet veyâ serv-i çemensin sen

3 Baña ey gîsu-yı dil-ber kemend-i mihrüñi şal kim
Bu cânım gerdeni üzre muhabbetden resensin sen

4 Bu 'âlem gülsitânında açılır lâle-ğad bî-ğad
Velikin gülşen-i dilde gül-i nâzik-bedensin sen

5 'Aceb mi tûti-i tab'-ı Cenâbî medhüñ eylerse
Feşâhat mülkine Hüsrev-i şeh şîrîn sühansın sen

253

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1 Fen-i cefâ ü cevri bilür bir nigârsın
'Uşşâk hasta göñlin alan şîve-kârsın

252. AE 54b, Ü 39b

2 (a) kıdd-i bâlânı: kıdd ü bâlânı AE

3 (b) muhabbetden: muhabbetde AE

253. AE 55a, Ü 40a

2 Ey bâd-ı âh esme muhâlif olup baña

Ten zevrağın karaya çalan rûzgârsın

3 Nakd-i sükûn ü şabrı virüp ey göñül gama

Sevdâ-yı zülf-i yâr ile bir bî-karârsın

4 Yaksañ çerâğımı n'ola her bir sitârenüñ

Şem'-i cemâlün ilde meh-i şu'le-dârsın

5 'İşret habâbı câm-ı visâle döküp gözün

Peymâne-veş Cenâbi pür-intizârsın

254

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Gül gibi nâzik tenün hâr-ı belâdan şaklasun

Pâdişâhum Hakk seni cümle hatâdan şaklasun

2 Bir dıraht-ı bâr-versin berg ü bâruñ her nefes

Bâğ-bân-ı lutf-ı Hakk bâd-ı fenâdan şaklasun

3 'Âlem-i ma'lûldan sensin tabîb-i her-marîz

Ol hakîm-i lemyezel zâtuñ 'anâdan şaklasun

4 Konmasun dâmânuña hergiz gubâr-ı râh-ı gam

Kâkül-i müşgînüñ bûyın şabâdan şaklasun

254. AE 55a, Ü 36a

2 (a) bâr-versin: sâye-versin Ü

5 Bâl açup sîmurğ-ı devlet gibi çarh-ı bî-çarâr
Dâimâ üstüne dönsün her kazâdan şaklasuñ

6 Evvel ü âhîr budur bende Cenâbî virdi kim
Hakk-Ta'âlâ ibtidâî intihâdan saklasun

255

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Yaşuma bak isteseñ deryâ-yı 'ummân 'âlemin
Her gören kan ağlasun bu çeşm-i giryân 'âlemin

2 Giceler encüm akıdsun çeşme-sârı dîdeden
İsteyenler sürmege ol mâh-ı devrân 'âlemin

3 Meclis-i câh-ı zenaḥdânında yârüñ yok ḥalâş
Ey gönül ḥabs-i ebed sen eyle zindân 'âlemin

4 Tān degül âgyâr görse zevkini ol goncenüñ
Ḥârlar sürer çemende verd-i ḥandân 'âlemin

5 Ey Cenâbî ol mehe her kim ki hem-pehlû durur
Dünyenüñ sürdi şafâsın gördi ol cân 'âlemin

256

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Añla ḥaddüñ tutaḥıdan ḥüsn-i Leylâ meşrebin
Kullanur âvâre gönülüm Kays-ı şeydâ meşrebin

255. AE 55a, 55b; Ü 39a, 39b: sahife kenarında

256. AE 55b, Ü 37a

2 Eyleyüp Kâf-ı ğamuñda murğ-ı cânâ âşiyân
Gösterem dil tıyrına sîmurğ-ı 'ankâ meşrebin

3 Kesmedi 'uşşâkdan zâhid zebân-ı ta'nını
Ehl-i zevkuñ bilmedi ol gül derdâ meşrebin

4 Dürr saçar evşâf-ı nazm-ı âb-dâr şâh içüñ
Buldı tab'-ı nükte-sencüm baħr u deryâ meşrebin

5 'Âr u nâmından Cenâbî himmeti destin çeküp
İhtiyâr itdi ğam-ı 'aşkuñda rüsvâ meşrebin

257

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Sürme karşıñdan beni şevk-ı ruħuñda yanayın
Kim cemâlüñ şem'ine yanınağa bir pervâneyin

2 'Aqlumı zülfüñ gibi 'aşkuñ perîşân eyledi
Kendüm idrâk itmesem kılma 'aceb dîvâneyin

3 Âşinâlık kesb idelden ben belâ-keş 'aşk ile
Fehm ü 'aql u şabr u dilden külli-yâ bî-gâneyin

4 Ger degülsem cân virür pervâne şevk-ı hüsnuñe
Söyle ey şem'-i münîrüm söyle pes ben yâ neyin

5 Ey Cenâbî ben de bir ma'mûre idüm rûzgâr
Yakdı ser-tâ-pâ esâsum şimdi bir vîrâneyin

257. AE 55b, Ü 42a

2 (b) dîvâneyin: dîvânesin AE

Harf'ül-vâv

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 'Anberîn zülfünde dirler var vefâdan yaña bû
Aradum ben bulmadum ey mâh-çehre mûm-be-mû

2 Kılmadı hûnî gözün gönlümle hergiz imtizâc
Kimse bilmez meşrebini bu ne sîret bu ne hû

3 Gül-ruhuñ yâdına çeşmüm şöyle dökdi yaşı kim
Cûlar akar şimdi ey meh gülşenünde sû-be-sû

4 Sen meh-i dehre muķâbil olduĝını âyine
İşidüp Hûrşîd didi yokdur anda âb-ı rû

5 İstemez hecrüñ koyup cânâ Cenâbî vaşluñı
Şeh Süleymân çün buyurdi 'âşık olmaz kâm-cû

Harf'ül-hâ

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Geldi derdüñ variken cevrüñ dahî cân üstine
Eyledüñ ben bî-kese ihsân üstine

2 Yoĝruşup 'âşıklarüñ tîr-i belâña cân virür
Râh-ı kûyuñda yatar kurbân kurbân üstine

258. AE 56b, Ü 43b

I (a) yaña: bañ AE

259. AE 56b, Ü 45a: sahife kenarında

I (b) bî-kese: bî-kesi AE

3 Dökdi yaşın gözlerüm sinemde dâğ-ı tâzeme
Acıyup kan ağlasun giryân giryân üstine

4 Kandı mihrüñ variken şevkuñ dahî dil sahnına
Gerçi menzil bağlamaz sultân sultân üstine

5 Gâh vaşluñ egledi ben 'âşıkı geh fırkatuñ
Devletüñde sürilür devrân devrân üstine

6 'Arşa-i cânım gibi nüzhet-fezâdur dil dahî
Vir semend-i nâzuña cevân cevân üstine

7 Vaşf-ı rûy-ı şâhile rengîn idüp eş'âruñı
Ey Cenâbî bağladuñ dîvân dîvân üstine

260

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Hâl kim konmuş durur ol hadd-i gül-gün üstine
Bir mu'anber zerredür şan mâh-ı gerdüñ üstine

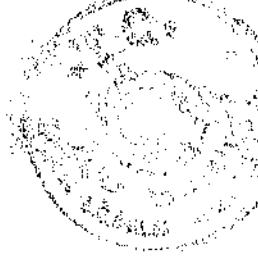
2 Çehre-i zerdüme tañ mı dökse yaşın gözlerüm
Cân atarlar h'âceler her demde altun üstine

3 Necd-i tağı başdı yir yir bağrına her ne ki çarh
Seng-i miñnet diyü atdı cân-ı Mecnûn üstine

4 (a) dahî: dâhî Ü

4 (b) gerçi: ger AE

260. AE 57a, Ü 44b: sahife kenarında

4 Mest-i evgâr oldılar her gûşede ‘âşık-lar-ı
Câm-ı pür-gâm içmeden ol la‘l-i mey-gûn üstine

5 Vaşf-ı kıddüñ kılmağa ey gül Cenâbi şevk ile
Âşiyânın bağladı bir serv-i mehzûn üstine

261

Mef‘ûlû Mefâ‘ilû Mefâ‘ilû Fa‘ûlûn

1 Yir eyledi peykân-ı hadengûñ dil içinde
Ter gönçe gibi oldu mekânı gül içinde

2 Gam hirmenidür sine başak dâne-i eşküm
‘Âşık olalı iki elüm hâşıl içinde

3 Bed-nâm-ı cihân-ı olalı saña hevâ-dâr
Rüsvây gerek ‘âşık-ı bî-dil el içinde

4 Üstüne düşüp başuñı sır seng bu şakın
Oturma şakın ‘âkil iseñ gâfil içinde

5 Söz gevherinüñ ma‘denidür bende Cenâbi
Bu resme cevâhir yaraşur kâmil içinde

262

Mefâ‘ilûn Mefâ‘ilûn Mefâ‘ilûn Mefâ‘ilûn

1 Bugün âgyârdan hâlî baña bir gülsitân olsa
Açılmış gül gibi anda nigâr-ı destân olsa

261. AE 57a, Ü 45b: sahife kenarında

4 (a) sır seng: şırsuñ AE, şakıñ: taqañ AE

262. AE 57a, Ü 46b, 47a

2 'Anâdil nağmeler kılsa hezârân şevk ile anda
Açılsa gülleri tâze benefşe erguvân olsa

3 Kurulup meclis-i şâhî şurâhî gelse meydâna
Şıkup boynın anuñ sâkî o dem kanı revân olsa

4 Kadeh sundukça la'linden nigâruñ bûsesin alsa
Şafâ-ceyşî hücumından kaçup miñnet nihân olsa

5 Cenâbî gülsitânında cihânuñ bağlamaz bühre
Ser-i küyuñ mişâlinde aña bir bûstân olsa

263

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Kâkülün şanmañ o mâhün kadd-i mevzûn üstine
Dûd-ı âhum resmidür yazıldı gerdûn üstine

2 Zahm-ı tîr-i bî-hesâbuñ tende ey ârâm-ı cân
Lâlelerdür bitdi yir yir şahın-ı hâmûn üstine

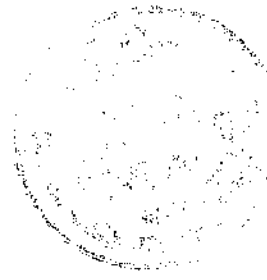
3 Gözlerün mi sû-be-sû alup kenârum gözleyen
Yâ gazâl-ı vahşiler mi üşdi Mecnûn üstine

4 Kaşı üzre hâl ider meşşâttadan engüşt-i yâr
Hâme-i kâtib misâlî nokta kor nûn üstine

3 (a) gelse: egilse AE

263. AE 57b, Ü 47b

1 (a) kâkülün: kâkulin Ü

5 Mısr-ı hüsnünde Cenâbî 'âşık-ı ma'rûf iken
Kaşların fikri gamından döndi zü-n-nün üstine

264

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Akma ey dil her nefes ol rûy-ı pür-hâl üstine
Hâce-i dünyâ degülsün geçme kef-mâl üstine

2 Dâl-ı kıddün üzre cânâ olduğu zülfün yiri
Bu 'âlâmet bes ki elfün yazılır dâl üstine

3 Şaldı nâra kendüyi her dem 'azâb-ı câdadur
Atlas u dibâyı tercih eyleyen şâl üstine

4 'Ukde-i zülf-i girih-girin görüp eyle hâzer
Ruğlarından olma gâfil kim turur âl üstine

5 Şeh Süleymân'um sağ olsun ey Cenâbî dünyede
Lutfın eksük eylemez ben mûr-ı pâ-mâl üstine

265

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Şafha-i ruhsârûna zülfün yazalı lâm üstine
Ben perîşân hâtırın uğratdı âlâm üstine

264. AE 57b, Ü 48a

1 (b) degülsün: degülsin AE

265. AE 57b, 58a; Ü 47b, 48a: sahife kenarında

2 Dehşet alur gam beyâbânında gâhî 'aqlımı
Olıcak gurbetde kişi üşer evhâm üstine

3 Dûñ gice meclisde mey öykümdügiçün la'lüne
Dik gelip oldem şürâhî yürüdi câm üstine

4 Sen melek-sîmâ perîyi bir nazar görsem diyü
Her taraf çıkmış bakar mâh-ı felek bâm üstine

5 Şehr-i haţtuñ ister iken zülfüne düş oldu dil
Mısr'a 'azm iden kişi uğrar begüm Şâm üstine

6 Bir iki üç hûb gördüm bi-hisâb âgyârı lik
Cem' olur ruhbânlar 'âdetdür âşnâm üstine

7 Dîdem üzre Hârî'ya yârûñ hayâl-i kâküli
Nağş-ı sünböldür hemânâ şişe-i câm üstine

266

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Kâkül-i 'anber-feşânuñ hadd-i gül-gün üstine
Resm-i 'akreb disem olur mâh-ı gerduñ üstine

2 Târlar tertîb ider sînemde eşk-i lâle reng
Muṭrib-i gam kıl düzer gûyâ ki kânûn üstine

3 Dil hayâl-i zülf-i müşgînünle eşk-i dîdede
Yir yirin zencîr çekdi âb-ı Ceyhûn üstine

4 Muşhaf-ı hüsnüñ açup fâlim da geldi râ kaşuñ
Tali'im mes'ûd olupdur sûre-i nûn üstine

5 Gam degül ol bî-vefâ seng ursa ben divâneye
Tıfl olan taş yağdurur gördükde Mecnûn üstine

6 Müdde'î nâ-hakk yire dâhl idüben eş'âruma
Seng-i ta'ne atmasun bu dürr-i meknûn üstine

7 Sînem üzre Harfî'yâ dir kanlu dâğum seyr iden
Lâlelerdür bitdi yir yir şahın-ı hâmûn üstüne

267

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Âşinânı güzelüm gâh-ı gehî yâd eyle
Demi geldi dil-i maḥzûnı begüm şâd eyle

2 Şeh-i iklim-i melâhat seni dirler sensin
Koma 'âşıklara zulm ide gamuñ dâd eyle

3 Gül kulağına irüşmez onuñ ey bülbül-i zâr
Sen gerek nâle gerek âh ile feryâd eyle

4 Kûy-ı cânân yolını çeşmüme teng itdi ğubâr
Elüm âl baña gönül gel anı irşâd eyle

6 (b) atmasun: aytnasun AE

267. AE 58a, Ü 58b

1 (a) âşinâñr: âşinâyı AE, gâh-ı gehî: kâh gibi AE

4 (b) gel: — AE

5 Hürmeninde elemün kâha dönüpdür bedenüm
Yitiş ey âh-ı derûnum beni ber-bâd eyle

6 Bend-i zülfünde Cenâbî görelî kendin esîr
Dimez ey serv-i revânum beni âzâd eyle

268

Mef'ûlû Fâ'ilâtün Mef'ûlû Fâ'ilün

1 Cevr ü cefâ-yı yâre ey dil taḥammül eyle
Görseñ hezâr ḳahrın her dem tegâfûl eyle

2 İrmez ḥayâl ü fikrûñ hergiz miyân-ı yâre
Ey 'aḳl-ı ḥurde-dânum sen biñ taḥayyül eyle

3 Reyḥâm ḥatla bilsün muşḥaf durur cemâli
Vuşlât olur mı rûzî ey dil tefe'ül eyle

4 Ol serv-i ser-firâzuñ cânuñ virüp yolında
Üstne bîd-âsâ ey dil tezelzül eyle

5 Her nuḳl-ı ḡam ki irür ol mâh-rû elinden
Zehr ise ger Cenâbî anı tenâvül eyle

269

Mef'ûlû Fâ'ilâtün Mef'ûlû Fâ'ilün

1 Her bî-nevâ ḡarîbe şâhum himâyet eyle
Benden geçen harîfe 'ayn-ı 'inâyet eyle

268. AE 58b, Ü 48b, 49a; Ü (45a)'da sahife kenarında

2 (a) İrmez miyân-ı yâre hergiz ḥayâl-i fikrûñ Ü (45a)

269. AE 58b, Ü 49a

2 Redd eyleme kapuñdan hâk-i derüñ olanı
Ol bir niyâz iderse sen bir ri'âyet eyle

3 Küñc-i dilümde muzmer ma'lûm-ı râyuñ oldu
İzhâr idüp keremle keşf-i kerâmet eyle

4 Açduñ diyâr-ı 'adlî tîguñ çeküp cihâna
Dil-kışverini alup feth-i vilâyet eyle

5 Dest-i ğam-ı cihândan bulsañ Cenâbî fırsat
Pây-ı serîr-i şâha bir bir şikâyet eyle

270

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Ayâ bâd-ı şabâ benden o kıttâle güzâr eyle
Dilüm kaç pâredür tîg-i cefâsıyla şümâr eyle

2 Ruḥ-ı zerd ile çeşm-i eşk-bârum cânibinden hem
Ayağı tozına yüz sür zer ü gevher nişâr eyle

3 Tenüm kim hâk-i râh-ı kûy-ı 'aşkıdur götür yirden
İrüşdür dâmen-i pâkine yüz sürer gubâr eyle

4 Dil-i şûridemi bulsuñ muḳayyed bend-i zülfünde
O bî-sâmâna benden di ki yiründe kırar eyle

5 Cenâbî bâr-gâhında cihânuñ 'izzet istersen
Mezzellet yolları üzre özüñi hâk-sâr eyle

271

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fa'ûlün

1 Açıldı gelüp tâze vü ter bâğa benefşe
Gördi yüzüni başladı solmağa benefşe

2 Hâl-i siyehüñ resmini görmege ruhuñda
Vardı şuya bakar leb-i ırmağa benefşe

3 Âhum yelinüñ düşdi yiyüp dârbını hâke
Kalmadı mecâli bine ayağa benefşe

4 Mülk-i çemenüñ kıldı serîrinde qarârı
Şehler gibi başa takup otağa benefşe

5 Giydi külehi başına ben gibi Cenâbî
Destârı uşandı gibi şarmağa benefşe

272

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ûlün

1 Düşüp yansam 'aceb mi nâr-ı derde
Gamuñdan âteşüm vardur cigerde

2 Düşüpdür bâde-i gül-gûna meylüm
Leb-i la'lüñ hevâsı gibi serde

3 Tenünder dâğ-ı gam olmasun eksük
Muhabbetden 'alâmet ancak erde

271. AE 59a, Ü 47a

272. AE 59a; Ü 49a, 49b

4 Gören çeşmümle didi cism-i hāküm
İki ser-çeşme var imüş bu yerde

5 Cenâbî seyle virdi hânümânun
Saña bilsem nider bu çeşm-i terde

273

Mef'ûlû Fâ'ilâtün Mef'ûlû Fâ'ilâtün
1 Garķam egerçi cânâ yaşumla baķr-ı derde
Sönmez yanar velîkin aşķuñ odı cigerde

2 Ben dürr-i şâh-vâruñ bilmez zamâne kadrin
Nâ-ehl elinde kıymet bulmaz belî güherde

3 Luţfuñ nazār idelden baña cihân 'adûdur
Eltâf-ı şehdür ancak sever beni hâzerde

4 Girdüm tarîķ-i aşķa gerçi hatarla pürdür
Başum giderse devlet bu nef'i çok seferde

5 Cân u gönül Cenâbî gördüm kabûl-ı cânân
Terk eyleyüp cihânı vardum kodum nazarda

273. AE 59a, Ü 50a

3 (b) sever beni hâzerde: sevmey beni severdür Ü

4 (b) devlet: dönmem AE

5 (a) gönül dili AE

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1 Vaşl-ı nigâre irdük hürremlerüz cihânda

Pâyâna yetdi fırkat bî-gamlaruz cihânda

2 Her 'ukdenün güşâdın bir bir bilüp temâmî

Esrâr-ı 'aşka vâkıf mâhremelerüz cihânda

3 Ney gibi nice yerden bel bağladuğ figâne

Âheng ider belâna hem-demlerüz cihânda

4 Zâl-ı sipihre hergiz baş egmeyüp gamuñda

Alduğ diyâr-ı derdün Rüstem'lerüz cihânda

5 Câm-ı belâ-yı 'aşkı nûş eyleyüp Cenâbî

Bezm-i şafâda dâim biz Cem'lerüz cihânda

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Eşk-i çeşmüm bahır olup kaldum miyân-ı âbda

Heydirigâ zevrâk-ı ten gark olur girdâbda

2 Kâmet-i ham-geşteme çeşmüm firâvân ağlasun

Kûzeler lâzım budur kim yaş döke dolâbda

274. AE 59b, Ü 49b

3 (b) ider: eyler AE

275. AE 59b, Ü 48b; Ü (45a)'da sahife kenarında

3 Kâkülün her târına bend oldu gönüm âh ben
Bu perişân hâleti şeb görmüş idüm h'âbda

4 Câm-ı la'lün nûş iden düşdi ayakdan ayağa
Görmedi bu neş'eyi kimse şarâb-ı nâbda

5 Câmî'-i hüsnünde baş egdi Cenâbi kaşuña
Secde kılmaz gerçi mü'min kâfirî mihrâbda

276

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Dehâm lâledür âhum biter bu sine bağında
Gül-i hamrâ durur dâğum o gülzârûn ocâğında

2 Gözüñ kan dökdüğün cânâ işitmüş şâhne-i zülfün
Başarlar ol Harâmî'yi budur korkum yatağında

3 Gamuñ yârân bezmine bulınsun mı diyü her dem
Gönül hûn-âbesin şaklar gözüm herdem kabağında

4 Müheyyâ eylemiş çeşmün müjeñden tiğ ü hancerler
Gönül iklimin açmağa kusûrı yok yarağında

5 Cenâbi kaşd-ı cân eyler meger kim ol kemân-ı ebrû
Ki müjgân-ı tîrini şaklar siyeh çeşmi şadâğında

4 (b) neş'eyi: neş'e-i AE
276. AE 59b; Ü 44b, 45b
2 (a) dökdüğün: dökün AE

277

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ey kamer-çehre baña rahım eyle Allâh 'aşkına
Mihr-i nûr-efşân hâkı gökdeki mäh 'aşkına
- 2 Yaşımı hecrün ğamında Şağ-ı Bağdâd eyleme
Kerbelâ-yı hasretünde çekdiğüm âh 'aşkına
- 3 İki dâğ-ı tâzedür güyâ dü-çeşm-i hûn-feşân
Kim ciger kanım dökerler dem-be-dem şâh 'aşkına
- 4 Sürme kapuñdan beni kim baña oldur secdegâh
'Aşk ehlin kûyuña alup giden râh 'aşkına
- 5 Pây-bûsuñ kılmâğa geldi Cenâbî kapuña
Anı redd itme şehâ bu ulu dergâh 'aşkına

278

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ğam belâsın Kays-ı 'âşık çekmeden endâmına
İrmeden dest-i kazâdan seng-i miñnet câmina
- 2 Câme-i 'aşkuñ yakasından başum bîrûn idi
Câm-ı şevkuñ irmiş idi ben belâ-keş kâmina

276. AE 60a, Ü 44a

2 (b) çekdiğüm: çekdüm AE

5 (a) kapuña: kûyuña AE

278. AE 60a, Ü 44a, 44b

1 (b) câmina: câmına Ae

3 Tâk-ı ebrûnuñ hayâli birle kaddüm ham idi
Gam esâsın urnamuşdı çarh 'âşık tamına

4 Ben esîr-i kâkül-i pür-çînüñ idüm ey kamer
Kim felek şayyâdi şaydın şalmamuşdı dâmına

5 Şâd u kâm oldu vişâlünde Cenâbî-veş şu kim
Vâdi-i hicrânunuñ şabr eyledi âlâmına

279

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Vireliden gönlümü sen yâr-i meh-veş dilbere
Tutdı nâlem yir yüzini çıkdı âhum göklere

2 Bâğ-ı dehr içre cû serv âzâd iken hayfâ dirîğ
Tâze kul itdi gönül başdan beni bir servere

3 Sen kemân-ebrû mey idelden cân u dil
Cân belâlar gördi cânâ tîr-i gamdan dil-bere

4 Ben gedâya nice bir cevru cefâ didüm didi
Pâdişâhlar yok yire zulm eylemezler çâkere

5 Gözlerüm enhâra döndi ağlamakdan Harfî'yâ
Yüzümüñ rengini hod döndürdi gam nîlûfere

280

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Kâf-ı dil mesken olalı 'aşkıñuñ 'ankâsına
Murğ-ı cânım bâl açup kondı belâ şahrâsına

2 Hâr-geh-i çarhuñ 'aceb mi nûr virse ey kamer
Nâr-ı âhum meş'alî mihr-i cihân-ârâsına

3 Çaldı kûs-ı devleti iklîm-i istiğnâda dil
Bakmayup bu dehr-i dûnuñ şevket-i Dârâ'sına

4 Kaşları yârûñ meh-i nevdür diyenler 'âşıkûñ
Ebr-i ğamdur didiler âh-ı felek-fersâsına

5 Sâkin-i Necd-i belâ oldı Cenâbî ey şanem
'Âşık-ı Mecnûn olalı zülfüñüñ Leylâ'sına

281

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Kûr-ı yây-ı 'izzetüz cevğân-ı istignâ ile
Da'vi-yi pervâze turduk şeh-per-i 'ankâ ile

2 Şuna câm-ı feyzini ger baña pîr-i mey-fürûş
Bezm-i vahdet eyleyem eflâkde 'Îsâ ile

280. AE 60b. Ü 44b

5 (b) zülfüñüñ: zülfüñ AE

281. AE 60b. Ü 44b

3 Gevher-i vaşluñ içüñ yaşa düşelden gözlerüm
Dil pür itdi devlet-i 'aşkuñda ol deryâ ile

4 Kaddümüz ham ideli bâr-ı gamuñ âh eylerüz
Menzil-i çarha irüşdi okumuz bu yây ile

5 Ârzû eyler Cenâbî iltifâtın sen şehûñ
Hâküñ altun olduğın görmek diler kimyâ ile

282

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Küfr ile ârâste gördükde ben cânâneyi
Mezheb-i 'Îsâ'ya koydum bu dil-i dîvâneyi

2 Men' olunmaz haddi nârında gönül cânânenüñ
Şem'a yanmağdan ne mümkün men' idem pervâneyi

3 Vaşşet itdi nâsdan insâniyyet itdi vaşş ile
Görmedüm Mecnûn gibi bir 'âkıl u ferzâneyi

4 Şûretüñ görmek ne mümkün olmasa hâlüñ sebep
Bâ'ış itdüm cennete girmeklige bir dâneyi

5 Âşiyân itdi Cenâbî ol hümâ dil-hânesin
Mesken eyler cuğd dirler gerçi kim vîrâneyi

5 (b) diler kimyâ ile: — AE
282. AE 60b, Ü 45a

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Beñzerüm dirmiş meh-i nûra kaşuñuñ yâyına
Kendüzin yüksek tutar gâyetde güldüm râyına

2 Bir kalenderdür felek kûyuñ tolanur ey melek
Mâhdan destinde tutmuş bir mücellâ âyîne

3 Fen-i 'aşk ta'îlimin alsun Kays'a diñ bizden gelüp
Başa buyruk gezmesün kolayına kolayına

4 Ol harâmî çeşmüñe dâîm tevâzu' 'arz ider
Böyle baş egmek neden ebrûlaruñ berhâyına

5 Kevkeb-i bahtum şeref burcın müşerref eyleye
Ger nazar şâlâm Cenâbî rûy-ı dil-ber ayına

6 Ey gazel 'arz-ı niyâz it bendesinden ol şehe
El virüp yaşum gibi yüz sürdüğüñde pâyına

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Mâh-ı çehre bir nigâr-ı 'aşk-sâz olduñ yine
Âfitâbum 'âleme bir mihr-i nâz olduñ yine

283. AE 61a, Ü 45a

4 (b) ebrûlaruñ: ebrûlar Ü

284. AE 61a, Ü 44b: sahife kenarında

2 Bu letâfetle gülüm tâvus-ı bâğ-ı hüsn iken
Murg-ı diller şaydına bir şâh-bâz olduñ yine

3 Nâle-i 'uşşâka ey dil dem-be-dem âheng için
Nây-ı gamla çalınur bir resme sâz olduñ yine

4 Sûfi-i sübha-keşûn dilde riyâsın añladuñ
Ey mürid-i 'aşk gel kim ehl-i râz olduñ yine

5 Cevr-i bî-pâyânla añduñ Cenâbî bendeñi
Kullaruña pâdişâhum dil-nüvâz olduñ yine

285

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ney gibi bağla bil ey dil figân u âha
Yol ola tâ ki saña varmağa bezm-i şâha

2 Kessin ümîd-i mihri olsun cefâya mu'tâd
Şol derd-mendi dilden 'âşık ola o mâha

3 'Âlem içün mu'aṭṭar eyler şabâ kemerde
Urduḳca şâne dil-ber şol kâkül-i siyâha

4 Yol bilmezüz ki ḳandadır rehberlik eyler kimse yok
Yâ mu'ti'ü-l-Hüdâ'ya ırgür delîl-i râha

4 (b) râz: zâr AE

5 (a) cevri-i: cevri Ü

285. AE 61a, 61b; Ü 44b: sahife kenarında

1 (a) figân u âha: figân-ı âha AE

2 (b) derd-mendi: derd-mendüñi Ü

4 (a) Vezin bozuk

5 Eyle firâğ güli gir râh-ı fakra Harfî
Zeyn-i cihâna bakma aldanma mâl u câha

286

Mef'ûlû Fâ'ilâtün Mef'ûlû Fâ'ilâtün

1 Râhat yüzün görmedüm bu dehr-i bi-vefâda
Pâyine irdi `ömrüm renc ü gam u `anâda

2 Jeng-i hasedden eyle âyîne-i dilüñ pâk
Cân u dilüñ dilerseñ dâim ola sefada

3 Hukûma irdi cânı Leylî idi dilinde
`Uşşâk içinde sâ-baş Mecnûn-ı nâ-murâda

4 İrgür şerâb-ı vaşluñ ey cânumuñ tabîbi
Derd-i firâka düşdüm dil-hastayım ziyâde

5 İşâr-ı tuhm itme dûr şûre zemînde Harfî
Pend ü naşihat itmek bed âsl u bed-nihâda

287

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

1 Ne âl itdüñ baña ey çeşmi ala
Ki gamdan cim-i za'fûm döndi nala

2 Ruḥ-ı gül renge olmasa se `âşık
Neden bağına dâğ ururdu lâle

286. AE 61b; Ü 44b, 44a: sahife kenarında

287. AE 61b, Ü 45a, 45b

2 (a) ruḥ-ı gül: ruḥi gül AE, se: — AE

3 Elif-ı kaddüñ didiler nûn kaşuñ
‘Aceb mi beñzedem zülfüñi dâla

4 Ruḥı üzre ‘arak şol dâne dâne
Şanasın berg-i gül üstine jâle

5 Sürâḥî gibi çeşmüm aḡladı kan
Lebûñ öp düḡini görüp piyâle

6 Tarîḡ-i ‘aşḡa ‘azm iden kişiyे
Ġam u renc ü ‘anâ oldu nevâle

7 Duḡân-ı âhuñ irdi çarḡa Harfî
Olaldan ‘âşık ol kaşî hilâle

288

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1 Bâd-ı âhum şu‘le virdi esdigünce nâruma
Ḥûn-ı dil akıtdı ‘aynüm sine-i pür-zâruma

2 Gördigünce üstüme her dem yakalar çâk ider
‘Âşık olup ey şanem ḡam merdümi dîdâruma

3 Dâḡ-ı mihrüñ gül gibi rengîn ü ter olsun diyü
Cûy-ı ḡunîn akıdur her bir müje ḡülzâruma

4 Şöhretinde añılur bir ḡâne-i ma‘mûr idüm
Seyl-i eşküm virmeden ey meh zarar dîvâruma

5 Hum-ı mey gibi Cenâbî cûş idüp hûn-ı ciger
Akdı câm-ı dideden eşküm gibi ruh-sâruma

289

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Âşık oldum gördigümde kâkûl-i cânâneye
Bir güzel zencîr buldum bu dil-i dîvâneye

2 Gördiler çeşm-i humâruñ devrider 'âşık¹laruñ
La'l-i nâbuñ şevkı birle düşdiler peymâneye

3 Hâli bir câ bulmadum nakş-ı ruhuñsuz ey şanem
Beñzedürsem sînemi tañ mı eger büt-hâneye

4 Âteş-i mihr-i ruhuñda giceler ey şem'-i dil
Bâl ü per yakmak niceymiş öğredem pervâneye

5 Dil perîşân dirseñ Cenâbî ey şanem
Zülfüñe el urmasun virme icâzet şâneye

290

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Gevher-i eşküm düşeldendür dişuñ sevdâsına
Taldı ğavvâs-ı dil-i rüsvâ gamuñ deryâsına

289. AE 62a, Ü 45b

1 (a) gördigümde: gör demüñde

290 AE. 62a, Ü 45b

- 2 Cân virüp 'âşıkıların sen şeh gamında gitdiler
Râyet-i âhı döküp bir bir 'adem şahrâsına
- 3 Sînede yâd-ı ruhuñla dâğuma iden nazar
Gülşen-i dehrün göz açmaz lâle-i hamrâsına
- 4 Tîr-i dil-dûzın şunar müjgânun ey meh çeşmüne
Katlûme kaşd eyleyüp el ursa kaşun yâsına
- 5 Bir meh-i bedrün Cenâbî 'âşıkıdır kim bugün
'Âlemün pertev şalar mihr-i cihân-ârâsına

291

- Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
- 1 Da'vi-yi ihyâ ider la'l-i lebün 'Îsâ'y ile
Çünd-i fir'avn hattün ceng ider Mûsâ'yile
- 2 Baħr-i kulzüm yaşıma kendüyi nisbet itmesün
Kaṭre-i bârân ne mümkün baħş ide deryâyile
- 3 Bir nazar Kâf-ı belâ-yı 'aşkıñı seyr itmege
Hem-cenâh olup biraz uçduk bugün 'ankâyile
- 4 Zülf-i 'anber-bâruña beñzetdi nâfe kendüyi
Anı bildüm başa çıkmaz bu kurı da'vâyile
- 5 Kevkeb-i eşküm gibi düşdi Cenâbî yirlere
Da'vi-yi ħüsn ideli mihr-i felek ol ay ile

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Gözüñüñ baña zulmünden yitüp ey mâh-rû cânâ
Şikâyet-nâmeler yazdum şunam Sultân Süleymân'a

2 Çemende 'ârızuñ aındum boyandı kanlara lâle
Kara sözler didüm ey gül hañuñ vaşfinda reyhâna

3 Zülâl-i vaşf-ı la'lüñden dahî nûş itmeden kañre
Baña müşkil-'azâb ancak düşersem nâr-ı hicrâna

4 Kaşuñ def'âtle ey meh okutdı hüsn-i tuğrâsın
Yüzünde kâkülüñ kılsa ne var hükmi Karaman'a

5 Cenâbî dest ü pâyni öpesin nazmumuñ şâyed
Niyâzumdan cevâb ide varup şâh-ı sühân-dâna

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Hasta-i çeşmüñ göreliden bu dil-i divâneysi
Gösterür la'lüñ tabibüm aña dâr u hâneysi

2 Mey gibi çıkdum başa ayağın aldum sâkinüñ
Câm-ı Cem'le eyledüm kan yağı ben peymâneysi

292. AE 62b, Ü 46a

1 (a) gözüñüñ: gözinüñ AE

293. AE 62b, Ü 46a,

2 (b) yağı: bağı AE

3 Hâbbe-i hâlûñ gibi dihkân-ı kudret ekmedi
Geşt-zâr-ı hüsne ey meh hâşılı bir dâne-yi

4 Ruhları hecri gamında yirümi nâr eyleyüp
Yakdı ol şem'-i dil-ârâ ben gibi pervâne-yi

5 Kışsa-i pür-süzümü yârüñ Cenâbî zülfine
Kılmağa bir bir hikâyet dilli gördüm şâne-yi

294

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fa'ûlün

1 Çehreñ görelüm zülf-i perişân arasında
Güldeste dürür sünbül ü reyhân arasında

2 Nâr-ı ruhuña yansa düşüp n'ola dil-i zâr
Pervâne yanar şem'-i şebistân arasında

3 Mesken olalı derdüñe şad-pâre dilüm âh
Yir eyledi ey mâh gamuñ cân arasında

4 Geh cevri-i firâkuñ çekerin gâh vişâlüñ
Kim öldi gönül lütfile ihsân arasında

5 Kûyuñ tolanup nâle kılur bende Cenâbî
Bülbül iniler bâğıle bûstân arasında

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Hûn-ı dildür virdigi her demde tîgûñ cânuma

Âl buladı hancerüñ yok yire şâhum kanuma

2 Katre-i nâ-çizle fark eylemez deryâları

Eyleyen tûfâna nisbet dide-i giryânuma

3 Hancerüñ-veş dil uzadur zahm-ı cismüm tîgûñe

Ömr-sermed hâşilumdur ger kalursa yanuma

4 Nağş-ı Mânî gibi her meh-pâre hayrân ola ger

Sen melek-rû şeklini resm eylesem dîvânuma

5 Ger hezârân nâle kılsam ey Cenâbî bir nefes

Gûş dutmaz ol gül-i nâzik-beden efgânuma

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Mâh-ı nev kim görünür bu nilgûñ gerdûnda

Aks-i na'î-i tevsenüñdür hüsrevâ hâmûnda

295. AE 63a, Ü 46a: sahife kenarında

2 (b) tûfâna: tûfân Ü

Ü 46a'da sahife kenarında şu şekilde iki beyit vardır.

1 Habâb-ı izzete arz-ı hulûsa

Bahâne oldu şâhâ nazm-ı râde

2 Virüp nağd-i dil ü cânı alayın

Çıkarsa Yûsuf-ı mihrûñ murâda

296. AE 63a, 63b; Ü 46a, 46b: sahife kenarında

2 Canda şandum istedüm tır-i gamuñ âhir anı
Buldum ey kaşı kemânum bu dil-i mañzûnda

3 Hasta câna şerbet-i la'l-i lebûñ virür şifâ
Kim tabîb-i 'aşka şordum böyledür kânûnda

4 Behremend olsun cemâl-i Leylî'den cânı diyî
Dâğ-ı hasret rûzın açdı sîne-i Mecnûn'da

5 Secde eyler âteşe bir becce-i Hindû mudur
Hâl-i şeb-rengûñ nigâra çehre-i gülgûnda

6 Seyl-i eşkümdе görüp dil merdüm-i çeşmüm ğarîk
Bir iki insân helâk olmuş didi Ceyhûn'da

7 Harfî'yâ görmek dilerseñ tâze nahl-i ergûvân
Gör hayâl-i kıdd-i yâri dîde-i pür-hûnda

297

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

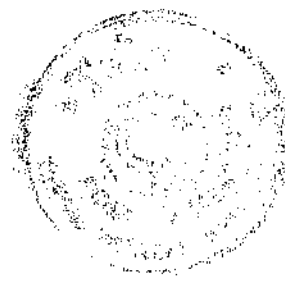
1 Câme-i 'âriyet-i cânumdan 'âr itmek nice
Tahte'l-âkdâma vücûdum hâk-sâr itmek nice

2 Gülşeninde 'âlemûñ bād-ı şabâ-veş ey göñül
Hârına ulaşmadan dâhî güzâr itmek nice

5 (b) şeb-rengûñ: şirengûñ AE

7 (b) kıdd-i yâre: kıddi yâre AE

297. AE 63b, Ü 46b

3 Bir meh-i Bağdâd inûñ bûy-ı visâli şevkına
Bâğ-ı hecrinde dü-çeşmüm Dicle-bâr itmek nice

4 Bahır-ı eşkümden dem-â-dem fülk-i cismüm sürmege
Her nefes âh-ı derûnum rûzgâr itmek nice

5 Ol gül-i gonce-dehâna dil virüp her gûşede
‘Andelîb-âsâ Cenâbî âh u zâr itmek nice

298

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Düşdi dil sevdâ-yı 'aşk-ı yârle şahrâlara
Gitdi cûy-ı dide kim derdin döke deryâlara

2 Gîsû-yı 'anber-bâruññ gitmez hayâli dîdeden
Göñlüme uydum ben dahî düşdüm uzun sevdâlara

3 Hecrûñ deminde nitekim itdüm vişâlûñ ârzû
Güñden güne şalduñ beni ey bî-vefâ ferdâlara

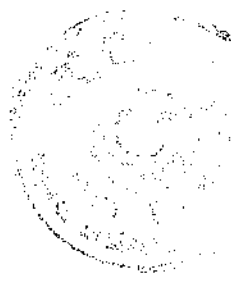
4 Bir zülfi Leylâ'nuñ yine göñlüm olup âvâresi
Uğratdı ben bî-şâre Mecnûn gibi gavgâlara

5 Ol Cenâbî bendeñe eyle havâle dostum
Çeksûñ cefâ-şemşîrini ger 'âşık-ı şeydâlara

298. AE 63b, Ü 46b

2, 3, 4, 5 (a): Vezin; Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

2 (a, b) — AE

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Nâra yanmak resmini ta'lîm iden pervâneye
Yakdı mihrüñ şem'ini gönlüm gibi gam-hâneye
- 2 Virmedi zülfüñ ucundan kıl kadar sır gerçegüm
Erre-i üstâd virdi biñ şikence şâneye
- 3 Habbe-i hâlüñ gamıdur dilde kaydum hâşılı
Hirmen-i 'ömrüm şatılsa râzıyum ol dâneye
- 4 Kûy-ı bed-nâmîde ey dil nevbet-i şâhî döğüp
Kendüm ikrâr eyledüm Mecnûn gibi dîvâneye
- 5 Açma bâb-ı pendüñ vâ'iz çeküp derd-i seri
Kim kulak tutmaz Cenâbî degme bir efsâneye

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

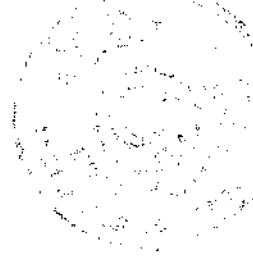
- 1 Dönelden yârüñ ebrûsı kemâna
Olupdur sine-i 'âşık nişâna
- 2 'Uṭârid hâme alup kılsa tahrîr
Gam-ı hecrüñ getürmeye beyâna

299. AE 63b, 64a; Ü 47a

5 (a) pendüñi: bendini AE

300. AE 64a, Ü 47a

2 (b) getürmeye: getümeye Ü

3 Yatup nâr-ı firâkında o mâhûñ
İrüşdi dūd-ı âhum âsümâna

4 Ğam-ı ‘aşkuñ virüp aldum sürûrı
Degüşdüm aşşıma lâ-büdd ziyâne

5 Görenler câme-i âliyle yâri
Didiler girdi çak bu nice kıana

6 Yine bir tâze serve sâyelendi
Düşürdüm tîr-i yâri bâğ-ı cânâ

7 Semâ‘a girer olup mevlevî çarh
Cenâbî ney-şıfat gelse figâna

301

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1 Elifler sînede geldüm baş üzre kûy-ı cânâna
Muhabbet bağımuñ servin ‘ayân itdüm gülistâna

2 Tenümle cânımı itdüm muhabbet nârına birden
Yanar bu âteşe lâ-büdd bu kâşâne bu pervâne

3 Çeküp zülfüñ nihân itme yüzüñ ey Mâh-ı Ken‘ân’ı
Revâmı Yûsuf-ı mihri şalasın bend ü zindâna

4 Müdâm yanındadır zülfüñ ne yirde olsa şeydâ dil
Sürer yanınca zencirin kırmaz elden bu dîvâne

5 Mürakḳalar giyüp her dem riyâ 'arz itmeden halka
Saña biñ menzilet yegdür be şûfî künc-i meyḥâne

6 Terahḥumlar iderdi ḥâline pervâne miskînüñ
Sirâyet eylese sözüñ eger şem'-i şebistâna

7 Ne ḥâcet 'arz-ı ḥâl idem ḥuzûr-ı şâhda ey dilde
Degül rûşen nesi ola bu ben mûruñ Süleymân'a

8 Olurdu sâyesinde rûh-ı câmi herdem âsûde
Dikilse naḥl-eş'ârüm eger bâğ-ı ḥıyâbâne

9 Dimişler saña âğyâruñ seni sevmez diyü Harfî
Bes andan ey kamer-tal'at inandüñ mü bu yalana

10 İşidüp nazmını gerdûn semâ'a girdi şevkıñdan
Hilâl-i çarḥ baş egdi bu Harfî-i süḥandâna

302

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1 Meydâne girse sâğar-ı 'işret güle güle
Bülbül gibi kıparsa şurâḥide gulgüle

7 (a) ḥâl: — AE
302. AE 64b, Ü 47b

2 Zülfün ğamında inlese kânûni sînemün
Nâlem o demde eyleye âheng-i sünbüle

3 Yağmaya virdi didelerün kişver-i dili
Cân leşkeri çıkarsa yiridür karavele

4 Sünbül şikeste-hâtır-ı gîsû-yı 'anberün
Hâlün ğamında girdi benetşe kara çula

5 Sen goncenün Cenâbi olaldan belâ-keşi
Bülbül-şifat muhabbet itmedi urağ güle

303

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Rağsa gîrsün nâleler herdem semâ'-ı sâzuma
Perde âheng eylesün ğam muṭribi âvâzuma

2 'Aşk-ı cânân illerinde şîve bünyâd eylesem
Cân virür Maḥmûd-ı gam gönülüm gibi Ayaz'uma

3 Dil kebûter olsa dâhî iremez biñ cehd ile
Âhum iltsün nâmemi yâri-i hü mâ-pervâzuma

4 Baña gönülüm şayd idüpdür ol tezerv-i gülşeni
Âferînler okıdum bâz-ı şikâr-endâzuma

303. AE 64b, Ü 48a

4 (b) Şad hezârân âferîn-bâz-ı şikâr-endâzuma AE, Ü'de sahifekkenarında

5 Çehre-i hûn-âbla mey nitekim hem-reng olur
Câm şunsun sâkiyâ ol yâr-i 'işret-sâzuma

6 Bir gazel didüm Cenâbî şevk ile ol mâha kim
Minnetüm var göge dek tab'-ı sühan-perdâzuma

304

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1 Ey çeşm-i hûn-feşânum dâim nigârı gözle
'Ayş itmege hemîşe evvel-bahârı gözle

2 İrdi bahâr u 'âlem huld-berîne döndi
Bu demde yâri bulsañ ey dil kenârı gözle

3 Gîsûlaruñ gamında kaldı göñül muqayyed
Mañbûsuñ oldu ey cân ol bî-çarârı gözle

4 Kûyına varsañ ey dil kılma şaķın iķâmet
Huld-berîne bakma didâr-ı yâri gözle

5 Küñc-i cemâl-i yâre şunsañ elüñ Cenâbî
Zülfüñ görüp hâzer kıl şol iki mârı gözle

305

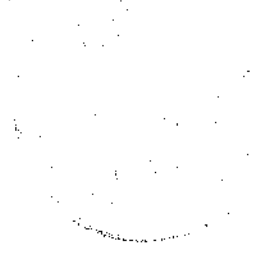
Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1 Ol serv-i 'aşk-sâzum gerden uzatma nâza
Cân halvetinde göñlüm el kaldurur niyâza

5 (a, b) — Ü

304. AE 64b, 65a; Ü 49a

305. AE 65a; Ü 49a, 49b: sahife kenarında

2 Kiblem o hadd-i dil-keş mihrâbum oldu kaçuñ
Çeşmüñ imâm olursa durdum gözüm namaza

3 Ol kebg-i hoş-harâmı gördüm katı hevâyı
Şayd olmadur murâdı ben gibi şâh-bâza

4 Esrâr-ı ‘aşkuñ açmam minnetler itse câna
Mahrûm ider mi kişi gammâzı döyse râza

5 Derd-i derûnı söyler bulsa Cenâbî fırsat
Bu şi‘r-i pür-niyâzuñ ol şâh-ı dil-nevâza

306

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1 Ahalı divâne gönlüm sen meh-i gerden-keşe
Dögmüşüm ben başımı şular gibi taşdan taş

2 Câm-ı hüsnüñ neş’esiyle her gören çeşmüñ didi
Kanzil olmuş yatar uğur idem iki ser-hoşa

3 Gamzesi nâvek şunar ebrûsı çekse yâyını
Ben nice dil virmeyin ol dide ile ol kaşa

4 Nâr-ı ‘aşka yanmayınca nice kez şâf olmaduk
Hâlis olmaz zer gibi tâ girmeyünce âteşe

5 ‘Ârız-ı meh-tâbına gönlüm virüp ben sevmedüm
Hadd-i sinni irmeyünce her birinüñ on beşe

6 Def'ine her bir kazânuñ sa'y-ı âdem neylesün
Ser-nüvişt olan gelür kilk-i ezelden çün başa

7 Zühd ü takvâ ey Cenâbî ber-ıaraf idüp bugün
La'l-i nâbüñ hasretiyle düşdi câm-ı bî-ğışa

307

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Başa iltem zan ider 'âbid işin perhîzle
Hâli bilmem n'oksar ol la'l-i şekker-tîzle

2 Her müjeñ tîğın çeküp kanum dilerler dökmege
Ġamzeler eṭrâfım almuş hancer-i ser-tîzle

3 Bûy-ı zülfi birle yârüñ bulmuşum ser-menzilin
Aramazlar meskenini gerçi mâhüñ izle

4 Ehl-i faṣluñ ḥidmetin sen saña devlet fehṣ idüp
Dûn olma şoḥbet idüp sifle-i nâ-çîzle

5 Öldürür bende Cenâbî'yi o şâh-ı kâm-baḥş
Bildüm ey dil 'âkıbet bu lutf-ı kahr-âmîzle

308

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1 Ol bî-vefâyı benden dūr eyledi zamâne
Aṣşı içinde 'âlem ben uğradım ziyâne

307. AE 66a, Ü 50a

4 (b) nâ-çîz: nâ-cîz AE

308. AE 66b, Ü 50b

2 Âh itme yâre karşı aňup göñül belâñı
Ol tâze gül hazer it döymezer dem-i hazâne

3 Ey kaşları kemânum idüp ziyâde cevruñ
Ben hâk-sârı atma tîruñ gibi yabâne

4 Vaşluñ dürîni şâyed bulam diyü dil-i zâr
Demler dürür ki düşdi bir baħr-ı bî-gîrâne

5 Şevk-ı ruħuñda her dem bende Cenâbi hâlin
Şol şem'e nisbet it kim cân vire yâne yâne

309

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
1 Hüsnuñi kılmam müsâvî mihr-i 'âlem-tâbile
Şevk-ı ruħ-sâruñ berâber eylemem meh-tâbile

2 Hâl-i 'anber-bâr ile eṭrâfın almuş haddüñüñ
Rûm gûyâ bir olupdur lücce-i Â'râb ile

3 N'ola yaşum içre çeşmüm tutsa şâhum râhuñı
Gâh olur kim hâr ü has yollar keser seylâbile

4 Kâmetüñ añdı mü'ezzîn geldi ayağa imâm
Medh-i ebrûn eyledi karşı koyup mihrâbile

2 (a) yâre: — AE

3 (b) hâk-sârı: hâk-sâruñ AE

5 Bildi hattundan Cenâbî âyet-i hüsnüñ yakîn
Şîhhat-i terkîb hâsıl eyledi i'râbile

310

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ne 'aceb bülbül-i dil başlasa ger feryâda
Açılır gül gibi ol gönce-dehen her bâda

2 Mihnete düşdi gönül şandı muhabbet anı ol
Fark olunmaz yazılı ikisi bir imlâda

3 Gönce-veş cem' ide gör bâğ-ı hayâda öz velî
Gül gibi virme şakın berg ü kârûñ bâda

4 Dicle vü eşk-i revânumla yedin şehrini ger
Beñzedürsem yiri var ey kaşı yâ Bağdâd'a

5 Gün bugün cevrimini arturdu o şîrîn-dehen
Harfî'yâ durmaca yok mihri bu ben Ferhâd'a

311

Harf'ül-yâ

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Geşte kılsa âh-ı 'âşık şem'-i mihr-i enveri
Tâb virse 'âleme hûrşîd-i hüsn-i dil-beri

309. AE 66b, Ü 50b

310. AE —, Ü 48b, 49a: sahife kenarında

311. AE 66a, Ü 51a

2 Şu'le-i âhum livâsın nüh-sipihre dikdi dil
Hûb-rûlar haylinüñ sen mâh olaldan serveri

3 Pâsbân-ı der-gehidür giceler ey meh-liķâ
Çeşm-i encümle seni gözler bu çarh-ı âhdârî

4 Eşk-i çeşmüm mahv olur ey mâh görsem 'ârızuñ
Hayl-i encüm güm olur toğdukda şems-i hâverî

5 Hüsrev-i mülk-i kelâm oldu Cenâbî ey melek
El virelden nazm içinde aña tarz-ı Enverî

312

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 'Âlem-i hayretde ben nâ-çâr gördüm kendümi
Kendü cânumdan dâhî bî-zâr gördüm kendümi

2 Şişe-i nâmûs u nengî yirlere çalup müdâm
Cür'a-h'âr-ı bezm-i gam bî-'âr gördüm kendümi

3 Bâliş-i derd ü belâdan başımı kaldurmayup
Ben bu 'illet-hânede bîmâr gördüm kendümi

4 Âh-ı pür-sûz eylesem yakam çerâğ-ı miñneti
Âteşe âteş şalar pür-nâr gördüm kendümi

312. AE 67a; Ü 51a, Ü (57a)'da sahife kenarında

1 (b) kendü cânumdan: tendeki cândan Ü (57a)

4 (b) pür-nâr: bir nâr Ü (57a)

5 Meclis-i ğamda Cenâbî ben benî fark itmeyüp
Mest-i rüsvâ-yı cihân evgâr gördüm kendümi

313

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Şafağ-gün kana ğark idem ğamuñda çeşm-i giryânı
Eger çarh-ı cefâ üzre görem sen mâh-ı tâbânı

2 Şalaldan şûr u ğavgâya Karaman semtini zülfün
Virüpdür fitmeye hâlün diyâr-ı mülk-i 'Oşmân'î

3 Kabâ-yı cevri-i ğam-naşuñ giyelden bu ten-i hâküm
Çeküp çâk itmüşüm şâhum ğamuñda ben giribânı

4 Çözüp zülf-i şeb-âsânı dil-i dîvâneme karşı
Belâ zencirine çekdün bu ben hâtır perîşânı

5 Tarâvet vire gül gibi Cenâbî rûh-ı Câmî'ye
Sularsa reşha-i nazmuñ eger bâğ-ı hıyâbanı

314

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Dir görenler sinemün bu kanlu kanlu dâğını
Dil-küşâ menzilde kurmuş şâh-ı ğam otağını

313. AE 67a, Ü 51a

4 (b) çekdün: çekdin AE

314. AE 67a, Ü 51b

2 Şâh-ı 'aşka uydur âhengüñ diyü derd ehlinüñ
Bezm-i gamda burdılar tanbûr-veş kulağını

3 Diñle bir bir mâ-cerâsın 'aşkuñ ile çeşmümüñ
Da'vet eyle pâyüñe disüñ yaşum ırmağını

4 Sînem üzre dâğdan peydâ olaldan serv ü gül
Her nazarda karşı gördüm heşt-biliştüñ bâğını

5 Ey Cenâbî hayretinden gökde bu nazımın görüp
Dişledi dendân-ı pervîn mâh-ı nev barmağını

315

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

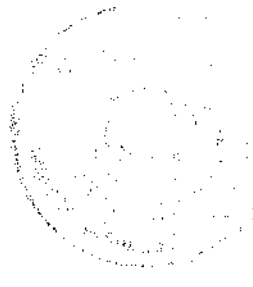
1 Mihre teşbih eylesem olmaz ruḥ-ı cânânımı
Hiç gedâyîyle ola mı bir tutam sultânımı

2 Gözden akan yaşımı silmez habîbüm lutf idüp
Ey şabâ sen bârî yokla dîde-i giryânımı

3 Ağlamakdan bî-başar kalsam n'ola Ya'kûb-veş
Görmez oldum nice demdür Yûsuf-ı Ken'an'ımı

4 Şerbet-i 'aşkuñ içelden görmedüm şîḥat yüzün
La'lüñe geldüm tabîbüm tâ şoram dermânımı

315. AE 67b, Ü 51b
3 (b) oldum: oldı AE

5 Şan Cenâbî bahre düşdüm yok h

u
lâsa kudretüm
Eşkülümün seyl-i revânı kapladı her yanımı

316

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ayla gûñ devr iderse ger bu çarh-ı çenberi
Bulmaya bir sencileyin mâh-manzar dil-beri

2 Saña ey hürşîd-çehre dil virenler tañ mıdur
'Âlem-i hayretde gezse zerre gibi ser-seri

3 Hün-ı â'dâ dökmede şâhum 'Alî'lük eyledün
Sendedür bî-şek didiler zü'lfikâr-ı Haydar'î

4 Bakmaz oldu miñnet encüm gökde haddün göreli
Hüsnünün efgendesidür âfitâb-ı hâveri

5 Ey Cenâbî göricek evrâk-ı nazmum gül-sitân
Dürdi ol dem gonçe-veş destinde gülden defteri

317

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Bir calasun üstüme şalup şeh-bâzını
Avladı dil sayd-gâhuñ ördegiyle kazını

316. AE 67b; Ü 51b, 52a

1 (a) çenber: cenber AE

4 (b) hâver: hâver AE

5 (b) gonçe: gonçe Ü

317. AE 67b, Ü 52a

1 (b) dil: bu dil AE

2 Perde-i 'uṣṣâkda gönüm nevâya başladı
Bûselikde görelî la'l-i lebûñ şeh-nâzını

3 Deyr-i ğamda çalınurken erġanûn-ı âh-ı dil
Yire çaldı işidüp Nâhîd çengî sâzını

4 Dide-i cellâduñı Mañşûr görse dârda
Aña bir bir keşf idüp virdi ene-l-haġġ râzını

5 Düñ şürâhî gibi meclisde Cenâbî ey şanem
Sâġar-ı la'lüñ içün virdi ele boġazını

318

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Deyr-i 'âlemde görelden sen şanem didârını
Deşt-i 'aşkuñla kuşandum zülfüñüñ zünnârını

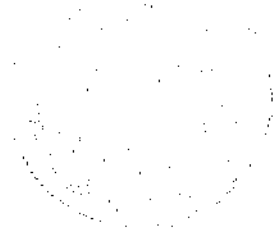
2 Hâne-i 'aşkı binâ itdükde mi'mâr-ı ezel
Kelle-i 'uṣṣâkla yapmuş anuñ dîvârını

3 Bûy-ı gül-zâr-ı vişâluñ şevġına ey ġonce-leb
Gül gibi başa şokundum bâġ-ı 'aşkuñ hârını

4 La'l-i cân-baġşuñ devâ eyler mi tiryâkın şunup
Ef'i-yi zülfüñ şunarsa baña zehr-i mârını

318. AE 68a, Ü 52a

3 (a) ġonce: ġonce Ü

5 Ejder-i âteş-feşândur dūd-ı âh-ı pür-şerer
Olsa peydâ sînenen şaçar sipihre nârını

6 Nice biñ şarrâf-ı ğam gördi geçürdi eşkümün
Fûls- âhmer yirine ‘add itmedi dînârını

7 Fırkatũnde nâhun-ı hasretle yırtup dem-be-dem
Kana boyârsa Cenâbî tañ mıdur ruĥ-sârına

319

Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilün

1 Hatt-ı müşgînuñ gelüp devr eylemüñ ruĥ-sârıñı
Kılduñ ey gül yine pür reyĥân ile gülzârıñı

2 Nakd-i cân virüp zer-i vasl-ı nigârı almaduñ
N’itduñ ey şarraf-ı dil çalduñ yire bâzârıñı

3 Yok deruñ ey ĥâne-i dil reh-güzâr-ı yârde
Seyl-i ğam vîrân derse açmam divârıñı

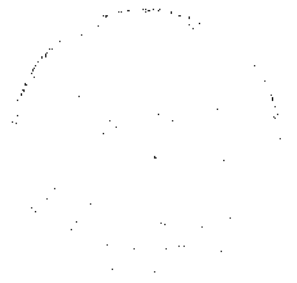
4 Hasta olduñ ey gönül sevdâ-yı ‘aşk-ı yâr ile
Var lebi dâr-üş-şifâsından dile tîmârıñı

5 Şun Cenâb’ye lebün tiryâkın ey ğonce-dehen
Yaz bon it şokmasun anı o zülf-i mâruñı

5 (a) ejder: ezder Ü, şerer: şerâr Ü

6 (a) nice: niçe Ü

319. AE 68a; Ü 52a, 52b

320

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Eh-i 'aşkuñ kıl temâşâ sînesinde dâğını
Görmek isterseñ dilâ güllerle cennet bâğını

2 Mezheb-i 'uşşâk içinde ehl-i islâm olmadı
Küfr-i zülfüne şu kim kaldurmadı parmağını

3 Yakmağa biñ şevkle cânâ çerâğ-ı derdüñi
Cân fitiliyle pür itdüm ben yüregüm bağını

4 Mısr-ı hüsnünde kaşuña didiler Zü'n-nündür
Nîl'e nisbet eyleyenler gözlerüm ırmağını

5 Dâğ-ı mihrüñ yakalı ey meh Cenâbî sînde
Döne döne uyarupdur ehl-i dil ocağını

321

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

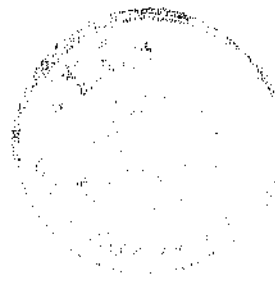
1 Deyr-i 'aşuñ biñ biñ seyr eyledüm âsnâamını
Sundı her büt destüme câm-ı sünûr encâmını

2 Deyr-i 'âlem ehline yâhû diyüp nûş eyledüm
Nağş-ı gamdan sâde kıldum cân u gönülün câmını

320. AE 68a. 68b; Ü 52b

4 (a) kaşuña: kaşîña AE

321. AE 68b, Ü 52b

3 İrgürem diyü hesâbı sen meh-i devrâna ben
Sâl-ı hecrûñ turma şaydum hefte vü eyyâmını

4 Defter-i dilden hesâbum ey kamer irdi biñe
Dâğ-ı sıfr-âsâyile gördüm gamuñ erķâmını

5 Nâl-i gül gibi Cenâbî girdi bâzâr-ı ğama
Ser-te-ser dâğıyla ey meh zeyn idüp endâmını

322

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Bir melâmet ehli yok ben 'âşık-ı rüsvâ gibi
Bir giriftâr-ı belâ yok bu dil-i şeydâ gibi

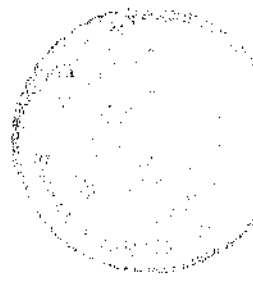
2 Ey kamer hecrûñ ğamından âh-ı pür-sûz eylesem
Her şerârum görine mihr-i cihân-ârâ gibi

3 Kılmuşum rüsvâ-yı 'âlem ben beni Mecnûn-veş
Tâ ki gördüm hüsn içinde sen mehi Leylâ gibi

4 Dâne-i dehre baş egmez mâkiyân-âsâ bugüñ
Kâf-ı istiğnâ-yı mesken eyleyen 'anķâ gibi

5 Ey Cenâbî üstüme ğamz okın atmak istese
İkide bir baş atar ebrû-yı dil-ber yâ gibi

3 (b) sâl: şâhîl AE, şaydum: şaydum AE
322. AE 68b, Ü 53a

323

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Hüsni içinde tâ ki gördüm sen mehi Leylâ gibi
Düşmüşüm 'aşkıñ gamına Kays-ı bi-pervâ gibi

2 Dürr-i dendânuñ firâkın gösterelden rûzgâr
Eşk-i çeşmüm mevc urup dil açdı bir deryâ gibi

3 Zâg-âsâ konma ey dil bâl açup sen her leşe
Âşiyân it gel kanâ'at Kâfını 'ankâ gibi

4 Çeng gibi kaddüme eşküme takaldan târ-ı gam
Nâvek-i hicrânüñ ey meh deldi bağrum yâ gibi

5 Sen gül-i nev-restenüñ olup Cenâbî 'âşıkı
Gonce-la'lüñ vaşfın eyler bülbül-i gûyâ gibi

324

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

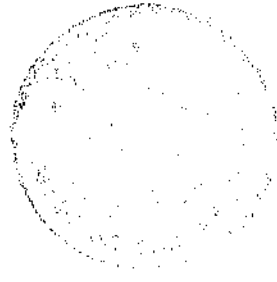
1 'Ârızuñ şem'inüñ oldum ey şanem pervânesi
Kâkülüñ zencîrinüñ gönlüm dürür dîvânesi

2 Sen hümdan ayru oldı dil gamuñla nekbetî
Âşiyân-ı bûm-ı hasretle toludur hânesi

323. AE 68b, 69a; Ü 53a

5 (b) vaşfın: vaşfuñ AE

324. AE 69a, Ü 53a

3 Fırkātũnde dökdi çeşmüm gerçi çok gevher veli
Dürr dişũñ yâdı içün akindurur şeh-dânesi

4 Kûy-ı hecrũñ eyledi dervâze dil - miskîn gibi
Kanlı yaşum fûlsi birle oldu pür enbânesi

5 Şem'-i hüsnũñ tolanur ey meh Cenâbî şevkile
Korkarum pervâne gibi âhir anı yânesi

325

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

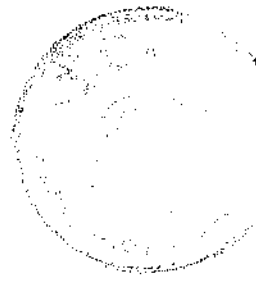
1 Şuñ kim bâliş olmuşdur geceler işũñũñ taş
Egilmese meh-i çarha 'aceb midür anũñ baş

2 Rumûz-ı 'aşka vâkıf göñül dâhi ko olmasun
Çü bir ferde degül mâhrem cihân içre bugün baş

3 Nişâne eyleyüp mihrî atar nâz okını tırmaz
Dönelden ol meh-i bedr'ũñ kemân-ı Rüstem'e kaşı

4 Hâkikat bir imüş bildüm bugün ma'sûkla 'âşık
Galať idüp iki görse ne gam ey dil anı şaşı

5 Cenâbî bende destinden güher îşâr ider dâim
Şeh-i Rûm'ũñ ayağına gören bu nazm-ı dürr-pâşı

326

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Görüp âşüfesi oldum bugün bir mâh-i tâbânı

Felekde zerreye şaymaz yüzi mihr-i dirahşânı

2 Diyâr-ı Rûm'î haddünde olup âvâre-i zülfün

Niçe yıllar durur gönlüm gezer mülk-i Karaman'ı

3 Görüp kûyuñda 'uşşâkı ta'accüp eyleme ey gül

Ȯolanur bülbül-i şûrideler dâim gülistânı

4 Çeküp her meclisün içre zebânın şem'-veş lâyıķ

Ögerse hüsrevâ tâb'um senün gibi sühandânı

5 Cenâbî gibi 'âlemde eyâ meh kâkülün resmi

Perişân olmayan kimdür görüp Sultân Süleymân'ı

327

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Rûze-i cân-gâh-ı hecrün çekmedin âlâmını

Biñ şükür Allâh'uma gördüm yüzün bayrâmını

2 Cür'a-i la'lün ğamı evġarıyum ben içmeyem

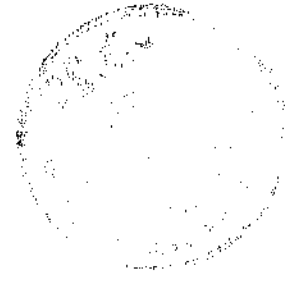
Şunsa ger sâķî-i devrân baña mihrün câmını

3 Levh-i dilde sen bütün naķş-ı hayâli var iken

'Âlem-i deyrün temâşâ kılmayam âşnâmını

326. AE 69a, 69b; Ü 53b

327. AE 69b, Ü 53b, 54a

4 Dâne-i hâlûñ hevâsında nice murğ-ı dili
Şayd ide ey mâh-peyker kursa 'aşkuñ dâmını

5 Rûz-ı hierânuñ Cenâbî kılmağa derdin hesâb
Çehresi levhinde dökdi eşküñ erkâmını

328

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Şeh-süvâr-ı 'aşk olan oldu cihânuñ yügrügi
Hem-'inân olmaz aña rahş-ı şabânuñ yügrügi

2 Bir nazar içinde kıldum iki 'âlem seyrini
Ad ile dirler baña kevn ü mekânuñ yügrügi

3 Penbe-i dâğum gibi aldı beni seyl-i sirişk-
Hâr ü has balsa alur âb-ı revânuñ yügrügi

4 'Arşa-gâh-ı nazm içinde oldum ey gül ben dahî
Bülbül-i gûyâ gibi ehl-i zebânuñ yügrügi

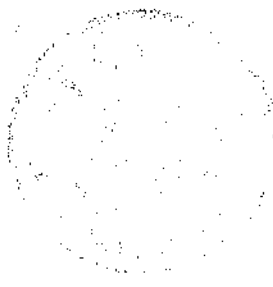
5 Râh-ı gafletde Cenâbî sen uyursun bî-haber
Menzil-i maşşûda irdi kârvânuñ yügrügi

5 (a) derdin: derdüñ AE

5 (b) eşküñ: eşkinüñ AE

328. AE 69b, Ü 54a

1 (b) rahş: rahş AE

329

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Kim ki gördi sinemüñ gül gibi kanlu dâğını
Minnet itmez görmege Rıdvân'a cennet bâğını

2 Eksük olmaz sîneden Mecnûn gidelden dâğ-ı gam
Beklesün oğul olunca atası ocâğını

3 Bülbül-i dil-hastanuñ gûş eylemezdi nâlesin
Açmasa gül-nâzenînüñ ger şabâ kulağını

4 Bu tokuz câminı çarhuñ elde tutup içmedüm
Bezmi-i 'aşkuñ sâkiyâ ben çekmedin ayagını

5 Dest-i âh ile Cenâbî sînesi tahtın döğüp
Kırdı şahrâ-yı fenâya varlığı otağını

330

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Kıldı meftûn-ı ebed şol had ile hâl beni
Eyledi zülf-i siyâhuñ gamı bed-hâl beni

2 Deldi seyl-i elemüñ başdan ayağa bedenüm
Her gören şandı bugün tahta-i remmâl beni

329. AE 70a, Ü 54a

2 (a) gidelden; gideli Ü

3 (b) nâzenînüñ; nâzinüñ AE

330. AE 70a; Ü 54a, 54b

3 Bir alender olayın perdeye arup tenümi
Hüsrev-i ‘âlem olayın o hey âbdâl beni

4 Gözüümüñ yaşı gibi yerlere çalup dün ü gün
Gamuñ ey mâh-ı felek eyledi pâ-mâl beni

5 Göricek elde Cenâbî didi tiğ-ı sitemüñ
Sine-i üryân gelürüm arşı saña al beni

331

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Fa‘ûlün

1 Urup ben şîşe-i nâmûsa sengi
Yire aldum vakar u nâm u nengi

2 Kızardı meclise geldükde bâde
Leb-i la‘lünden alur gibi rengi

3 Ten-i sad-pâre mi idüp nişâne
Atar kirpiklerüñ dâim hadengi

4 Kıyâmet kaddüñe key kim yaraşur
Geh âtlas gâh dibâ-yı Firengi

5 Gubâr-ı hatüñe hayrân olupdur
Cenâbî'ye ‘aceb mi dinse bengi

331. AE 70a, Ü 54b

4 (b) Gehi zer-beft gâh âtlas Firengi Ü

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Gördi kıavs-ı kistem'e beñzer nigârũñ kaşını
Mâh-ı nev miskînlik idüp egdi gökde başını
- 2 Ka'be-i kûyuñ tavâfında göñül sa'y eylese
Çâh-ı gamda zemzem eyler gözlerümüñ yaşını
- 3 Gördi tiğũñ ey şanem yarar 'ilâc itmez baña
Sinede tirũñ bulup gösterdi bağrum başını
- 4 Perde-i sûretde kalma seyr idüp her şûreti
Bunca eşkâlũñ dürüş kim bulasun naķķaşını
- 5 Kande olsam ey Cenâbî gam beni arar bulur
İstemez kendinden ayru bir nefes yoldaşını

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

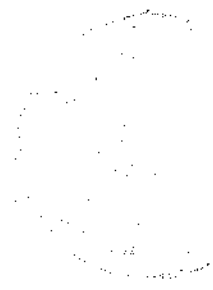
- 1 Âh kim bir nâ-murâd-ı rûzgâr itdũñ beni
Ey göñül kendũñ gibi bir hâk-sâr itdũñ beni
- 2 Çeng gibi kaddüme evtâr-ı eşküm bağlayup
Hasta-i mızrâb-ı gam mağlûb u zâr itdũñ beni

332. AE 70b, Ü 54b

2 (b) gözlerümüñ: gözlerinũñ

333. AE 70b; Ü 54b, 55a

1 (b) kendũñ: kendin AE

3 Zerre gibi güm-eşer bir 'âşık-ı nâ-çiz iken
Gün gibi ey nâle dehre âşikâr itdüñ beni

4 Bir gül-endâma gönül bülbül-şifat 'âşık geçüp
Bister-i hâr-ı cefâda dil-fiğâr itdüñ beni

5 Hirmen-i şabrum virüp ey bād-ı âhum yellere
Kâkül-i dil-ber mişâlî târ ü mâr itdüñ beni

6 'Ayş u râhat her kesüñ dâmânını tutdukda âh
Arada sen geldüñ ey gam ihtiyâr itdüñ beni

7 Feth idüp tığ-ı zebânuñla ma'ânî kişverin
Mülk-i nazma ey Cenâbî şehr-i yâr itdüñ beni

334

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Kemân-ı Rüstem'e beñzer o meh-rûnuñ siyeh kaşı
Yüzi hürşîdi tâbından egilmişdür iki başı

2 Gözüm yaşı firâkuñda iki 'ayn-ı belâ ancak
Kesilmez hûn-ı dil gibi akar her cânibe yaşı

3 Şu kim nâr-ı firâkuñla tutuşup eylemez hânde
Belâ bezminde kat' olsun göreyin şem'-veş başı

3 (a) nâ-çiz: nâ-ciz AE

334. AE hürşîdi: hürşid AE

4 Bu kâh-ı zer-nigâr-ı 'aşkuña gelmez halel zerre
Başum biñ päre eylerse binâ-yı hecrüñüñ taşı

5 Belâ câmını çekdükde Cenâbî meclis-i ğamda
Ben idüm Kays-ı şeydânuñ o bezm içre ayakdaşı

335

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Bu gülşende belâ birken baña geldi hezâr oldı
Ne gülden kim vefâ umdum cefâ bâğında hâr oldı

2 Vücûdumdan eşer ancak hemânâ düd-ı âhumdur
Düşüp ma'mûre-i cismüm reh-i ğamda ğubâr oldı

3 Fezâ-yı mâ-sivâu'llâh idüp pervâzını göñlüm
Ne kim makşûd-ı bi'z-zâtum idi geldi şikâr oldı

4 Yoluñda ölmegi göñlüm hayât-ı câvidân bilmez
Özi cismi dañi aña haķîkat bir mezâr oldı

5 Ğamuñ tâsında aldurdı senüñle naķd-i ğünini
Cenâbî zâr-ı derdüñle bu dem ehl-i kumâr oldı

335. AE 71a, Ü 55a

2 (b) ğubâr: türâb AE

4 (a) göñlüm: ol kim Ü

4 (b) mezâr: firâr Ü

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Ziyâ-yı pertev-i hüsnüñ ider hürşîdi nûrânî

Nitekim rûşen eyler mihr-i âlem mâh-i tâbânı

2 Cigerden geçdi peykânûn dile oldı bu dem mûşıl

Ulaşdı semt-i Bağdâd'a geçüp râh-ı Karaman'ı

3 Vişâlün demlerin ańsam gözüm hecrüñde kan ađlar

Sirişküm seyl olup âhır yıkar büñyâd-ı devrânı

4 Ne tañ pervâneler bâlın yakarsa nâr-ı şevkımdan

Yakan sûz-ı derûnumdur benüm şem'-i şebistânı

5 Cenâbî ârîzuñ fikrin koyup yâd-ı ruhuñ eyler

Bahâristâna el urdı temâm idüp gülîstânı

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Gice yok hâlûme nâzır nücûm u mâhdan ğayrı

Göz irse mihre dir sûz-ı derûnum âhdan ğayrı

2 Hücûm-ı fitneden kaçsam penâhum âsitânuñdur

Bańa lutfın dirîĝ itmez bulunmaz şâhdan ğayrı

336. AE 71a, Ü 55b

1 (a) hürşîdi: hürşid AE

2 (a) peykân: beykân AE

5 (a) fikrin: fikrûñ AE

337. AE 71a, 71b; Ü 55b

3 Göñül dervâze-i kûyın nicedür yüze eylersün
Gedâ bir dil dahî bilmez mi şey'u'llâhdan ğayrı

4 Cigerde zaḥm-ı peykânûn fenâya yâr-i cânuñdur
Beni açar kimesne yok şü bir hem-râhdan ğayrı

5 Tenüm dâğ u eliflerle Cenâbî ser-te-ser pürdür
Baña sine döger ağlar bulunmaz âhdan ğayrı

338

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Âh kim bir ğam esîri nâ-tüvân itdüñ beni
Varımı yağmalayup bî-hânümân itdüñ beni

2 Hâlet-i 'aşķum yazup bir bir kitâb-ı 'âleme
Okınur iller dilinde dâstân itdüñ beni

3 Âb-ı ḥasretdür akan ser-çeşmesinden dîdemüñ
Kûyuña şü dökmege bir nâv-dân itdüñ beni

4 Tek ser-i Mecnûn bir murğ-zâr olsun diyü
Ser-te-ser ey dâğ-ı miḥnet âşiyân itdüñ beni

5 Ḥasret-âbâd-ı belâda şehr-i yâr-i ğam iken
Kûy-ı dil-berde Cenâbî pâsbân itdüñ beni

4 (a) cigerde: çekerdüm Ü, fenâya: fenâma
338. AE 71b; Ü 55b, 56a

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

(Fâ'îlâtün)

(Fa'lün)

1 Nâr-ı ıhasret niçe bir yağa bu ben nâ-çârı

Göster ey tâli'-i ferhunde baña dil-dârı

2 Derdüñi bilmez iken hâlete geldi şûfî

Bengi oldu aşığı görümedin esrârı

3 Bahır bir 'âşık-ı şûrîde-i bî-bâküñdür

Teşne-i âb-ı vişâlün görürüm enhârı

4 Gördi gülşende gülün hem-demi hâr olduğunu

Benden artuk o mehün sevdüğünü âğyârı

5 Bî'at-ı pîr-i muğân itdi Cenâbî ey meh

Heves-i zülfün ile çaldı bele züñnârı

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

1 Ehl-i diller üstüne bağlandı 'işret ıapusu

Dem-be-dem meftûhdur âmmâ ki hayret ıapusu

2 'İşret-âbâd-ı vişâli neylesün 'âşık-ı kerb

Çünkü her-sû açılıpdur aña fırkat ıapusu

339. AE 71b, Ü 56a

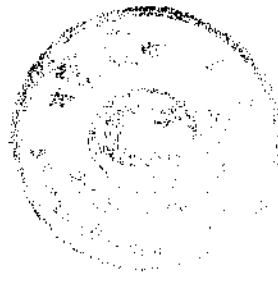
1 (b) göster: gösderür AE

4 (a) hem-demi: hem-dem AE

5 (b) ile: — AE

340. AE 71b, 72a; Ü 56a

2 (a) vişâli: vişâl Ü

- 3 Âşiyânun hâkidür başumda tâc-ı iftihâr
Bâr-gâh-ı 'izzetüñdür baña devlet hâpusu
- 4 La'l-i nâbuñ âb-ı kevser sen bihişti hürîsüñ
Ruhlaruñ manendidür var ise cennet hâpusu
- 5 Ka'be-i kûyuñ tavâfında n'ola sa'y eylesem
İşigüñdür ehl-i dil hüccâca hâcet hâpusu
- 6 Nakd-i cânum aldı virdi baña ol meh vaşlını
Şâh-ı 'âdil şanmasun yapıldı şöhret hâpusu
- 7 Hâne-i 'ays u neşâtuñ gam yıkup büñyâdını
Ey Cenâbî üstüme açıldı mihnet hâpusu

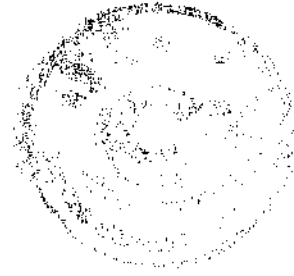
341

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Yâd kılmaz ol şanem ben 'âşık-ı nâ-şâdını
Bîsütün-ı ğamda Şîrîn añmadı Ferhâd'ını
- 2 Gözlerüm yaş dömede 'aynı geçelden Dicle'nüñ
Seyl-i 'âlem-gîre virdüm cismümün Bağdâd'ını
- 3 Firkat-i derdün baña ey meh 'azâb-ı cân gelür
Sevse kişi tañ mıdur cânı gibi hem-zâdını
- 4 Subhâ-i hâlün görüp çehreñde şûfi şevk ile
Zikr-i hüsnüñ eyler oldu terk idüp evrâdını

341. AE 72a; Ü 56a, 56b

1 (b) hüsnüñ: hüsnüñ AE

5 Gördi Leyli fûrkâtinde Kays'ı bî-cân deprenür
Kâbrinüñ seylâb irüp virdi o dem büñyâdını

6 Nükte-i şîrîn bu kim dehr-i denînüñ bir nefes
Hüsrev-i 'âlem geçenler almadılar dâdını

7 Dâm-ı hayret kaydın eyle ey Cenâbî isteseñ
Bu heyâkil bahrınıñ şayd itmege Ferhâd'ını

342

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Çekmeyem bir dem diyü yârüñ gam-ı hicrânını
Kâbız-ı ervâha virdi ehl-i miñnet cânını

2 Ben hemân tenhâ degül ey büt saña dinin viren
'Îsî-i Meryem'den alsañ saklamaz îmânını

3 Kışsa-i hâlât-ı Kays-ı bî-dili gûş eylemem
Devlet-i 'aşkuñda görsün her kişi devrânını

4 Çekmedi bâr-ı gam-ı hicrânüñ ey meh yiridür
Hâr-geh-i çarhuñ çalarsan yirlere mîzânını

5 Dağ-ı hasretle Cenâbî gül gül idüp cismîni
Bâğ-ı dehrüñ küñdine teng eyledi seyrânını

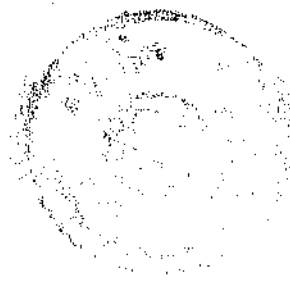
5 — AE

6 (a) nükte: tekyc Ü

342. AE 72a, 72b; Ü 56b

1 (b) çekmeyem: çekmezüz AE

2 (a) saña: — AE

343

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Nitekim bu gülşenüñ bir bülbüli yok ben gibi

Bâğ-ı hüsne gelmedi bir gonce-i ter sen gibi

2 Âb-ı gamla şavlmasun 'ayşum ocâğı dir iseñ

Yakma her bir gördigüñ sen âteş-i külhen gibi

3 Şalma cânuñ zevrağım girdâb-ı baħr-ı nekbete

Şişirüp bād-ı heveste kendüñi yelken gibi

4 Hâr-ı gam olup tolaşma dâmenine herkesüñ

Kalbe râhat-baħş olup irgür şafâ gülşen gibi

5 'Arşa-i deħrüñ Cenâbî merd-i şeh-bâzı geçen

Ziver-i dünyâ-yı dûna meyl ider mi zen gibi

344

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1 Göñlüm esîr-i zülfüñ ben beste-i kemendi

Hâl-i siyâh-çehreñ nâr-ı belâ sipendi

2 Deryâ-yı hüsnuñ içre zülfüñ nehenge beñzer

Emvâcı hatt-ı sebzüñ çeşmüñ dürür levendi

343. AE 72b; Ü 56b, 57a

3 (b) kendüñi: kendini AE

344. AE 72b, Ü 57a

2 (b) çeşmüñ: cismüñ AE

3 Çeşm-i bed-zamânesin nûr-ı çeşme yâ Râb
İrgürmesüñ İlâhî âsîb ile gezendi

4 Her emrüne mutî'üm çûn ü çirâyâ yir yok
Ben boynı baĝlu bir kûl sensin baña efendi

5 Çeşmüñ açup Cenâbî bakmaz nihâl-i serve
Gülşende tâ ki gördi ol kâmet-i bülendi

6 Sâyen gibi Cenâbî yirden yire çalinsun
Teşbîh iderse serve ol kâmet-i bülendi

345

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Başuma 'aşkuñ alup sevdâyâ virdüm gönülümü
Hey dirîĝa bilmedin ĝavĝâyâ virdüm gönülümü

2 Bâhr-ı 'aşkı seyr iden dirmüş kenârın bulmadum
Gör beni pâyânı yok deryâyâ virdüm gönülümü

3 Cân baĝışlar mürde cisme la'l-i 'îsî-meşrebi
Bir melek-şûret büt-i tersâyâ virdüm gönülümü

4 Kevkeb-i bahtum şeref burcında kılsun seyrini
Ruĝları şemsü'd-duĝâbir aya virdüm gönülümü

5 Ü'de sahife kenarında

6 — AE

345. AE 73a, Ü 57a

5 Ğam beyâbânı içinde nice Mecnûn olmayam
Ey Cenâbî bir ruĥı Leylâ'ya virdüm göñlümi

346

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 O meh-rûy-ı sipeh-dâruñ görüp cevlan ider raĥşı
Ayagum altına aldum Burâĥ-ı âh ile 'arşı

2 Vişâlûñ kılmadı bildüm firâķuñda sebâtı yok
Bu 'âlemdür benüm şâhum geçer bunda yaman yahşî

3 Muķâbil olmaĥa mihruñ ruĥuñla yok durur vechi
Meh-i çarĥuñ ne cânı var tura cânâ saña karşı

4 Ne dem 'azm-i şikâr itdüm gözûñ âhûların gördüm
Tutupdur ser-te-ser 'ömrüñ meger 'âlem yüzün vahşî

5 Görüp nazm-ı perîşânuñ nazîre söyledi anı
Cenâbî'dür 'Acem-zâde geçen her dem saña naķşı

347

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ûlün

1 Niçe bir kâkülûñ setr ide mâhı
Günüm toĥsun götür ebr-i siyâhı

346. AE 73a, Ü 57a, 57b

1 (a) sipeh-dâruñ: siyeh-dâruñ AE

2 (a) kılmadı: kılmadum AE

347. AE 73a, Ü 57b

2 Ruḥuñ vaşfin getürmüş şeb zebâna
Kesilse başı şem‘uñ var güñâhı

3 Serîr-i devlete virdüñ şeref sen
Senüñle buldı şöhet taht-ı şâhı

4 Zevâle irmezidi mihr-i hâver
Getürse sen meh-i dehre penâhı

5 Elüñde tîğ-ı nuşret peykerüñle
Dilâver bir sipâhîsin sipâhî

6 Benî âhum ‘aceb mi kılsa ber-bâd
Kıpar yirden yel esse berg-i kâhı

7 Cenâbî baña şor yolın cihânuñ
Fenâ mülkine irer şâh-râhı

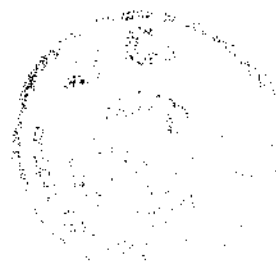
348

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1 Baña yârüñ nesi var cevı ü cefâdan ğayrı
Kıldı zulmın baña var mihr ü vefâdan ğayrı

2 Getür ey bâd-ı şabâ hâk-i reh-i yâri ki yok
Gözüme nûr virür kûhl-i cilâdan ğayrı

3 (b) şâhı: siyâhı AE
348. AE 73b, Ü 57b, 58a
2 (b) gözüme: gözime Ae

3 Baña çeşmüñ neler itdi ko anuñ fitnesini
Kaddüñe toğrulalum netdi belâdan ğayrı

4 Nice dermân umayın bunda gönül derdine kim
Şerbet-i şıhhati yok renc ü 'anâdan ğayrı

5 Gerçi kim vaşluñ içün yıldı gönül ilde velî
Görinür nesnesi yok bâd-ı hevâdan ğayrı

6 Nice elden düşürem âyîne-i câm-ı meyi
Baña andan irüşür kanı şafâdan ğayrı

7 Sen güñeşden yücesin bende Cenâbî gözine
Şems-i dehrüñ nesi var ferr ü ziyâdan ğayrı

349

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ğamdan özge kimseye bir yâr-ı hem-dem kalmadı
Miñnet ü derdü belâdan ğayrı mahrem kalmadı

2 Luṭf u ihsân hışmı ile kîne olupdur münkâlib
Bu belâ-dârı içinde kimse bî-ğam kalmadı

3 Şûr u şer tutdı cihânı kılmağı hergiz şalâh
Dîv ü dedle töldi 'âlem nesl-i âdem kalmadı

4 Şındı câm-ı 'işreti bu köhne deyrûn ğâlibâ
Kim bu bezmüñ dâdını almağa bir Cem kalmadı

5 Tîğ-ı hûn -âşâm-ıgamla her gönül şad-pâredür
Hayret-âbâd-ı çihânda kimse bî-ğam kalmadı

6 Her birâder sîretâ bir gürk-i Yûsuf-h'ârdur
Bu fenâ dünyâda gûyâ neyl-i âdem kalmadı

7 Miñnet-i dehri Cenâbî añma herdem fâriğ ol
Çün bilürsün kimseye hergiz bu 'âlem kalmadı

350

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Gözlerüm yaşına nisbet eyleyen 'ayn-ı tülü
Çeşme-i idrâkden su içmemüşdür bir deli

2 Zül-fikâruñ ta'mesidür kelle-i hâric müdâm
'Âciz-i fi'l-i rakîbüm baña himmet yâ 'Âlî

3 Katre-i nâ-çizüm âmmâ baħr kılsam kendümi
Mevcûme olmaz müsâvî bu toğuz deryâ belî

4 Dil perîşân sünbül oldu añberîn zülfüñ için
Gördi bâlâ-kaddüñi büküldi servüñde belî

4 (a) câm-işreti: câm-ı işretün AE

5, 6 Ü'de sahife kenarında

350. AE 73b, 74a, Ü 58a

2 (a) kelle-i kelle Ü

3 (a) kendümi: kendi AE

5 Nice bî'at inmesün benden Cenâbî saña kim
Sûretâ şâh-ı cihânsın ma'nide âmmâ velî

351

Mef'ûlû Fâ'ilâtün Mef'ûlû Fâ'ilâtün

1 Devr eyledükce mâhum pervâneler çerâğı
Karşuñda yana rıtsun şems ü kamer çerâğı

2 Nâdân oyuna inse olmaz güneşde pertev
Âfâka lem'a salar ehl-i hüner çerâğı

3 Şunsun ocâğ-ı 'ayşuñ ey çarh bî-hüner kim
Devründe şu'le virür her bed-güher çerâğı

4 Tab istemez kamerden envâr-ı mihre bakmaz
Şevk-ı ruhuñda yakar şâhib nazar çerâğı

5 Yansun fitil-i ğamla dâğum Cenâbî her dem
'Aşk ehlinüñ cihânda budur yanar çerâğı

6 Devlet-serâñuñ olsun pür-nûr u fer çerâğı
Yandukça mâh u mihrüñ şâm u seher çerâğı

7 Devlet serâñuñ olsun pür-nûr devlet çerâğı
Yandukça mâh u mihrüñ şâm u seher çerâğı

351. AE 74a, Ü 58a, 58b

2 (a) Kılmaz şu'a'-yı mihrüñ nâdân oyını rüşen AE

7 — AE, Ü'de sahife kenarında

352

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ey melâhat gülşeninün ğonce-i nev-restesi

‘Âşık-ı âvârenün destindeki gül-destesi

2 Şerbet-i la'l-i lebünden ‘âkıbet bulur şifâ

Dîde-i bî-mâruññ her kim olupdur hastası

3 Ol nihâl-i kâmet-i bâlâna aşıldı gönül

Ben perîşân hâli gördi zülfünññ dil-bestesi

4 Pest olur âh-ı harîminden şadâ-yı ra'd-ı çarh

‘Âşıkññ bu resme olur nâle-i âhestesi

5 Cân nişâr eyler Cenâbî yolına sen meh-veşññ

Olmayacak hâk-i pâke tuhfe-i şâyestesi

353

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Kilk-i kudret çekmemişdi dâhi âdem resmini

Hüsnünññ kıldum temâşâ ben muqaddem resmini

2 Câm-ı şevkññ şafvetinden seyr-i hikmet eylerüz

Bezm-i ‘âlem -gîrümüz tutmuş durur Cem resmini

352. AE 74b. Ü 59a

5 (b) olmayacak: olmayınca Ae

353. AE 74b. Ü 59a

1 (a) çekmemişdi: çekmişdi AE

3 Her ne nakşî isteseñ eyle temâşâ 'ayşdan
Câmumuzda bulmaz sen isteme ğam resmini

4 Dünyenüñ baksañ binâsı taşî âdem başıdur
Böyle tarh itmiş fezâ-mî'mârı 'âlem resmini

5 Ey Cenâbî 'âleme hükmi Süleymân eylesün
Cân nigeğinde kazan ol la'l-i hâtem resmini

354

Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

1 Bir dem teferrüc iden sen mâh-ı gül'-izârı
Gülzâra ragbet olmaz seyr eylemez bahârı

2 Kûyunda nâle eyler her mübtelâ-yı bi-dîl
Ol gülşen-i şafânun ırsün biñe hezârı

3 Vech-i murâdı zâhid görmek murâd iderse
Mir'ât-ı kalbün eyle jeng-i riyâdan 'ârı

4 Bülbul-şifat belâda zâr olmayan mı ey dil
Hâr ile pür olupdur ol gül-ruhuñ kenârı

5 Pervâne-veş Cenâbî reşk-âteşine yandı
Meclisde gördi yanar ol şem'i tâb-dârı

5 (b) nigeğinde: nigeğhininde AE, Ü, hâtem: hânem AE

354. AE 75a, Ü 59a

3 (a) iderse: olursa Ü

355

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Görüp yâkûtuñ üstinde müretteb hatt-ı reyhânı

Didüm müşgîn güyâ tutmuş kenâr-ı ab-ı hayvânı

2 Kaşuñ çin ü haṭâ mülkin müsahḥar ideli ey meh

Gözün yağma kılur dem dem başup Îrân u Tûrân'ı

3 Dil-i dîvânımı zülfün esîr-i bend-i ğam kıldı

Belâ zencîrine çekdün bu ben hâtır-perîşânı

4 Dil-i şad-pâreme çeşmün sîtem kılsa behey zâlim

Kime dâd eyleyem kime koyup Sultân Süleymân'ı

5 Cenâbî sâl u meh dönsün bu 'ayyâş-ı felek bulmaz

Bu bezm-i pür-neşâd içre senün gibi sühan-dâmı

356

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Çehremi zerd eyledün ğam birle 'anâ zer gibi

Bu katı gönlüm senün ey sîm-ten mermer gibi

2 Ben yetimi göricek gurbetde dökdi kanlı yaş

Çok yaşasun dîdeler müşfik baña mâder gibi

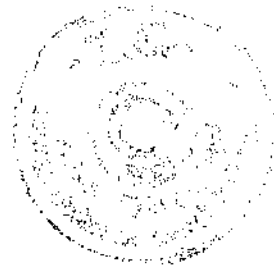
3 Ğam sipihri çeşmüm üzre penbe-i dâğum kamer

Eşkümün her katresi oldı aña âhter gibi

355. AE 75a, 59b

356. AE 75a, 75b; Ü 51a, 51b: sahife kenarında

3 (a) sipihri: seheri Ü

4 Âşık oldur kim duhân-ı âhı çıksa sîneden
Her şerârın göstere yanınca bir âhker gibi

5 Oldı dil âşüftesi bir dilberüñ ismi halîl
Büt-perest olsun cihânda yürisün âzer gibi

6 Bañr-ı nazma bir nefes olsa şinâver dürr-i sihr
Tab'-ı mevzûnuñ senün âsdâfdur perver gibi

7 Gûş-vâr oldı şeh-i 'âlî-cenâbuñ gûşına
Harfî'yâ bir bir senün bu sözlerün gevher gibi

357

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

1 Kişi râm eylemek olurdu yârî
Eger bir dem ideydi bañt-ı yârî

2 Boyı 'ar'ar gözi nergis yüzi gül
Cihân bâğında sevdüm bir nigârî

3 Gül-i tersin saña gülmek yaraşur
Nigârûñ bûlbülüñem baña zârî

4 Nigârî gördüğünce eylerüm âh
Fîgâna getüren güldür hezârî

4 (b) yanınca: yanınca AE

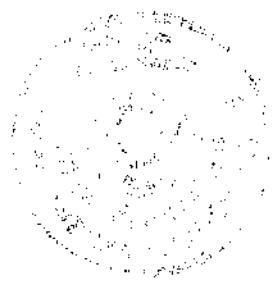
7 (a) şeh-i: şehi AE

357. AE 75b, Ü 51b, 52a: sahife kenarında

2 (a) boyı: boy AE

3 (b) nigârûñ: nigâr Ü

4 (a) gördüğünce: gördükçe AE

5 Başımda müy-ı jûlîdemle oldum
Cüñûn iklîminüñ ben tâcdârı

6 Bülend pervâz olup şehbâz-ı tab'um
Hümâ-yı ma'nîdür her dem şikârı

7 Baña cânân gerek Harfî ve ger ne
Cihânun bir dürür yogı vü varı

358

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Süvâr olmuş semendine görüp ol şûh-ı fettânı
Didüm şemşîr-i hüsniye tutar âhîr bu meydânı

2 Güzâdur niyyet-i hayrûñ şehâ nefret şî'âr olsun
Döke hûn-ı cadû dem dem elünde tîğ-ı sultânı

3 Kıyâmet kaddüñe nisbet bulunmaz bir nihâl-i ter
Yüri sevr-i gül-endâmum hırâmânî hırâmânî

4 Yakalar çâk ider güller ruhuñ şevkine gülşende
Göge ırgürdi bûlbûller gamuñ hârından efgânı

5 Nigâr-ı hâne-i çîni temâşâ eyledüm gördüm
O nakş olmuş suvar cânâ yüzüñün cümle hayrâmı

5 (a) oldum: avladum Ae

7 (b) dürür: dür AE

358. AE 75b, 76a; Ü 52a, 52b: sahife kenarında

1 (b) tutar: tutar Ü

5 — AE

6 Götür yüzden kara zülfün niçe berây hilâl-ebrû
Şu'a'-ı mihri setr ide başup berâber zûlmânî

7 Bihişt-'adene vîmezse 'aceb mi kûyuñî 'âşık
O gülzâr-ı şafâ-bâhşuñ çü sensin verd-i handânı

8 Bahâristân-ı nazmumda açılır şol gül-i surı
Ki her birñi hacil eyler anuñ bâb-ı gülistânı

9 Dilâ bir mâh-i bedre gönül virdi bu Harfî kim
Cemâline kul itmüşdür felekde mihr-i rahşânı

359

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Muhabbet bezminüñ şimdi benüm rindi kadeh - nûşı
Cihânda hûşyâr ol kim o bezmüñ oldı serhûşı

2 Yüzüñ dest-i melâhatdür gözüñ şîr-i jiyânında
Kara zülfüñ müdür cânâ ol arslânüñ siyâh gûşı

3 Görüp sen verd-i handânı gözüm kanlar döke tañ mı
Bahâr irse çü 'âdetdür iderler cûylar cûşı

4 Rakîb itdüğini itmez baña küfr ehli dünyâda
Eger tercîh idem lâyıķ rakîb üzre firendüşı

6 (b) berâber: yanar AE

7 (b) çü: cû AE

9 (a) mâh: meh Ü

359. AE 76a, Ü 53a: sahife kenarında

5 Dıraz itme oluñ Harfî bu dehrüñ h'ân lutfına
Ki zehr-âlûd imiş dirler bunuñ büzgâle-i nûşı

360

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Tâc-ı hûrdan şakınup ol gül-i nâzuñ bedeni
Sâyebân kurdı çemen üstine berg-i semeni

2 Bîsütün-ı ğam-ı 'aşqda işiden nâle midür
Uyâr var h'âb-ı 'ademden bu figân-ı kûh-ken-i

3 Nazar-ı lutfuñı ey pîr-i muġân itme dirîġ
Cür'a-i feyzile yâd it bu ayaġa düşeni

4 Kâkülüñ gibi göñül şâ'ir kec-tab' durur
Rest-ı nesbet ide ger kaddüñe serv-i çemeni

5 Harfî'yâ didi gören bâr-ı ġaddârında hañın
Kıpladı ceyş-i Habeş hıñta-i mülk-i Hutun'i

361

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Kâh öpsem ayaġuñ ey serv-i kıdd dâmen gibi
Geh şarılsam kımet-i bâlâna pîrâhen gibi

360. AE 76b, Ü 45b: sahife kenarında

2 (a) aşq'da: aşkında AE

3 (b) cür'a-i feyz: cür'a vü feyz Ü

361. AE 76b, 77a; Ü 55a, 55b: sahife kenarında

2 Nakd-i cân virüp metâ'-ı vaşluñ aldum râygân
Sûd itmüş hâce yok bâzâr-ı 'aşkda ben gibi

3 Ol perişân sünbülü ki tanıyup kâfir gözün
Söyle hancer çekmesün cân kaşdına sûsen gibi

4 Zûr-ı bâr-ı çarh müştin yimişem dirseñ eger
Dökme kimse sinesin sen deste-i hâven gibi

5 Dâne-i hâlûñ gamından bu vücûdum hâşılın
Korkarın bâd-ı fenâya alduram hırmen gibi

6 'İsî-i Meryem-sıfat eflâke çıkmak isteseñ
Gûş-ı câna çek tecerrüd riştesin süren gibi

7 Biñ biñ dil mezra'ınuñ Harfî'yâ maşşûlini
Murğ-ı miñnet çine kıldı dâne-i erzen gibi

362

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Dûd-ı âhından giyüp 'âşık libâs-ı mâtemi
Kendi kara bahtına yâs eyleyüp çekdi gamı

2 Cür'a-i la'lûñ gamını nûş iden mest-i harâb
Sunsa ger sâki-i devrân çekmeye câm-ı Cem'i

4 (b) hâven: hâvân AE

362. AE 77a, Ü 55b, 56a: sahife kenarında

1 (a) libâs-ı mâtemi: libâsı mâtemü Ü

- 3 Olalı 'âşık gönül her gördigünden hâl alur
Ehl-i 'aşkuñ var imüş bir nice yüzden 'âlemi
- 4 La'l-i nâbuñ yâdına nûş eyleyüp hûn-ı ciger
Bezm-i gâmda hoş geçer ben 'âşkuñ cânâ demi
- 5 Gülşen-i sinemde dâğum gül gibi olmazdı ter
Eşk-i çeşmünden Cenâbî kopmasa her dem nemi

363

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Zerre dil-şâd idemez hil'atle mâl beni
Kıldı maḥzûn-ebed gayret-i emsâl beni
- 2 Bir kalender olayın perdeye şarup tenümi
Hüsrev-i 'âlem olayın kı hey âbdâl beni
- 3 Deldi meyl-i elemüñ başdan ayağa bedenüm
Her gören şandı tenüm taḥta-i remmâl beni
- 4 Gözümün yaşı gibi yirlere çalup dün ü gün
Gamuñ ey mâh-ı felek eyledi pâ-mâl beni
- 5 'İlm-i şâdî Cenâbî degeyin göklere ger
Şâh-ı lutfından iderse yine hoş hâl beni

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Ne yirde bir gül açılsa olur lâ-büdd anuñ hârı

Budur bâ'is o gül-rûdan kesilmez bir dem âgyârı

2 Giderse bî-dâdluk resmin ki sen saña cefâ itdün

Gören kimdür bu 'âlemde murâd olmuş sîtem-kârı

3 Cihân gülzârına revnak viren ruh-sârıdur tañ mı

Hezârân bülbül olursa o gül-gûnuñ dil-efkârı

4 Nice ben yanayum ey şem'-i meclis tâ seher her şeb

Ki söñmez sîne-i mahrûrum içre 'aşkuñuñ nârı

5 Cenâbî cür'a-i 'aşkuñ çeküp bed-nâm-ı 'âlemdür

Melâmet sengine çaldı zülcâc-ı nâmla 'ârı

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Mü'min ü kâfir Yahûdî bunıdır Mevlâ hâkı

Kim büt-i 'îsî-nefessin Hazret-i Mûsâ hâkı

2 Meskenüñdür vâdî-i îmân gönül Mûsâ'sıdır

Nûr-ı hâkdur pertev-i hüsnüñ yed-i beyzâ hâkı

364. AE 77a, 77b; Ü 59b

365. AE 77b; Ü 59b, 60a

3 Lâle-veş bağrum karasun ruhlarıñ devrinde ger
Seyr-i gül-zâr eylesem ol nergis-i şehlâ hâkı

4 Katre katre hûn-ı dilde yaşımı ğark eyleyen
Dürr-i aşkuñ derdidür bu nîl-gün-deryâ hâkı

5 Zulmet-i şebden halâş iden cihânı gül gibi
Lem'a-i mihr-i ruhuñda mâh-ı nûr-efzâ hâkı

6 Rûm ilin feth eyledi kâfir gözüñ şemşîr ile
Kılıcından şâh-bâzum kan akar Tuna hâkı

7 Bâd-ı ğamdur hum iden kaddin Cenâbî bendenüñ
Gülşeninde aşkuñuñ ol kâmet-i bâlâ hâkı

366

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Seyle viren mülk-i cismüm dîde-i pür-nem gibi
Bir nefes güldürmeyen ben nâ-murâdı ğam gibi

2 Gıl ü ğışşdan şâf kıl mir'ât-i kalbüñ her nefes
İsteseñ yektâ-nümâ olmaya câm-ı Cem gibi

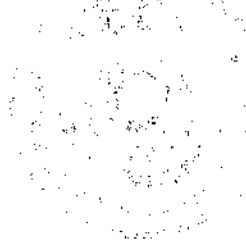
3 Kadd-i dil-ber gibi ey dil istikâmet üzre ol
Kec-rev olma kıl hâzer ol kurra-i pür-ham gibi

4 (a) ğark: la'l Ü

6 (a) feth eyledi: araldı Ü

7 (a) kaddin: kaddüñ AE

366. AE 77b, Ü 60a

4 Rûz u şeb sâl ile meh eyyâm ü hefte didügüñ
Vakt-i merg irüşse bunlar cümlesi bir dem gibi

5 Zend-i kâniden Cenâbi kat'-i ümid eyledi
Tolaşalı gerdenine kâkülün arkam gibi

367

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ben belâkeş âşıkuñ gûş itmedi feryâdını
Cevre tebdil eyledi ol sâh-ı âdil dâdını

2 Tîşe-i cevr-i havâdişle tenüm şâd-pâredür
Bilmez ol şîrîn kelâmum ne çeker ferhadını

3 Kana koydı gamze-i hûn-hâreñi tahrik edüp
Çeşm-i gammâzuñ yine inkâr ider ifsâdını

4 Ben raḥîl-i gam-keşüñ derd ü elemdür tûşesi
Mürd,i râh-ı aşk olan eyler müheyyâ zâdını

5 Zikr-i hüsnin işüdüp sûfi Cenâbi dilberin
Elden vü dilden düşürdi secde vü evrâdını

368

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fa'ûlün

1 Sen meh-likânuñ alayı başa hevâsını
Âhum burûc-ı çarḥa dîkdür livâsını

367. AE 78a, Ü 60a

368. AE — Ü 57b, 58a: sahife kenarında

2 Âşık diyâr-ı gamda çalar kûs-ı sineye
Gûş-ı cihâna ırgürür şadâsını

3 Virmem rakîbe gülşen-i kûyuñda misküm
Şâhîn olursa yine keskesin yuvasını

4 Bâlâsına sarıldığöñül ol kıyâmetüñ
Aldı eliyle başına gitti belâsını

5 Bâd n'eylemez Cenâbî seyler geçerse ger
Hâkân-ı dehr bu seylümi görür gedâsını

MÜFREDLER

1

Mef'ûlû Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fa'ûlün
Şalduñ belâ deñizine bu fûlk-i câmi âh
Bulam seni bir mâh ile bu rûzgârdur

2

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün
Degül ma'yûbdan çün-kim kişi tebdil ide maḥlaş
Cenâbî diyü mazmumda beyân itdüm bu dem maḥlaş

3

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
Künc-i mescidden alup raḥtım kōdum meyhâneye
Nice bir sâkin olayın-âriyet bir ḥâneye

4

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün
Felek şimdi kō aḡlasun ideyin aña ben ḥande
Ben aḡladukça ḡurbetde iderdi baña ol ḥande

-
1. AE —, Ü 14b
2. AE 31b, Ü 23b
3. AE —, Ü 47b: sahife kenarında
4. AE —, Ü 47b: sahife kenarında

1

غم عشق دو چشمانت بخواید ز دوره دلها
به بحری آشنا گشتم که پایانش غمی بنم
خمار باده حیرت بپسرتا کی بلا باشد
ببوی جرعه عشقت ز خود رفته هم علم
ز بهرت نعره زندان بر آیت ناله عشاق
ز چاک پینه ام بنکر به بین داغ دل بر خون
چنانچه نقد عمر خود نمیدارد در بیخ از تو

ز ترکان پسیه کارت شده ویرانه منزلها
جباب آسا همی کردم بجست وجوی ساحلها
الا یا ایها الباقی ادر کاشا و ناولها
ز جام باده شوق بشور افتاده محفلها
ز تاب مشعل مهرت پر آتش گشته محملها
برین خوبه کل رنگین کجا آرد برون کلها
بلی عاشق همی باز دبراه یار صاحبها

2

دلنوازی میکند بر غسم من اغیار را
در بیا بان غمت سر گشته ام مجنون را
می پرزم سودای زلف چون تویاری را بدل

بهر گشتن عاشقانرا خوی پند یار را
تخکب خویش کرده آه آتش یار را
در درون پینه بنکر جای کردم مار را

1. AE.3a, ū3a

2. AE.3a, ū2b

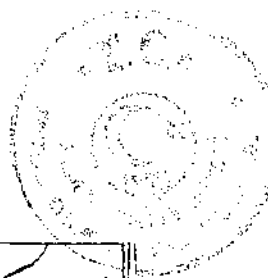

گر همت عطا کند آرزو سی ما
نیت نه خاص و نه عیب بر آسمان
چیزی بدست نماید ازین جست و جوی ما
باشد بستاند من بد روز در کسوف
کمر بفتا نیست پیش تو خود پای و موی ما
طاعت اگر نه بهر تو باشد مرا بدل
آن ماه را اگر نظری نیست بسوی ما
خواهد و شنو سی ما بر د آب روی ما

بے موجب سوال جوابی نکفنه ایم
ترک ادب جنایه گشتنت خوی ما

بدشنامی اگر آرد بد پست آن بدل مارا
چه تعریف بهشت و کوثرای و اعطایا اکنون
شهی ملک فرج سازد که ای بے سرو یارا
من آن مجنوں غمخوارم که ترک خا و ما کردم
تماش کن کنار طونه و صحن دل آبسارا
چو جم بر ستر نهانے اگر خواهی شوی داقف
بهر سو چون صبا پویان بخوا هم جست لیلارا
بیا ای دل بدست آور کنون جام مصفا
دم فرصت نکهدار و منه از کف پو کجارا
کریبان کرده چاک و پیش کیم راه صحرارا
ازین برس فکر آن دارم جو مجنون با غمت اشی
ز شادی زیر یا آرام من این جرف معطارا
سک کوی خودار خواند مرا روزی بهو آن م
غلام ملک عثمانم چه یاد آرام بخارارا
نه فکر شهر شیرازم بدل نه ذکر تبریزست

ز جور یا رسنکین دل دل خرفی شده پر خون
طلی عاشق بهیشت مبتلا باشد بلا بار را

فرسوده گشت یای و لم در ره طلب	وصل ترا نشانه ندیم ز بهی عجب
وجه حسن کمال ملاحظت ز تو گرفت	ای سرور عجم شده وی معجز عرب
در آرزوی کوهر نایاب وصل تو	ماندیم تلخ کام چو دریا و خشک لب
در خد متت قدم شده سر بای عاشقان	با این همه به پیش تو پیوسته به ادب

با شوق تو جناب نه شوریده به نفس
جام صفا همی گشته از مجلس طرب

جشم شوخت همچو زکس روی خوبت چون گلست	وز غمت رویم چو ز ناله دم چون بلبلی است
بر رخش آن زلف باشد یاکه ابر مشکبار	یا نهاده در گلستان بر سمن بهر سنبلی است
چار چیز آمد که بخشد بر دل مردم فرح	روی بار و جو بیار و پسر زار آنکه مل است
گرچه خوبان سرو قد و لاله رخسار نه لیک	عنبرین مویم پسر آرم زان میا چون کاکلیست

جبه و دستار خود آلوده می بین حرفیا
ز اهدی را کش سخن لا شرب و لا ناکل است

جدا از تو دل غمکین خرابست	بگر در آتش بهجرت کبابست
بومرغ نیم سپهر انظار است	ز نوب تیغ بهجرت جان مارا
بخواند بر سمع اختر آفتابست	نکارم در میان ماه رویان
فقدان بر میت کز چون جبابست	تو باشی ناچار ملک مستی
ترا در دل اگر فکرم سوالست	بمکینان زکات حسن در ده
اگر رستم و کز افرا سپا بست	کنون مسکن گرفته زیر خاکست

از ان رخسار تشنگ حرفی

درون بسته ها الزها بست

بخود پیچ غنچه از خجالت	چو لعلت دید در باغ لطافت
بما فرغش آمدش کردن زیارت	سرکویت بود کعبه بعثت اق
بر آید از مؤذن بانگ قامت	بدان بالا بسجده کرکر از سر
بود چشمت ولی اندر پست قامت	قدت از استقامت سر نه پیچد

من ان مورم جنابے زیر پر بای

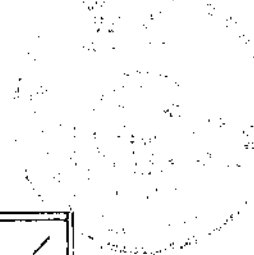
که خوابد از پسین استعادت

ای عارمنت بوجه حسن افتاب صبح	برم نوشته خط جالت خطاب صبح
یوسشیده بزلف شبان چهره چوروز	روشن جهان بدوست برافکن نقاب صبح
عاشق بفران رخ روشن زخود گذشت	شیرین بودم ام از آن روی خواب صبح
همخواه شبان پسیاهی ازین جهست	پس کن نمیشودم من اضطراب صبح

بیهوش شد چنانچه از آن لب نخت چودیه
کیفیتی چنین دهد آری شراب صبح

ست خجسته عید بروی کوجال تو بدید	کر و ابا شد رجایم نیست از لطفت بعید
در عید رسم خسروست بر جان احسان وجود	شیرین لبها پا بوس تو لبس عیدم در روز عید
این لبها پس شادیم بر تن که بود از وصل تو	دست غم هجران گرفت از جیب دامن درید
در بهاران بهره مند از روی گل خواهی شدن	ای صبا از من بگو بر کوش بلبل این نوید
میخواره بزم غمت مجنون و اما همچو من	بر شهید عشقم هر یک گواهی میدهمید
لاله ای ز تنم کر بعد مرگ خواهد دید	در بزم عشق لیلیم جام ملامت کی کشید

حرفیا آن باغبان خطی گرفت زین بوستان
کز نهال عسروی مردم بر نیکی بجید

میکنم از نه سر تو با جان و دل رای دگر در دغم عشقت خیال مانده است از جسم و جان کشته ام چون زور قی اندر میان مضطرب هر کسی در پای آورده روی التجا با سگ کویت جنابه جنک دارد متصل	ز غمت دارم پسر امروز سودای دگر غیر کوی بی نشانه کومرا جای دگر موج زن از هر طرف بخری و دریای دگر بنده را از غیر لطفت نیست ملجای دگر کم نباشد بهر تو هر لحظه غوغای دگر
--	---

بخس در جهان چون مهر مشهور همه عالم خراب از عشق تو شد عبادت یشت از ما فرض عینست دو چشم جاودان فتنه جویت سرور پسینه ام از محنت تست برین پس و جمال به بهانه	سر دگر عارضت بخشد به نور نه بینم در جهان یک جای معور بهر علت نمیکردیم معذور چهار را با تها می کرد خور دمی از من مبادا محنت دور نه ادم نه پیری و یا مور
--	--

جنابه در فراق بود عکین
 بوصل غمزدایت گشت سرور

فارغ از گوی نو دل را سلطنت نبود هوس	پادشاه وقت را مشکل اگر کرد عیس
هر کرا اندر خطر با التجا بر حق بود	در چنین خطا امانش بس بود اند و بس
سالا شد من که لب با همدمان نکشودم	اندرین بزم بلا نارد سخن گفتن بکس
اندرین وحشت سرا خاله نیم از اضطراب	همچو گوی می طبع با صد بلا اندر قفس

چون جنابے هر که او از قافله ماند جدا

ناله و سوز دارد در همه جان چون چرس

کر روم باز خم تیغ جان بستانت زیر خاک	روز محشر پیش تو خواهم برآمد بسینه چاک
گفته کروصل خواهی در گذر از جان خود	بر سر بیمان خود باشیکه من گشتم ملاک
جان بر امت می فشام با هزاران ذوق دل	عاشق صادق ندارد بهر جان خویش پاک
در شرار آتش عشقت بسوزد کاینات	اگر بر آرم از درون بسینه آه سوزناک

جشم جان و دل جنابے می شود روشن یقین

کر غباری سوی ما آرد جدا زان راه پاک

برآمد غنچه گل شاد و خندان	دل مجروح بلبس گشت نالان
دل عاشق بسوی یار مایل	دل زاید بطرف حلو و رضوان
بهویم زلف مشکینت بشیر از	بسویم چون وز دباد از خرپان
بگرد لب خطش دیدم بکفتم	در دن ظلمت اینست آب حیوان
جدا از یوسف جانم زکریه	برون شد دیده ام چون بکریه
کنون ای مه که عید حاجیانست	بکش این به نوار اجای قربان
بمصر است حرفیا جانان تو در شام	از ان چون آب نیل است دیده

تو در کلزار خوبه باش خندان	که ما چون بلبس از شوق گریان
زیارای دل اگر بینی جفا ای	و فایش می شمار و عین حزن
نه طور عاشق غم کش بود این	کز آسبیدی شوی رنج ز جانان
بخارت صبر و جان و هوش بردن	جه ترکان جفا کیشند اینان
بجام صعب شمارید جورش	که حرفی کرد خوب با جور خوبان

15. AEG 15 ط 35 ط 36 ط
16. AEG 15 ط 36 ط 36 ط

شهرسوار اجان ندارد دهنه توتن	ز انکه جانم جان من اندر بدن
تیغ غمزه برکش و قتلیم بکن	وانکدم شال سکت را کفن
زین باغ این دل پر خون من	آن دوزلف پسبل آمد و انسخ همچون سخن
سیاقیا پر کن قدح کاه بهار	زان شراب لعل و کوه کن پسخن

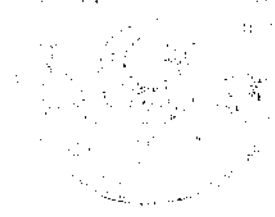
باسک کویش جوشتی آشنا

حرفیا دست طرب بر صرخ زن

ای نیازم هر نفس بر عشق سوز افزای تو	در تنم موی مبادابی غم و پسودای تو
با وجود عشق تو یکمانه بیسم عاقلی	کوشه کوشه عاشقانت هر طرف شیدای تو
ای که کفش عزت را بسته نعل ماه نو	طالع سحدم کجا تا سر نهم بر پای تو
همچو پایه خویش را افکنده طوبی در ریت	تا بیا بد پسر بلندی از قد و بالای تو
با غم عشقت جناب به حالتی دارد غریب	کر نماد اینچنین خواهد شدن رسوای تو
ای شرف ماه عید عاشقان از روی تو	باد روشن شمع عید بندکان از روی تو
حاجیا زاتا کند دیدار کعبه بر صفا	بند کانت باد و ایم شادمان از روی تو

۱۷. AEs1a, 37a, 36b, 37a

۱۸. AEs6a, 43b, 43a

ساخت چرخ بے امامم دور از تو آه آه	میر بهانم ناله رازین غم بسوی مهر و ماه
شب نباشد بهر تو کوکب نریزم ای قمر	هر بستاره بر فلک باشد برین عالم گواه
از سر عشوه بسویم بو که آن مه بگذرد	نست عمری زین بهو پس بستم بکوش خاک راه
کیش مانی کر رسد در نطع دهرم از قضا	همجو فرزین کج نهادم ارتبام رخ ز شاه

ای جناب بے پیش خیر و کرکناهی میکند شت
باز لطف شاه بهتر در میانم عذر خواه

ای ترا بشده همه دلداده هر سو کشوری	بر سر شاهان عالم بر تو زیبد افسری
دادن جان در رهبت آیین اسلام منست	کر نیارم سجده پشت این بود خود کافری
از غمت ویرانه هر سو کرجه اما چون تویی	ملک جان عاشق از اغیست عادل سروی
با صف مژگان کند چشم پیامت دبیم	در میان قلب عاشق همجو حیدر صفدی
جیب جانش چاک کرد و چون جناب هر که را	دامن دل می فتد در دست چون تو دلبری

۱۹. A.E. 65b, 66a; N 49b

۲۰. A.E. 74a, N 58b

پرورق بو که بیا بد بشکنجش بوی
 پسر آورد همه مکرو فسونها و عمل
 تیر غمزه فکند بهر ملاکم چشمست
 از سرنامه پیا پیش من ای سرور و ان

ناشوده نهند با ذر زلفت موی
 بهم جو چشمست نبود سحر نما جادوی
 چون تو ظالم صنیعی کو و جوا و بد خوئی
 که نیا به جود و چشم بروا نه جوئی

کس جو علاج جنبه پسر دار زلفت
 که نزد بر پسر این دار فنا یا هوئی

تورخم دیون

۲۵۱
۱

۴۴

کتابخانه

۱۵۶

شعاری دور سلیمان علیه رحمة ربه المان حفره نیکین
بها شکیر خجایه پاشا در طغوز نوری التمش طغوز
تاریخچه فوت اولی در
۱۴

MILLET GENEL KÜTÜPHANESİ	
KISIM :	A. E. Manzum
ESKI KAYIT NO :	83

خبرین یلویه بجز خاکست ای دمک مدام
لک خاکست فعلنش حواله بولویه بولکان کا
رکنداره ده خاکست بجزر تنم بر خانه کم
محنت و درد و بلا و هر چه بزمه ما کا
کوردی نادر فکنده دل بکس اولوبونمی
دونه چون پانده ای مانش سوزان کا

قلعه خسته زه اوقش المشن بنایه رال

قشوری باسی غننده اولوبلن قربان کا

کوکلم استر شوهری کم سونکینی اولوا
عاشقه جور و خفا ایلمکست آیینی اولوا
قلیبه و صلیله عاشقی ناکامی فرج
بن کبی جسمری الذه بخر عکینی اولوا
ماه نو بر چنگکست کوکه هوا دارای کچه
زلف خاکست ابر فلکست عاشقی بکینی اولوا
عاشق اولد کز انکست بر نومورخ دوست
نور بخش دل و جان چشم چلایی اولوا

ای جنایه اوچه بیزه شکار اولیلد

چشم صیادی کبی الده کی وینی اولوا

راه بجزیه ایچره شوکم بکست ننگ اولوا
عیب بی حرم صفت مسکن ناکام فلک اولوا
ویردی دامان عشق باکلی آلدن کوکل
استخر کم جامه جسم خرابه چاک اولوا
جیغرسیزه کز ده کندی کوکل و هم انجیم
عاشق سر بازه لایق بود و زده پاک اولوا
آغی زلفکست نه غم زهرن و کرسه اوتم
لعل جان بخکست طبعیم کاکر نکست اولوا
کوزارکت نه بازنده اولکست جنایی و کز نکست

ایستین صیدک شالی بکست نه غزلک اولوا

بنا دیوان جنایی قوشس سوره العافی

بسم است الرحمن الرحیم

مرات و کو مصطفی در لطف شاه اکا
ترکت غم آلوده بر دم نکاه اکا
آیم لوامی باش چکک کشو غم
کوزدن روان یاشم اولدی سیاه اکا
میرد یار شام در رشتع بزم کم
اولدی باشنده شعلتی ز زین کلاه اکا
قرض الیخسند نفختم مردم عکمت
حاضر ای کوزم کبی عادل کلاه اکا
زلفکست غننده بنایه ای کلم
پسین کلور بکشد کی دو دیسه اکا

کوزارکت جنودی کم دتور در بهر بیا اکا
صوت کرکتین بکست بکیم چکر بیا اکا
قشکر طله بکستی کوکست برات بیل
سیر زلفکست کم ابر الی تورا اکا
بجزر پارا عشقی خوابه دل بکیز
کرمتاع غم دیر بکست نه بن کلاه اکا
انجریسه لعل دلیبری وارتخا لدن
بارا بکست چون ای کوکل فطره بیا اکا
نقله شهرست بولادی بکست جنایی بن
اندر بکست کم التفاتن خبره و دور لاکا

نخارکست کوزار خنده و خلک بیا اکا
یوق لب لکست کبی بر غنچه زندان اکا

دور و جسد که به سبک لایقی دورا		فال در عاید الیک شاد و دل و حق من بخت	
لایق در ای مایه و دور و در که کم اول		غیر زه مهر شک خرقی قوت ناکمال	
شهی ملک فرج زد که ای به سر و بار	دشنامی که آر و بدست آن دل مارا	چه نوری بهشت و کوثر ای و اخطایا اکنون	من آن مجنون غلام که ترک نمائیم مردم
تماش کن کن رطون و صحن دل آب را	بهر سو چون صبا بویان بخوابم چست لیل را	بیا ای دل بدست آور کنون جاع صفت را	دم فرصت نگذار و منه از کف بویا
کریان کرده چاک و پیش کیم راه بجزا	زشتای زریار آم من این جرفه سقارا	ظلم ملک عتاف چه با دام بخارا	نه فکر نه شیرام بدل نه فکر نه زیست
البار		زبور یا بر سکین دل خرقی شده بر خون	
سوزن شرکانه بول که بسکون آینه آفتاب		بلای عاشق بهشت بتلا بهشت بلا بار	
آجیوب قان اغلری بوی حاله تمام شراب		هر نه خا غم که دور و باکی به اضطراب	
بای بوسک شکر بولدی نه دی بوت و شراب		محبس بجز به داده دن و در خاک این کو	
آلود جسمی اوزده ز فحن بهر جباب		خاک بایک کلیدر دولت کوزینه توتیا	
		دو کی کنن مو جلا و ریای غمان آجیوب	

کرخت عطا کند آرزو سیه ما		همی به دست ناید ازین جست و جوی ما	
نیت ز خاص و نفوذ یارب بر آسمان		کترینا غیبت پیش تو خود ای بوی ما	
بسته پستان ز من بد و زور کسوف		آن ماه را اگر نظری نیست بسوی ما	
طاعت اگر نه بهر تو باشد مرا به دل		خواهد و نشو سیه ما بهر آب روی ما	
به موجب بهشت جلال کفند ایم			
بزرگ ادب خیار نکشت خوی ما			
بر نظر کرم بدی که اولدم بتلا		کر بکایار او لرزیدست حسرتا و افروقا	
ایل عشق اولد که دلا ترک ایشاد و راقی		درد و غم کلک بسون بر دلا و دلا و دلا و دلا	
جوره بوی قی بر نهایت نجر بر قتل ای که سن		شیخ محنت بر لعشاق بکر سوزنی شها	
دل طلوتندی بر کوزی قانی زلفی قادی		بلغم کما فرسید سیه که نظام کی بی وفا	
وادی غمده و کوب کوز یا شنی اولد ملول			
اعل عشقه حرفی چون کویب اینش بلا			
عاشقه فرض اولد کیم رسوای خاص و عام اولد		دیر اینچه ترک عار و نام اریق به نام اولد	
میغ دل بولر خاص خرمین جسد که چون		دانه دانه خالی از زلف کیم بر دلا اولد	
زخار کور سر او در افغانی روشنی کونم		تاب خوردن نور او لوشوال او کانه و جام اولد	
کلر لایت صابجی اولد عشقه خردت ایت		کم کما مجنون لیس طالعاده و خشی ام اولد	
بشمان فلک عارفک زلفک زخم ای سبک		خو شیه علم تاب هم بهشت و اولد چون نام اولد	

فرسوده شست پای دلم در طلب	وصل ترا نشانه نیم زهی غجب
و چه بسا کمال ملاحت ز تو گرفت	ای سر و عجم شسته و بی مغر عرب
در آرزوی کو هر ناباب وصل تو	مانده غم تمام جو در با و خنک لب
در دهن منت قدم شسته سر پای عاشقانه	با این همه به پیشش تو پسته بدار لب
حرف	
باشوق تو چنانچه شوریده به نفس	التار
جام صفای کشته از مجپس طرب	
و بر معین ابر و لک باینه غمک دامن شست	تیر دل ز غم زشت قدی در دهنه شست
فاشک رفتار کسره وی و کوردی اند	بوشلکه بادش هم و بکست بر بالار و ست
اول تو بالا که در سبلی دل نشاند کست	پهن عاشق ک ای سر و قامت تو کست
جوهری عاشق بنیور در دهنه کرد و او کست	با غم با غم صبر با بسک کت جف او کست
آیندن بوجای به باشنی فرق اهدی	
تا که آن مست قلدی نشا جام الست	
چهره مردی اولی برک خزان نسبت	با غم بریدر او لبه آب روانه نسبت
کنج دلده اولی اسرار عشق تا کم	و بر اند جهانده کنج نهانه نسبت
جسمه زخم نینک برید که باره لرد	سبح در دهن ابر اولی دمانه نسبت
ضعف کوب غلکه دوزک جاله و بر	بر نازمانه قلم بیل دمانه نسبت
از لب خنک آهنگ کلمی چنانچه جرخ	منزل آرسن اولی قدک کمانه نسبت

FARS 4

سن بهستی بر ملک پسن بسنه و لراب غم	بر خطا بر مجرم لازم و در پاک عذاب
راگزار سنه و غن با و خا نک کوشا بود	در غل و جسم زارم سر سبیر قدم خراب
طبع موزون کت کردی نظره نثری که وار	و بر سر بیت خسته و به پیرین سکون لوا بود
سینه زار سلطنته کل بکس کل دانا	اوله و غنیه تاح صبا عزم مثالی در شتاب
یا کجک یوز سوز که هر دم چنانچه خسروا	
هکذا اگر کو کت ایچره اولک کت زن تراب	
بنان ای ناده کاکرت کرس غنیا لادب	و بستنه یوز سوز سب اندخ کلان اوب
خنج خوز بر لعت قی اوله ره دیو	فرست ال و بر سر کمال اول غمزه کمار اوب
کعبه مقصوده کینسن برده عزت دیو	عارضنه صالین شوال غن غنیران اوب
بر نیچ الفاطلو وصف ایلا خطا پسترن	خون طعی طبع کبی لعل کت کت خاندان اوب
سر کبی سالتر کور کت او بار نر کشتی	
بوجای به بند کینسن یای خوش نشان اوب	
یار کت ای سر کسنت خاک در جرات اوب	سوسو غلطان ایوب بکچره و ده کاتان اوب
اغرا چش با ره اول کت ای تن تیرن	محس دلده آنه صدر کچوب کاتان اوب
ر ک کبی کو کل قوشک میان یاری سن	سوسو به کوش با اینده اصل خنج بران اوب
اله یا یه اول کت کوز سر تیرن بسک	و بستنه منت لایت بیلده کت بران اوب
او قذوقه ای غزل اول کل ال آب سینی	بوجای به بند کینسن غن خندان اوب

موجخ جو سپیل سوار بست	زهر ب تیغ جهرت جان مارا
جوانه ز سمیع اختر افرا بست	کدام در مسمیان مادیان
قانون بر همت کز توان جاب بست	تو باغی ناهید ار کلک سپستی
تراد دل اگر فک کرسوا بست	مسکینان ز کجاست حسن در دونه
اگر پرستم و کز افرا سپاس بست	کنون مسکن گرفته زیر خاکست
	از ان رخ را تشکست حرفی
	درون سپینه ما آنها بست
نخود پیچ غشخیز از فجا بست	چو اعلست دیدر باغ لطافت
بافرض آمد شش کردن زیارت	سر کویت بود کعبه بشتاق
بر آید از مؤثرن بانگ قامت	بدان بالاسجد کرار رسد
بود چشمت ولی اندر بست قامت	قدرت از اچست قامت سر پیچد
الحا	من ان مودم جنایه زیر پای
	که خواهد از سپینا بکشت قامت
بره نوشت خط جالت خطاب صبح	ای عارضنت بود چسب افک صبح
روشن جهان بودست بر کن زنگ صبح	بوشید زلف شبان جهر فهور و ز
سیرین بود دام از آردی خواب صبح	عاشق بکوران رخ موشن زخو کزشت
بسکن نیشو ده من اضلاب صبح	همو به شبان بکامی ازین جهست

FAK5594

FAK5594

FAK5594

شکست بر قطره می در قطران اولی طوت	کر به سشم جهر غمان اولی طوت
ی کمان ابرو جهان سکافران اولی طوت	خیز تو زیز کردن صوز هر بستند
زین قلعه مشرب به بولکه عربان اولی طوت	خندت عشق شک تیر اکنده اولی بولک باس
ابر جانیل بولکست بر باره دو بست	بوسو آون در شش قوین ابد و بست
قرار ابرو می شهر لچر بکفر دوست	اقامت اینز سپینده جانم
اولان مهر و رو بکلو حشر دوست	شب ز لکده کو کلک بوق قراری
شکره دو کپستی لایه سور دوست	نخعی سو بسه اول به بتلا بستن
	جنا به شغریه قیمت کز سون
	اولن بازار فضل لچر و کهر دوست
در غمت رویم جویز ناکویم بیل بست	چشم شونت همچو کس روی نبوت جوت بست
زانگاه در کلستان بر سخن هر کس بست	بر رخش آن زلف بکشد ابرو بشکار
روی باره جویبار کیزد زار انکامل است	جنا بهر آنکه بخشه بر دل مردم فرج
عینین مویم سپر آواز این چو کما کلکست	کرچه خوبان سرود و لایز پند یکست
	جید و کستا ز خود آلود می بی حرفیا
	زاهدی را کشت سخن لایز و لایکلاست
جد از تول غل کین خرابست	بکدر آتش هجرت کبابست

FAK5594

سحابوین در بر بر دسته کلدر		اکتس بختن نه شهبه کلشن جود	
بود در دیوان دو کز نشاه بیخی			
که عشق ایچو جنبایه اولوی نابود			
سه خجسته عید روی کو چال تو بدید		کر و ابلهسه بهجایم نیست از لطفت بعدید	
در عید رسم خجسته دست بر جای آتش تو بدید		شیرین لبها با بوس تو بس عیدیم دور و فرید	
این لب پس شادیم برنگار کوکوز از وصل تو		دست غم جوآن گرفت از جیب دامن درید	
در بهاران بهر دهنه از روی کل خواجهی شدن		ای صبا از من بگو بر گوش بیل این نوید	
میخواره برزم غمت مجنون و اما پیچون		بر شریه عشقیم هر یکت که ای میسیدید	
لالای زرتیم کر بعد کرست نخواهد دید		در برزم عشق لیدیم جام ملامت کی کشید	
حرف		حرفیان باغبان خطی گرفت زین بوختان	
کر ز نهال عسروی مردم بر نیکی بنجید		الراء	
اولسه بیداد و آدم کوز ارم کرمان اولور		ابر عظمت اولسه ظاهر لاجرم با آت اولور	
دشمن نقصن هوا نک کسیدی بر بر باشی		عرصه عزتند و شوکم تیغ و شمع بر آت اولور	
که شراب لعلک ایچو بست اولور چال کوکل		کاه خاکست جبهه بسینی کلایر و جبر اولور	
شیوه رفقا در ده طوبی به اگر با شنی		قامت بالاسی باریک کور و عایت اولور	
سبیل انگدن جنبایه حکمت محمود سی			
قلب عاشق کیمی بر کون بیخو بر آت اولور			

FAIR 544

حرف		بهو شمس جنبه نازان لب زخمت جودیه	
کیفنی چنین و بهاری شراب صبح		الوال	
ایره می ناز دل بار خض کاره مدد		یندی صورت بهاری کل و کلزاره مدد	
جکدی بو یوق بو کلکن داره کوکل مردینی		شبه سیدان نه به زلف بسکه کاره مدد	
کوز دیر زورق دل بحر شکره کندر		دیر بیل خان و کزنی دیدر خونه باره مدد	
تسب بهجک صفا یا قدی حراره آنه		صونه کوز آب و صاکنک دل بجا مدد	
کوز بهجک دیدی جنبه به سنده نایک			
کل کلکی ویرمه مستقن داشکی ناره مدد			
مردم دل فکسون مجوس چاه غم ابد		صال کمنه کاکلکک ایرکو آکا جانامد	
الده لعلک ای بری مهر سپیدان اولسه		نویله منتقا و اولمزیری اگرک اختیار دور	
کوز ارم بسیداب اشکی غرق ایدر دی عالی		کریم مرد ملکک ایچو پیکک الایه بسد	
مادر مخزن مله غروب در کوکل و داش اولی		بلشیم بن کمنه فرادی اب مجنون جده	
کرا خف و شش قلنق باریک سر آد اولسه			
ای جنبایه اوکسته جکوزنی آتک فاشی مد			
سبد و لایسودم در بنم بسود		زبا ندر بهجک عشق ایچره مقصود	
بودر قانون عشقک نغوسی کم		فغان اصل در دو ایکلر خود	
بازاری صفی دهره بو خط کم		ایاز کت کمنه سپیدر نشانه محمود	

زفت لعل لکده قلمش نظر		ششم ای بسره و قد هر غنچه بر بیکان اولور	
وصف رویکه جنبه شخرون ان ایسه			
ای شش هکات راحت بر کون دل دیو اولور			
جام در دست نوش ارب انکر کشت اولور		دو لنگه هر بری جشمشبه دور ان اولور	
نیکه عشق شکده قام کو دیو هر سوروان		طویل فریاد و مجنون دانی قربان اولور	
ال بکنکر کو هر مقصود و هر بسطردن		ماکت در محاسنه بحر عرفان اولور	
ال طیر لکرو دیویر اند و در کجک بری		نیزک ایدوب معنوره پر کوشه ویر اولور	
زخم تیغ بجا بکست بیدون عاشقکرت			
بو جنبه بیهی کبی ای هر جلد تن خان اولور			
سن کل نازک تنی کو کل چنگم یاد ایدر		عند یسب آسا هر ان ناله و فریاد ایدر	
خنجر خور یزلا جشم بسپاکت و مبسم		عاشق بید لکرت قان و کوکبید ایدر	
ایر کو رن بر منانه کند فبولوی نجات		اول در دولت مایه کاکیم ارشاد ایدر	
بغدی کافخ دولت و طاق سحارت رهنی		هر سه عالم که ظلم ایوانی بنسپ ایدر	
یابدی کافخ دولت و طاق سحارت رهنی		هر سه عالم که عسقل ایوانی بنسپ ایدر	
خرمن صبرم جنبه جمع قلم بر نفس			
روکار آمله نالم آسنه بر باد ایدر			
هر کم دلی کو هر ششقه صدف ایلر		هر قطره با ششینی او در بنجف ایلر	

فهره شکم که سن دلا راسی ارر		کو کسب بستانه در کم چرخه آری ارر	
عاریت ککنده کو کل او قوی خطک ولی		دکی خشن فاشک سبکی کو طرایه ارر	
من بت ترسا ایجون کوشی نذر تحف		کیمسی مویکبیه دونی کی عجب پی ارر	
خالی اولر بسینه ده اواره کو کل عشق نر		صان قزاده بر سکست در قور وریه ارر	
زالکک ایجون کزله بسنبل برشان بلیش		کو کسب سر و جمن اول قز بالا یی ارر	
قند بن حسنه جاکت چنگ اولر بصین		غزبک ایلر قاشکک ای هر تر لایه ارر	
قیل مقصود کی ککک میر در ککک وزیر			
سویسو بنده جنبه شاه والایه ارر			
کوزک ای هر قور رفته رنگت آل ایلر		قور خزن خال بسپاکت بکار حال ایلر	
لویج جهوه باشم دو کدی فراوان نقطه		بنی اشکال غم عشقک رمال ایلر	
فانکک سرو مشا به غم بجوی نه محجب		کاکلککک رسمی بی آفت قوی قالی ایلر	
سکک عاشق کینی ای هر دسه بخت سعید		مصطف جسنکی آوب اول قالی ایلر	
زر کبی خالص اولم راه وفا بچره دیو			
بو ترمغه جنبه او زیننی قالی ایلر			
عار شک مهر بی کو هر جانک و دشت اولور		یاد قلمس ابر زلکک کوز کم کرمان اولور	
سینک دشتنده خنجر کو کسه قلدی استنی		ای مسنم هر قطره سی بر لال انغان اولور	
عورت دلت کو رب دل ویر دم آقا قورقون		باغچه بن ناتوانی آتش سوزان اولور	

[illegible][illegible]

ولی قاتلک کجاندن خدنگ کجاندرد	اگر چرقتسل عالم ابرو کوکرت تیغ غضنورد
ملو تلش وام زاننگد کوکل مرغی سمندرد	عدا کت لارنه دوشنه ی عذاب جانند بلر
دل سکنیکت ای مومر مکرم باب خیردر	آبطر او بستمردم استنگک خاشنه اوم
دل عشتاق قید بند دوزلش پنجه چدر	رننده حلقه حلقه کاکلک کوکرت خد قاک
	جنا به درد مهر کله کرلن کنیکه عشقه
	تن بر دافلا شایم کرزند قلندرد
کاکلک زنجیرنه وابسته بر دیواندرد	دل غم عشق کاکلک جانا صستم کم فرزانرد
خانده جسم خراب شنو بد بر کاشاندر	صورت عکس کونرد ایدرد ورم سیرنه
بودنه دنیاسی بلوم باکم غمخاندر	رم شادی استسم نقش بلوس کوکستر
کم همیشه سبکتنی کنیکت کوکل ویراندر	قلند ابرو نظر کوکرت که اکت خطا برن
	باد شمع خار مشک بو جابه ای ملک
	آتش دلسوز بجه باغچه بر وازندر
در عشق کجستلای عاشق دلبسته در	زانفکک بر تارنه آشفته کوکل بستر
بسته زنجیر غم جئون رسوا کشته در	استمر زانفکک غمیل دل سلامت اولدوقن
کنده به جمع اوده کوکل غم آشفته در	رخ کده ای بری زلف بریشا کت کوکوب
قامتک بسر و سر آمد زعزک کاکلک بستر	مشری عاشق لوه با دام ز صارت کوکرت
کشتن حسن و بهاده غمخو نوز بستر	باک اول کل ای جابه غم دکل اجله

سند سی حالن اول ورم محبیه زاده در	اشناسن باد قلمر مسی دیو با ورم
کوزم ای نور دیده حسن دخی فرادرد	با فرم مایه چرکنت ذره برالم کوکل
قبلی اغز بلندن بر سپسیا بی زاده در	خنجر غمزله دایم براره قائم دو کر
کوزم بیما نه کسند اشکستیم پادرد	برم غمده نوش اید و غمش کک بن کاشقه
	باد زلف مشکبو کک جابه ای قمر
	خوا به وارم کیک لرد لرد و لرد سوادرد
آشبان دهره قور غمزله بالادرد	شاهبا رستم کم اوج استخادرد
کم سر بیوندی اکت بر اولو دیاردر	خور با قور ذرا کتک دیده خوشبارم
ذره کتک سر رشته سی مهر کج اارادرد	دل کسمر سبک سبکی قور خسارون
بوکر امت صفت مهر شمشیر غمخادرد	بال آجوب مسید ایدم شهباز قاف عرفون
	باد زلف و عار مشک بو جابه ای قمر
	خوا به وارم کیک کک کک کک کک کک کک
دعوا ده صادقم بو کاک خالق کوا در	سن بار دل پستانه دل و جان فدا در
ای مطرب بلا بود صیت و صدا در	دل شا و عشقه کک کسمر تراز سی
کم شهر بر عشق اولادی کوا در	صفت نانی کوزلر عاشق عجب ککل
باشندن ایا ضعی دید و ککک بر صفا در	آید کیک حکم ککک رخ بار کوکستر
سر و آینه بو ککک و بر بر کک کوا در	سن ککل قنده بنده جنابه به در کوکرت

اگر

کمال ابدالی اولی او لولو بدیدیم	بنادر کوش و اغرد در بر و شمشیر چرخید
تاشا ایلسکست داغ غم ریاست رستی فوله	کراندان و کل خالی بو چشموک او چاغیدر
مژه تره طه اتحاد و خلاصه بولوی بول چشک	کستی یه حشفا ایران جانا با نندانی براغیدر
لولو بدیمنت اغیارک خنک کون کی عزت	
جناب آتست که که کروش اتم بیاغیدر	
کمی سراره دل و برمش کی بخت خرابیدر	بنی او کاست این لب لعلک شرابیدر
فرا بستن اجوب توندی بجز برده آلودن	کر در دیای اکتس ابرو کوزم حان مرغ ابیدر
کمون بر جاندان اجمع شراب عشق باری کم	سیر دارا و جم در لر اکتس ایکی چابیدر
آفرانکست فرا و اغم یو که که کاکل کاسم	یو باران بلا بسیر کت کو اتم چسبایدر
سکا جیل کی ای کل کلکلان زار اولوسم	
صودر سکت کشتن غمده که کون بنده چابیدر	
مست جام عشق اولر زار ادا فاکستور	کینغ نقوده می سسرا بکرا آغیدر
شع باز کبجر لر فرست که که شام صبرک	بسیسم آتله بن که بر بنج صادقد
سلطک اغیار کوردی بن ینه جروج شسم	بود شامه عادله دورا نه بو لایقیدر
زکس زرتابی کورم دیکسکه کوش کوزن	سب که ای کل اول دخی بر بن کی فاشقد
یو مقنود زور یا بسنه چرخک بنای سندی	
صلو ارشفس نوسن عو فالتو بالقد	

نور و فرور سکت مولاه و سپهر چوین کون	هر کورن ویر عار سکت مهر جهان افروزد
آتش خنک کوه باز بر ککل پروانه پوش	کمزایا طلبکست بر شمع عالم سوزد
کمنده بو خاله عاکست بر لعل اکین	
هرمید و شمش ششور و پر عالم آلود	
فر و ضیاده هر کت ای حور عین به دور	سبن ما به قول اولست لعلک جهانیدر
سودم بسنی ویرمه اولی زیاده چوک	به موجب جنایت قورکست کمنه در
چوک غمده صودر سکت حوال بر عالم	که ناز کوف ندر که آه کاه و ده در
کفت یدمه حاصل باد شامت اولی	دل خرمنده دایم جهرم بو غلکه در
بر تاج زار اولو بدیدیم ده جنابه اوم	
شول شمع و شکر ناری شنه ز کله در	
صودر سکت ای دل عینی رشت ملا راغیدر	لاله کوش داغیلک بسیم غم زینتی باغیدر
کوزرک دور زار تر غمزه اوقن جان دول	قان بچاق شول ایکی کافر بر میل باغیدر
دانه خال سپید صید این مرغ دله	خنک اوزره صالان ای ادا لطف باغیدر
یا قوی شمع و کتک جانا دورون بسینی	کوزدن آقن باش و کله در لولو کراک باغیدر
سکت دبو ویرن جنابه ککلت تالام	
کله کی در دایکست شول بسینه کمنه غمده	
اتن غمزه اوقن جان بسینه کتک صداغیدر	کمان ابرو کت جفی اوکا فرقا راغیدر

	فوشا غم عشق شک در نه و آزار	سجاست کفر به دردم ناک افزار
	خسار کفر اولی شمشه کی گفزار	کوزک قان دو کدن غایت قاجار
	صبا و شمع غم جسم کو یکو صبار	آغیر بسن بجاکل بی بر دم
	و کز نه باز رجوفی نقش دیوار	کرک جملگون احسن او افشاک
خواجه دلان اولوی بس که عاشق		
	صنان قضا بسیمو غنیده کم وایا آدم قیاد	کوزارک شهبازی کم مرغ و دم هر دم قیاد
	آلوی کو کلمه معنی بپسسم که داخی نم قیاد	صید کاه جملک اجوه بال آتو بدش بدین کوک
	ای صبا اول ماه رویه کم بو لشن نم قیاد	آجور زلفینی غنیده حال در هم کشتی
	دست بازی قلبه بر دم یک کلمه نم قیاد	کدر یا غن جگر عیار هر شکست سیاده
جهودن یا ششم سلطه مر سنا به اول کار		
طفلا سپایوح زردن کو بیو در هم قیاد		
	رنگون ماه چرخه ابر شروز	بختی در جهان چون مهر شروز
	نماند در جهان یکجای محمود	غمکلو داروی حال خسر ابر
	هر طاعت نیم من جسته موزور	عبادت ساک جاندن فزون اولوید
	همه خلق جهان زاکر محمود	شوالی ای چشم جاده لرز زبنی
	غمخت یارب صبا دا از دم آدم	غم عشق شک در ذوق دروغم
	نه آدم هر جریخی ویا حور	بدر حسن به بد تو یا در شام

در نام سودم بود عاقل انکار

	فضای جلوه کام جریخ انصاف	نیم بسیم غ قاف بسید در دور
	یور رسل کل کراهه کاهه بسیدور	حقا تو نظر صمدو بجاکم
	تو بختن دوسه آتد اکبر	تشت حرا بی کو در کاهه عاشق
	کو بهشت اچلوی باب خیر	اوام کم کم چم عشق فید بسن
	کو زفر بسه زخم خویش خاور	یوزک بس مطلع مهر سارست
	کودر بارو بسینی التوده سر	مر قات عاشق رحمن جرابس
	مسلمان اوله اولو زنبیل باجر	کوزک کاه و کس قوامی اران
	کرای ماه بسرو بی در صهر	صقن بالائی آتدن صقن کم
	خراش اوله بوزیو روی مر	سوزدن قاتنه کو کلک بولای تغییر
	ینه ناکت کچر کو در سور اسفر	بیلیم زما بسن دکلا نظر
لینا به بسیت بسین تنگ یار کم		
براس سر پا و کشت هم خانه بدور		
	از غمت دارم بسیرم وز سودای دکر	یکتم از نه سر تو با جان و دل رایی دکر
	غیر کو به به نش نه کو مرا جای دکر	در دغم عشق خیال مانده است از هم وجان
	موج زن از هر طرف بجری دور یا یلو کور	کشته ام چون زور فی اندر میان مضطرب
	بنده را از غیر لطف نیست لمهای دکر	هر کسی در بسپا آورده روی التج
	کم نباشته بر تو هر لحظه غمهای دکر	ما شک کو بیت خنابه جنت دار متصل

مجموعه

لعل خوناب کو کلام ایچکے بس اندر	سور مد عاشق حالی مجنونہ بردہ اندر
آجہ عشقک بستر نہ فرما دے کم بیکاندر	
لوح دور بن کہ بہ عشقی تکریر الیم	کونہ یوزر بیک باب اولوس آنہ نصیر الیم
مشکلات فن جوی جسد تغییر الیم	صور بکجا عشقک رموز سن پکرتنیر الیم
جان و دانش ترکن اور عارفی بیکاندر	
بندہ دم جوترا بستر نور بردین کو سب	بہ دور ہم اندن بن بوحدین حوسب
باغلی زنجیر عشقک دست و پابن کو کلمک	کل فاست ایلو پوسر جہ سرائن کو کلمک
اشک سرتنیز عشقش برترین خاندور	
مست ناکار لاسر عا شقک اولونجید	جہر مد در و کلدور محبتی اولونجید
برم جرت قلست لہر کو کوشدہ اولونجید	خیز غمزنک دو کر سبہ قانی اولونجید
کوکلم بستر بہ جناب اول ملک صید اینک	بستہ فزاکدر غشم چکسون صید اینک
شہزادہ جیشی طاهر و تری صید اینک	کلشن جسکدہ دل مرغین صید اینک
زنجی دامستہ بجی خال یارک داندور	
خزان الیم بچہ دطر بہار اولم نہ اندور	بو قاندر غرق اولن جشم خال ارغواندور
دل دیوانک زلفک بریدر اوسد زنجیری	یوزکہ خال مشکیک فریب غفل جاندور
الغ و شہزادہ پیسرت غم فکوک پسیزہ	محبت باغم بخشش اور پسر اور داندور

جناب غشم بکری فرنگدہ	
در آیام وصال کشت سپرور	
حسنی در جهان جون نہر مشہور	سزاکر عرفت بخت بد نور
ہم عالم خراب از عشق تو شد	نہ بینم در بہان یک جای محمود
عبادت پشت از افروز عینت	بہر علت نیکو دیم معذور
دو نیم جادوان شہر جویت	اجہا را با تہای کرد خور
سرور کینستہ ام از سخت تست	دی از سن جہاد سخت دور
بیں کینستہ و حال بے جا	سزادہ ہم بری و نامور
جناب در فراقت بود نکین	
بوسل غزوات کشت سرور	
کونہ شول لادخل جہرہ و لہر اندور	کلاہن باشند اگری کہ برستہ لوندر
عجبی لادوش داغ غمی سیندہ اولورسہ	بہرام ملک تانم کلشن سر و بلندور
معدان اولستہ زلفک الم برزی بالاک	کلاک طاقینہ جفا نڈاکی مشکین کندور
دو زلف غیر افشا ککرتا ریدر کو کلم	اسیر غل عشق اولم اکی پادہ بندور
شما یہ جازم ایاخذ صابان ایلونجید	
ہوای عشق جانا ککرتا بچہ کم کندور	
انتسابہ فرنگک اول دیدہ فتاندر	قصہ دی دایم چشملک بن عاشق بیتخاندر

زلفک او خندان بیلو کوریه آنه فقیه	بوسپل علنی صنوکت بیل بیلور
جامع حسینه یارک اوده ل ناظر دلی	
چشمنی خسته حریفی انچه جابر بیلور	
تشنه جام می ست خرابیل بیلور	لعه انوار موسری آفا بیل بیلور
باک همسر اولین ادراک قهر خالقم	تشنه پروانه شوقین الزب بیل بیلور
قنده فهم ایلر کالم روچسنا طبع اوان	قد رسته صنو طریک فاربیل بیلور
کیسن نوجوهر قیدک کالان علاقه بکون	ای صبرج لطافت بو ترا بیل بیلور
زلفک او خندان بیلو کوریه آنه فقیه	بوسپل علنی صنوکت بیل بیلور
سپاک فقیهیم ایسون چشم شنا و لکند یون	صوده یوزک رستمی بوغ ایل بیلور
صودر صور رست حریفی پر خالک صحتین	
مجلس جم شوکتی کامیا بیل بیلور	
بیل آشفتم الکلی آه و زار در	کلشن عالم کورده یارکسز بر خار در
نای دوس بزم دلی و زکالان چشم یار در	قنقی برین بسو بیلیم دژلور دم وار در
دلی وار در اولمیه باشنده غوغا اولم	باک اولیه بو چشم خون فاشم طولوم
شرح اولن حشر دکنه خرابی ادر رس کر قسم	قنقی برین ایده بین لیک دژلور دم وار در
راه عشق اچور بکون برانش اچور و یوانیم	مست و در و بلا و تبحر لر انچه نیم
شع رسته یارک جان ویر بر و انیم	قنقی برین ایده بین لیک در و لور دم وار در

نقد اشکن داغ چشم فراوان باغدر	آرا جاقن کوریه ایلر که آرا جاقدر
زلفک کور زلفک غلسمتی برادر	کم سبب عشق فیه دم برکک حاکم باغدر
باکی باس اگر لیغن فوله ابرو کت	نیر غم کت انچه جان بیکان باغدر
اغزین زلفک نقا بیکه کنی زلفک	ابر غلیمت کون یوزن سیرا باغدر
ای حجابی دور کله کور بو لطیف یار دن	
اوبستوری صحتنده و در خندان باغدر	
محبت جانی شوکیم لایزنده نوش ایلر	عاش کندی اول سوغه خم می کوروش ایلر
صدا سینه انا زار کور	شکسته بنده کت دوی کوش ایلر
که قند جفا نسیف لکک ای ماه کچوره	سبک کت کبی ستم کت غم عشقینه کوش ایلر
دو قند قی زلفک اتم کورم باشینه سوج ادر	که در یار و زکالان اولس از لایزنده کوش ایلر
بولنر کچور دله صفا کورن حریفی	
سراجقن و بانین صدف کبی خوش ایلر	
میکه آدابی مست خرابیل بیلور	کعبه یون لاجسم مرد نایل بیلور
باک همسر اولین ادراک قهر خالقم	آتش پروانه شوقین الیا بیل بیلور
فرغ کت لامنی صور بندن ای حوری زار	سوزش نار قنقی بو عذابیل بیلور
قنده فهم الشون کالم اوچسنا طبع اولن	قد رسته صنو طریک فاربیل بیلور
سک فقیهیم ایسون چشم شنا و لکند یون	صوده یوزک رستمی بوغ ایل بیلور

کوی جانم بکاتازه بهار سبستان نذر	باکر سبب گلشنی عرض احوالطاف است ای رفیق
چنی که از ملکوت دلد بهم سبب طاف نذر	حسب که منور اولوب هر که ای طوطی نذر
	کوبک ایچره و نرا حرفی نذر دیم دیمی
	گلشن ایچره خوش نو ابر سبیل بیجا نذر
دیمی کم سکا که بنزدین طاف عطا نذر	دیم بسندن کلک جان با نذر
دیمی امید پیجا ان شفا نذر	دیم کم بو سبب اوم و دل لیکن
دیمی عادت بر تو جو و عطا نذر	دیم عاشق و رحمت و وفا نیت
دیمی لم سبب ایل صفا نذر	دیم قلم بیان بیت یوزک نذر
دیمی کم سبب تو سر ادر	دیم کلار کوزینه نذر حرفی
خرمن کلده بانو کوباک بهفت سر مار نذر	عاض جانانم از زره زلف عنبر بار نذر
سویله ای دل پس نذر سبیل کی نو مار نذر	دشمن سببیک اول یوزی کل سر بالانجا نذر
مردمه ال او نیمده کی قتی سبب سار نذر	کوزرک دور نذر طلال اولدی سحر ساری نذر
چسته قیلور دلری شول دیر و نذر	دندر و راخر اوزینه کسه ده صانع قوز نذر
	چشم جلادی بر سیاست قلعه جانک سبب نذر
	ایلیش زلفینی بارک حرفی کور دار نذر
بولنور دای ای فلک برین دینی آله سور	عاض دلبر کی مرغوب اولدی کر غر
گلشن ایچره نرک کبزی سر دی عجز نذر	چشم باه عاشق سبیل کچر سبب کینی کور

کوبه وصلی فلک اولدی هرگز بدید	کریه بیلر سبب قلم کشت اریک رابعدید
سوم اولور دی دست غمه حکم اولمه حید	قتی برین ایوه بین یک دور لور دم واد
ای فلک ایرک بنی اول ملقا پرست نذر	رعد و شش بر آیه ایم گوش ایله اعلی بسما
کلدی هر کز فاجه بسندن بکا آجف	قتی برین ایوه بین یک دور لور دم واد
فانم ای ملقا زلفک کی حال ایرک	مصطف حسرتک آجوب اولم نخر فال ایرک
یاده عجز نر سبب سبب و ش قال ایرک	قتی برین ایوه بین یک دور لور دم واد
دست عجزان دم هم صبرم عطا پس نذر	خار و جسد سبب سببم بالین بو کیک خا نذر
	قتی برین ایوه بین یک دور لور دم واد
می برین ایرک خون جگر در دسبم	کوی باه باصه بلغم نیلیم بن بر قسم
و قندرسن کور منزل بکا کوی عسبم	قتی برین ایوه بین یک دور لور دم واد
ای کل فسخه دین بار اول کل اختیار	هجم اولمه کل کی ای لا خد هر خار نذر
	عتد یکت در بر حرفی خود شید زار ایل
	قتی برین ایوه بین یک دور لور دم واد
غم شنبه صبحک ایرتسم کورم افغان نذر	حق کوا هم صحنه جانا دیکم بالا نذر
مصر سببک حتی ای جان نام صبح و حال	شام فرقت ایچره چشم نیل خوش کربان نذر
مراش عشقه و شندن بود و دم کل کی	دل حزن و جان این و جگر هم بریان نذر
سبب سبب ایتریم عالم ایچره فاش یکت	قانه کورن هم بو چشم خون افشان نذر

بال و بران یغنه خورشید دن نار استخر	شع زجب رگ غنه کو کلک برونانی
دور اولن کل صحبندن مجلس خارا استخر	عادرکن ابرو کو کلک شنه صانظر
بیله زلفک غینی شو کو زارا استخر	عیسی لک شنه کافر بر عشفک
	عذیب آب خایه بو در افغان ایتو که
	بسین کل غیجی غیا بار بار استخر
آشنا دن کور و یکم جویری بکادایلن	آی کچی بن قولن اول مدخی یادایلن
کافخ دل ویران تیر بلور آبادایلن	یابمه اغیا کو کلک اول قرا کشتا وشن
	چمن بخت غن برت خرابه دو ششم
بر شنه قول اول ششم کم بنده دادایلن	باک جورن عرض اید اول یام غیره مهرن
	آجر کو کلک بلادن ای خایه هر ملک
	خان بسیدان کچی هر شه فتح بغدادایلن
بر شنه عا لدر کم قولره دادایلن	کاه ویکه هر کو زکم عاشقن یادایلن
کم حریرف مجلسین بلور در یادایلن	آشنا قی رسنی بلر کچی اول ملقب
ورنه جام می دید و کلک خاطر مژدایلن	لعل ناکب جریده بسیدر کو کلک خرم ایدن
شو کو عشق کلک بو لار نه ورنی زکادایلن	سزاق مقصوده ایر مز چکری ریغ بیشمار
	بسین شنه دورانه بنده خایه بسیتی
	بسطله پرور هر ونسته کندن آبکنا دایلن

بریدر بهجوان اثر سه هر دم الله دریدر	فلین سکر و کبکس نعمت و ملک دام
ای رقیب رو کسیته تکیسی ارادان کو کور	کوردی و لردن بنی دور انگشت برش نیتی
	کوبینه وار مار غا تر قناعت بو کو کلک
	کاشق دیدار اولن حسن فی خایه لارندر
کاه مر جان آق در که در دشت وارلر	ای کو کبهر بار بودر دیده خون باره ل
طوقون اطراف حبسک کلک شنی خارلر	کل بو زکدن قوجیم بهره اولسون عاشقک
زلف سودا بینی قوششتی بیلمه ز نارلر	برضغ عشقی بر مصفون اولوب کو کلک بند
اسسم شمع انک دور لیس عطا مارلر	صعب اوبسدر دور در جلد ای پیچیر
	کل بو زکد بو لمدی مانده بر کل خسر و
	بنده حرفی نیت کشت ایلوی کلزارلر
بو خیر جریکد کلک شنه مشکو بسیدر	صالن رخسارک اوز دایه صنم کاکلدر
عادرک برک سمن یا لال یا خو کلدر	قانتک سر و سهی و کوزارک ترکسیدر
باک برک کلکده قوش وانه فلفلدر	خالک ای نه راغ می کلک شنه قوش آشیان
حرفی بیچاره مست ایلین اول ملدر	نوش ایلر نجام لکک ایشم بیخ و خوش
الزار	لبرک اصل برش ن دشرک در دکن
	اول زغده کورنن بسیم چه با بلدر
	دم بیورن یاران غلغ بزم اخبار استخر
	سنت جام عشق اول کدیده مشا استخر

کودک پس عشق کسان هر فقیه کم خرد	اعلم با بس اول که اول آن تعبیر این
کودکی کم محبوس جاه عشقه کیش دایوب	بجفتد اندون جنابه فکر و تدیر این
تیرا هم بوطوق چرخست دلو بهر تو نشن	
بسین - ابره کماذیکست تا غیر این	
کوی دلبر دارن دل کشت بوجستان این	شک گلزار یار وین اول حبیب زن این
خانه دلداده شوک باندوی مهرک شمعین	بر تو انوار حور و ماه تابان این
در کهکده دلو در بانگ کورس هم کسک	ملکت روم بکم اولی غلبه کسان این
راه عشق بچره شوفا عشقم کجاست قدم	اکثر زلف یاری قویوب وین دایا این
تاج فقر یا شوک ملک قناعت کجاست	حشمت جم کو زلف تخت بیست این
نیم ناله شول که کم قانع اولدی دینده	قرص مهری سفره بپسند کندی تا این
حرفیا بر کل برتر بوفنا گلزاری کم	
بسیل و خسته بسین اولی که این	
ش ارجام می شو فک خوشحال و لشوز	حادثه شدن جهانکس فایغ ابال و لشوز
عار یوز هر غل و غش ن صاف قلوق قلبر	چو در بپسند عاکس بر پنج کز قال و لشوز
چسب نکس جرانیز آلموق یلور و ر	شک دنیا الیوب عشقه ابدال و لشوز
رکنده بو استکس سرک شویو باندوق کون	کم بد نون شخص جان جان ال و لشوز
قیل و قالدن جهانکس ای جنابه ال کجوب	سرور و رب رازا جده بهر ناکس لال و لشوز

سب کن کوی بلا عشق کس از اراست	غمن اوز که کند بر مونس بار این
حالت عشقم بنم فاش ایلمای استک کم	عاشق در یاد اولن سیرن اظهار این
نیکه ازانو بهر ضعیفای عار کس	بغضه کول کم چسراغن شلوان این
ش فی عشق کس اندون جا در کس خوش این	بیم غمه بر نفیس اولانغ هشیا این
آهست نکس بسکند باشن قویوب رحمت سون	بستر بستر جان با لیلین زار کار این
بوی راحت الی و صلت کلدن ای قو	شو کو خار محنت بچو کون ازار این
کوی رسواده تابه طبل شهرت دوی	
بوی عطران م ماعو عارا بس	
عشق ویرانغ ابد کند و یه معود این	باقعه قندیل شوقن مهر دن نور این
سب کن کوی توکل عارف یه قید در	اکتساب نام ایگون اولانغ شهرت این
آهست نکس خاکنی جشمه عابد کس	غم و کلد و بسو کم کللی دخی کور این
دیش بیلر سلعکسین خطک اولانغ	شده و شکر اولیسه آن صنوم مور این
بولی پیک این دولتق آلب جنابه بانگی	
بسین نهایی نازدن اولانغ اول دور این	
چکرم در و بلا یه کسب تغییر این	ابسته سیم شمع انکس اقام تحریر این
هر بلا یه صبار اول منجسند تر بر انکم	چند و جهلک ای کول تقدیری تغییر این
فشار اولانغ دره عالی فشان کورک	کونده یوز یکس جور غن غن تغییر این

درده معنادار و دلشور و زنگش ری نیلز	سپاس کن کنج بلایر آلهو بسن محنت بزنی
سیر باغ محنت اینک الازاری نیلز	کلیت تان بسینه ده بر کل در در خار غم
یوق محال صبر و طاقت اختیاری نیلز	زخت بخت عشق شک تار غم یا قدی بلا
	بر درخت میوه اینک خزان دوری بزی
	ای جنایه کشته به بزرگ واری نیلز
بوم بوم بهایه کو رملکن کنده و به عزیز	کس نشسته غلغلی دنیا دن است کریز
مرآت ذات یاکنی بو رسمه قل قیز	کور بکن وجود عکسینی هر شخصکی کورن
جریغ سیریه کار لعل الیم سیریه	بسکک ملاک سیریه نیست دلک
بول سورمه کپشه عینده ای دل کو ز قاریز	راه رها دو سادک صادق قدم ایسک
سین ای رقیب سیریه جهان ایسک کنجیز	بن محرم حرم وصالده دیر کسک
قلینده زایدک کو زنی خوف بهر کسین	تار فراق بار لعل اولشور نه سنوز
	هر نکته سی جنایه او شکاکت که در
	جان رشته بسینه بولکک آنه انجکی دیز
آلبه جریغ پرستیدن اول ملک خود اوز	ایسکه کوشش شایه بر دم ناله و فریاد مز
ورودی طوفان فانیه سیریه سیریه مز	یقینی جسم قصیده بسیریه اشک آه کم
اول بلا ای ایچینه در دغده ز اوز	المذاق قلم در دست اولشور اعلی سیر
بز دلا و مشر بوز به پاکه قصیدی اوز	قلع ایدر به باغ شمشیر بزرگ غم کل

بسته کوسه نار آهیم تنه بر در غل	سخت ایدر کو بکم کل حاجی کینک اولشور
بیرک اچرک و ادر غم نیز بو قلو غم	بو خرابه دینه خوش رنده و قلا ش اولشور
ای جنایه بحر نظر غوص ایدر لال عالم	
لعل دلمر کی بزرده بسوز ادر کیش اولشور	
رند در آست عشق بکینه در دنیا نیز	الده بر خوراسب دلون دیدر بهما نیز
بسکک بیدارک قلوب بالبری محنت نیز	
صالحن بازار غده کلو عشق قش	از دیار و نوق السیون کون بکون سرخانیز
کچ اولم کو کل بر مجلسی دورا غده	تاب شمع عار ملک کو یک دیر و دایر
ویره له ای جنایه بسن نهجی لیلایه دل	
فقد مجنون کبی دوشندی دلافب نیز	
دور فادر و صاکت اولب برانمز	نهر مردم کشتن در لعل بکیر جانمز
مشرق صبح سعادت سن طلوع السیون زانک	فاده زانک مغربدن با شرف جان شامز
حمد تاجان ویردک کو ز دیکوب دیدر اک	کوردک آخر خیر اختم اولین انجامز
ش پبال محنت آخوب جسر تن بولنجاست	نیج برای مرغ دل اول غفلت دامن
ای جنایه دینه امر محال اولدی محال	
ایر کو مقصوده بر ناکا مقلد رکامز	
بر کوریا اولسون بسن کوریا نیلز	باشندن آسنه ی موج جز با و ز کای نیلز

شعشع حسن یارون با فرج راغی کو کلور	بز محبت نارنه بان بخار پروانه یوز
برکوزل دجستان یوز دهرک خایه کر حکم	
سویونو راپلر دلمده بر قوری افسانه یوز	
درد و دلازلک چکن عاشق حبس بسنه	خلو برین کو یک کردی غمناک بسنه
خون اینچینچو دیده لریک خواب وار مدی	کفایت قسنه اوله اولین شتر بسنه
عزت کمال کو تری ای جام باشه مک	بو زرم بر صفا ده می اولر جبار بسنه
درس فحشستی او قدم اولیسه حاضر	تقدیم عشق قیس ایدرم کنایه بسنه
شما د سبندکی قانونه اکلیمه	
برجمه چکریدی حش به ربا بسنه	
برسینجیلین یا دجف کارال کیرمز	برسینجیلین عاشق ناچارال کیرمز
برسینجیلین بوکو ویر سیر و جان	برسینجیلین شوق ستمکارال کیرمز
برسینجیلین سیر و سیر افراز بوا یله	برسینجیلین خاکل افکارال کیرمز
برسینجیلین بسمل غمیر و جوان	برسینجیلین زخمی کلزارال کیرمز
برسینجیلین کفک خفا شایه دلار	برسینجیلین بنه غمخوارال کیرمز
برسینجیلین باغ کل عشق حقیقت	برسینجیلین شایخ کرم بارال کیرمز
برسینجیلین کوزلری خوشخوار سیر شکر	برسینجیلین درد و بیم رال کیرمز
برسینجیلین کوی بلا خاکی حبس به	برسینجیلین شایه وفا دارال کیرمز

بو یارکنی اچسده بز خایه کلورک	
دانا ناست داد لوبه آره دوش دوز	
برسنم زلفی غمیدر یلکیمی ز ناز سر	بیعت اینک کفر عشق الیز افراز
رنگت دیو و رنگت نکند زلف کملاری	زخم او رکن ای حسن بویای دله خار
مجلس جاده رخا اگده یا نور خوشنیز	دیرج جلا کت اینسپ نواز لکنت دار
داغلا قیل تمام کسینه می ای غولب	سیخ وال کللر بر در کلزار مر
ناجر عشق زبایه طی ایدوب راه غنی	
بدر شهر خاسته بوزنی بادر	
بسین ملک بسیمایریدر ملک دله خافز	دجست جو رکن ایدوبدر کوکله افراز
تیرخون افش کورای مدش ز اولر	صان قبی اهل کیدی بوتق عریافز
ویرشوز ب فی عشق باقی بزیمایه	بزم غمه انوکیدر بوبدر دیمایه
نقد جان المذ و صکف قماشن خواب یوز	چار بسوی غمده ای مایه ایلور کافز
ال برانسه ای خایه روز کار ایل	
کل ایدردی ملک نه آتش پرواز افز	
صور ناکندینی بلور کرجه بید یوز	عالم غمیده آما سر بلور فرزان یوز
ساقی دهرک اسنه دن دکنه کچو آید	مجلسنده مالک فالر یوز دیمایه یوز
ال جلوب بز ایدر اسه بکندن مالک	کچ ایتنه قنایه حزن برادر لوبه یوز

می بریند بزم غمده قان ایچر عه ملرز	کیمی بئوی دلیک برینجه صاحب ملرز
جرعه کیمی بو طلفه زبسته یه صاحب ملرز	مجلس اسری اعبسده جاسنی نوشل ایوب
لی مع الله سیرنه واقف دوشن محملرز	رفع ایدوب براده دن چمکت بجایه برده کن
عالمده عشق خلک عاقل کین بیره سملرز	دو کی باشندن طه توب دیوارسم اولدقین
	ای جنبایه قور تلوب آلام فرقه دن کبون
	بزم عشق یاره ایشش عاضق به غملرز
جهان قتل اولمشه روز و کشته دن قور قمر	اود خوی پستمکارم بزم آیدن قور قمر
بنی طلیه اولد و درک بهی الله دن قور قمر	خلک خیر موسو نوب بزم تن زارم انکار ملرز
اود دوشب روی کورم ضیای ماه دن قور قمر	یه افش زلفک الله نقوه حبسک خلک خلک
بو بسلط جهان اولن کدای رایان قور قمر	نه ظلمک وارسه ایلر یگانش هم نه بلکند وار
	زلفک خلک قیوه کسینه کوبسته جنبایه یه
	خلک قشش اتی اوجسته اسپر چایان قور قمر
ملک خلک اگر چه که بریادش ایوبور	کسین سر و قاتلک کوز لم خلک رایوبور
کم کسینه زارم خلک برکیا سیمور	ای سر و میک باشکی کور کسک بری اکین
غزلک اذ قسینه کسینه کز برکیا سیمور	میدان عشقه آست صالین بر دلاوروز
قصه انرا صوب بزمده قور قمر	دریای عشق دن بری کلل چیکو قاریه
ملک سخته صاحب یارای شایوبور	صالحق حبس به ولور نقلی عسلا

اول بستر بیره بزم کز عیا نکلر	شیخ خشم درونم بازسم یان نکلر
تقریره یوق محبلم دردم زبا نکلر	شیخ رنجت غمیل یاندی درون کسینم
ترک ایوب بهاری عارف خراب ککلر	کوکم قویوب جفاک کلکنت عالم انور
برغنی وار بستم نه خوشه جان نکلر	یکت یکت یار کله دل مشک اولان
	اشعار و لبیک طوندی جنبایه دهرقا
	برکین کی سغنی ور بزم بزم نکلر
عشق بولنده خاک اولوبور بوقن فرسوده	دود آهم ابرنه یاران یوانکنت دیوه من
اصلی قالدو مجده بود دل کسور دیوه من	هر نکلای لاریک زلف دلاورین کور و ب
صور خیر کور قنده در اول روشنی دیوه من	باری ای دل کورمز اولم نزمه عالم خشم
چرخ اعسلا اوزده توتسی آتینا برنده من	مرغزار عالم ایچر بسته بر شول قوشلر
	کوشه خشم کسین دیو عرض ایتد جانان حریف
	برکت کلاه آدی بردن آنه ورز دیوه من
طوفور دلدرا لخد جان عدویه تیر مز	نشسته لب در خون خصم دهم خشم مز
اول بزم روز صحر کجان ویرده دتد یوز	برنج خونه دلاور شتر یوزکم یوکسه
چرخ ایزر کمرش کسری بریزه نکر یوز	کلنه به دولت بر نواک آلاخده ام
نیکی اوزر کسید عاقبت تغییر مز	صحر ایچر بوجوبن کور کت عدوی خوابه
یادشانه خشم افکن اولدین بزم مز	ای جنبایه بر جماعت راپیک اکا پیوز

34

306

خون دل نوش از کج کوز کز اولو دلیر	حاصل اولو در زمی ایچ کن کفار شوق
نارغون بلبل جان دلفکار ادر لاله اکر	شرک ایوب کو یکت ایه ای نغیر کله زاره بق
شیع حسن یاره مردم جان آید بجاره دل	
کوبلکم کو کستر بر دانه صرخی یاره شوق	
سنبل باغ الم آه خشم ازاره بق	لاله دشت بلاد چشم خون باله بق
ای خر طلعت غمگن به سینه صد چاکه	رسم داغ آینه شک مهر جهان آیه بق
زلکک ابله عا رشک مایه بین فهم اینک	نه سیه ایوان اورر تار شنبه آیه بق
عاصه سیه بد رشک خوان به دل قلدی بر	دامن کوه الله لاله سمر آیه بق
تازه تازه داغ بکسیم تاش قلعه	کلکت ان محنت ایچره کل کلج رضایه بق
چشم خون افشاکت کوش دلزن وصفی	بزم غمده دور این جام الم بجایه بق
اضطرابن بلکه مردم چشم به کو کلکت	
لججه عشقک آرا مایه صفت دریایه بق	
کون رختک دور کن جرج اوزه آیه بق	توریت ترسکک اینم جون دجریه بر یوق
هر کایه دن که ایچم خوان به سر کرد	بزمده ذوق و سارک اعل بلایه بر یوق
کر هر یکله ای روشنای دیو	شول و کلو دولی به چشم کم توتیا بر یوق
وسکک نجسه او ماین بن نمده بیل	بزمده شاه دهرک جو نکم که ایه بر یوق
خورشید و شمش چنا به طالع اید رسا دل	کن رختری قشده مهر سما بر یوق

باده در شمش چاک کن دره غلغله چرن	مهر قدرت تار سشنه هر طرف افزاره بق
عصفت بخرن دلوب مردم چنا به آیه	
ارغونکک ناله کسشن رقص یان نواله بق	
الکشم بلبل صفت کلکی اولوب به عا عشق	چاکت ایدو بر جاده نامو کسسی چون خا عشق
وادی ایچده دل موسی عسمر اندر	بود وجود طور نه یاند کسسه کلکی عا عشق
نکیه دهر ندید کس خلق رشته سن	سب که اید الم صونسون ویرکک امر عشق
زاده ادران دوشمره عاشق مشوقی کم	خافای بودر آنکک هر نفس اذکار عشق
جرعه لعلک جلوب جانا جابه سبدر	
حشره دکت بهوش اولوب کله راکه عشق	
سوز غمسم دونه یاره بیان ایدریق	بواتش ناهم کسبه عیان ایدریق
تبع غم زمانه قانم دو کر سبه مردم	نالدن او کر با که آه و غفان ایدریق
بیشه به در میانکک عیج اولوب خانا	علم عیجسم اولوی اکمکان ایدریق
در کت قبول ایدرن اینم فراخی کلکی	صنم غمکک جانا ترک جسمان ایدریق
جان نقد نه چنا به الی شاع و سکک	
بویو عله شرا دن کسبه زبان ایدریق	
بوسه لعلکک ایچون دل عرض ایدریق	نیت کم صافی می اوزه مردم بخواره شوق
سن سیمام صنم خنده زلکک کو رنجک	اکل دلقرونده قلدی دیرل ز تاره شوق

بهر بر فکست جنب به سینه ده جا کند سپهر	
قلند تیغ بکر بر سه غره جان سبک	
کردم با غم تیغ جان بستانت زیر خاک	روز محشر پیش تو خواهم برآمد سینه جانک
گفته که وصل خواهی در گذر از جان خود	بهر بر بجان خود با شکوه من ششم پادک
جان برامت می فشانم با هزاران ذوق دل	عاشق صادق ندارد بهر جان خویش پاک
در شر آتش عشقت بسوزد و کایات	کر بآدم از درون سینه آه سوزناک
چشم جان و دانهایی می شود در روشن بختان	
کرغباری سوی ما آورده امانان راه پاک	
سیا سپی اول نه با مال قوی فر خاکست	اعلی عشق اولی که که ز بهر انچه در سر پاک
شریت جانتش آکین لعنت دروغ از کجا	بر طیب سبک لاس خسته که بوق شغف پاک
نولین افتاده و چکست سپهر با شکلی	سر و قامت در با پسین بوجیه در بهت پاک
هر کورن خاکست ملالین بملدی بر امنی	ماه عید اکبر او کست طوشتی تهری فر پاک
ای جنب به ورم الدن اول بر یک دامن	
بر خیار راه کوی دکلو یوفی خسیه بکست	
اده دایم جام می صفتش هر بر عاشق	هر جان به باشی اوزده افسر بر عاشق
خیز خوزیر غمگین زخمی بر سینه سی	غرق و خواب دل اول به بر بر عاشق
بز و بک است که فهم بهتکه مناسبتی	سینه سوزان چشم تر بر عاشق

باشه سودا ک اول به بلزوی هر جان به جا	بلزوی ص لک لک ختم دل فلک که بر یک
خاک بقدم چکسته شغف ک مغلو بهر	بانده آتش عیث تا برادر یک
هر چنگ چکست شهاب زنه الک آل	چرخ زین بال در مرغ سلا که بر یک
او بکسته جوق انچه صیدی انگون کوز صغی	کوردی صحن چهری کم رکود که بر یک
حیدری نسبت اولان طرافش ابر عا لره	نیکه که به سینه اوزده ذوق الفکار که بر یک
چهره کی فرشتن بله حسن کوی دل آتری	
قاجو آذن ای جنب جانف که بر یک	
جانی بر هر کوشده ی تر با یک یک	هی نه کافر کشت اول و شوال غم تا یک یک
یوسف مصر عزیز بسین بونغم نیست	جان طار ز تر خاکست کوه کله زنا یک یک
کشتن حسن جالی به بسن بسو دم	کله کی رخ کرب اوزده خلعی بجای یک یک
شیوه با از جوج صفت خرابه بسن	شتری عاشق کله طواری دکلایک یک یک
خیز خوزیر غم بونغم	
دیش بیلش لعل دل و دکل کایک یک	
کلام ای عا کیک دامن بنم لک	در دشت کیک چشم بن خسته هم در لک
بنده اولم بسن نه آرا کین هر قید دن	بن مطیع امرک اولم کله کله فر لک
کاه ناز و کاه عشوه کاه شیوه که خطاب	نجه برای بهر جوج کیک بوجان یک یک
شهر آرسن اولو بر شانی با مال انک	بین بسند ناز که جودان یک یک به لک

دوشیزان بهمان چمنک غزاله اولی نسبت	اولوبه زلف خوشبهم یک بکن مشک خندان یک
حرف	الهم
جست به کم سوزن و بر مرز هزاره غلطان	کسران قیتمه در کوه و کل یکین سخنن یک
ای کوکل بازار غن کل شایع محنت ال	نقد جانک صرف ایوب یعنی قماش و صلال
بر ایوب اسرار غن جردن قلبکی	احصل دلم بادنه دکان دلن جرت ال
لجود یای عشقک ناظر اول اموال	کود نهنگ محنت مردم باسن بهیت ال
خورسک ای دل خیمه عشقی زمین کینه ده	دود آه عرشش پس ای که پیر دولت ال
می خرد شکست دوشش بنای جردن کل باغنه	
اول سعادت بارگاه خیر و نزن همت ال	
عالم تجریده عیسی ابن مریم اول	ای کوکل انصاف کل بر خطه بکنده آدم اول
شهراد و شکست اولاطیع نفس دیو	دیشنه همت ایکنده کل کوکل رضیغم اول
سرکون جایی جردن شکست ال طوط پر زنده	ایچ شراب کلینی آنک ای دل کن جم اول
حجود افکار ده انکار صافه سیرن ایت	برده اسپر از بکنده ای کوکل وار حرم اول
کلج حجاب به جمل دهری ذره نایم طوط	
کسیر علایق رشته سینی زن ای دل بیغم اول	
کنج عشقی مستلای دل کینه ایچره غزن اول	نیچو یوزیکت کوه اسپر ارحه معصن اول
محرمیت بسته ایکی کوکرت اولور بکسر	عاقبتیک کسبه کشف اندر از کس سن مل

بن عاشقنه خشم ایوب اولد س اول شکست	ماتم طوط قیامت دل او بکسر شکست
بارک وصال کوکهرنه بولق بسته شکست	در بای غشم او منی دوج وری جون شکست
حکم دیر شکست اولد اگر طاق ثا شکست	ایلد خان ایکی بریر الکادر شکست
آنک اوقی ابره در شکست نش از مقصوده	فکست ریاضیل بو بوله کمان کر شکست
صرفی جو بکشد دل اول کل باغنه	
بسیل صفت یوری آجیب خاتم چک	
کون بر خوری بسیر اتم مرا تکر بنان یک	غباری رایی در هر چشم کل انصاف نایک
فرار عرش علادن بود در طاقی غزل	کمال حسن ایر بسم بسیر آسمان یک
جراحی خانه قلبی در رویش و سلطانک	صفا ویر مکده قند یلی آنک مهر جان یک
صفا خشتی ایلایم بناس آنک اوستادی	کل تخمیری آب جو بدار باغ جانن یک
اوجای غشرت آباکست دلددم بلکه آدن	دیدری بر هر صید که کصود نه جوارن یک
قنچ جالرن سور شکست دم عیسی به مالک	بو بر بیخاند در صویر بونکست آب روان یک
جست به صحبت بر نشان ویر بکشدن	
که هر بر رندی اولش را بر کامراندن یک	
چو دوشکست کس تر دن بکشد بک سندان یک	قیامت فاشکست بسیر دم ناله رویون یک
سرافراز اول تم بسیر دم بلکه غنودن ناکرنت	کو ز غنر خطا نوزیک دیدر کم چشمن یک
اوزینه نسبت لعلی کوکرت تر دوشی باقونیک	لعلافنه خفیفه دیشکر که رعدنن یک

فرد یک ایر سه آب اور آشنه نه کرک	نقده هر دو لر بنی یک که کیم در کلخنی اول	ایر شتر دست قضا دن آتون تیر ملا	سب که ای دل سن کرک سبای تا سر آتون اول
خاز کو کلک حب به خسته تک بوزنیا		قل تجبی آده مام آگ شمع به شش اول	
اشبه دعه هر کو کلک کم جام میل جم دکل	محبینه مالک اول بر خفیه خرم دکل	پاره نقسون خنجر کلک بنوی ای قاشی کمان	نظم ترک یا به سینه هر کلک سر هم دکل
جان و دلن کجسه را یک جا و زاننده	اجه سرت جان و کو کلک کم بسکا هم دکل	کورین مصفوره دش بردار دغم اول	هر کو کلک کم بسینه زلف خم اند غم دکل
لرزه و دش جانده او پسته دتر شغف	مهر زب کلک که در زده دش سر هم دکل	مقتضای جسن عالم کرد به آشنه	بوجف لریا رد بن سید به هم دکل
ای حب به شخ شهرت کرد نه الدغم		هر بر ایتم اسنه مغر و دش ادهم دکل	
یا غنچه بر دانه در شمع رخ جانانه دل	نازیک با زبچه ایلر ماضل دش دیوانه دل	طلبه زکار مهره آه اوقن امقده یوز	دوش اولان غنچه کلک ایچون بیکان دل
مست لایعقل کرک ز کندن تیر ش ای صنم	جام لکلون کرک نوش ایلدی پیچانه دل	تیر غرکس او پسته جانور وردی شوقله	یار به جانان کاکس عید نه قربانه دل
ای صنم دلم در در کم خسته در دکل کچر	اول سپیچا لکلک کلکی کلک در دانه دل		

هـ

بوسک آوری دو یون عیان شکت ای ملک	مست اولان سو حقو آوری نه اید ز نانه دل	ملکه در دیار اولی حبس به آشنه	
یاد کلن یار جان بریل کچر بیکانه دل			
مویا تک رهنی باز مقده نقاش ازل	قل قلم قاشک خنی ایچر خیال نقش کوزل	نلیم و سلت صفاسن اکل ز کلک یاریدر	ای غم جوان دلم هر جا بسن بر سه کل
کچر دیری فروت ایچره غرق آسب ایم	کشتی و سلتک ایامه صوفیه کر باکال	کل فضا افلیکه کندک سفر قل خود لی	شاه عشق یا ساعیده رای جان طون تیر یون بل
بر که ای معلقا زلفه بسپاک شوقه		آینک طیرا غنچه دیوی حبس به بر غزل	
لعل یاره ای کو کلک در شق قاشی انک خیال	قنده بر مقصودک اولسه اولی لور ارم خیال	خلق عالم کبی عید و سکه مشتاق اولوب	بام عرسته جقدی کوز قاشکی ای مهال
لعل روح افزا کلایچه میا تک حقه	موسک خاف اولن صق دره اترال قبل و قال	نخله لطف یا دش طیل یا شم ایر سه کو کلاه	سبایه سینه دایما غرته در ایل کمال
کچر خیال کمال کلک ایلر حبس به کر نک		کچر کونوز بود در بن نه یه فکرو مال	
مست خلدی ایل شوقی بوی روح افزا کل	برنه کلکی سبای قیامی صون بت رغانی کل		
هر الفکم تنده کچم بر نهال سپه و دور	تانه نانه داغو بسیندر صحرای کل		

غم و گل دوستم چمن به شمع روی دلبره	سپهر لعل شیرین ایچون خالده براد ایدم	یستون غمده بن کندوی فریاد ایدم	باغچه بر روانه و شش بن نارسوزان آبستم
		روزگار آهسته او درده بر باد ایدم	کبر و بویک غمده برک کاه به جسمی
		بوتن ویرانیه بر شهر بخت ایدم	دج که کی آقرب سینه و انک دیه می
		بسیل شیدا کی هر بخشه فریاد ایدم	گلشن کو کیده ای گل کل کردی تو خاکش
	ای حسنا به با که بن مجنون کش کرد الیوب		
	مهر دلم صفتی کنم و شش او کینا د ایدم		
کهی مست با کاهای غمده تراب اولم	بنی معمور ایدر کپه بدو نرسد خواب اولم		
چکن بر جرمه می پلتر بتو برم مجتده	الده ساقی وهرک بنج کپکن تراب اولم		
آجوب هر با بی محنت اوقوسون قصه دردی	محبت خامه سی بر لب زلفش بر کتاب اولم		
آجمنش بر کل احرا یم گلزار و صلکه	صفدم کشیده غمده نهان اولش کلک اولم		
سعادت تر نشسته بنش کور و بشاه فلک قوری			
چمن به او چکو پارس الکلام بر کتاب اولم			
شول ز ما کیم باشند کون طوق غرق بر جانی یم	شول و ما کیم بن قاده سپ به و ش بنج ایدم		
جان و دوشوب آتکه و اما کینک المذنی ال	کسوت نفع بر شردن بن دخی عربان ایدم		
مهر و ما کیم با قدین دست قدرند لینی	شمع و شش نار غمک عاشق سوزان ایدم		

سپ قی عشقک انزن جام غم نوش ایدم	برم محنته کولکل رندی سر خوش ایدم		
مطرب در ک نیازی ان بویس ایدم	جاله و ب پ نالم افزا کینک کوش ایدم		
کوچکیده رنگیه عشقک کبون دور ایسون	دل قول اغینه بلال چرنی شکوش ایدم		
لجته در بای عشقتر روزگار آهسته	بنج یوزیک موج او و ب و ده و بنج ایدم		
	وصل گلزار زج بهری ای حسنا به اول کلک		
	خار غر بد ک آقا بز و آغوش ایدم		
قصم بوم ک خرا و چشمکی صید ایدم	جان رسته پید شول کپ حسی قید ایدم		
تفسیر خنده و فال دلارایه بشدم	ای خواجسته چند بسکه عمر و زید ایدم		
الدن قوما دی رسم قربا ش کوز راک	شول فال دی الیکد که جنگ عید ایدم		
سجاده ولی دوشوب بحر اشک	حردم غازه اول که کاه رنجید ایدم		
باشمخ ایاغ باطل اول سحر سپ مری	نظم ایچره بن جن به اگر عرض کید ایدم		
	منکر اول حسنا به به اول جامی دلبری		
	صد بار اگر کرامت شنج عید ایدم		
آبستان بارده اولاغ در بان آبستم	ملک روم کند می یعنی که سلطان آبستم		
آفتاب جروخل و عوای خویه اشک	عارض دلبر کی بر ماه تابان آبستم		
خواجه دنیا کی بیع و شرای غم ایچون	چار بسوی محنت عشق ایچره و کلک آبستم		
خسرو و ملک کلام دو لکه بوبت بو کون	بار کاه نظم ایچنه کوس خاتان آبستم		

جان ویر بر بولورده زلف بسپیکار بکشتین	داما خان دلو همسان غم ابر نزل
کوره دم جیف شادی ایله برکون دخول	ما بسوادون کچم در عشق ابرو عشا و اصول
شک ایدوب زده و صلاهی اشم زانک کتول	روز مخمرده بهم ای دو بکشت زار بکشتین
کلش حشک قاتنه یار مضعان اتمیم	کوز آجوب دور و خلکده سپهر بجان اتمیم
وارکن باغ حبس کشت بستان اتمیم	رخسارک یازد جانا نیچون افسان اتمیم
وامیدور بر بسجیلین بسیلین زار بکشتین	
بن بکایار اولار صندم اول کله ای عاقبت	جورنه حکم بسی اغیاره اویدی عاقبت
شده شلیان حق جور شده ره سوزی عاقبت	حاصل ایدور در و محنت عالم اچره عاقبت
عمر نه ضریع الیوب یار وفادار بکشتین	
ای صبحی سیل کور و بیل ایدو سن یار دل	دوشندی در و عشق مجنون صفت طاهر دل
قانع اولار کور و صکنت دیر بیچاره دل	زالکله دوشندی دوشندی بند و بخار دل
تیج صحر جتنی عشق قیل دیدار بکشتین	
دل بار غم سه زای دل صحن اتمیم	خوبلر بجان مشکون درس دکلده صنیم
یار قصدی جور در حرفی اکن آلا اتمیم	به وفا یارک محسبی جور نه انجیم کم
یار سیر قالدور جانده عیب سیر یار بکشتین	
سیر دباغ ولیدر اول قدم و بالا بلزن	کلیدر بو طغسل اول روی زیبا بلزن
زین ایدوب کلار جسم قتل جان اولش کلور	قتل کلش کن کلور اول سر و رخا بلزن

بن نه وادی سبکی شوریدره بنم اتمیم	کله خالی که هوا یکه که عتاب آلوده بن
بنم و حورده چشما به یارده حیرت ایوب	
نیچد ملور دینور رند شراب الودین	
بن فراموش اید اغیار یار اولق ندن	استنا یکنان لر بن بنده یار اولق ندن
فرقک بزمده بن خوین کچر محروم اولم	جام و صکنت نشا بسپیکه غیری نشا اولق ندن
بن اسیر بند عشق یارک اتمیم کلر اولوب	نا بستر اهر عاشق بیدرده داد اولق ندن
و صکنت خوانده هر کس منتقم بن بیدل	سفره بچر که در درک برک وزاد اولق ندن
دونه دونه آلمه که بن کز منک	
بیس حرم یارده کور باد اولق ندن	
کور بن چشما اول مرسته دوران اولین	شیوه و ناز و جفا مکنه سلطان اولسون
کریم آتکجه خاد کلر ایچون کلش ندن	باغ عالمه بسی غنچه خندان اولسون
سیر زلفیه اسیر اولی بر نشان کلکم	غنچه سی تیره جام و فی قران اولسون
کور بکنت نقش دلاور بنده مانه آسن	صورت چینی کبی والد و حیران اولسون
کور بکنت قلم کور بار چشما به یار اوله	
وصف لعل ویدی صلاب دیوا اولسون	
اشک چشم سیران اتون حور خوار بکشتین	عاشق جانا نه بقصد باغ کلار بکشتین
شاه نظم کوشش قلسون در شهوار بکشتین	قان یون در سپهر ملک کلر لعل یار بکشتین

[illegible]

با که ظلم بیجا است بلوغ سنا با نادن	رخنده بر عاشق شک اغیاره در می شک دام
	حقه لعنه د بارک و ارکن لور لور دشمن
	تا حیر کو کلمه چمن به ای پستیز در عرسدن
یوز سور مکر ای اغشسه بارک و ارمنسن	ای اشک دیده آتفه بسیل روانسن
بسین ای یوزنی کنش کو یک بوخه جانسن	تنده حبیب ندان از دره کور مرزین
سپه عتله سپیر ایدرسن ایا دوز مانسن	ساعت کبی قرار کی بر برده کور مدک
بن کبی بسنده بهم آه و فغانسن	بر کلعنه داره دل و یردوب ای بلبل چمن
	زخم خنده شک به جز به شک ظلو در
	هر دم چمن به تیر برای نش غمسن
ریحان خشاک آشفته بی پرک اسیری یاسمن	بسینل صیحات شوریده سی بالاکه عاشق باطن
پنبه داغدن آسوان با که در داحسی کفن	بن شهید عشق اولیغی زخیم تیغ باره
سن کبی بر شاه عادل بنده بسید شهن	کل سر بر جانجیک ای درد دل شوق ایت
مالکیت ملک سید لقا اولیغی اسپر بر امن	لعل جانجیک هوا بسنده طردایم بر قیب
	اولی اغواغنی الله بو چمن به نابیده
	قور جا به دو کشته ی باشند بو خن کل پرین
محب دادم الوی کی قیامتده خدایسن	نکر یک کی صوب بهی ظالم جدا بسندن
بر اید صو کلو رشک لقا ای بیوفایسن	یکنده دشمنه خوزر که دل تشنه در جام

قالب آدم ایچون جمع اولمش ی مار وطن	باد اهل او یار دم نار عشق اک ای ملک
هی سو شول ای کی کافر قور در دم کو آیین	قدح شک بسکین حصارن کوز لرت و رزال
طلو تم دقشده قل یار بور چشم خور دینی	مو میانک کور مدی بسیر باغ باره بنم
عالم جز صا تر شول ای کی زلف غیرین	کون یوز کون رفیع اولور کور کبیره را کی قر
سود کور بریر و صغیر یا دین یه کین	عاشقه اتم دودست بر شک و یک غمین
بسیری ناز کور آبر کبیر ابر و دنا پچین	ای محکم قاجیه دلیر طوطی ملک غلیول
	مارضنده بسیر این خالین چمن به دلیرک
	دیر بلال بسکین اولی روضه خلد برین
کوزله دایم بسین به صوفی وار هوت کوشن	بن پاکش عاشق طوطی عارست کوشن
روکش ایتیم آشفته بن فلوک کوشن	ظلمت اباد بلا ده مشعل ای باقوب
بال راحت با صغیر یارم فراغت کوشن	شرک ایدوب دهر دینک آتش کین کین
نزا به خلوت کچوب طوطی عبادت کوشن	مسجد اقصا دگدر دور نماز صدف
	ای چمن به در که ترستان یوز سور و ب
	دولت آل یردی بکا طوطی سکا کوشن
کلمش حبسک تا شاسن غلزل اولوشن	کوز لرت زکس یوزک لقا خنوخین چمن
دند کونز یی کچوب بو بخه بلا شک غن	کاکل بر چنیک بسود از ده اولی بس کور
قلبی بر کوشنینه صاغ ای بر بردن	طلوب ای اولقد راتم حصار چرخم

عشتاقی خسته که کلان الن شیهه کارین	فرز خفا و جوری بلور بر نهار پسین
تن زور حق فرا به چلن روزگار پسین	ای باد آه اسم مخالف اولوب بکا
سودای زلف یا لر بر بقرار پسین	نقد بکون و صبری و یوب ای کوک کاف
شمع جمع الک الله شعله دار پسین	بافک چراغی نوله هر بر رستا روک
عشرت جالیه جام وصال کوک کوزک	
دیس نه و شش جیف باغ بر انتظار پسین	
پادشاه هم حق پسینی جلا خطا دن صقلسون	کمل کبی نازک تنک خار بلاد صقلسون
باغبان لطف حق با دقادر صقلسون	بر درخت بار و پسین برک و بارک بر نفسی
اول حکیم لم یزل ذابک عناد دن صقلسون	عالم معلول دن پسین طلیب هر مرضی
کامل مشک تنک بوین صبادن صقلسون	قوشون دامانکه هرگز خبار راه خشم
دایما او بختو که دوشون بر قضا صقلسون	بال اچوب پسینغ دولت کبی جمیع بقرار
اول و آخر بود رنده جسابی ویری کم	
حق تعالی ابتدائی انتها دن صقلسون	
هر کورن قان اغلبین بو چشم کرمان عالین	یا شوم بنی اسنک دریای عمان عالین
ایستیلر سور کور اول ماه دوران عالین	کیچرا یخ اقدیرسون چشمه باری دیده دن
ای کوکل حبس ابد پسین ایزندان عالین	مجلس جاه زرخنده یارک یوق خلاص
خادر سور رجسته و درخندان عالین	لک دکل اغیار کور بیه دوقی اول اغویک

بدی کیج عشق کفر خنده در جسم خراب	جغد حشمت پسین اتوی کوکلک ویرازن
کمل کل افش خا رضین شمع رخ کلکون	آتش آرد بر جغد یک زار لر بر وازن
کوردی ز لک ای صنم عشق کفر شید اولوغ	بو نیمه زنجیرین آتوب بخلدی دیوانه سن
آتش عشق ک یا قوجا جفا به پسینه ده	
عادت اولدی نارد بر یقین هر دم اگر خار پسین	
طوبه در سوزنک وهری شوی کفر بر کسین	پسینکلور جهان زنده غم رو فخر پسین
لوا سی قد با لک چکوبد با شنی چرخ	سعادت نخسته مالک امیر کارا پسین
بسکا وصل اولیبه خنک قای غری اوور	جهان بدی محقق کم حیات جاودا پسین
لب لکانه فرا قنده نباتی تلخ کام اثرک	حلاوت و عذیبک یوق امیر کارا پسین
ویروب او را قتی با ده کل کلزار خا رنگ	
جست به روی زرد کو بودم برک خزان پسین	
بو کوکلک بختا ننده مکل برهن پسین	و یا کلزار جان ایزه آجلش با سن پسین
کوب اول قد و بالی محبت عرض ایزر طوبی	نمال بوضه جنت و یا سر و حسن پسین
بکا ای کیسوی دیر کند موی مسال کم	بو جام کردنی اوزره مجتده رس پسین
بو عالم کشت ننده آتیلار خد بے حد	ویکن کلشن دلده کل ناکت بدن سن
جمعی طوطی طرح جسته به حد شک ایزر	
فصاحت مکنده خیره و شوی شیرین سخن پسین	

بجرت استر سنی ای ماه که بندان آیره	کنج مطلق ویرانده شنه ن آیره
کمالکلت قصیدی بوم که سکی خشتن آیره	کوزرک سبی بوم جان به بدن آیره
غزوه شخوف جفا پیشه دون آیره بو	
کمالکلت بر طرف ایت عارضاتک اوسون خاصل	نچه بر مهره اوله ابر بر سپا بست جایل
کوزرک اوله قی بر برکت بنز سن ای دل	غزیرک اوله قی بر برکت بنز سن ای دل
غافل اوله که بری کشیده لوله آوره بو	
دام زلفک ایه لی دانه خاکک اظهار	شاه بزار کوزرک اوله کولک مرغی شکار
مهر کسی خار غم خشتک اوله فری شکار	نه کولک قودی نه کوز زلف و رخ عارض یار
اوده بنز صوص به تهر بنجه جادود بو	
کندی جانم بریزه کلری غمک نغم بدل	چکیر بن جوسکی کم که بودر حسن عمل
کچر شتر دیری بک کوشا به به کوزل	بنده سحر ابدی جانته بنجه سوز بنجه غزل
لب دلمه صفته بر آب جسم صود بو	
ای نیام بر نغس بر عشق سوز افزای تو	در تنم موی مبادای غم و پیکر دای تو
با وجود عشق تو کجانه ایستم عاقلی	کوشه کوشه عاشقانه بر طرف شنای تو
ای که گفتش عزت را بپسته نعل دانه تو	طالع سحرم کجا تا سر نهم بر پای تو
تچوب پیه خورشید را افکنده ملوبی در دست	تا بیا به سپهر بلندی از قد و بالای تو
باشم عشقت جنب به حال قی دار و خرباب	کرغانه انجمنین خوانده شدن رسوای تو

(310)

ای جنب به اول مهر بر کیم که هم به لودر	
دند بکت سوردی صفاس کوردی او ایلخان	
آلوندک ملون حسن لیل مشربین	قوتلور اواره کولک قیس شیدا مشربین
ایلیوب قاف غمکه مرغ جاز آشیان	کوستم و دل طیر نه سبغ غنقا مشربین
کسندی عشق قدن زاهد زبان طعشینی	ایل ذوقک بلندی اول کولک دانشربین
در صحر او صاف نظم ابدار شاه ایچون	بولدی طلیع کتک سبخی بخورد یار مشربین
عار و نامدن جنب به معنی دیرکتی بکوب	
اختیار اتدی غم خشتک ره سار مشربین	
سوره قرشکون بنی شوق رکده یارین	کم چاکلت شغفده یغانه بر وانه یین
عقلی زلفک کبی عشقک پریش ایلدی	کندم ادرانک ایتیم قلم عجب دیوانه یین
اشنانک کسب ایلان بن لاکش عشق	فهم و عقل و صبر دلدن کلک یکانه یین
کرد کلمه جان و بر وروانه شوق چشک	سویولای شمع نیرم سویلیس بن یارین
حرف	ای جنب به بنده بر موه ایم روزگار
	یقده سر تا پا کسب سم شغدی بر وروانین
بلم چشم خاکک که نه به خود بو	بکمالک ده لکارانه سپیه رود بو
یوزک لاله دیم کولک خود و دور بو	نچه کالک غم سوسنیل خوشبو دور بو
دل عشق قی پریشان اید بکت بود بو	

مکر

جود و جفا ی باره ای دل تحمل ایله	کو رکن هزار تهرن مردم قفاخل ایله
ایرو خیال و شکرت بر سر سبب ان یاره	ای عشق خروده دام پسین یکت قفیل ایله
رجانه خطره بولسنت مصحف در رجالی	وصلت اولوری روزنی ای دل فخال ایله
اول سر و سپر فراز کت جاکت وریوب یولونه	اویستینه سید آسای دل ترزل ایله
هر تفل خشم که ایرو اول ماه و الدن	
زهر بیه که جفت نه آتی تنا دل ایله	
هر ی نو غریب سبب هم حمایت ایله	بیک کجن حسن رفیع عین غنایت ایله
رد ایلم قاپو کون خاکت درکت اولان	اول بر نیاز ایدر یسه سن بیک حمایت ایله
کنج دلمه مغر معلوم رابک اولای	اظهار ایدوب که کونکشف کرامت ایله
آجک و بار عدلی تیخت چکوب جهانه	دل نشو ریغی آوب فسخ ولایت ایله
دبست غم جهان دن بولسنت سبب فرصت	
پای سپر برش به بر رشکایت ایله	
ایا باد صبا بندن او قفا کز ایل	دلم قاج باره وریغ جفا کبیل شمار ایله
ریغ زرد چشم اشکلام جانندن هم	ایغی نوز و نوز بسوز زور که هر نشا ایله
نغم کونک خاقت راه کوی عشقی در کون ویردن	ایرشه در دامن پاکینه نوز بسوز بخار ایله
دل نشو ریده بی بولسنت مقید بند زلفکده	اولی پسا مانده بندن وی که بر لره قرار ایله
جفت به بار کما میده جهانت عورت کبریت	مذلت بولتری اوزره اونی خاک کب رایل

اچلی

آجلی کلوب نازه و تر باغده بنفش	کوردی یوزنی کیشلیدی صولانه بنفش
خال سپر کیک رستمی کوراکه رنکده	واردی صوبه باقرب ارماعده بنفش
آهم لنگش دوشدی بیوب ضرب ضربی خاکه	فالمدی حمالی بیند ایاغده بنفش
ملکت چشمتک قدی سپر برنده قراری	رشک کچی باش طاقوب اوناغده بنفش
کیدی کللی باشنه بن کچی چشمتک	
دبستاری او شندی کچی صا راغده بنفش	
دوشوب یا لبسم عجمی نادر دوده	نخلدن آتشسم وارد و جکر دوده
دوشوب در بادده کلکونه مسیلم	لب لکاکت هوا سی کچی سپر دوده
تندون داغ غشم اولاسون الکک	محبستدن علامست ایغی ارده
کون چشمتک دیدی لبسم خاکم	ایکی سپر چشمتک واریشس بورد دوده
جفت به کبیل ویردی خاناکت	
سبکلا لبسم ندر بو چشم نر دوده	
غرق اگر چه جانا با شسلو بحر دوده	سوزن یاز و لیکس عشقتک اودی کز دوده
بن دوش هوا کت بلر زمانه قدرن	نا امل اللهه قیمت بولر بی که دوده
لطافت نظر ایدلر دن باکر جهان عدود	الطاف شهید را ایغی بسوز بنی خضر دوده
کردم طریق عشقه که چه خطر لبر دوده	باشتم کیدر سپر دوشمن بونفیع جوق سوز دوده
جان و دلی چشمتک به کورم قبول جانا	ترک الیوب جهانه ارم قوم دوشم نلر دوده

قاف دل بسکن اولی عشقک عشقک	مغ جام بال آجوب قونی باصحر آجوب	کفر اول آجوب کور کده بن جانان	شع اول غرقی نازدن کوکل جانانک	دشت ایتی ناکدن ایتیت ایتی قش	صورتک کوکل ناکدن اولن خاکی	آشیلان ایتی بنای اول بهادر خاکی
خو که جو خاک عجبی نور و پر سه ای قو	نار آهم مشعلی مهر جهان آرا آجوب	شعب عیسی یه قویم بودل دیوانه	شعبه یا نمقدن ناکدن منع ایتم بودان	کور هم جنون کبی بر عاقل و فرزان	باعث ایتیم جسته کرکک کبر کبر	سجک ایلر جسته دیر کر کر جکم ویران
جالی کوس دوانی اقلیم آجوب ده دل	بغیوب بود و مهر و ناک شکوت دار آجوب					
قشوری یارک مد نور و دینلر عاشق	ابر غدر دیدم له آفک فرس آجوب					
سپکن نجر بلا اولری جسته یه ای ضم						
عاشق جندون اولری زلفک لیل آجوب						
کور یاری عزیز جوکان آجوب	دعوی پرواز طوق شمع غنای					
صوت جام فیضی کر باک پیری فروش	بریم و حدست ایلیم افلاک عیسی					
کور و صلاک ایچون پشته دوشدن کور ارم	دل بر ایتی دولت عشقک اول دیار					
قشقرغ ایدلی بار غلک آه ایلر	منزل چرخ ایشندی اوقر بودیل					
آر زو ایلر جسته به التفات حسن شک						
خالکالت التون اولد و من کوکل						

ک

کدرم دیر مشد نور انشاکک یابند	کدنن کوکلک طوق غایتده کلام رایند	بوی کبی بیل ای دل فغان آیه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	کپسن امید موری اولسون خطا و عتاد	شول درد مندی دلن عاشق اول اول	اور و فخر شانه دیر شول کاکل پیایه	باسطی ایلر اید ابر کور دلسیل رایه
بر غلندر در فلک کوکلک طلالای کلک	مهدن دیکنده طوقش بر جلی آینه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	کپسن امید موری اولسون خطا و عتاد	شول درد مندی دلن عاشق اول اول	اور و فخر شانه دیر شول کاکل پیایه	باسطی ایلر اید ابر کور دلسیل رایه
فن عشق تیارن آسون عیبه یک بزرگلوب	باشه بیری قی کز سون توانینه توانینه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	کپسن امید موری اولسون خطا و عتاد	شول درد مندی دلن عاشق اول اول	اور و فخر شانه دیر شول کاکل پیایه	باسطی ایلر اید ابر کور دلسیل رایه
اول حرای جشمکو دایم قنایع موضع اید	بویله پش کلک دن ابرو کرک بر خایند	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	کپسن امید موری اولسون خطا و عتاد	شول درد مندی دلن عاشق اول اول	اور و فخر شانه دیر شول کاکل پیایه	باسطی ایلر اید ابر کور دلسیل رایه
کوکلک بخت شرف برین مشرف ایلید	کر نظر صلاک جسته به روی دیر آینه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	کپسن امید موری اولسون خطا و عتاد	شول درد مندی دلن عاشق اول اول	اور و فخر شانه دیر شول کاکل پیایه	باسطی ایلر اید ابر کور دلسیل رایه
ای غل عرض نیاز ایت نده جندن اول شه		بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	کپسن امید موری اولسون خطا و عتاد	شول درد مندی دلن عاشق اول اول	اور و فخر شانه دیر شول کاکل پیایه	باسطی ایلر اید ابر کور دلسیل رایه
ال وروب باشم کبی یوز کسور دنگده بایند		بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	کپسن امید موری اولسون خطا و عتاد	شول درد مندی دلن عاشق اول اول	اور و فخر شانه دیر شول کاکل پیایه	باسطی ایلر اید ابر کور دلسیل رایه
ماه چهره بر نکاح عشق پاز اولرکینه	آقام عالم بر مهره تاز اولرکینه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	کپسن امید موری اولسون خطا و عتاد	شول درد مندی دلن عاشق اول اول	اور و فخر شانه دیر شول کاکل پیایه	باسطی ایلر اید ابر کور دلسیل رایه
بویله عشق کاکل طایب کس باغ حسن ایلن	مغ دلا صید نه بر شایه با اولرکینه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	کپسن امید موری اولسون خطا و عتاد	شول درد مندی دلن عاشق اول اول	اور و فخر شانه دیر شول کاکل پیایه	باسطی ایلر اید ابر کور دلسیل رایه
نار و فتنه دای دل و جسمم آینه ایلن	نای غلی جانور بر سر پاز اولرکینه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	کپسن امید موری اولسون خطا و عتاد	شول درد مندی دلن عاشق اول اول	اور و فخر شانه دیر شول کاکل پیایه	باسطی ایلر اید ابر کور دلسیل رایه
صوتی بسج کشتک دله ریکن الکدن	ای مرید عشق کلک کل ایلر زار اولرکینه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	کپسن امید موری اولسون خطا و عتاد	شول درد مندی دلن عاشق اول اول	اور و فخر شانه دیر شول کاکل پیایه	باسطی ایلر اید ابر کور دلسیل رایه
جود بیه یا نازاکت جسته به بنده کی		بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	کپسن امید موری اولسون خطا و عتاد	شول درد مندی دلن عاشق اول اول	اور و فخر شانه دیر شول کاکل پیایه	باسطی ایلر اید ابر کور دلسیل رایه
قور کیک پادشاهم دلتوز اولرکینه		بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	بیل اول تاکر کپ که دار مار خرم شایه	کپسن امید موری اولسون خطا و عتاد	شول درد مندی دلن عاشق اول اول	اور و فخر شانه دیر شول کاکل پیایه	باسطی ایلر اید ابر کور دلسیل رایه

کوی بدنامیست - ای دل نبشت شایه کوب		کنیم افکار ایلم مجنون کی دیوانیست	
اجه باب - بنکی واعظ کجوب در دبیری			
کم فو لن طلقو جنس به دکر ارفاسیست			
دو نلون یارک ابروی کمان	اولو بد پرسینه نامش نشان	محبت با خاک سرون چیان اینم کلستان	الغریب سینه ده کلام بخش او زده کوی جانان
عطار دغا له الوب قلعه تحریر	غم بجز کک کتور میه بیانه	ینا بر آتش لایبو کاشان - بو پروانه	تنو جانای اینم محبت نازنه برون
غم شفق وروب آلم سروی	دکشم اصغی لایه زیانه	روای یوسف مهری صلاسن بند و زندان	چکوب زلفک نهان بو کس ایله کفان
کوزلر جامه آلسله یاری	دیو بل کردی باق بوخچاقان	سورر یاخیز زنجیرن قوز الدن بو دیوان	صدام یا ننده در زلفک نه زده اولکستان
ینه بر تازده سپر ده سایه لندی	دوشنور دم تیر یاری باغ جان	سکایک منزلت کیده به صوفی کج بیخان	مدخل کجوب مردم ریا عرض اقدن خلعت
سماه کیر اولوب مولوی چرخ	جنان به نه صفت کلک فغان	سرایت ایله یوسفم اگر شمع شبنستان	ترخا ابروی حالتی پروانه سپیک کیک
		دکلر دشن نشی اولو بو بن موک سبیلخان	نه حاجت عرض ایتم حضور نشایه ای دل
		دکله تخی اشقام اگر باغ حبس بان	اولو روی سایه پسندن طبع جامی مردم آلود

سبیل اشکمه کوروب دل بر دم خنجر غریق		برایکی اسپان ملک اولوشن دیو چنونه	
حریف کورکمت دیر سن تازه تخی ارنون			
کور خیال قشیده یاری دیده پر خنونه			
جامه عاریتی جانن عار انکمت	تحت الاقدام وجودم خاک رانکمت	دوشدی دل سودای عشق بار اسرار	بجز کت منده نیتکم اینم وصا کتار
کلشنده عالک باوصا و شای کولکل	خار نه اولشتم بن داغی کزار انکمت	کونون کون صا کت ایله یوفا و راه	بر زلفی لیلانک ینه کولکل اولوب آواره
برمه بغداد کت بوی وصالی شوقند	باغ بجز نده و چشم جلد بار انکمت	او غرتوی بن بچاره مجنون کبی غوغا راه	
بجز اشکمه دما دم فلک جسم سور مک	هر نفس آه در دم روزگار انکمت		
اول کل خشنجی دانه دل وروب بر کورنده			
عند لیب اسپانچایه آه و زار انکمت			
		اول جناب به بندک ایله حواله و دستم	
		چکست جفا خشنجی نه کر عاشق شیداره	
ناره نطق رهنی تعلیم ایوان پروانیه		یا قوی مروت شغنی کولکل کبی غمی غنیه	
در مدی زلفک او زندن قل قدر کرکیم		آله ایستاد و روی بیکت کجی شانیه	
جنبه خاک کت غمی در دله قیدم حاصلی		خون عرم صا کت راضیم اول و انیه	

بوده باری بولک ای دل کناری کوزل	ابردی بهار و عالم خسلد برینه دوندی
محبوبک اولی ای جان اول پیخاری کوزل	کسورک غنچه قادی کوکل مغنیست
خلد برینه بقو دیدار باری کسوزل	کوبینه وارک ای دل قلیصق اقامت
	کنج جمال باره صوفیکت الکت حبش به
	زالک کورب حذر قل شول ایکی ماری کوزل
جان خلوتنده کوکل ال قالدور نیازه	اول سرو عشق پسانم کردن اوز نیازه
چنگک امام اولور بیه دردم کوزم غازه	قیلم اوخذ و لکش محراب اولی قاشک
صید اوله در مرادی بن کبی ش بواره	اول کجک خوش خرمای کوزم قتی هوا یه
محروم ایدری کیشی غمخیزی دور بیه راه	اسرار عشقک آچم مشترک آتیه جان
	درد دورنی سولور و لبه حبش به فرصت
	بوشهر به نیازک اول شاه دل نوازه
ای خواجسه زمانه به میلک الکانه	دهر و نهان قونلبه در بر بهانه یه
بوصورت جانغزیه ایشیت اوی رانیه	فرزانه جهان ایست اویده فانیست
	کوردک زمانه اویده پیستانی زمانیه
دور جهان خیره کورب قلعقل جدل	که نوش بر صفای وکی نیش با شمل
چنگک سپهر اولدی به نیجه واکل	بنیم بودر بو قور کوکل ایست عمل
	کوردک زمانه اویده پیستانی زمانیه

بیس آنون ای قی طلعت انانکی بویارانه	دینار کراغیا کست سوز دیوه حریفی
	ایشوبه نظکی کردون سعاد کدی شو قوندن
	مال چرسج بارش کدی بو حرفی سخندان
میل کبی قوبار بیه صراحیده غنچه	میدانه کربسه پاف عزت کولکل
نالم اودمه ایلیه آتیکت	زالک غنچه الکلب قانونی بیسمک
جان لشکری پیچر بیه بریدر فراول	یغایه ویردی دیدرک کسور دلی
خالک غنچه کدی بنفشه فرا جول	بسیل شکسته خالکیسوی خبرک
	بسن غنجه کت حبش به اولان ملاکنی
	میل صفت محبت ایتدی ایرق کلا
پرده آتیکت ایسون غم مطربه اوازده	رقعه کربسن نالدرم سماع پیازده
جان ویرر محو غم کولکل کبی آیا زده	عشق جانان ایلر نه شیه و دنیا داییم
ایتم التسون ناممی بارهتا پروازده	دل کورت اولسه دانی ایزه مزینک همدل
صد بران آفرین باز شکار اندازده	باک کولکل صید ایدر اول تدر و کلشنی
جام بوفسون سپا قیا اول بار عشق سازده	چهره خود با لومی نیشک به سمرکنت اولور
	برغل دیم حبش به شوغلا اول ماسکم
	منق و ارا کوکل طبع سخن بر دازده
عیش اشک همیشه اول بهاری کوزل	ای چشم خوش نام دایم غلاری کوزل

رفت عمری زین بهیسم بهستم بکوشن خاک راه	از سر عشوه بهیوم بو که آن به بگذرد
همچو فرین کج نهادم را تمام رخ ز رشام	کیش مانی کر برسد در طلع و برم از انضا
	ای جنبایه پیش خیر و گناه می کند شست
	باز لطف شاه بهتر در میان عهد خرواه
دو کسشم بن باشی صور کی طشتن طشت	اقلی دیوانه کو کلم پس نه کردن کشته
قان زل اولش تیر او غرام آبی بر خوشه	جام حبسک نش پسیله به کورن چنگ وید
بن بخود دل و برین اول دیده از اول قش	غره سی ناوک صور ابروی چکسه یا بنی
خالص اول ز زریگی تا کر میخو آتش	نار عشقه با نیخو بجز کز صاف اولوق
حتی پستی ایر میخو هر بر یک اوان بشه	عارضه متاسنه کو کلم و بر یک بن سووم
سر نوشت اوان کو کلم طکات از لیل چون نش	دفعه بر بر قضا یک سعی آدم نیسون
	زید و تقوی ای جنبایه بر طرف اربوب بکون
	احل ناپاک حیرت تیر و دشمنی جام بیخوشه
حالی لم نوسه اول لعل شکر بریزل	باشه ایتم ظلم ایدر عابد این برهیزل
غوره اطراف المشر فخر سپسر تیزل	هر جزاک تیغ بکوب قائم و یزل و دگلک
آره منز مسکینی کج ماک	بوی زلفی بزل یارک بوشم سر منزلی
دون اوله صحبت اربوب بسفله نایزل	ایل فحلک خد متین سن یکاک در دات فایتم
بلیم ای دل عاقبت بو لطف قدر آهیزل	اوله ور برنده جنبایه به او شاه کاه بخش

محمور اگر کرن کشی اگر خراب اولور	بو کج غسم فزاده بلا بحیب اقلور
کر سر عشت و سکون و کهی انقلاب اولور	مخته اعلی دل بحسب ار کامیاب اولور
	کور دک زمانه اویدی پس او ای زمانیه
مست شراب شوکت استک پیغم اول یوری	غم جو رک البسه کو کلم خرم اول یوری
افشای زار قطره بهان آبسم اول یوری	اسرار صانع حقه تیش محرم اول یوری
	کور دک زمانه اویدی پس او ای زمانیه
او بهموی نغیب او رک کو رک بیکیست	پر خرونده در بر سه سن آن طوط ابشت
یعنی بود هر شوه صغن اوله طفت	هر بجز قصه ایسه غم تو کلم یکیت
	کور دک زمانه اویدی پس او ای زمانیه
سعی بوم اوزینه پسنی المیه زبون	ایل زین زمانه سکا ال دکر فسون
بیک تاز و شیهو ایسه برده و قلم سکون	لعبت غای عشوه در قلم پس او یون
	کور دک زمانه اویدی پس او ای زمانیه
اسبان لطف بوی ایا دور و زکار	که زلفت و ندامت و کعز و اعتسار
دو یک کجسته خرد به قلم آشکار	حکیم مراد کو کلمک لبه غم روزگار
	کور دک زمانه اویدی پس او ای زمانیه
میر بهایم نال را زین غم بسوی مهر و ماه	ساخت جیغ به امانم دور از تو آه آه
هر پستاره بر فلک باشد برین عالم کرمه	شب نباشد هر تو کو کوب زینم ای قمر

دوست عشق شکفته خوش نام زلف شک زنا زانه	دیر عالمه کور آن پهن صنم دیده آرانی
کلوز عشق فلو با پیش آهنگ دیوارنه	خا ز عشق بنا ایست که هموار ازل
کل کل بی با شصت صوم قدیم باغ عشق خارنه	بوی کلزار و صبا یک شوقه ای غنچه لب
افعی زلف شک صوم ز پسه با که هر مارنه	لعل جا غنچه شک دوا الیری تر با کن صنم
اول پسه پیدا ایستنه دن صا بر سپهره نارنه	از در آتش نش اندر دود و آه بر شمر
فلس احریر برینه عذرا تهی دینارنه	نیچر یک صراف غم کور دی کردی شکل
	فرق شکده ناخن چسبه تلریر توب دیم
	قانه بو یا سه چسبه کلر رخسارنه
فلک ای کل پیشه بر ریخا کلزار کی	خطا شک یک کلوب دور اینش رخسار کی
نندک ای صراف دل چالک بره بازار کی	نقد جان و رب زو صل رخسار ای ملک
سپیل غم ویران ایور پسه اجم دیوار کی	یوق درک ای خانه دل رکهار یار دود
وار لپی دار انشا پسندن دل تیار کی	خسته او کرک ای کل سودای عشق یار دود
	صون چسبه یه یک تر با کن ای غنچه دین
	یار زبون ایت صوم قسود آن از زلف مار کی
کور یک استر شک دلا کلزار جنت باغنی	اغل عشق کل قاشا پسه پسنده داغنی
کفر زلف شک شوکم قالد رمدی بر ماغنی	مذهب عشق ایچنده اغل اسلام اولی
جان فیکلیر بر ایت بن یوراکم باغنی	یا نقد یک شو قلو جانا چراغ در دکی

میج کاسیکل اولوی بر طوفن سلاطین	مده نشید ایلم اولمز جانا غن
ای صبا سن بو قلوباری دیده کر باغنی	کوردن آقن باغنی سیکل جیم لطف ایزد
کور مرغ اولوی نیچر دودر یوسف کناغنی	اغل قدقن یه بصر فلسم نولا یعقوب و ش
انکه کلوم طبعیم تا صدم در مانغنی	شریت عشق کل ایچلن کور دم محنت یوزنی
	سین چسبه یه یوق و کشم یوق حلاصه قورم
	اشک کل سپیل روان قیلدی بر یاغنی
بولیمه بر سنجلین ماه منظر دلبری	آلم کون دور ایور پسه کور یوج جبری
عالم حیرت ده کر پسه ذره کبی سر سری	سبا که ای خورشید جهه دل ویرنر کلر
پسنده در یه شک دیو یوز و افقار	خون اعدا دود که هم عیلت ایگ
چشک کل انکده پسیه رآخاب حاوی	بقز اولوی مده انچ کور که خنک کور حلی
	ای چسبه یه کور یک اوراق نظم کلستان
	دوردی اولم غنچه و ش د بکسته کلان قتری
اولوی بودل مسد کلانک اور دکلر قازنه	بر جلا یسن او صوم صا کور کوزم شهبازنه
بوی پسه کده کور ملی لعل یک شرنه زنه	پرد عشق قده کور کلم خا یه بشل دی
بیره چال دی ایشوب نامید چکی سازنه	دیر غنچه چال نور کن ارغنون آه دل
آکر بر کشف ایوب ووردی انا کتی سازنه	دیده جلا دکی منصوب کور سه دارده
سبا غز لعل کل ایچون ووردی الوبغا زنه	دور صرا ی کبی مجلسه چسبه یه صنم

بو کاغ زر نگار عشق کلمه خسل ذره	با شمع بیک پاره ابر پس بنای بجز ملک فاشی
بلا جامیستی چکه که جن به مجلس غشه	
بن اینم قیس شیدا بک او بزم ایچره اندهاشی	
بو کلشنده ملا رکن بجا کلوی بزار اولوی	نه کلدن کم دفا اودم جفا باغنده خا اولوی
وجو معدن انرا انجی همس نادود ادهر	دو شوب معصومه جسم ره فده تراب اولوی
فضای ماسوی انده ایوب پردان کو کلم	نه کم معصود بالذات ایوی کلوی شکار اولوی
بو کده او ملکی کو کلم حیات جاودان بلن	اوزی جسمی دخی اگر حقیقت بر مزار اولوی
غلمک طایفنده ادردی بسکلو نقد کو بیخی	
جنت به نار در و کل بودم اعلی قمار اولوی	
ضیای بر تو جنت ک ایده خوشنیده نوانی	نتکم رو بشن ابر مهر عالم ماه تا با سته
کبودن کبودی بیگانهک دل اولوی بودم وصل	اولا کشدی صحت بخدا ده کجوب راد قرمانی
وصالک دملرن اکسم کونم بجز که قی اغل	بسه شکم بسیل اولوب آخر قمار بنیاد و ورانی
نه ملک بره اندر بالین بقار سه نار خوشقون	ایقن سوز دروغ در بنم شیخ شبنمانی
جنت به عارفک نکر قیوب یاد خاک ابر	
بهار سستانه ال اور دی قام ایوب کلکستان	
کیجه بوق حالو ناطس نغم و ماهدن غیری	کو ز ابر سه مهره در سوز دروغ آیدن غیری
بجوم فتنه دن قاجیم بنام ایستا نکدر	بجا لطفن در بنم انجور بولنر ش پدن غیری

کور دی فوس بر سینه کز نگارک فاشی	ماه نوم سیکلک ایوب الکی کو کده اشنی
کعبه کو یک ملا فده کو کلک بسعی بلب	چاه غمده زرم ابر کوزاریک باشنی
کور دی تنجک ای صنم یار علاج انجریکا	پسینه ده ترک بولوب کو بستر دی خیم باشنی
برده صوره زده قلمی سپر ایوب هر صوره	بو زو اشکاک دو درش کم بولنر فاشنی
قنده اولیسم ای جنب به غم بنی ارز بولور	
استر کندن ابرو بر نفس بولداشنی	
اهم بر نامراد روز کار اندک بنی	ای کو کل کندن کبی برخاک راتک بنی
چنگ کبی قدمه اوتار اشکم نعلیوب	خست مغراب غم غلوب و زار اندک بنی
ذره کبی کم انز بر عاشق ناصیر اینک	کون کبی ای تاله دیره آشکار اندک بنی
بر کل اندامه کو کل بسیل صفت عاشق کجوب	بستر خا مضاده و لکار اندک بنی
خرمن صبرم دیرو ب ای باد آهم یلاره	کاکل دیر مثالی تار و مار اندک بنی
علش و راحت هر کک دامانجی فکده آه	آر ده بسن کلک ای غم انجیل اندک بنی
فتح ایوب تسع زبا کلک معان کنورن	
ملک نظر ای جنب به شهر یار اندک بنی	
کمان بر سینه کز اوده رونک سیه قاشی	یوزی خوشنیده تابندن الکندن اکی باشی
کونم یاشی فرا فکده اکی عین بلا انجق	کسبلر خون دل کبی اخر هر جانده یاشی
شکم نار فرا فکله طو شوب ابر خنده	بلا برنده قطع اولسون کورین شیخ فاشی

کوکل دروازہ کوہنہ پنجرہ دیوہندہ ایلرہسن	کہ ابر دل دینی بلوری شہی ندن غیری
جکودہ نم بیکانک فٹا یہ بار جاند	بنی آجر کسکند بوق شوق بہر ہواہن غیری
نتم داغ و الفلر ہنس بے سر ہسر پردر	
بکاسیدہ دوکرا آفر بولتر آہن غیری	
آہم برغم اسپیری ناتوان اندک بنی	واری بھا لیوب بے خان ومان اندک بنی
حالت عشق بازوب بررکتا سب عالم	اوقنور ایلر دلندہ دایستان اندک بنی
آب جسر تدر افر سر بنجہ بسندن دیدہ مک	کوکو صودو مکد بر ناہوان اندک بنی
مکتہ سر مجنون کبی بر معنار اور بسودان دیو	سر ہسر ای داغ محنت آشیان اندک بنی
جسرت آباد ملاوہ شہر یا خشم اکین	
کوی دہرودہ شبانہ اہسبان اندک بنی	
نار حسرت پنجرہ بریا قہ بن ناچاری	کوکو ستر رای طالع فروخندہ بکا دلدار
درد کی بلو اکین حالت مکلی صوفی	بکی اولدی اشقی کو روین اسراری
بحر بر عاشق شہریدہ نے بالکدر	شہرہ آب و صلاکت کو بریم انہاری
کوردی کلکندہ کلکت ہم خار اولو بنی	ہندان ارتق او مککت بسو کئی اغاری
بیحت پر مخان اتقی جہانہ ای	
ہوسبس زلفک چالیدی بلہ زنا ری	
اہل دلاور بسندہ غلندی عشرت قابوسی	دہم صم صم صم در اما کجرت قابوسی

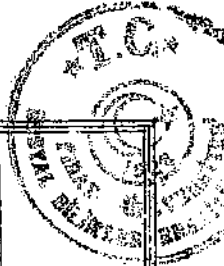
عشرت آباد وصالی بنسون فائق کرب	جو کہ ہر سو آچلو براکہ فرقت قابوسی
آہستہ ایک خاکیدہ بار شہدہ تاج افشار	بار کھا رنکدہ راکہ دولت قابوسی
لعل باہکت آب کو شہرین ہشتی جوین	رخا کوک مانندہ بر وار پربت قابوسی
نقدہ جامہ الودی ورودی باکر اول مسلمان	شاہ عادل صندہ سن یا بلدی شہر قابوسی
کعبہ کو کہکت طوافندہ نوراسعی البسم	ایستہ کلکدہ راکہ دل حجاب حاجت قابوسی
خانہ عیش و نش جان غم یعقوب بنیادنے	
ای جہان بے او بسندہ آجلدی محنت قابوسی	
یاد قنور اول صنم بن عاشق ناشدنے	ہستون غمدہ شیرین الودی فریادنے
کوزلم ہاشم ددکہ چینی کچان دجلک	سپیل عالم کیرہ وروہ جسمک بعد ادنے
فرقت وردک بکایا عذاب جان کلک	سو کہ کیشی کلکدہ جان کبی ہزار دنے
پسجہ خاکت کو کہ جب کہ صوفی شوق	دکڑ خشک ایلر اولدی ترک ایدوب اوراد
مکتہ شیرین کو کہ دہر دینک بر نفس	خسبہ و عالم کچنر المسد یلر دا دنے
دام جہرت قیدن ایلر ای جہانہ استک	
ہوہیا کلک کچرکت صیدہ انکد فریادنے	
کچنر زردم دیو یارک خشم ہجرائی	قابطص ارواح ورودی اہل محنت جانی
ہنہ ہمان تنہا کلک ای بت دین ورون	عسی مریدن الکت مستقر ایما نی
فقدہ حالات قیص سہلی کو شش اہم	دولت عشق کدہ کو کہ سن ہر کشی دورانی

[illegible][illegible]

هر ورق بود که بیا بدین بخش بودی	ناکشوده نه نه نه باز ز رفت موی
بسیار آورده همه مکر و فریب و غل	همی چشمت نبود محسوسه غا جا دوی
تیر غره کند بهر ملک چشمت	چون تو ظالم صنی کو و جواد به خوئی
از سر ناپید پیش من ای سرور دانی	که نایب جود و چشمت بر دانه جوی
کس جو علاج چشمت به سپردار ز رفت	
که نزد بر سپرد این دار فنا یا هو ی	
ای عادت کلشنی که غنی نور بسته سی	عاشق آورده یک دست که کلک بسته سی
شریت لعل لیکن عاقبت بود لرزش غا	دید به جا ملک هر کم اولو بر چسته سی
اول نهال قامت بالا که اصولی کو کل	من بر پستان حالی کو ردی ز ملک دل بسته سی
بست اولو را هر خیزدن صدای بعد چرخ	عاشق بود رسد اولو را ناله آه بسته سی
جان تار ای چشمت به بولنه سن هو شک	
اولین خنک خاک پاک تحفه شایسته سی	
کلک قدرت چشمتی دانی اوم ریخته سی	چشمت کلک قدیم عاشق بن مقدم ریخته سی
جام شوق کصفه تدن بهر حکمت ایزد	زیم عالم که بر طوفان رش بر ریخته سی
هر نه نقشی این شک ابرو نماند عیش	جامه زده بودیم برین آینه غم ریخته سی
دینک شکست نایب غامی اوم باشیر	بود طریح افش قضا سحاری عالم ریخته سی
ای چشمتی عالم حکم بیدمان ایلسون	جان که کشنده قرن اول لعل خام ریخته سی

برادری

بردم تقی این پس ماه کلخنداری	کلزاره راغب اول بر سپرد ایلماری
کو که ناله ابر بر مبه تلای بیدل	اول کلشن صفا ملک ابر پس بیکه زاری
و چه مرادی را بهر کو که مراد اید بر	هرات قلک ایل ز شک ریادن عاری
مبیل صفت ملازه زار اولین ای دل	نخار ایل بر اولو بر اول کل شک کناری
بر دانه و شش چشمت به رشک آتشینه باندی	
مجلسه کو روی بنا را اول شش تا باندی	
کوب با فو یک او بستند هر شخار یارانه	دیم مشکین کیا طوقش کنایه حیوانه
شک چین و خطا کلن مستور ای ای مر	کو کزک بغا قلدور دم و مصوب ایل و نورانه
دل دیوانی زلفک اسپر بند غم قلدی	ملا زنجیر چکدک بو بن خاطر پریشانه
دل صد باره مشک بستم غم بهی ظالم	کو داد ایلم که قیوب سلطان بیدمانه
چشمت به سبال ده و دینون بو عیاش فلک ایل	
بو برن بر نش طایره بهر شک کی سخته دانه	
چوهی زرد ایلک غم بر لاله جان ز کبی	بوقی کو کلک شک ای پسیم تن ز کبی
بن یغی کو یک غم بسته دگر قیو پیش	چوق پیش سون دیده از شفق بکام د کبی
غم سپهری جسم اوزره بنده داغم قر	اشکک بر قطره سی اولی آکا اختر کبی
عاشق اولو که دکان ای غم بسته دانه	هر شرارن کو بسته یا نچرا فکر کبی
اولی دل آشفته سی بر دگرک اسخی خلیل	بت پرست اولسون جهانده بود سونا آذ کبی

ببخش بن با نینم ای شمع مجلس تا سو پر شب	که سو فر بسینه محمود ام ایچ و عشق کدای
جناب جرد عشق شک چکوب بنام عالمدر	
علامت بسکنند چالای زجاج نا طلع عاری	
مومن و کافر بودی بون و در مو لاجتی	کم بت عیسی نفس پس حضرت موسیقی
سپس کنگر وادی امن کو کل بود سا بسید	نور حقد بر تو چسک بد برضا حق
لاله خوش بوم قرار بین خنک دو زده کر	سیر لوزار البسم اول زکین نخل لاجتی
قطره قطره خون دله یا ششی خرق ایلین	در عشق شک درو بدو بو سنکون در با حق
ظلمت شد بن خلاص ایدان جهان کن کی	لمحه مهر ننگه ماه نورا افرا حق
روم ایلین فتح ایلدی کافر کو کشت خنیر	قیلچدن سف بهارم قات آقا طوطا حق
باد غمدر غم ایدن در کت جناب بنده کت	
کاشنده عشق شک اول نامت بالاسحق	
بسیل ویرن ملک جسم دیده بر غم کی	بر نفس کلدر بین بن نامرادی غم کی
غل و غش ن صاف قل مرات قتلک پر نفس	ایستک کیتی نانا ملا غم جام جم کی
قد و لبر کی ای دل استقامت اوزده لول	کج رو اوله قیل حذر اول طوطا بر غم کی
روز و شب بسا لیل ام آیام و خنده دید ملک	وقت حرکت ایر شد بدو نر جلدی بر دم کی
زنده کاشیدن حسن به قطع امید ایلدی	
طلو شالی کرد نیسه کاشکات ارقم کی	

مهرمان

بن باکش عاشق شک کو نش اهدی فریاد نه	جوده تسبیح ایلدی اولی شاه عادل ادنی
نیشته جوهر حرا دلتو تنم صمد بار دور	بنز اول شیرین کلام نه بکر فریاد نه
قانه قوی بی غمزه خور خورده کی تو کیک ایدوب	چشم غبارک نیه انکار ایدرافاد نه
بن رحیل شک شک در و دالدر توتو نه	مرد راه عشق اولن ایلر مریسیا زاد نه
ذکر حبس شک ایشده صوفی جناب دایرک	الون و دالون و و شردی سحر و اواراد نه
عشرت در بازار باد کدمن در پناه تو	
دارم امید آنکه بامید بار بسم	
ممت دیدان جناب قدس تره العالی علی بد الفقیر الحقیر خاکهای آل عبا و پاک مصطفی و الماتنا السید حقنی ابن السید محمد اسعد غفر له فی الیوم الثامن والعشرین من شهر ربیع الآخر لبسته ثلثه و غانین و غانین و الف ۴۴۴	

ع